

T.C.

**AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
İSLÂM TARİHİ BİLİM DALI**

**32 NO'LU GALATA ŞER'İYYE SİCİLİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEDA GÜNEŞ ŞİMŞEK

**DANIŞMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ RAMAZAN ATA**

AKSARAY 2019

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
İSLÂM TARİHİ BİLİM DALI

32 NO'LU GALATA ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEDA GÜNEŞ ŞİMŞEK

DANIŞMAN
DR. ÖĞR. ÜYESİ RAMAZAN ATA

AKSARAY 2019

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren .....(.....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Seda
Soyadı : GÜNEŞ ŞİMŞEK
Bölümü : İslâm Tarihi ve Sanatları
İmza :
Teslim tarihi : 27.05.2019

TEZİN

Türkçe Adı : 32 NO'LU GALATA ŞER'İYYE SİCİLİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

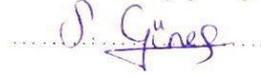
İngilizce Adı: EVALUATION OF NUMBER 32 GALATA COURT CASE
RECORDS

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Seda GÜNEŞ ŞİMŞEK

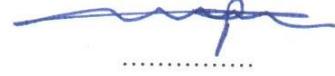
İmza:

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
JÜRİ ONAY SAYFASI

Seda GÜNEŞ ŞİMŞEK tarafından hazırlanan “32 Nolu Galata Şer’iyye Sicilinin Değerlendirilmesi” başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Aksaray Üniversitesi İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: (Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ATA)
(İslam Tarihi ve Sanatları ABD,Aksaray Üniversitesi)

İMZA

.....

Üye: (Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAHRAMAN)
(Temel İslam Bilimleri ABD,Aksaray Üniversitesi)

.....

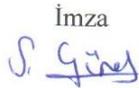
Üye: (Dr.Öğr.Üyesi Mesut CAN)
(İslam Tarihi ve Sanatları ABD,Karamanoğlu Mehmetbey Üniv.)

.....

Tez Savunma Tarihi:13/06/2019

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun 08/08/2019..... tarih ve 2019/32-3..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Öğrencinin Adı-soyadı
Seda GÜNEŞ ŞİMŞEK

İmza

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Doç. Dr.Sevilay USLU DİVANOĞLU

İmza

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
32 NO'LU GALATA ŞER'İYYE SİCİLİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Seda Güneş Şimşek, Aksaray, 2019

ÖZET

Osmanlı Tarihi araştırmalarında şer'ıyye sicillerinin önemi büyüktür. Bu kayıtlar yaşanmış hayatlarnın somut verileri oldukları için kaydedildiği dönem ve yer hakkında sosyal, kültürel, idarî, hukûkî ve demografik açılardan ciddi bir bilgi kaynağı konumundadırlar. İncelenen siciller idârî yapı, mahalleler, köyler, içtimâi durum, ticari vaziyet, esnaf, kullanılan eşyalar, gibi pek çok konuda bilgi vermektedir.

1015-1016 (1606-1607) yıllarına ait 32 No'lu Galata Şer'ıyye Sicilinde 276 adet belge bulunmaktadır. Araştırmamızda bu döneme ait bilgileri ortaya çıkarmaya ve değerlendirmeye gayret ettik. Çalışmamız Giriş Bölümünden sonra dört bölümden meydana gelmiştir. Giriş bölümünde Osmanlı Devleti'nde Şer'ıyye Sicilleri ve Tarihi Öneminden bahsedilerek, 32 No'lu Şer'ıyye Sicili'nin Kaynak Tanıtımı yapılmıştır. Diğer dört bölümde ise Galata sosyal, idarî, ekonomik ve hukûkî alanlar açısından incelenmeye gayret edilmiştir.

Bilim Kodu :
Anahtar Kelimeler : Şer'ıyye sicili, Galata, ticari hayat, ekonomik yapı, sosyal hayat
Sayfa Adedi : 94
Danışman : Dr. Öğr. Üyesi RAMAZAN ATA

AKSARAY UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCE
EVALUATION OF NUMBER 32 GALATA COURT CASE
RECORDS
(Master's Thesis)

Seda Güneş Şimşek, Aksaray, 2019

ABSTRACT

In Ottoman History researches, court case records play an important role. As these records give concrete data of the actual life of the period in history, they serve as a significant information source because they reflect the society's social, cultural, administrative, judicial and demographic aspects. The court cases which have been examined give data on various fields such as administrative structure, neighborhood, villages, social status, commerce, artisans and the objects that were used.

Numbered as 32, Galata Court Cases which belong to the period 1015-1016 (1606-1607) contain 276 documents. In this research, we tried to reveal and evaluate the information regarding the above mentioned period. The research consists of four parts after the introduction. In the introduction, the importance of court cases in the Ottoman State and their history were mentioned. After that, Sources of Court Cases Number 32 were introduced. In the remaining four parts, Galata was examined in terms of social, administrative, economical and judicial aspects.

Science Code :

Key words : Court cases, Galata, commerce, economical structure, social life

Page Number : 94

Supervisor : Asst. Prof. RAMAZAN ATA

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
ABSTRACT	vi
TABLolar LİSTESİ	x
ÖNSÖZ	xii
KISALTMALAR	xi

GİRİŞ

1. Şer'îye Sicilleri ve Tarihî Önemi	1
2. Galata Mahkemesi 32 No'lu Şer 'îye Sicili	6

BİRİNCİ BÖLÜM

SOSYAL HAYATLA İLGİLİ KONULAR

1.1. İsimler	10
1.1.1. Müslüman Erkek İsimleri (Unvan ve Lakaplar İle Birlikte)	10
1.1.2. Müslüman Kadın İsimleri	25
1.1.3. Gayr-ı Müslim İsimleri (Unvan ve Lakaplar İle Birlikte).....	28
1.2. Meslekler.....	29
1.3. Eşya İsimleri.....	29
1.4. Kıyafet ve Kumaş İsimleri.....	36
1.5. Kitap İsimleri.....	40
1.6. Yemin	41
1.7. Kefâlet	42

İKİNCİ BÖLÜM

EKONOMİK HAYATLA İLGİLİ KONULAR

2.1. Mülk Satışı (Bey')	44
2.2. Müzâyede İle Mülk Alım-Satımı	48
2.3. Borç İkrârı, Tescili ve Ödendiği İle İlgili Alacak Kayıtları	49
2.4. Ticari Ürünler	53
2.5. Para Birimi	54
2.6. Denizcilikle İlgili Terimler ve Kullanılan Eşyalar	54
2.7. Takas.....	55
2.8. Şirket.....	56

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
İDÂRÎ VE SİYASÎ HAYATLA İLGİLİ KONULAR

3.1. Galata'da Bulunan Mahalleler	57
3.2. Galata Dışında Bulunan Kasabalar ve Onlara Bağlı Mahalleler	58
3.2.1. Ebâ Eyyûb-i Ensârî Kasabası	58
3.2.2. Tophane Kasabası	59
3.2.3. Kâsım Paşa Kasabası	60
3.2.4. Kostantiniye Kasabası	61
3.2.5. Kal'a-i Boğazkesen Kasabası	62
3.2.6. Beşiktaş Kasabası	62
3.2.7. İstinye Kasabası	63
3.2.8. Üsküdar Kasabası	63
3.3. Hangi Kasabaya Bağlı Olduğu Belli Olmayan Mahalleler	64
3.4. Diğer Vilâyetlerdeki Kasabalar Kazalâr Şehirler.....	65
3.4.1. Vilâyet-i Anadolu	65
3.4.2. Vilâyet-i Rumeli	65
3.4.3. Aydos kazası	65
3.4.4. Vilâyet-i Bursa.....	65
3.4.5. Mısır	66
3.5. Kapılar	66
3.6. Adalar	66
3.7. Limanlar-İskeleler	66
3.8. Kaleler.....	67
3.9. Müteveli ve Kassâm Tayinleri	67
3.10. Fetvalar	67

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
HUKÛKÎ HAYATLA İLGİLİ KONULAR

4.1. Nikâh Akdi ve Mehir	69
4.2. Talâk	71
4.3. Miras ve Muhallefât.....	72
4.4. Vekîl Tayini	74
4.5. Vasî Tayini ve Nafaka Takdîri ile Nâzır Ataması	75
4.6. Vasiyet.....	78
4.7. Köle ve Cariye Âzâdı	79
4.8. İstihkak Davaları	80
4.9. Davanın Tehiri, Vazgeçilmesi veya Sulhu	81

4.10. Hibe	82
4.11. Vakıf	83
SONUÇ	87
KAYNAKÇA	90
EKLER	95

TABLolar LİSTESİ

Tablo I: Sicilde Yer Alan Müslüman Erkek İsimleri.....	10
Tablo II: Sicilde Yer Alan Müslüman Kadın İsimleri.....	25
Tablo III: Sicilde Yer Alan Gayr-ı Müslim Erkek İsimleri.....	28
Tablo IV: Sicilde Yer Alan Gayr-ı Müslim Kadın İsimleri.....	28
Tablo V: Sicilde Yer Alan Meslekler.....	29
Tablo VI: Sicilde Yer Alan Eşya İsimleri.....	29
Tablo VII: Sicilde Yer Alan Kıyafet ve Kumaş İsimleri.....	36
Tablo VIII: Sicilde Yer Alan Kitap İsimleri.....	40

KISALTMALAR

agm	: Adı geçen makale
age	: Adı geçen eser
sav	: Sallallâhu aleyhi ve sellem
Hz.	: Hazreti
TDV	: Türkiye Diyânet Vakfı
DİA	: Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
İSAM	: Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi
s.	: Sayfa
C.	: Cild
ev.	: Çeviren
Haz.	: Hazırlayan
vb.	: Ve benzeri
vs.	: Ve saire
ilh.	: İlâ âhir
Yay.	: Yayınları
TTK.	: Türk Tarih Kurumu
OSAV	: Osmanlı Araştırmaları Vakfı
YKY	: Yapı Kredi Yayınları

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti İslâm Dinini esas alarak, yaşayan ve yönetilen bir devlettir. Dolayısıyla yönetim ve idarede de benimsediği hukuk, İslâm Hukukudur. Osmanlı'nın toplumu idâre ederken yürüttüğü yargı faaliyetlerinin temel taşıını şer'îyye mahkemelerinin oluşturduğu görülmektedir. Osmanlı Devleti idâresi altında yaşayan insanlar arasındaki hukûkî anlaşmazlıkları din, dil, ırk ayırımı gözetmeksizin İslâm hukuku kurallarınca çözüme kavuştururken kadı, davalı, davacı, şahidler arasında cereyan eden mahkemeyi de belli usul ve kâideler çerçevesinde kayıt altına almıştır. XV. yüzyıldan XX. yüzyıla kadar yaklaşık beş asır, şer'îyye mahkemelerinin sicillerinin tutulduğu anlaşılmaktadır.

Osmanlı hukuk ve yargı sisteminde büyük bir öneme hâiz olan kadıların vermiş oldukları kararları içeren belgeler, "şer'îyye sicili" olarak adlandırılır. Bu belgelerde tutulan kayıtları düşündüğümüzde o dönemde yaşamış olan insanları, gerçekleşmiş olayları, dönemin özelliklerini, idârî, sosyal, hukûkî, örfî gibi birçok manâda tarihi bilgileri içeren kayıtlar olduğu anlaşılır. Bu kayıtlar tutuldukları tarihten, gelecek zamanlara kayda değer bir tarih bilgisi aktarmaktadır. Ayrıca sadece günümüz Türkiye sınırları değil, Osmanlı'nın hüküm sürdüğü üç kıta toprakları da göz önünde bulundurulduğunda, bugün ülkemiz sınırlarını aşan toprakların da gerçek tarihi, bu sicillerin incelenmesiyle hakîkî manâda anlaşılabilir.

Bu çalışmada ele alınan 32 No'lu Galata Şer'îyye Sicili, Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi'nin (İSAM) yürüttüğü İstanbul mahkemeleri defterlerinin yayın projesi olarak gerçekleştirilerek İstanbul 2010 Kültür Başkenti Ajansı ile birlikte neşrettiği ve elektronik ortamda da araştırmacıların hizmetine sunulan 40 cilt İstanbul defterlerinin bir bölümüdür. Çalışmada İSAM tarafından transkripti yapılmış olan metnin değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çalışma; 1606- 1607 yılları arasındaki (H. 1015-1016) Galata Mahkemesi kayıtlarını içermektedir. Toplamda 276 belge incelenmiştir. Giriş ve dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde Osmanlı Devleti'nde şer'îyye sicilleri ve tarihi öneminden bahsedilerek, 32 No'lu Galata Şer'îyye Sicilinin kaynak tanıtımı yapılmıştır. Diğer dört bölümde ise

Galata söz konusu dönem itibariyle sosyal, ekonomik, idarî, siyasî ve hukûkî alanlar bakımından tetkik edilmeye çaba sarfedilmiştir.

“32 No’lu Galata Şer’iyye Sicilinin Değerlendirilmesi” isimli bu çalışmanın danışmanlığını yapan saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ATA’ ya her türlü destek ve yardımları için teşekkür ederim.

Ayrıca İSAM’ın şer’iyye sicillerinin transkript edilip basılması konusundaki gayret ve çalışmalarının neticesi olarak, şer’iyye defterlerini biz araştırmacıların istifadesine sunmalarından ötürü tüm yönetici ve çalışanlarına, bu projede emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Mehâsin ve muvaffâkıyet yalnızca Allah’tandır.

Seda GÜNEŞ ŞİMŞEK

Aksaray - 2019

GİRİŞ

1. Şer'îyye Sicilleri ve Tarihî Önemi

Sicil lügât anlamı itibariyle okumak, kaydetmek ve karar vermek gibi anlamlara gelir. Terim anlamı olarak ise, bütün hukûkî olaylarla ilgili kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı alâkadar eden çeşitli yazılı kayıtları içeren defterler olarak bilinmektedir.¹ Yaygın kullanımı ile şer'îyye sicilleri olarak isimlendirilen kayıtlar kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer'îyye olarak da isimlendirilirler. Şer'îyye sicilleri kadı veya nâibi tarafından kaleme alınan çeşitli türden belgeleri içermektedir. Osmanlı Devleti'nde merkezde ve taşrada toplumun bütün tabakalarındaki insanların hukûkî ilişkilere dair kayıtlarını içeren bu mahkeme kayıtları Osmanlı hayatının aile, toplum, ekonomi ve hukuk gibi birçok alanının tarihi için en önemli kaynaklardır. Şer'îyye sicilleri kadıların Osmanlı sistemindeki önemli vazifeleri ve konumları sebebiyle sosyal ve yerel tarih çalışmalarında da ana kaynak niteliği taşımaktadır.² Osmanlı Devleti'nde, mahkemelerde davaların kaydedilmesinin önemli sebeplerinden biri de; muâmelâtın Osmanlı hukukuna riâyet eder şekilde uygulandığını göstermektir.³

Şer'îyye sicilleri çok farklı muhteviyatta konuları içerebilir. Şer'îyye sicillerinde suret olarak geçmiş bulunan muhtelif fermanlar, beratlar, mektuplar, divan tezkereleri vs. gibi kayıtlar eski zamanların nizamını, işleyişini, iç yüzünü ortaya koyan vesikalardır. Şer'îyye sicillerinde birçok devlet adamı, müderris, âlim, şâir, sanatkâr, mimar adları geçer. Her ne kadar kayıtlarda ayrıntılı bilgi olmasa da bunların hal tercümelerini yazmak veya yazılmış bulunan malûmatın sıhhatini kontrol etmek için ipuçları taşıyabilirler. Vakfa ait alacak davaları, vakfiye kayıtları, tamir vs. sebebiyle bu defterlerde ismi geçen cami', medrese, muallimhane, imaret, türbe, zaviye, kervansaray vb. eserlerin adları ayakta olup olmamaları farketmez bunların mevcûdiyetini ortaya koyar. Kayıtlarda geçen kişi adları,

¹ Ahmet Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, C.I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, s. 17.

² Yunus Uğur, "Şer'îyye Sicilleri", *DİA*, XXXIX, İstanbul 2010, s. 8.

³ Alaattin Aköz, *315 Numaralı Karaman Şer'îyye Sicili*, Palet Yayınları, Konya 2015, s. 20.

köy, mahalle, kasaba, semt adları incelenmeye değer konulardır. Birçok askerî ve siyasî bilgiyi ihtiva etmeleri açısından da kayıtlar önemlidir. Bu defterlerdeki narh kayıtları, esnaf teftişine dair kayıtlar hem esnaflık ile ilgili bilgileri içermekte hem de bize kadıların belediye işlerine baktıklarının da ipuçlarını vermektedir. Şer'îyye sicilleri tıp tarihi bakımından da incelenmeye değer kayıtlardır. Defterlerde cerrahlar ile hastalar arasında mahkemeler yoluyla tanzim edilmiş muameleler, ameliyat senetleri, ilaç adları, tedavi usûlleri, dârüşşifâlar, tecrithanelere dair kayıtlar tıp tarihi için küçümsenmemesi gereken kaynaklardır. Görüldüğü gibi şer'îyye defterleri hayatın her alanına nüfûzu olan doğru, tarafsız, salt hayatın gerçeğini yansıtan ilk elden belgelerdir.⁴

Hz. Peygamber'in (sav) kurduğu İslâm devletinde kadılık kurumu onun vefatının ardından, İslâm ülkesinin genişlemesi ve halifenin tek başına idare etmesinin mümkün olmadığı anlaşıldığında ilk olarak Hz. Ömer zamanında kurulmuş ve sonraki bütün İslâm devletlerinde de varlığını devam ettirmiştir.⁵ Türklerde devlet hayatına ait bütün iş ve muamelâtı kayıt altına alma geleneği, Uygurlar ile başlayarak, Selçuklular ile devam etmiş ve nihâyet Osmanlı Devleti ile birlikte en zirve seviyeye ulaşmıştır.⁶

Osmanlı adliye teşkilatı, İslâm'ın ilk yıllarında oluşturulan bu adlî yapının Emevî, Abbâsî, Selçuklu ve Memlûk Devletleri vasıtasıyla gelişip gelen bir biçimini oluşturmaktadır. Bu sebeple Osmanlı adliye teşkilatı ile zikredilen devlet teşkilâtları arasında büyük benzerlikler vardır. Lâkin kadıların yaptıkları vazife ve sahib oldukları yetkiler, mahkemelerin işleyişi, tabi oldukları hukûkî temeller, diğer İslam devletlerinde de var olan kâdılkudâtlık, mezâlim, hisbe, şurta gibi kurumların almış oldukları şekil ve yerlerine getirilen müesseseler bakımından Osmanlı adliye teşkilâtının bütün benzerliklerine rağmen kendine has bir yapısı mevcut bulunmaktadır.⁷

Osmanlı Devleti'nde kadı fikhî bir terim olarak, insanlar arasında ortaya çıkan anlaşmazlık, çekişme ve davaları şer'î hükümlere göre çözüme kavuşturmak için yetkili makamca tayin edilen vazifeli kişiyi ifade eder. İslâm toplumlarının siyaset geleneğinde yargı hilâfete dâhil görevlerden biridir ve kadı tayini yetkisi siyasî otoriteyi temsil eden devlet başkanına aittir. Kadı devlet başkanının vekili sayılır. Kadılar, kendilerine tevdi

⁴ Halit Ongan, **Ankara'nın 1 Numaralı Şer'îye Sicili**, TTK Basımevi, Ankara 1958, s. 14-16.

⁵ Alaattin Aköz, **319 Numaralı Karaman Şer'îyye Sicili**, Palet Yayınları, Konya 2012, s. 32.

⁶ Recep Karacakaya, İsmail Yücedağ, Nazım Yılmaz, **Safranbolu Şer'îyye Sicili 2116 Numaralı Defter**, Safranbolu Araştırmaları Merkezi Yayınları, İstanbul 2013, s. 36.

⁷ Mehmet Âkif Aydın, **Kadı Sicillerinde İstanbul**, 2. Baskı, İSAM Yayınları, İstanbul 2011, s. 30.

edilen görevleri azamî dikkatle yerine getirmekle ve davaları titizlikle inceleyip makul bir süre içerisinde sonuçlandırmakla yükümlüdür.⁸

Osmanlı adlî teşkilatının en önemli unsuru olan kadılar, vazifeli buldukları yerin hem hâkimi, hem de halkın her konuda yardım isteyeceği, başvurabileceği bir sosyal güvenlik makamıydı. Zamanımızın kaymakam, vali gibi memurlarının vazifesini kadı yaptığı gibi, hâkimlik ve belediye başkanlığı da kadının görev ve yetkisindeydi.⁹ Kadılar iki yıl gibi bir zaman dilimi için görevlendirilirdi, fakat bu sürenin uzayıp veya kısılması da mümkün idi.¹⁰

Bir kadı atanabilmesi için bazı hususiyetlere sahip olmak zorundaydı. Bunlar: Reşid olmak, temyiz kudretine sahip olmak, imanlı ve adil olmak, hukûkî ehliyet ve muamele kabiliyetine sahip olmak, tarafsız olmak, nesebi temiz olmak, hukûkî bilgi anlamında istenen seviyede olmak, erkek olmak gibi özelliklerdir. Kadının tayinini olduğu gibi azlını de bazı hususiyetler belirler örneğin; aklını ve temyiz gücünü kaybetmesi, görme, işitme, konuşma yetilerini kaybetmesi, görevinde rüşvete ve kanun ihlâlüne girmesi, imanını kaybetmesi, yolsuzluk yapması veyahut da bilgisizliğinin anlaşılması üzerine kadı azledilir.¹¹

Kadının hem şer'î hem de örfî yetkileri vardı. Yetkileri buldukları bölgenin sınırları içerisinde yürürlükteydi. Tanzimat dönemine kadar bazı askerî konuların kadınların yetki alanına dâhil olup baktıkları konular arasında yer alması da dikkat çekicidir.¹²

Kadının emri altında nâibler, kâtibler, muhızırbaşı ve muhızırlar ve mahkeme hademeleri çalışırlardı. Bunlardan en önemlisi ise kadı yardımcısı olarak kabul edilen nâiblerdir.¹³ Ayrıca mahkemeye intikal eden her türlü yazı ve alınan kararlar sicillere belli kurallar dâhilinde “Mukayyid” olarak isimlendirilen görevliler tarafından kaydedilirdi.¹⁴

Kadılar buldukları şehrin önemine binâen beş basamaklı bir sistem halinde örgütlenmişlerdir. Kadınların altında onların yardımcıları olan nâibler, muhızırlar, bir tür

⁸ Fahrettin Atar, “Kadı” **DİA**, XXIV, İstanbul 2001, s. 69-73.

⁹ Akgündüz, Şer'îye Sicilleri, s. 68; Sabri Bacacı, İrfan Dağdelen, Osman Doğan, **Ünye Şer'îye Sicilleri**, Ünder Kültür Yayınları, İstanbul 2013, s. 24.

¹⁰ Bacacı, Dağdelen, Doğan, **age**, s. 24.

¹¹ İlber Ortaylı, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı**, 5. Baskı, Kronik Kitap, İstanbul 2017, s. 21-22.

¹² Cahit Kayra, **Osmanlı'da Fetvalar ve Günlük Yaşam**, Boyut Yayınları, İstanbul 2008, s. 17.

¹³ Hasan Tahsin Fendoğlu, **Osmanlı'da Kadılık Kurumu ve Yargının Bağımsızlığı**, Osmanlı Ansiklopedisi, C.VI, Yeni Türkiye Yayınları, İstanbul 1999, s. 456.

¹⁴ Recep Karacakaya, İsmail Yücedağ, **age**, s. 39-40.

savcı mahiyetinde yetkileri olan subaşılar, gece bekçiliği, bir tür zabıtalık görevi üstlenen asesler, asesbaşılar ve infaz işi ile vazifeli çavuşlar bulunmaktadır.¹⁵

Kadı şer'î hukuku uygulamakla vazifeli olması sebebiyle merkezî hükümet memuru olduğu kadar halkın da devlet karşısındaki temsilcisi durumundaydı. Kadı merkezden atanan bir memurdur ve halk ile devlet arasındaki ilişkiyi sağlayan en önemli makamdır. Osmanlı kadısının mülkî, adlî, beledî, askerî alanlarda görevleri bulunmaktaydı. Örneğin; Sefer-i hümayun sırasında geçilecek yol, köprü, çeşmelerin tamiri ve erzak temininin başlıca vazifelisi kadı idi. Yangın ve zelzele gibi afet zamanlarında, ordu sevkıyatı, donanma inşası gibi olağan üstü durumlarda acilen inşaat işçisi ve ustasının sevki ile malzeme sağlanması için kadılara emir verilir. Avârız vergilerinin toplanması, sefer zamanında gerekli elemanlar olan okçu, kürekçi temini, bunların ulaşımının sağlanması için beygir temini, iskelelerde at gemilerinin hazırlanması kadıların görevlerindedir. Kadı ordunun tahıl, saman ihtiyacını karşılar ve konak yerlerine sevk eder. Yine İstanbul'a erzak, et, sebze ve meyve temini için civar şehir kadıları görevlidir. Yabancı gemilere erzak devredip kaçakçılık yapılmaması ve ürünlerde karaborsacılığın önlenmesinde de kadılar vazifelidiler. Kale ve şehirlerin muhafazası için halkın olur olmaz yerlere ev ve dükkân yapmaması için gerekli denetlemelerin yapılması, kalenin imar ve savunma nizamının gözetilmesi, kontrol edilmesi yine kadının sorumlulukları arasındadır. Görüldüğü gibi kadı sadece yargılama görevinden sorumlu olan bir memur değil, yerine göre mahallin idarî ve mülkî âmiri, yerine göre vergi müfettişi, noter veya Osmanlı ordusuna lojistik destek sağlayan bir askerî görevlidir.¹⁶

Osmanlı'da şer'îyye sicillerinin ilk örneklerine Bursa'da rastlanmaktadır. Osman Gazi döneminden beri kadı tayini yapıldığı görülmektedir.¹⁷ Mahkeme defterleri ilk dönemden, XX. yüzyıl başlarına kadar düzenli biçimde tutulmuştur. Osmanlı dönemine ait şer'îyye sicilleri içerisinde çok farklı kayıt türleri vardır. Bunların bir kısmı mahkemede görülen davalar neticesinde oluşturulmuştur. Bir kısmı ise İstanbul'dan gelen belge sûretleridir. İ'lâm, hüccet, tereke kayıtları mahkemeler esnasında oluşturulmuş belgeler iken ferman, emir, buyuruldu, tezkere, berat ise merkezden gelen belgelerdir. Davanın görülmesi

¹⁵ Cahit Kayra, *age*, s. 17.

¹⁶ İlber Ortaylı, "Kadı" *DİA*, XXIV, İstanbul 2001, s. 69-73; Mehmet Ali Ünal, *Osmanlı Müesseseleri Tarihi*, 9. Baskı, Fakülte Kitabevi, Isparta 2002, s. 34.

¹⁷ Yusuf Halaçoğlu, *XIV. ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teskilatı ve Sosyal Yapı*, TTK Yayınları, Ankara 1995, s. 124.

sonucunda ortaya çıkan belgeler sicil defterinin ön kısmına (sicill-i mahfûz), merkezden gelen belgelerin sûretleri ise arka kısmına (sicill-i mahfûz defterlü) kaydedilmiştir.¹⁸ Fetva örnekleri ve kadıların şahsî notları da sicillerde bulunabilmektedir. Bu belgelerin hacmi sicil defterinin ait olduğu şehrin veya kazanın yapısı ve büyüklüğüne göre değişmektedir. Sicil defterleri genelde dar ve uzun defterler olup (15 × 45 cm. gibi) sayfa sayıları 10-20'den 200-300'e kadar çıkabilmektedir. Defterler ortalama 100 sayfa civarındadır ve ortalama 400-500 arasında kaydı içermektedir. Kayıtların konuları ise çok çeşitlidir. Günlük sıradan vak'alar, cinayetler, nikâh ve vergi kayıtları, narh uygulamaları, vazifelendirme ve tayinler, lonca davaları, vakfiye ve vakıf muhasebe verileri en fazla rastlanılan örneklerdir. Bu belge ve konu çeşitliliği sebebiyle şer'îyye sicilleri tarih, hukuk, iktisat vb. pek çok disiplinin ana kaynakları arasına girmiştir. Bir i'lâm ve hüccet kaydında ortalama şu bilgiler yer alır: Şehir/kaza ve mahalle/köy bilgileri, isim, din ve unvan bilgileri, konu ve delil bilgisi, karar ve tarih bilgisi, davada hazır bulunanların şuhud'ul hâl denilen kişilerin isim ve unvanları. Tereke kayıtlarında ise; vârisler ve kişinin mal mülk, borç-alacak ve miras dağılım bilgileri, narh kayıtlarında ürünler ve fiyatları yer alır. Nikâh ve boşanma kayıtlarında ise mehir ve nafaka bilgilerine yer verilir.¹⁹

Türkiye'de Osmanlı Devleti şer'îyye sicilleri hakkında ilk çalışmalar 1930'larda başlamıştır. 1935'te İ. Hakkı Uzunçarşılı'nın ve 1938'de T. Mümtaz Yaman'ın Ankara Halkevi dergisi Ülkü'de "Şer'î Mahkeme Sicilleri" adıyla yayımlanan yazıları bu alanda yapılmış ilk çalışmalar arasında sayılır. Sicillerin tarih bilgisi ve kaynaklığı açısından önemine dikkat çeken bu makalelerden sonra sicil çalışmalarında bir artış gözlenmiştir.²⁰

Geçmiş tarihlerde Osmanlı Devleti, şer'îyye sicilleri gibi birinci elden özgün ve doğru kaynaklardan hareketle araştırıp incelemek yerine, ikinci el kaynaklardan ve oryantalistlerin yapmış olduğu çalışmalardan yola çıkarak anlaşılmaya çalışılmıştır. Ancak oryantalistler Osmanlı'yı doğru bir biçimde yansıtamamışlardır. Gerçek tarihimizi gün yüzüne çıkarabilmek ve kendi kaynaklarımızdan doğru ve tarafsız bir biçimde yansıtabilmek için arşiv belgelerine yönelmek gerekir.²¹

¹⁸ İbrahim Solak, **51 Numaralı Konya Şer'îyye Sicili**, Palet Yayınları, Konya 2011, s. 9.

¹⁹ Yunus Uğur, "Şer'îyye Sicilleri", **DİA**, XXXIX, İstanbul 2010, s. 8-11.

²⁰ Uğur, **agm**, s. 11.

²¹ Hayri Erten, **Konya Şer'îyye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-ekonomik ve Kültürel Yapısı (XVIII. yy İlk Yarısı)**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001, s.1

2. Galata Mahkemesi 32 No'lu Şer 'iye Sicili

Osmanlı Devleti'ndeki şer'î mahkemeler, kurulduğu dönem olan Osmangazi Dönemi'nden, kapatıldığı dönem olan 1924 yılına kadar, mahkemede alınan kararlar yazıldığı gibi bununla birlikte merkezden gelen tüm yazışmalar ve bu irtibatların suretleri de kadılar ve yardımcıları olan naipler tarafından mahkeme sicillerine işlenirdi. Şer'î mahkeme kayıtları, sadece yazıldığı alana ait olarak kalmayıp, özellikle diğer kayıtlarla da birleştirildiğinde dönemin idârî, siyâsî, sosyal, ekonomik, hukûkî hayatını yansıtan önemli belgeler olmuşlardır. Özellikle incelediğimiz defter İstanbul için önemli bir hüviyete sahiptir. Çünkü eski İstanbul denildiğinde suriçi olarak adlandırılan bölge klasik deyimle bilâd-ı selâse olan Üsküdar, Galata ve Eyüp'tür. Bunlardan Galata demografik yapı olarak en çeşitlisi kabul edilir. Çünkü bölgede yaşayan gayr-ı Müslim nüfus diğer bölgelere göre ağırlık kazanmaktadır.

Çalıştığımız Galata Sicili İstanbul Müftülüğünde bulunan 10.000 defterden biridir. Orijinal metnin transkripsiyonu, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezî (İSAM) tarafından, İstanbul 2010 Kültür Başkenti Ajansı işbirliği ile gerçekleştirilen 40 ciltlik neşriyat dizisinin bir parçasıdır.

Çalışmanın dayandığı temel kaynak olan Galata Mahkemesi'ne ait 32 No'lu Şer 'iye Sicili 1015-1016 (1606-1607) yıllarına ait olup 29x9 cm. ebadında 66 varaktan oluşmaktadır. Sicilde 276 kayıt bulunmaktadır ve bu kayıtların 178'i Arapça'dır. Orana bakılacak olursa defterin büyük bir kısmının Arapça tutulduğu söylenebilir.²² 66 varaktan oluşan sicilin her bir varağı iki sayfa ihtivâ etmektedir. Bu iki sayfa a ve b olarak ayrılmıştır. Her bir sayfada üç ya da dört hüccet yer almaktadır. Hüccetlerdeki numaralandırmalar bu usule göre yapılmıştır. Örneğin elli beşinci varağın b sayfasındaki dördüncü hüccet şu şekilde numaralandırılmaktadır: 55b-4.

Galata Mahkemesi'nin bu dönemdeki kadısı Rumeli Kazaskerî Sadedin Efendi'nin²³ oğlu Esad Efendi'dir²⁴. (ö. 1034/1625). Sicilde adı geçen askerî kassâmlar ise Ali Çelebi b.

²² Galata Mahkemesi 32 Numaralı Şer'iye Sicili, İSAM, İstanbul 2012, s. 19-20.

²³ Osmanlı şeyhülislâmı ve tarihçisidir. Babası Yavuz Sultan Selim'in çok sevdiği nedimi Hasan Can Çelebi'dir. İyi bir eğitim alıp, Manisa'ya şehzade hocalığına tayin edilmiştir. III. Murad'ın hocasıdır ve onun döneminde sarayda etkin bir mevki kazanmıştır. III. Mehmed döneminde vefât etmiştir. Sadededdin Efendi'nin beş oğlu da ilmiye sınıfına girmiştir. Oğullarından ilk ikisi Mehmed ve Esad Efendiler şeyhülislâmlığa kadar yükselmişlerdir. Bkz. Şerafettin Turan, "Hoca Sâdeddin Efendi", **DİA**, XVIII, İstanbul 1998, s. 196-198.

Mehmet ve Ahmet b. İvaz el-Halebi'dir. Galata, Kısmet-i askerîyye mahkemesi olmasından ötürü tereke kayıtları önemli bir yer işgâl etmektedir.²⁵

32 No'lu defterde özel hukuk ve yargılama hukuku alanına giren çok çeşitli davalar yer almıştır. Bunlar: Mülk satışı, müzayede ile mülk alım-satımı, bey' bi'l-istiğlâl, yemin, kefâlet, borç ikrarı, ödendiğine dair alacak kayıtları, sulh ve ibrâ, mehr-i müeccel, yer kiralınması (icâre), takas, şirket, müteveli ve kassâm tayinleri, talâk, mirâs ve muhalledât taksîmi, terekeden alacak talebi, vasî tayini ve nafaka takdiri, nâzır ataması, vasiyet, vekâlet, köle ve cârîye azâdı, istihkâk, hibe, para vakfı gibi davalardır.

Defterin ilk sayfasında dönemin Şeyhülislâm'ı Sun'ullah Efendi'nin²⁶ (ö. 1021/1612) bir fetvâsı yer almaktadır. Yetimlerin anneleri olan Hind'in hâkimin takdir ettiği nafaka için kendi malından yaptığı sarfiyâtı çocukların babalarından intikal eden maldan alması uygun olur mu? Şeklindeki suâlîne: "Allahü a'lem olur." diye cevap verilmiştir.

Defterin ilk 1-10. sayfaları, vasî atamaları, muhalledât kayıtları, emânet, mehr-i müeccel, nafaka takdiri, köle-cârîye azâdı, satım akitleri gibi muhtelif kayıtlar yer almaktadır. Beşinci varakta bir tarih düşümü yer almaktadır: Şa'bânî'l-mu'azzam li sene hamse aşere ve elf. Yine beşinci varakta baş tarafı eksik bir hüccet yer almaktadır. Altı No'lu varağın b sayfasındaki ilk hüccet Karamürsel tipi bir geminin ortaklık paylarının satımından bahsetmektedir. Bu hüccette denizcilik ile ilgili kavramlar geçer. Dokuz No'lu varağın b sayfasındaki ilk hüccette el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un muhalledâtından olan attâr

---

²⁴ Şeyhülislâm ve tarihçi Hoca Sâdeddin Efendi'nin ikinci oğlu olan Mehmed Esad Efendi İstanbul'da doğdu. Tahsilini babasından ve Molla Tefvik Gilânî'den aldığı derslerle tamamladıktan sonra mülâzım oldu. Daha sonra kadılık görevine geçti. Şubat 1596'da Edirne kadısı olarak atandı. Babasının nüfuzu sayesinde süratle yükseldi. Esad Efendi iki defa Rumeli kazaskerliğinde bulundu. Ağabeyi Mehmed Efendi vefât ettikten sonra yerine şeyhülislâm oldu. Mensup olduğu aile ve şahsî meziyetleri vesilesi ile devrinin en tanınmış simalarından olmuştur. Devlet işlerinde çok faal bir rol oynadı. Bir yıl yedi ay süren şeyhülislâmlık görevi sırasında 14 Şâban 1034'te (22 Mayıs 1625) vefat etti ve Eyüp'te babasının yaptırdığı aile mezarlığına defnedildi. Dürüst, takvâ sahibi, mâkul düşünceli bir âlim olarak nitelendirilen Mehmed Esad Efendi'nin Aziz Mahmud Hüdâyî'ye intisap ettiği ve Celvetî tarikatına girdiği belirtilir. Bkz. Münir Aktepe, "Esad Efendi, Hocazâde" **DİA**, XI, İstanbul 1995, s. 340-341.

²⁵ **Galata Mahkemesi 32 Numaralı Şer'îye Sicili**, İSAM, İstanbul 2012, s. 19-20.

²⁶ Osmanlı Şeyhülislâmıdır. İstanbul'da doğdu. Kanûnî Sultan Süleyman devri kazaskerlerinden İskilipli Molla Câfer Çelebi'nin oğludur. Babasından ve Zenbillizâde Fudayl Çelebi'den ders aldıktan sonra amcazadesi olan Ebüssuûd Efendi'ye intisap ederek 977'de (1569) ona mülâzım oldu. Ardından müderrislik görevine başladı. Bursa'da çıkan büyük bir yangın üzerine Ebüssuûdzâde Mustafa Efendi'nin yerine Bursa kadılığına tayin edildi. Ardından Edirne ve İstanbul kadılığına getirildi. Aynı yıl içinde Anadolu kazaskeri, 1593'de Rumeli kazaskeri oldu. Bu görevde iken Rumeli kazaskeri divanında tutulan sicil İstanbul Şer'îyye Sicilleri Arşivi'ndedir. İlmiye mesleğindeki kademeleri tamamladıktan sonra Hoca Sâdeddin Efendi'nin vefatı üzerine şeyhülislâm olmuştur. Şeyhülislâmlığı döneminde sosyal meseleler yanında siyâsî konularda da ağırlığını hissettirmiştir. Bkz. Mehmed İpşirli, "Sun'ullah Efendi" **DİA**, XXXVII, İstanbul 2009, s. 530-532.

dükkânındaki malzemeler sıralanır. Kayıt, o yüzyıla ait attâriye kültürü ile ilgili önemli ipuçları vermektedir.

11- 30. sayfaları arasındaki kayıtlarda mehr-i müeccel, takas, müzayede ile satış, muhallefât, mehil, köle azâdı, vasî nasbı, gibi konular yer almaktadır. On dördüncü varağın b sayfasının ilk hüccetinde Şayka türü bir gemiden bahsedilmektedir. Yine denizcilik tarihimizle ilgili bir ifade göze çarpmaktadır. On altıncı varağın b sayfası ikinci hüccetinin son kısmında noksanlık vardır. Yirmi üçüncü varağın b sayfasının ilk hüccetinde noksan ve iptal edilmiş bir muhallefât kaydı yer almaktadır. Yine yirmi üçüncü varağın b sayfasının ikinci hüccetinde Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in muhallefâtındaki kitaplar dikkat çekmektedir. Dönemin kültür ve eğitim düzeyiyle ilgili fikir verebilir. Yirmi beşinci varağın b sayfasının ilk hüccetinde Aleksî v. Koroya adlı bir gayr-ı müslimin kefâletten kaynaklanan borcunu Müslüman Mehmed b. Mahmûd'a ödediği görülür.

31. sayfada Rumeli kazaskerî merhûm Sadeddin Efendi'nin oğlu Esad Efendi zamanında Galata kısmet-i askerîyesine ikinci defa kâtipliğe memur edilen İbrahim b. Halil'in göreve başladığı günün tarihini 1016 senesi Muharrem'in üçüncü günü olarak kaydettiği görülür.

31-50. sayfaların başlarında daha ziyade köle azâdı kayıtlarına rastlanmaktadır. İlerledikçe muhallefât kayıtları ağırlık kazanır. Muhallefâtların çok ayrıntılı şekilde listelendikleri görülür. Burada sıralanan eşyalar dönemin gündelik yaşantısı, alışkanlıkları, kültür düzeyi, ekonomik seviyesi hakkında fikir verebilir. Arada miras ve vasî kayıtları da görülebilir.

51- 66. sayfalar arasında vasî atamaları, muhallefât kayıtları, emânet, mehr-i müeccel, nafaka takdiri, köle-câriye azâdı, satım akitleri gibi muhtelif kayıtlar yer almaktadır. Vasiyet yoluyla câriye azâdı, nâzır ataması, hibe, sözleşmeli olarak köle azâdı, mirasçılardan miras hisselerini almaları, hayır hasenata harcanmak üzere vasiyet, miras payını almak üzere vekâlet, borç ve nafaka için miras kalan evin açık arttırmayla satılması, vasînin zimmetini ibrâ etmesi gibi konulara ait kayıtlar yer almaktadır.

Mahkeme kâtibi, Ahmed b. İvaz el- Halebî'nin Galata askerî kassâmı olması tarihinden itibaren diğer defterlerde pek olmayan bir yazım tekniği ile yevmü'l-ahad, yevmü'l isneyn, yevmü's-selâse ilh. şeklinde Arapça olarak haftanın günleri tek tek yazılmıştır.²⁷

²⁷ Galata Mahkemesi 32 Numaralı Şer'îye Sicili, İSAM, İstanbul 2012, s. 19-20.

Sicillerdeki konular çok geniş bir alanı kapsamaktadır. Sosyal hayatla ilgili konular; nikâh, incelenen dönemde Galata'da yaşayan insanların isimleri, meslekleri, dinleri, kıyafet ve kumaş isimleri, yemin dâvâları, kefâlet gibi konuları ihtivâ etmektedir. Ekonomik hayatla ilgili konular; mülk satışları, müzayede ile mülk alım-satımı, borç ikrârı ve ödenmesi ile ilgili kayıtlar, ticârî ürünler, denizcilikle ilgili terimler, takas ve şirkettir. İdârî ve siyasî hayatla ilgili konular; Galata'nın idaresinde olan mahallelerle, Galata'ya bağlı olan mahalleler, imam, mütevellî ve kassâm tayinleri, fetvâlar gibi konulardır. Hukûkî hayatla ilgili konular; talâk, miras ve muhalefât, vekîl tayini, vasî tayini, nafaka takdiri ve nâzır ataması, köle ve câriye azâdları, vasiyet, istihkâk davaları, dâvânın sulhu ve tehiri, hibe, vakıf gibi başlıklardır. Sicillerdeki konular sosyal, ekonomik, idârî ve siyasî, son olarak hukûkî hayatla ilgili bağlantıları cihetinden ayrı bölümler halinde incelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

SOSYAL HAYATLA İLGİLİ KONULAR

1.1. İsimler

1.1.1. Müslüman Erkek İsimleri (Unvan ve Lakaplar İle Birlikte)

32 No'lu Galata Sicili'nde geçen Müslüman erkeklere ait isimler aşağıdaki gibidir.

İSİM	KAYIT NO
1. Abdi	31b-2.
2. Abdi Ağa b. Sefer	61b-3.
3. Abdi b. Hasan	62b-2.
4. Abdi b. İbrahim	5a-2; 13b-2.
5. Abdi b. Mehmed	4a-2.
6. Abdi Beşe b. Abdullah	44a-1.
7. Abdi Halife b. Mehmed el-Müezzin	8b-2.
8. Abdi Halife b. Mehmed Müezzin	9a-1.
9. Abdi Kapudân b. Ahmed	36a-1.
10. Abdi Kapudân b. Sefer	34b-2; 37a-1.
11. Abdi Reis	46b-1; 53a-4.
12. Abdi Reis b. Abdullah	53a-4
13. Abdi Reis b. Ali (Tersâne-i âmire reislerinden)	4b-1.
14. Abdullah b. Abdülkâdir (imâm)	9a-2.
15. Abdullah b. Mehmed	5b-2.
16. Abdullah b. Ömer el-İmâm	7b-2.
17. Abdullah Efendi b. ( ) el-İmâm	57b-2.
18. Abdurrahman b. Abdülmümin	8b-4.
19. Abdurrahman b. Mahmud	22b-1.
20. Abdurrahman b. Sinan	45b-2.
21. Abdurrahman Bey b. Mahmud b. Ahmed	22b-1.
22. Abdurrahman Efendi b. Veli	42a-1.
23. Abdülaziz b. el-Halebî	63b-2.
24. Abdülbâkî b. Receb	66a-4
25. Abdülcelil b. Receb	14a-1.

26. Abdülkâdir [b.] Hacı	29b-1.
27. Abdülkâdir b. Hacı	46b-3.
28. Abdülkâdir Efendi b. Ramazan	21a-2; 21b-2.
29. Abdülkâdir Halife b. Hacı	46b-2; 61a-2.
30. Abdülkâdir Halife b. Hacı el-Müezzin	44b-1; 59b-1.
31. Abdülkâdir Hoca b. Hacı	3b-1; 35b-1.
32. Abdülkerim	13b-2; 13b-3.
33. Abdülkerim Çelebi [b.] Mehmed	30a-1.
34. Abdülkerim Çelebi b. Mehmed Efendi	38a-1; 38b-1.
35. Abdülkerim Efendi	19b-2.
36. Abdülkerim Efendi b. Mehmed	25b-1.
37. Abdülkerim Efendi b. Mehmed el-Kâtib	19a-2.
38. Abdüllatif b. Ramazan	38b-2; 39b-3.
39. Abdürrahim Efendi b. Mehmed	27b-1.
40. Abdüsselâm b. As	58b-1.
41. Abdüsselâm b. As el-İmâm	58b-1.
42. Ahmed b. Hamza	3a-3.
43. Ahi Baba	60a-1.
44. Ahmed	1b-2; 14a-2.
45. Ahmed [b.] Abdüllatif	13b-2.
46. Ahmed Ağa b. Abdullah	32a-1; 42a-1.
47. Ahmed Ağa b. Abdullah ez-Zevvâk	42a-1.
48. Ahmed Ağa b. el-Hâc Mehmed	55a-1.
49. Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer	55a-2; 55a-3.
50. Ahmed b. Abdullah	5b-3; 26a-1.
51. Ahmed b. Abdüllatif	4a-1; 29b-1.

52. Ahmed b. Ali	14a-2; 35b-1.
53. Ahmed b. el-Hâc	61a-2.
54. Ahmed b. el-Hâc Şaban	61a-3; 61b-1.
55. Ahmed b. Hasan	29b-2.
56. Ahmed b. Hüseyin	21a-2.
57. Ahmed b. İvaz el-Halebî	53a-2.
58. Ahmed b. Mehmed	11b-2; 29b-2.
59. Ahmed b. Mehmed Bey	54a-2.
60. Ahmed b. Mustafa	5b-2; 28b-2.
61. Ahmed b. Mustafa el-Müezzîn	18b-1.
62. Ahmed b. Osman	20b-1.
63. Ahmed b. Şaban	3b-1; 12b-1.
64. Ahmed Bey	2a-1; 2b-1.
65. Ahmed Bey [b.] Abdüllatif	57a-1.
66. Ahmed Bey b. Abdullah	9a-3; 40a-1.
67. Ahmed Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî	63b-2.
68. Ahmed Bey b. Abdüllatif	3b-1; 12b-1.
69. Ahmed Bey b. Ahmed	18a-2.
70. Ahmed Bey b. Ali	19a-3.
71. Ahmed Bey b. Ali el-Cündî	28a-3.
72. Ahmed Bey b. Ali er-Râcil	37a-2.
73. Ahmed Bey b. Durmuş	18b-1.
74. Ahmed Bey b. Mehmed el-Cündî	14b-2.
75. Ahmed Bey b. Nasuh	62a-1.
76. Ahmed Bey b. Yusuf	57a-2.
77. Ahmed Çavuş b. eş-şehîr bi Hamamcı zâde	35a-1.
78. Ahmed Çavuş b. Hüsam	61b-2; 61b-3.
79. Ahmed Çavuş b. Ömer	56a-3; 56b-1.
80. Ahmed Çelebi	59b-1.
81. Ahmed Çelebi ...?	53a-3.
82. Ahmed Çelebi b. Abdüllatif	3a-3; 35b-2.
83. Ahmed Çelebi b. Ali	6a-2.
84. Ahmed Çelebi b. Hızır ...?	60a-1.
85. Ahmed Çelebi b. İsa	34a-1; 34a-2.
86. Ahmed Çelebi b. Mustafa	52a-2.
87. Ahmed Çelebi Sofu	60a-1.
88. Ahmed Efendi b. Abdurrahman	32a-3.
89. Ahmed Efendi b. İsa	18a-1.
90. Ahmed Efendi b. Süleyman el-Muhzır?	60b-1.
91. Ahmed Efendi el-İmâm	47b-1.
92. Ahmed Halife b. Muharrem	27b-1.
93. Ahmed Halife b. Muharrem el-İmâm	32b-2.
94. Ahmed Halife b. Mustafa	27b-2.
95. Ahmed Halife b. Şaban	61b-3.

96. Ahmed Hoca b. Abdullah	15b-2.
97. Ahmed Hoca b. Lütfî el-Müezzîn	63b-2.
98. Ahmed Hoca b. Lütfullah	64a-2.
99. Ahmed Reis	35b-1; 56b-2.
100. Ahmed Reis [b.] Mehmed	46b-3; 47a-1.
101. Ahmed Reis b. Abdullah	9a-2.
102. Ahmed Reis b. Abdüllatif	58b-2; 65a-4
103. Ahmed Reis b. Ali	24b-1.
104. Ahmed Reis b. Eyüb	17a-1.
105. Ahmed Reis b. Mehmed	44b-1; 46a-1.
106. Ahmed Reis b. Mustafa er-Reis	35b-1.
107. Ahmed Reis b. Yakub	56b-2; 58b-2.
108. Akçeli Bey	38a-1.
109. Ali	3a-1; 6b-1; 7a-1.
110. Ali [b.] Mehmed el-İmâm	16a-3.
111. Ali Ağa b. Abdullah	5a-2; 13b-2.
112. Ali Ağa b. Abdülmennân	5a-1; 34a-1.
113. Ali Ağa ez-Zevvâk	36b-2.
114. Ali b. ()	17b-2.
115. Ali b. Abdullah	5b-3; 6a-2.
116. Ali b. Abdullah el-Cündî	7b-1.
117. Ali b. Bâli	34b-3.
118. Ali b. Bâli b. Abdullah	38a-1.
119. Ali b. Derviş el-Cündî	12a-1.
120. Ali b. Hasan	43b-1.
121. Ali b. Hüseyin (müezzîn)	11b-1; 13b-1.
122. Ali b. İsmail	58b-1.
123. Ali b. Mehmed	5a-4; 17b-2.
124. Ali b. Mehmed el-İmâm	3a-2.
125. Ali b. Musa b. Ali	4a-1.
126. Ali b. Mustafa	41a-1; 62a-1.
127. Ali b. Pirî	32a-1.
128. Ali b. Sinan	56b-1.
129. Ali b. Yusuf	31b-3.
130. Ali b. Yusuf (imâm)	13a-1.
131. Ali Bâli b. ()	51a-2.
132. Ali Beşe b. Abdullah	5b-3; 6a-2.
133. Ali Bey b. Abdullah	4a-2; 16b-1.
134. Ali Bey b. Abdullah el-Cündî	24b-1; 37a-2.
135. Ali Bey b. Ahmed el-bevvâbü's-sultânî	33b-2; 34b-1.
136. Ali Bey b. İbrahim er-Râcil	57a-2.
137. Ali Bey b. İskender	16b-1.
138. Ali Bey b. İskender el-bevvâbü's-sultânî	12a-1.
139. Ali Bey b. Mustafa	21a-2; 21b-2.

140. Ali Bey b. Pîrî	16b-1.
141. Ali Bey b. Yusuf er-Reis es-sultânî	32b-2.
142. Ali Çavuş b. Abdullah	39b-2.
143. Ali Çelebi	20b-1.
144. Ali Çelebi b. ( )	29a-1.
145. Ali Çelebi b. er-Râcil	60a-2.
146. Ali Çelebi b. Hüsrev	3a-2.
147. Ali Çelebi b. Mehmed (askerî kassâm)	5a-4
148. Ali Çelebi b. Memî	32a-1.
149. Ali Çelebi b. Memî Reis	13a-2.
150. Ali Çelebi b. Mustafa	3b-3; 4a-1.
151. Ali Çelebi b. Mustafa (beytûlmâl-i hâs emîni)	4b-3.
152. Ali Çelebi b. Pîrî	17b-2.
153. Ali Çelebi b. Turhan	60a-2.
154. Ali Çelebi b. Uğurlu	52b-1.
155. Ali Çelebi b. Yusuf	64a-2.
156. Ali Çelebi b. Yusuf el-Îmâm	63b-2.
157. Ali Çelebi el-Cündî	7b-1.
158. Ali Efendi b. Ahmed	66a-2.
159. Ali Efendi b. Ahmed Fakîh (Fahrî'l-kuzât)	60a-2.
160. Ali Efendi b. Uğurlu	54a-2.
161. Ali Efendi b. Yusuf	30b-2.
162. Ali Halife b. Uğurlu	46a-2.
163. Ali Halife b. Yusuf el-Îmâm	18b-1.
164. Ali Halife el-Îmâm bi Câmî'i Cihangir	56b-1.
165. Ali Paşa	53a-1.
166. Ali Reis b. Abdullah	5b-2; 28b-2.
167. Ali Reis b. Siyâmi	36a-1.
168. Allahverdi b. Mehmed	17a-1.
169. Anber Ağa b. Abdullah	53a-1.
170. Baba Veli	33b-2; 34b-1.
171. Balaban	55a-3.
172. Bâli b. Abdurrahman	27a-1.
173. Bâli b. Pîr Mehmed	4a-2.
174. Bâli Bey b. Abdurrahman	26b-1; 4b-2.
175. Bayram Beşe b. Abdullah	9a-1.
176. Bayram Bey b. Abdürrahim	63b-2.
177. Bayram Bey b. Mustafa	34b-3.
178. Bayram Çelebi b. Şükruallah	32b-3; 33a-1.
179. Behrâm Ağa b. Abdullah	19a-3; 23a-1.
180. Behrâm Ağa b. Abdullah Cündî	13a-1.
181. Behrâm b. Abdullah	57b-1; 60b-1.
182. Behrâm b. Abdullah el-Cündî	2b-2.
183. Behrâm Bey b. Abdullah	2a-1; 2b-1.

184. Beyti b. İsmail	22a-2; 27a-2.
185. Beyti b. İsmail el-Münâdî	47a-2.
186. Beyti Bey b. İsmail	3a-2; 27b-2.
187. Beytullah b. İsmail	3b-2.
188. Cafer	55a-3.
189. Cafer b. Abdullah	3b-1; 42a-2.
190. Cafer b. Abdullah el-Kayyım	18b-1.
191. Cafer b. Hüseyin	16b-2.
192. Cafer b. Mehmed	31a-1.
193. Cafer b. Mustafa	45a-2.
194. Cafer Bey b. Abdullah	32a-1; 32a-2.
195. Cafer Çavuş b. Abdullah	24b-1.
196. Cafer Efendi b. Mahmud	30a-1.
197. Cemal	27a-2.
198. Cezerî Mehmed b. Abdullah	4b-1.
199. Cündî Keyvan Bey b. Abdullah	56a-3.
200. Davud Ağa b. İbrahim el-Müteferrika	24b-1.
201. Davud Bey b. Cafer	37a-1.
202. Davud Bey b. Hüccetullah? el-Cündî	7b-1.
203. Davud Çavuş b. Abdullah	26a-1.
204. Debbâğ el-Hâc Ahmed	5a-4
205. Dede Bey	16b-1.
206. Derviş	4a-2.
207. Derviş b. Abdullah	6a-2; 8b-2.
208. Derviş b. Hacı Aydın	43b-1.
209. Derviş b. Mehmed	9a-1.
210. Derviş b. Mustafa	27b-2.
211. Derviş Bey b. Mehmed er-Râcil	32b-1.
212. Derviş Bey b. Mehmed	22a-2.
213. Derviş Hüseyin b. Abdullah	26b-1; 27a-1.
214. Derviş Reis b. Yunus	23a-2; 36a-1.
215. Dilsiz Çerkez İsmail Ağa	20b-1.
216. Dulkadir b. Abdullah	51a-2.
217. Durmuş b. Abdullah	60b-1.
218. Ebûbekir	17a-2; 17b-2.
219. Ebûbekir Reis b. Sinan	3a-3.
220. el- Hâc Ali b. Eyüb	8b-4.
221. el- Hâc Kasım b. Abdullah	54a-2.
222. el- Hâc Mehmed	30a-1.
223. el- Hâc Mustafa [b.] Osman	26b-1.
224. el- Hâc Sefer b. Davud	46b-3; 47a-1.
225. el- Hâc Yusuf	59a-1.
226. el-fakîr Ömer b. Sadık	34b-3.
227. el-Hâc Abbas b. Abdi	12a-1.

228. el-Hâc Abbas b. Abdullah	12a-1.
229. el-Hâc Abdullah b. Mehmed	66b-1.
230. el-Hâc Abdurrahman b. Mehmed	63b-3.
231. el-Hâc Abdüsselâm b. Mehmed	54a-1.
232. el-Hâc Ahmed	4b-3.
233. el-Hâc Ahmed b. Abdullah	23a-2.
234. el-Hâc Ahmed b. Abdurrahman el-Mismârî	32a-3.
235. el-Hâc Ahmed b. Mehmed	6a-2.
236. el-Hâc Ali	47a-2.
237. el-Hâc Ali b.	17a-2.
238. el-Hâc Ali b. Abdullah	5b-2; 5b-2.
239. el-Hâc Ali b. Abdullah el-Kayyim	5b-2.
240. el-Hâc Ali b. Eyüb	6b-1.
241. el-Hâc Ali b. Hüseyin	59a-3.
242. el-Hâc Behrâm b. Abdullah	7b-1.
243. el-Hâc Derviş	19a-2.
244. el-Hâc Durmuş	27a-2.
245. el-Hâc Ebûbekir b. Ahmed	63b-3.
246. el-Hâc Halil b. Abdullah	60a-2.
247. el-Hâc Hasan	2b-3; 2b-4.
248. el-Hâc Hasan [b.] Mehmed	17b-2.
249. el-Hâc Hasan b. Abdullah	64a-2.
250. el-Hâc Hasan b. İsmail ed-Debbâğ	60a-1.
251. el-Hâc Hasan b. Mahmud	61a-2; 61b-1.
252. el-Hâc Hasan Reis b. Osman	2b-2.
253. el-Hâc Hasanb. Mehmed	46b-3.
254. el-Hâc Hayreddin b. Mahmud	6b-1; 8b-4.
255. el-Hâc Hızır b. Mahmud	59a-3.
256. el-Hâc Hızır b. Murtaza	61a-3; 61b-1.
257. el-Hâc Hızır b. Murtaza (İmâm)	59a-3; 61a-2.
258. el-Hâc Hüseyin b.	13a-1.
259. el-Hâc Hüseyin b. Abdullah	2a-1; 2b-1.
260. el-Hâc Hüseyin Çelebi b. Ali	52a-1; 56b-2.
261. el-Hâc İbrahim	58b-2.
262. el-Hâc İbrahim b. Mustafa b. Cihan	38a-1.
263. el-Hâc İbrahim b. Yakub	56b-2; 65a-4.
264. el-Hâc İbrahim b. Yakub Reis	62b-1.
265. el-Hâc İsa b. Alâaddin	7b-2.
266. el-Hâc İsa b. Osman	58b-2.
267. el-Hâc Kasım b. Abdullah	53a-4.
268. el-Hâc Kemal	7b-1.
269. el-Hâc Mahmud b. Abdullah	57b-2.
270. el-Hâc Mehmed b. Ahmed	54a-2.

271. el-Hâc Mehmed	31a-1.
272. el-Hâc Mehmed b. Abdullah	16a-1; 59a-3.
273. el-Hâc Mehmed b. Abdurrahman b. Abdullah	22b-1.
274. el-Hâc Mehmed b. Ahmed	53a-4.
275. el-Hâc Mehmed b. Ahmed ed-Debbâğ	60a-1.
276. el-Hâc Mehmed b. Hasan	4b-1.
277. el-Hâc Mehmed b. Mahmud	5b-2; 7b-2.
278. el-Hâc Mehmed b. Mustafa	8b-4.
279. el-Hâc Mehmed b. Süleyman	36a-1; 54a-2.
280. el-Hâc Mehmed eş-Şâmî	33a-2.
281. el-Hâc Mehmed Reis b. Mahmud	6a-1.
282. el-Hâc Mikâil b. Mahmud	55a-3.
283. el-Hâc Murad b. Mehmed	66a-1.
284. el-Hâc Murad Bey b. Abdullah	54a-1.
285. el-Hâc Mustafa b. el-Hâc Sinan	11b-2.
286. el-Hâc Musa b. Abdullah	33a-2.
287. el-Hâc Musa b. Hüseyin	37b-2.
288. El-hâc Mustafa	23b-1; 30b-1.
289. el-Hâc Mustafa b. ( )	46a-2.
290. el-Hâc Mustafa b. Abdullah	15b-2; 23a-2.
291. el-Hâc Mustafa b. el-Hâc Sinan	37b-2.
292. el-Hâc Mustafa b. Mehmed er-Râcil	53a-4; 54a-2.
293. el-Hâc Mustafa b. Şaban	3a-3; 17a-1.
294. el-Hâc Mustafa b. Veli	7b-2.
295. el-Hâc Osman b. Receb	37b-2.
296. el-Hâc Pervâne b. Abdullah	38b-2; 39a-1.
297. el-Hâc Ramazan b. Abdullah	32b-1.
298. el-Hâc Ramazan b. Cemal	20a-3.
299. el-Hâc Ramazan b. Eyüb	8b-4.
300. el-hâc Ramazan b. Şükruallah	23b-1; 30b-1.
301. el-Hâc Receb b. Abdullah	54a-1.
302. el-Hâc Receb b. Mirza	2a-1.
303. el-Hâc Rıdvan b. Abdullah	5a-3; 14b-2.
304. el-Hâc Sefer b. Davud	46b-2.
305. el-Hâc Seyyid Mustafa b. Ali	6b-1; 6b-2; 7a-1.
306. el-Hâc Seyyid Şaban	7a-1; 7a-2.
307. el-Hâc Seyyid Şaban b. Ali	6b-1; 6b-2.
308. el-Hâc Şaban	46a-2.
309. el-Hâc Veli b. İbrahim	1b-2.
310. el-Hâc Yasin b. Abdullah	3a-3.
311. el-Hâc Yusuf b. Abdullah	38b-2; 39b-3.
312. el-Hâc Yusuf b. Abdünnebi	16b-2.
313. el-Hâletü	6b-1.

314. Emânî Çelebi	20b-1.
315. Emrullah b. Ali el-Kayyım	5a-1.
316. es-Seyyid Ali b. Seyyid Bayezid	41a-2; 41b-1.
317. es-Seyyid el-Hâc Mustafa b. es-Seyyid Şaban	47a-3.
318. es-Seyyid el-Hâc Nebi b. es-Seyyid Bayezid	37b-2.
319. es-Seyyid Hacı Abdî b. es-Seyyid Bayezid	43b-1.
320. es-Seyyid İsmail b. Veli	41b-1.
321. es-Seyyid Mahmud b. es-Seyyid Musa	43b-1.
322. es-Seyyid Mahmud b. es-Seyyid Mustafa el-Müezzîn	53a-4; 54a-2.
323. es-Seyyid Mehmed b. Ali	45a-2.
324. es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Şaban	47a-2.
325. es-Seyyid Nurullah b. es-Seyyid İsmail	43b-1.
326. es-Seyyid Veli	37b-2.
327. es-Seyyid Veli b. es-Seyyid Bayezid	43b-1.
328. es-Seyyid Veli b. es-Seyyid İsmail	37b-2.
329. es-Seyyid Yunus b. es-Seyyid Ramazan	43b-1.
330. es-Seyyid Yusuf b. es-Seyyid Mahmud	62b-2.
331. eş-Şeyh İsa b. Ahmed	63b-3; 66b-1.
332. eş-Şeyh Mehmed Efendi	63b-3.
333. eş-Şeyh Osman b. Abdurrahman	63b-3.
334. eş-Şeyh Ramazan Efendi b. Mahmud	53a-4; 54a-2.
335. eş-Şeyh Sâlih b. Abdurrahman	66b-1.
336. Eyüb	18a-1; 18a-3.
337. Eyüb Bey b. Abdullah	13a-1.
338. Eyüb Bey b. Durmuş el-Cündî	24b-1.
339. Eyüb Çelebi b. Sefer el-Cündî	5a-1.
340. Eyvân b. Abdullah	51b-2.
341. Fahrü'l-a'yân Ahmed Çelebi b. Abdülâtîf	51b-2.
342. Fahrü'l-eimme Mustafa Efendi b. Abdülaziz	22a-1.
343. Fahrü'l-eimme Sefer Efendi b. Ferhad	52a-1.
344. Fahrü'l-müderrişin İbrahim Efendi	49a-1.
345. Fahrü'l-müderrişin İbrahim Efendi eş-şehîr bi Çavuşzâde	49b-1; 51a-1.
346. Fazlullah Çelebi	35b-2, 36a-1.
347. Ferhad Ağa b. Hasan	23a-1.
348. Ferhad b. Abdullah	16b-2; 42a-2.
349. Ferhad Bey b. Hasan ez-Za'im	24b-1.
350. Ferruh b. Abdullah	31b-2; 36a-1.
351. Ferruh Bey b. Abdullah	12b-1; 20a-2.
352. Garibzâde Hüseyin	12a-1.

353. Gazanfer Ağa	18b-1.
354. Gülâbi Reis b. Pîr Nefes	53a-4; 54a-2.
355. Habib Ağa b. Yakub	24b-1.
356. el-Hâc İsa b. Sevindik	65a-4
357. el-Hâc Sinan b. Abdullah	56b-1.
358. Hacı Ahmed b. Yusuf	66b-1.
359. Hacı Behrâm	57b-1.
360. Hacı Hasan b. Mehmed	62b-1.
361. Hacı Hasan b. Ramazan	49b-2.
362. Hacı Hüseyin b. Abdullah	57b-1; 66b-1.
363. Hacı İbrahim b. Maksud	60a-2.
364. Hacı İsa	16a-1.
365. Hacı Kurd ...?	42a-1.
366. Hacı Mahmud	58a-1.
367. Hacı Mehmed b. Sefer	53a-4
368. Hacı Pervâne b. Abdullah	62b-1.
369. Hacı Reis b. Mehmed	65a-4
370. Haffâf Mehmed	26b-1; 27a-1.
371. Halife b. Abdullah	22a-2.
372. Halil b. Ahmed	45a-2.
373. Halil b. Süleyman	59a-3.
374. Halil Beşe b. Mehmed	62b-2.
375. Halil Bey [b.] Mehmed	23a-1.
376. Halil Bey b. Mehmed	19a-3.
377. Halil Çelebi b. Müstedâm	61a-2.
378. Hallâc	57b-1.
379. Hamza Bey b. Abdullah	63b-2.
380. Hamza Çavuş b. Mustafa	18a-1.
381. Hamza Çele- bi b. Haydar	15b-2.
382. Hamza Çelebi b. Haydar	32a-3.
383. Hamza? b. Abdullah	42a-2.
384. Handan Ağa b. Abdullah	51b-2.
385. Handan Bey el-İmâm	51a-1.
386. Handan Efendi el-İmâm	49a-1; 49b-1.
387. Hanefî Efendi el-Müderriş	49b-2.
388. Hasan	14a-2; 27a-1.
389. Hasan b. Abdullah	5b-2; 15b-2.
390. Hasan b. Abdullah (müezzîn)	9a-2.
391. Hasan b. Abdullah b. Ahmed	26a-1.
392. Hasan b. Ali. Şükrullah Efendi b. İbrahim el-Kâtib	31a-1.
393. Hasan b. el-Hâc Cafer	57b-1.
394. Hasan b. Gansu	11b-1; 13b-1.
395. Hasan b. Hüseyin	20a-2.
396. Hasan b. İskender	61a-2.
397. Hasan b. Mahmud ed-Debbâğ	60a-1.

398. Hasan b. Mehmed	14a-2; 34b-3.
399. Hasan b. Murad	46a-2.
400. Hasan b. Mustafa el-Müezzîn	32b-1.
401. Hasan b. Osman	42b-2.
402. Hasan b. Pîr Kâdem	49b-2.
403. Hasan b. Süleyman	13a-1.
404. Hasan b. Şükür er-Râcil	11b-2.
405. Hasan b. Yakub	21a-2.
406. Hasan b. Yusuf	49b-1.
407. Hasan Beşe b. Mustafa	34a-3; 35b-3.
408. Hasan Bey b. Abdullah	20a-3; 26a-1.
409. Hasan Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî	32b-2.
410. Hasan Bey b. Abdullah el-Cündî	57b-2.
411. Hasan Bey b. Ali	15a-1.
412. Hasan Bey b. Cafer	34a-1; 34a-3.
413. Hasan Bey b. Cafer el-Münâdî	34a-2.
414. Hasan Bey b. Hüseyin er-Râcil	14b-2.
415. Hasan Bey b. İbrahim	11b-2.
416. Hasan Bey b. Musa	14b-2; 14b-3.
417. Hasan Bey b. Süleyman (sarrâc-ı hâssa)	18b-1.
418. Hasan Bey el-Cündî	63b-1.
419. Hasan Çavuş	31a-1.
420. Hasan Çavuş b. Abdullah	28b-2; 29a-3.
421. Hasan Çavuş b. Abdurrahman	31a-2.
422. Hasan Çavuş b. Abdülmennân	31a-1.
423. Hasan Çelebi	6b-1; 6b-2.
424. Hasan Çelebi b. ( )	52b-1.
425. Hasan Çelebi b. Mehmed	5a-2.
426. Hasan Çelebi b. Mehmed	61b-3.
427. Hasan Çelebi b. Süleyman es-Sarrâc	30b-2.
428. Hasan Çelebi b. Süleyman Sarrâc-ı sultânî	13a-1.
429. Hasan Efendi b. Ahmed	64b-3.
430. Hasan Efendi b. Ahmed (Umdetü'l-eimme)	64b-2; 65b-2.
431. Hasan Efendi b. İshak el-Hatîb	52a-2.
432. Hasan Halife b. ( ) el-Kayyım	15b-2.
433. Hasan Halife b. Ahmed el-İmâm	29a-1.
434. Hasan Halife b. Ramazan (imam)	38b-2; 39a-.
435. Haydar	32b-2.
436. Haydar [b.] Abdullah	53a-3; 8b-2.
437. Haydar Bey b. Abdullah el-Cündî	42b-2.
438. Haydar Efendi el-Hatîb	24b-1.
439. Hayreddin b. Musa	47a-2.

440. Hayreddin Halife b. İbrahim	33b-1.
441. Hayrullah b. Abdülhabîr (müezzîn)	59a-3.
442. Hayrullah b. Habib	11b-2; 29b-1.
443. Hazreti Es'ad Efendi	31b-1.
444. Hızır	14a-2.
445. Hızır b. Abdullah	16b-2; 60b-1.
446. Hızır b. Mehmed	14a-2.
447. Hızır b. Musli	4a-1.
448. Hızır Beşe b. Abdullah	4b-2.
449. Hızır Beşe b. Pîri	62b-2.
450. Hızır Halife b. Murtaza el-İmâm	61a-1.
451. Himmət b. Mehmed	5b-2.
452. Himmət b. Mehmed	41b-1.
453. Himmət Halife b. Mehmed	41a-2.
454. Himmət Reis b. Hüseyin	58b-2.
455. Hoca Ali	22a-1.
456. Hoca İbrahim Ağa b. Abdullah	57b-2.
457. Hoca İbrahim b. el-Hâc Sinan (fahrü'l-emâsil)	55a-3.
458. Hoca Maksud b. Hoca Ramazan	55b-3.
459. Hoca Maksud b. Hoca Ramazan (Fahrü'l-emsâl)	55a-3.
460. Hoca Maksud b. Ramazan	56a-3.
461. Hoca Mehmed b. Hamza	3b-2.
462. Hoca Memi b. Abdullah	52a-1.
463. Hoca Mikâil b. el-Hâc Mahmud	56b-1.
464. Hüdâverdi b. Abdullah	51b-2; 58b-2.
465. Hüdâverdi Reis b. Abdullah	65a-4
466. Hürrem b. Gâzi	34b-3.
467. Hüsâm Efendi b. Abdurrahman	1b-1; 52a-3.
468. Hüseyin	16b-2; 28b-1.
469. Hüseyin b. ( ) el-Müezzîn	44a-1.
470. Hüseyin b. Abdullah	55b-2; 8a-1.
471. Hüseyin b. Abdurrahman	26b-1.
472. Hüseyin b. Ahmed	11b-1; 13b-1.
473. Hüseyin b. Ali	53a-4; 58b-1.
474. Hüseyin b. Hasan	3b-1; 7b-1.
475. Hüseyin b. İbrahim	27a-1.
476. Hüseyin b. Lütfullah	21a-1.
477. Hüseyin b. Mehmed	1b-1; 14b-2.
478. Hüseyin b. Mehmed el-ma'rûf bi Arabzâde	27b-2; 27a-2.
479. Hüseyin b. Muhib	4a-2.
480. Hüseyin b. Murad	34b-3.
481. Hüseyin b. Musa	45b-2.
482. Hüseyin b. Necib (müezzîn)	3b-2.

483. Hüseyin b. Seyyid Ali	31b-2.
484. Hüseyin Beşe b. Abdullah er-Râcîl	60a-2.
485. Hüseyin Bey	16a-3.
486. Hüseyin Bey [b.] Abdullah	31b-3; 13a-1.
487. Hüseyin Bey b. Ali	5a-2.
488. Hüseyin Bey b. Hasan	51a-2; 53a-1.
489. Hüseyin Bey b. Hasan Bevvâb-ı sultânî	9a-3.
490. Hüseyin Bey b. Şehîd Bey	56a-3.
491. Hüseyin Bey b. Yakub	29b-2.
492. Hüseyin Çavuş b. Abdülmennân	24b-1.
493. Hüseyin Çelebi b. Abdullah	65b-2.
494. Hüseyin Çelebi b. Abdurrahman	64b-2; 66a-4
495. Hüseyin Çelebi b. Abdülganî	65b-2.
496. Hüseyin Çelebi b. Behrâm	44a-1.
497. Hüseyin Çelebi b. İlyas	7b-2.
498. Hüseyin Çelebi b. Mehmed	13b-2.
499. Hüseyin Çelebi b. Mehmed el-Müezzîn	5a-1.
500. Hüseyin Çelebi b. Süheyl Bey	56b-1.
501. Hüseyin Efendi [b.] Hasan	20a-3; 26a-1.
502. Hüseyin Efendi b. Mehmed el-Hatîb	3b-2.
503. Hüseyin Efendi b. Şaban	59a-2.
504. Hüseyin el-Münâdî	29a-3; 31a-1.
505. Hüseyin Halîfe b. Abdurrahman	19a-2.
506. Hüseyin Hoca b. Abdullah	15b-2.
507. Hüsrev b. Abdullah	42b-2; 44b-1.
508. Hüsrev Efendi b. Ahmed	66a-4
509. İbrahim	3b-1; 12a-2;
510. İbrahim Ağa b. Mehmed el-Müteferrika	24b-1.
511. İbrahim b. Abdullah	34b-3; 42b-1.
512. İbrahim b. el- Hâc Hasan Reis	2b-3.
513. İbrahim b. Halil	31b-1.
514. İbrahim b. Hüdâverdi	16b-1.
515. İbrahim b. İlyas	59b-1.
516. İbrahim b. İsa	57b-1.
517. İbrahim b. Mehmed	31a-1; 33a-2.
518. İbrahim b. Mehmed el-Hatîb	1b-1.
519. İbrahim b. Mustafa	32a-3; 47b-1.
520. İbrahim b. Nesîmi	5b-2.
521. İbrahim b. Turan	42b-1.
522. İbrahim b. Yusuf	42b-2.
523. İbrahim Beşe b. Abdullah er-Râcîl	57b-2.
524. İbrahim Beşe b. Mahmud	34b-1.

525. İbrahim Bey	24b-1.
526. İbrahim Bey b. Abdullah	24b-1.
527. İbrahim Bey b. Abdullah el-Cündî	24b-1.
528. İbrahim Bey b. Mahmud	12a-1; 33b-2.
529. İbrahim Bey b. Mustafa	25b-1; 31a-1.
530. İbrahim Bey er-Râcîl	39b-2.
531. İbrahim Çelebi	2b-2; 25b-1.
532. İbrahim Çelebi b. el- Hâc Sinan	56a-3.
533. İbrahim Çelebi b. el-Hâc	55a-2.
534. İbrahim Çelebi b. el-Hâc Hasan Reis	2b-4.
535. İbrahim Çelebi b. Mehmed	52a-3.
536. İbrahim Çelebi b. Musa	33a-1.
537. İbrahim Çelebi b. Mustafa	5b-2; 6a-1.
538. İbrahim Çelebi b. Mustafa Çelebi ...?	60a-1.
539. İbrahim Çelebi b. Osman	32a-2.
540. İbrahim Çelebi b. Sinan es-Sarrâcî's-sultânî	56b-1.
541. İbrahim Efendi b. Muslihiddin	33b-1.
542. İbrahim Efendi b. Mustafa	31b-3; 32b-2.
543. İbrahim Efendi el-Müderriş	60b-1.
544. İbrahim Reis b. Hızır Reis	36b-2.
545. İdris	27a-2.
546. İdris b. Abdullah	60a-2.
547. İhsan	13a-2.
548. İhsan b. Abdullah	12a-2.
549. İhsan Bey b. Abdullah	56a-3; 56b-1.
550. İhsan Bey b. Abdülmennân (Fahrü'l-a'yân)	55b-3.
551. İlyas b. Ali	57b-1.
552. İlyas b. Nasuh	2a-1.
553. İlyas Bey b. Abdullah	12a-1.
554. İlyas Bey b. Mustafa (çorbacı)	13a-1.
555. İlyas Bey b. Nasuh	2b-1; 18b-1.
556. İmâm Mehmed b. Bâli	15b-1.
557. İmâm Murad Halife b. Abdullah	17a-1.
558. İmâm Mustafa Halife b. Mehmed	20a-1, 24a-1.
559. İsa b. Abdullah	51a-2.
560. İsa b. Abdurrahman el-İmâm	3b-1.
561. İsa b. Musa	45a-2.
562. İsa b. Yakub	40a-1; 41a-1.
563. İsa Çelebi b. Abdülaziz	41a-2; 41b-1.
564. İsa Efendi b. Bayram	33b-1.
565. İsa Efendi b. Hızır	38b-2; 39b-3.
566. İshak Efendi	16a-3.
567. İskender	27a-2.

568. İskender b. Abdullah	16b-1.
569. İskender b. Mehmed	53a-4; 54a-2.
570. İskender Bey b. Abdullah	38b-2; 39a-2.
571. İskender Bey b. Mehmed	61b-3.
572. İslâm	14a-2.
573. İslâm b. Şaban	14a-2.
574. İsmail b. Mustafa	21a-2.
575. İsmail Bey	31b-3; 32b-2.
576. İsmail Çelebi b. Mustafa	59a-1.
577. İsmail Efendi b. Hacı Hasan	41b-1.
578. İsmail Halife b. Abdi el-İmâm	22a-1.
579. İsmihan	19b-1.
580. İvaz b. Ali	58b-1.
581. Kâbil b. Abdullah	5a-2; 7b-2.
582. Kadı Abdullah b. Dursun	24b-1.
583. Kadı Üveys	27a-2.
584. Kadri Hoca (imâm)	9a-2.
585. Kalender b. Abdullah	32b-1.
586. Kalender b. Süleyman	4a-2.
587. Kankar	37b-2.
588. Kapudân Cafer hazretleri	6a-1.
589. Kasım b. Abdullah	20b-1.
590. Kasım b. Mesud	5b-2.
591. Kasım Bey b. Abdullah	3a-4.
592. Kasım Çelebi b. Mehmed	3b-2.
593. Kasım Paşa	63b-1.
594. Kâtib Ahmed Efendi	38b-1.
595. Kâtib Ali Bey b. Mustafa	22a-2.
596. Kaytas Bey [b.] Abdullah	57a-1.
597. Kazzâz Mahmud	4b-1.
598. Kemal	30a-1.
599. Kemal b. Hüseyin ed-Debbâğ	60a-1.
600. Kenan b. Abdullah	63b-2; 64a-2.
601. Kenan Bey b. Abdullah	1b-5; 3b-3.
602. Kerâmî b. Abdülaziz	35b-2.
603. Kerâmî b. merhûm Abdülaziz	36a-1.
604. Keyvan Ağa b. Abdullah	7b-2.
605. Keyvan Ağa b. Abdülmennân	4b-1.
606. Keyvan b. Abdullah	3a-3; 32b-1.
607. Keyvan Bey [b.] Abdullah	53a-3; 3b-1.
608. Keyvan Bey b. Abdullah el-Cündî	56b-1.
609. Keyvan Bey b. Abdullah Kethüdâ-yı bezzâzistan-ı Galata	35b-1.
610. Keyvan Çavuş b. Abdullah	18b-1.
611. Kurd b. Ali	26a-1.

612. Kurd Reis	17a-2.
613. Kurd Reis b. Bâli	17b-2.
614. Mehmed b. el-Hâc Ahmed	37b-2.
615. Mahmud	5b-3; 13a-1.
616. Mahmud b. ( ) el-Bevvâb	16a-1.
617. Mahmud b. Ahmed	27b-2; 59a-1.
618. Mahmud b. Ali	65b-3.
619. Mahmud b. Hızır	45b-2.
620. Mahmud b. İbrahim	11b-1; 13b-1.
621. Mahmud b. İsa	21a-1; 22a-1.
622. Mahmud b. Kemal	2b-2.
623. Mahmud b. Mehmed	14a-2.
624. Mahmud b. Mehmed el-İmâm	22a-1; 35a-1.
625. Mahmud b. Mustafa el-Kâtib	35a-1.
626. Mahmud b. Şükruallah	41a-2; 41b-1.
627. Mahmud b. Tayyib	42a-2.
628. Mahmud Beşe b. Abdullah	59a-2.
629. Mahmud Bey	2a-1; 2b-1.
630. Mahmud Bey [b.] Abdullah	47a-2; 47b-3.
631. Mahmud Bey b. Abdullah er-Râcil	57b-2.
632. Mahmud Bey b. Mehmed	14a-1; 14b-1.
633. Mahmud Çavuş [b.] Mahmud	24b-1.
634. Mahmud Çavuş b. Ahmed	4a-1; 11b-1.
635. Mahmud Çavuş b. Kemal	15b-1.
636. Mahmud Çelebi b. Ali	42b-1.
637. Mahmud Çelebi b. İlyas el-Kâtib	3b-2.
638. Mahmud Çelebi b. Osman	13a-2.
639. Mahmud Efendi b. ( ) el-Kâtib	4b-1.
640. Mahmud Efendi b. Sinan	56a-3.
641. Mahmud Reis b. Mehmed	61b-2; 62a-2.
642. Maktûl İbrahim Paşa	35b-1.
643. Manas? b. İdris	13a-2.
644. Mehmed [b.] ( ) er-Râcil	17b-2.
645. Mehmed	3a-1; 6a-2.
646. Mehmed [b.] Yusuf	16a-3; 23a-2.
647. Mehmed Ağa	27a-2.
648. Mehmed Ağa b. Abdullah	60a-2.
649. Mehmed b. ( ) el-Muhzır	62b-2.
650. Mehmed b. ( ) el-Müezzin	18b-1.
651. Mehmed b. Abdullah	6a-2; 5b-3; 6a-2.
652. Mehmed b. Abdullah el-Kalafâtî	34b-3.
653. Mehmed b. Abdullah el-Münâdî	47a-2.
654. Mehmed b. Abdullah er-Râcil	3b-1.
655. Mehmed b. Ahmed	3b-2; 4a-1.

656. Mehmed b. Alâaddin	21a-1; 22b-1.
657. Mehmed b. Ali	4b-1; 20a-2.
658. Mehmed b. Ali el-Cüнді	57b-2; 58a-1.
659. Mehmed b. Bahşi	34b-2; 36b-1.
660. Mehmed b. Bâli	29b-2.
661. Mehmed b. Cafer	20a-3; 60b-1.
662. Mehmed b. Ferruh	33b-1.
663. Mehmed b. Halil	45a-1.
664. Mehmed b. Hasan	20a-2; 35b-1.
665. Mehmed b. Hasan (müezzin)	36a-1.
666. Mehmed b. Hasan el-Müezzin	12b-1.
667. Mehmed b. Hüccetullah es-Sarrâc	4a-1.
668. Mehmed b. Hüdâverdi	1b-2.
669. Mehmed b. Hüdâverdi el-Müezzin	33b-2; 34b-1.
670. Mehmed b. Hüseyin	42a-2.
671. Mehmed b. Hüseyin b. Abdullah	38a-1.
672. Mehmed b. Hüsrev Bey	62b-2.
673. Mehmed b. İbrahim	3a-4.
674. Mehmed b. İbrahim Râcil	14a-1.
675. Mehmed b. İsmail	28a-1.
676. Mehmed b. Kasım	63b-1.
677. Mehmed b. Mahmud	7b-1.
678. Mehmed b. Malkoç	51a-2.
679. Mehmed b. Mehmed	3a-4; 29b-2.
680. Mehmed b. Murad	57a-1.
681. Mehmed b. Mustafa	4a-1; 11b-2.
682. Mehmed b. Mustafa (Kâtibü'l-hurûf)	54b-1.
683. Mehmed b. Mustafa ed-Debbâğ	60a-1.
684. Mehmed b. Mustafa el-Kâtib	4b-1; 5b-2.
685. Mehmed b. Mustafa el-Muhzır	36b-1.
686. Mehmed b. Osman	22a-1.
687. Mehmed b. Pîr ...?	56b-1.
688. Mehmed b. Ramazan	28b-1.
689. Mehmed b. Rıza?	37b-1.
690. Mehmed b. Sâlih	53a-4.
691. Mehmed b. Sefer	39b-2.
692. Mehmed b. Süleyman el-Fâris	38a-1.
693. Mehmed b. Şaban	3a-2; 32a-1.
694. Mehmed b. Şücâ	3a-3.
695. Mehmed b. Şükruallah	8b-4.
696. Mehmed b. Yakub el-Muhzır	36b-1.
697. Mehmed b. Yunus	15b-1.
698. Mehmed b. Yusuf	2b-2; 5b-2.
699. Mehmed b. Yusuf (m)	51a-2.

700. Mehmed b. Yusuf el-Muhzır	1b-1; 3b-2.
701. Mehmed b. Yusuf el-Muhzırü's-sultânî	12b-1.
702. Mehmed b. Yusuf muhzır	9a-3; 13a-1.
703. Mehmed Beşe b. Abdullah	37a-1; 37b-1.
704. Mehmed Beşe b. Mehmed	59b-1.
705. Mehmed Bey	16a-3; 27b-2.
706. Mehmed Bey (kalafatçı)	36a-2.
707. Mehmed Bey [b.] İsa	37b-1.
708. Mehmed Bey b. Abdi	61b-2; 61b-3.
709. Mehmed Bey b. Abdullah	4b-1; 5b-2.
710. Mehmed Bey b. Abdullah (kalafatçı)	34b-2.
711. Mehmed Bey b. Abdullah el-Cüнді	37a-2.
712. Mehmed Bey b. Abdullah er-Râcil	36a-1.
713. Mehmed Bey b. Ali el-Cüнді	16b-1.
714. Mehmed Bey b. Davud	64b-2; 64b-3.
715. Mehmed Bey b. Derviş el-Cüнді	33b-2; 34b-1.
716. Mehmed Bey b. Hızır er-Râcil	12a-1.
717. Mehmed Bey b. Hüseyin	18a-1; 18a-2.
718. Mehmed Bey b. Hüsrev el-Cüнді	20a-3.
719. Mehmed Bey b. İsa	23b-2.
720. Mehmed Bey b. Mahmud el-bevvâbü's-sultânî	57b-2; 58a-1.
721. Mehmed Bey b. Mehmed el-gulâmü'l-Acemî	22a-2.
722. Mehmed Bey b. Musa	19a-3; 23a-1.
723. Mehmed Bey b. Mustafa	18a-1; 59b-1.
724. Mehmed Bey b. Mustafa Hazînedâr-ı hâssa	14b-2.
725. Mehmed Bey b. Sinan el-Cüнді	42a-1.
726. Mehmed Bey b. Yusuf	63b-1.
727. Mehmed Bey el-Cüнді	42a-1.
728. Mehmed Çavuş b. Abdullah	19a-3; 23a-1.
729. Mehmed Çavuş b. Mehmed	15b-1.
730. Mehmed Çelebi	42a-1; 63a-1.
731. Mehmed Çelebi [b.] Mustafa	13a-2.
732. Mehmed Çelebi b. ( )	3a-4; 7b-1.
733. Mehmed Çelebi b. Abdî	61a-2.
734. Mehmed Çelebi b. Abdülganî	52a-3.
735. Mehmed Çelebi b. Ahmed	52a-2.
736. Mehmed Çelebi b. Ahmed Çelebi	55a-3.
737. Mehmed Çelebi b. Ali	65b-2.
738. Mehmed Çelebi b. Behrâm	38b-2; 39a-2.
739. Mehmed Çelebi b. Behrâm (imam)	41a-1.
740. Mehmed Çelebi b. Cafer Bey	20a-3; 23a-2.

741. Mehmed Çelebi b. Cafer Bey er-Reis es-sultânî	22a-1.
742. Mehmed Çelebi b. el-Hâc Hasan Reis	2b-3; 2b-4.
743. Mehmed Çelebi b. Hasan	38b-2; 39b-3.
744. Mehmed Çelebi b. Hemdem	64b-2; 64b-3.
745. Mehmed Çelebi b. Hemdem el-Îmâm	5a-1.
746. Mehmed Çelebi b. Hüseyin (Fahrü'l-emâsil)	56b-2.
747. Mehmed Çelebi b. Mahmud	62b-1.
748. Mehmed Çelebi b. Mehmed	33a-1.
749. Mehmed Çelebi b. Mustafa	7b-1; 15b-1.
750. Mehmed Çelebi b. Osman	2b-2.
751. Mehmed Çelebi b. Ramazan	49b-1.
752. Mehmed Çelebi b. Şaban	52a-2.
753. Mehmed Çelebi b. Şehabeddin el-Mütevelli	16b-1.
754. Mehmed Çelebi el-Mu'arrif	3a-2.
755. Mehmed Çelebi el-Muhzır	8b-2.
756. Mehmed Çelebi muhzır	9a-1.
757. Mehmed Çelebi Şaban	54a-1.
758. Mehmed Efendi	22b-1; 35b-2.
759. Mehmed Efendi [b.] Mustafa	30a-1.
760. Mehmed Efendi b. Ali	37b-1.
761. Mehmed Efendi b. Hasan	64b-2; 65b-2.
762. Mehmed Efendi b. Hızır (Hatîb)	44a-2.
763. Mehmed Efendi b. Hızır el-Îmâm	53a-4; 54a-2.
764. Mehmed Efendi b. İslâm	33b-1.
765. Mehmed Efendi b. Mehmed min zümre-i küttâb-ı dîvân	53a-4; 54a-2.
766. Mehmed Efendi b. Mustafa	21a-2; 21b-2.
767. Mehmed Efendi b. Mustafa el-Kâtib	31a-1; 38a-1.
768. Mehmed Efendi b. Veli	33b-1.
769. Mehmed el-Muhzır	17b-2; 34a-1.
770. Mehmed Halife b. Ahmed (müezzin)	62b-2.
771. Mehmed Halife b. Ali (imâm)	62b-2.
772. Mehmed Halife b. Ali el-Îmâm	34b-2; 37a-1.
773. Mehmed Halife b. Hüsvrev el-Îmâm	54b-1.
774. Mehmed Halife b. Sâlih	44a-1; 44a-2.
775. Mehmed Kerâmî Efendi b. Abdülaziz	38b-1.
776. Mehmed Reis	41b-2; 61b-3.
777. Mehmed Reis b. Abdullah	7b-2; 57a-2.
778. Mehmed Reis b. Ali	60b-1.
779. Mehmed Reis b. Kasım	12a-1.
780. Mehmed Reis b. Mustafa	37b-2; 53a-4
781. Mehmed Reis b. Nuh	5b-2; 7b-2.
782. Mehmed Subaşı b. Davud	61a-2; 61a-3.

783. Memi Ağa [b.] Abdullah	53a-3; 16b-1.
784. Memi Ağa b. Abdülmennân	26a-1.
785. Memi Bey b. Abdullah	7b-2; 8a-1; 8a-2.
786. Memi Bey b. Abdullah (fahrü'l-eşbâh)	54b-1.
787. Memi Reis b. Abdullah	3a-2.
788. Memi Reis b. Ali	35b-1.
789. Memi Reis b. Mustafa	54a-2.
790. Memişah	27a-2.
791. Memişah el-Müezzin	57b-2.
792. Merarat	57b-1.
793. Mercan	27a-2.
794. Mercan Ağa	31a-1; 31a-2.
795. Mercan b. Abdullah	6a-2.
796. Mesih b. Abdullah	30a-1.
797. Mevlânâ Yusuf Efendi b. Abdülaziz	22b-1.
798. Mezd Beşe b. Ali	61a-3.
799. Midillili Bahâüddin b. Mehmed	4b-3.
800. Molla Kutbeddin	31a-1; 31a-2.
801. Molla Yusuf et-Tâcir	56b-1.
802. Muharrem Çelebi b. Ömer	32b-3.
803. Muharrem Efendi b. Mustafa	19a-1.
804. Muhyiddin Efendi	21a-2; 21b-2.
805. Murad	45b-2.
806. Murad [b.] Abdullah	53a-3.
807. Murad Ağa b. Abdullah	16b-1; 38b-1.
808. Murad b. Abdullah	9a-2; 42b-2.
809. Murad Bey b. Abdullah	45b-1.
810. Murad Çavuş b. Abdullah	4b-1.
811. Murad Çavuş b. Abdürrahim	20b-1.
812. Murad Reis b. Abdullah	51b-2.
813. Musa	34a-2.
814. Musa b.	15b-1.
815. Musa b. Hızır	45a-2.
816. Musa b. Hüsam	3b-1.
817. Musa el- Müezzin	32a-1.
818. Musa Reis	15b-1.
819. Musa Reis b. Bâli	33b-1.
820. Musli b. Mustafa	41a-2.
821. Musli Çelebi b. Derviş	3b-2.
822. Musli Çelebi b. İbrahim	14b-2.
823. Musli Çelebi b. Mehmed	52a-1; 57a-2.
824. Musli Çelebi Sarrâc-ı hâssa	37a-2.
825. Muslihiddin b. Mehmed	55a-3.
826. Muslihiddin b. Mehmed el-Muhzır	59b-1.

827. Muslihiddin el-Muhzır	44a-1; 51b-2.
828. Muslihiddin Halife b. Muzaffer	32b-3; 33a-1.
829. Mustafa	5a-3; 6b-2.
830. Mustafa [b.] Mehmed	30a-1; 53a-3.
831. Mustafa [b.] Osman	4a-1.
832. Mustafa [b.] Süleyman	27b-1.
833. Mustafa Ağa	42a-1.
834. Mustafa Ağa b. Mehmed Çavuş	36b-2.
835. Mustafa b. Abdi	17a-1; 18b-1.
836. Mustafa b. Abdullah	2b-1; 4b-2.
837. Mustafa b. Abdullah (korucu)	5a-2.
838. Mustafa b. Abdullah (m)	51a-2.
839. Mustafa b. Abdullah el-Hayyât	27b-2.
840. Mustafa b. Abdullah korucu	13b-2.
841. Mustafa b. Abdülaziz	21a-1; 36a-1.
842. Mustafa b. Ahmed	38b-2; 39b-3.
843. Mustafa b. Ali	25b-1; 36a-1.
844. Mustafa b. Cafer el-bevvâbü's-sultânî	11b-2.
845. Mustafa b. Davud	49b-2.
846. Mustafa b. Ebûbekir	1b-2; 3a-1.
847. Mustafa b. el-Hâc	5a-4
848. Mustafa b. el-Hâc Derviş	1b-1.
849. Mustafa b. el-Hâc Şaban	12b-1.
850. Mustafa b. Hasan Bevvâb-ı sultânî	9a-3.
851. Mustafa b. Hüdâverdi	8b-4.
852. Mustafa b. Hüseyin	37a-1; 56b-2.
853. Mustafa b. İbrahim	45a-2.
854. Mustafa b. İbrahim er-Râcil	12a-1.
855. Mustafa b. İnebey	59a-1.
856. Mustafa b. Mahmud el-Muhzır	5b-2.
857. Mustafa b. Mehmed el-Muhzır	12a-1; 3a-2.
858. Mustafa b. Mehmed	2b-1; 3b-1.
859. Mustafa b. Mehmed b. İsa	4a-1.
860. Mustafa b. Mehmed el-Kâtib	19a-2.
861. Mustafa b. Mehmed imâm	9a-3.
862. Mustafa b. Mehmed muhzır	9a-3; 13a-1.
863. Mustafa b. Memi	7b-1.
864. Mustafa b. Musli el-İmâm	6a-2.
865. Mustafa b. Muzaffer el-İmâm	5b-3.
866. Mustafa b. Nasrullah el-Müezzın	29a-1.
867. Mustafa b. Receb	59a-2.
868. Mustafa b. Süleyman	18b-1; 19a-1.
869. Mustafa b. Şaban	14a-2.
870. Mustafa b. Yusuf	20b-1; 37b-1.

871. Mustafa Beşe b. Mehmed Râcil	14a-1.
872. Mustafa Bey	16a-3; 33b-1.
873. Mustafa Bey [b.] Abdullah	23a-1.
874. Mustafa Bey b. ( ) el-Cündî	57b-2.
875. Mustafa Bey b. Abdullah	12b-1; 14a-1.
876. Mustafa Bey b. Abdullah reis-i kalyon	32a-3.
877. Mustafa Bey b. Cafer el-Cündî	28a-1.
878. Mustafa Bey b. el-Hâc Derviş	19a-1.
879. Mustafa Bey b. Ferhad	58b-1.
880. Mustafa Bey b. Hasan	47b-1.
881. Mustafa Bey b. Hızır	57b-2.
882. Mustafa Bey b. Hızır es-Sarrâcû's- sultânî	58a-1.
883. Mustafa Bey b. İbrahim er-Râcil	33b-2.
884. Mustafa Bey b. Mehmed	5a-3; 16a-3.
885. Mustafa Bey b. Mehmed el-Cündî	63b-2.
886. Mustafa Çavuş	53a-4
887. Mustafa Çavuş b. Abdullah	42a-1; 57b-1.
888. Mustafa Çelebi	20b-1; 59b-1.
889. Mustafa Çelebi b. Ali	31b-3, 32b-2.
890. Mustafa Çelebi b. Abdülaziz	46b-1.
891. Mustafa Çelebi b. Ahmed	4b-2; 20a-3.
892. Mustafa Çelebi b. Ali el-Müezzın	16a-3.
893. Mustafa Çelebi b. el-Hâc Derviş	4a-2.
894. Mustafa Çelebi b. Hasan el-Kâtib	64a-2.
895. Mustafa Çelebi b. Mehmed	47b-1; 61a-1.
896. Mustafa Çelebi b. Mehmed el-İmâm	61a-1.
897. Mustafa Çelebi b. Rüstem	57a-2.
898. Mustafa Çelebi b. Sefer	21a-2.
899. Mustafa Çelebi er-Râcil	33a-1.
900. Mustafa Çelebi Yayabaşı	42a-1.
901. Mustafa Efendi	36a-1.
902. Mustafa Efendi (Defterdâr-ı sâbık)	52a-2.
903. Mustafa Efendi b. Abdülaziz	20a-3; 22b-1.
904. Mustafa Efendi b. Mehmed	26a-1.
905. Mustafa Efendi b. Mehmed Efendi (Bursa Kadısı)	38a-1; 22b-1.
906. Mustafa Efendi b. Mehmed el-Kadı	1b-2.
907. Mustafa el- Muhzır	8b-2; 9a-1.
908. Mustafa Halife b. Abdülaziz	61b-2; 61b-3.
909. Mustafa Halife b. Halil	60b-1; 62b-2.
910. Mustafa Halife b. Muzaffer el-İmâm	18a-1.
911. Mustafa Halife el-İmâm	47b-3.

912. Mustafa Halife el-Müezzîn	32b-3; 33a-1.
913. Mustafa Kapudân b. Abdullah	61a-1.
914. Mustafa Kapudân b. Elvan er-Reis es-sultânî	15b-2.
915. Mustafa Paşa b. Abdullah	54a-1.
916. Mustafa Reis b. Abdullah	44b-1; 46b-2.
917. Mustafa Reis b. Ali	66a-1.
918. Mustafa Reis b. İsa	56b-2; 58b-2.
919. Mustafa Reis b. Yusuf	26a-1.
920. Mustafa Subaşı	42a-1; 42a-1.
921. Mustafa	6a-1.
922. Müezzîn Ali b. Hasan	17a-1.
923. Müezzîn Dervîş Efendi	65b-1.
924. Müezzîn Mehmed Halife b. Ali	15b-2.
925. Müstedâm	56b-1.
926. Müstedâm b. Abdullah	55a-1.
927. Müstedâm Bey	16a-1.
928. Müstedâm Bey b. Abdullah	39b-2; 49a-1.
929. Müteferrika Mustafa b. Abdullah	9a-3.
930. Müyesser b. Ahmed Çelebi	4b-1.
931. Nasuh [b.] Yusuf	26b-1.
932. Nasuh b. Mahmud	26a-1.
933. Nasuh b. Mustafa	1b-2; 3a-1.
934. Nasuh Efendi b. Abdullah	13a-2.
935. Nasuh Efendi b. Abdullah (imâm)	9a-2.
936. Nasuh Halife	49b-2.
937. Nasuh Halife b. Abdullah el-İmâm	32a-1.
938. Nasuh Halife b. Pîr Ali	51b-1.
939. Nasuh Kapudân	7b-2; 8a-1; 8a-2.
940. Nasuh Kapudân b. İvaz	5b-2; 6a-1.
941. Nebi b. İsmail	59a-2.
942. Nebi b. Mehmed	22a-1; 22b-1.
943. Nurullah Çavuş b. Muharrem	2a-1; 2b-1; 3a-2.
944. Osman	30a-2; 45b-2.
945. Osman Ağa b. eş-Şeyh İbrahim Efendi el-Müteferrika	24b-1.
946. Osman Ağa b. İbrahim	28a-1.
947. Osman b. Abdullah	35b-3; 58b-1.
948. Osman b. Abdullah el-Cündî	24b-1.
949. Osman b. Ahmed	59a-1.
950. Osman b. Cafer	14b-2.
951. Osman b. el-Hâc Ahmed	66a-2.
952. Osman b. Halil	45a-2.
953. Osman b. Hamza	16a-1.
954. Osman b. Hasan	52a-2.

955. Osman b. İbrahim	42b-2.
956. Osman b. Mahmud	5b-2.
957. Osman b. Ömer	57a-1.
958. Osman b. Şaban	4a-1.
959. Osman Bey b. Abdullah	53a-3; 63b-1.
960. Osman Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî	57a-2.
961. Osman Bey b. Abdullah er-Râcil	57a-2.
962. Osman Bey b. Cafer	38b-1.
963. Osman Çelebi	51a-1.
964. Osman Çelebi b. Abdülaziz	21a-1; 22a-1.
965. Osman Çelebi b. Süleyman Bey	49a-1; 49b-1.
966. Osman Efendi b. İmrân (fahri'l-kuzât)	56b-2.
967. Osman Reis	36b-2.
968. Ömer	16b-2.
969. Ömer Ağa b. Abdullah	51a-2.
970. Ömer b. Abdullah	5b-3.
971. Ömer b. Ali	20b-1.
972. Ömer b. Durmuş	16a-1.
973. Ömer b. Mahmud	59a-2.
974. Ömer b. Mehmed	29b-2.
975. Ömer b. Osman	7b-1.
976. Ömer b. Sefer	53a-4; 54a-2.
977. Ömer Çelebi	55a-2; 55a-3.
978. Ömer Çelebi b. Abdülkâdir Efendi	32b-3; 33a-1.
979. Ömer Çelebi b. Ali er-Reis es-sultânî	15b-2.
980. Ömer Çelebi el-Kâtib	42a-1.
981. Ömer Efendi b. Osman	57b-2.
982. Ömer Halife b. Mustafa	52a-2; 52a-3.
983. Ömer Subaşı b. Hasan	42a-1.
984. Pervâne	56b-1.
985. Pervâne b. Abdullah	9a-3; 16b-2.
986. Pervâne Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî	29a-1.
987. Perviz b. Abdullah	4b-1.
988. Pîr Hasan b. Abdullah	3a-3.
989. Pîrî b. Abdi	17a-1.
990. Pîrî b. Abdi Reis	47a-2.
991. Pîrî b. Abdullah	6b-1.
992. Pîrî b. Abdullah er-Râcil	37a-2.
993. Pîrî b. Nebi	34b-3.
994. Pîrî b. Şaban	12a-1.
995. Pîrî Bey b. Şaban el-bevvâbü's-sultânî	33b-2; 34b-1.
996. Pîrî Çavuş b. Gazanfer	56b-1.
997. Pîrî Çelebi b. Mehmed	44b-1; 46b-2.

998. Piyâle Bey b. Abdullah	20a-3; 51a-2.
999. Piyâle Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî	20a-3.
1000. Piyâle Bey b. Abdullah er-Râcil	51b-2.
1001. Râcil Süleyman Beşe b. Yakub	61a-2.
1002. Ramazan	55a-3.
1003. Ramazan b. Abdullah	38b-1; 45b-1.
1004. Ramazan b. Halife el-Îmâm	42b-2.
1005. Ramazan b. Hüdâverdi	34b-3.
1006. Ramazan b. Mustafa	62a-1.
1007. Ramazan b. Veli	43b-1.
1008. Ramazan b. Yusuf	17a-1.
1009. Ramazan Mehmed b. ( )	49a-1.
1010. Ramazan Reis b. Mustafa	58b-2.
1011. Ramazan Reis b. Şehsuvar	14a-1.
1012. Receb	63b-2.
1013. Receb [b.] Abdullah	53a-3.
1014. Receb Ağa b. Abdullah	9a-2.
1015. Receb b. Abdullah	32a-3; 54a-1.
1016. Receb b. Ârif (imâm)	9a-2.
1017. Receb b. Bâli	47b-1.
1018. Receb b. Mahmud	5a-3; 16a-3.
1019. Receb b. Mustafa	53a-4; 54a-2.
1020. Receb b. Yusuf el-Îmâm	1b-2; 3a-1.
1021. Receb Beşe b. Abdullah	58b-1.
1022. Receb Çelebi b. ( )	64a-2.
1023. Receb Çelebi b. Mahmud	62a-1; 63a-1.
1024. Receb Efendi b. Mustafa el-Îmâm	33b-2; 34b-1.
1025. Reis b. Abdullah	66a-2.
1026. Rıdvan	55a-3; 56b-1.
1027. Rıdvan b. Abdullah	34a-1; 34a-1.
1028. Rıdvan b. Abdullah el-Cündî	58a-1.
1029. Rıdvan Bey	45a-1.
1030. Rıdvan Bey b. Abdullah	3b-1; 19b-1.
1031. Rıdvan Bey b. Abdullah el-Cündî	57b-2.
1032. Rıdvan Bey b. Hasan	57b-1.
1033. Rıdvan Çavuş	63b-2.
1034. Rıdvan Reis b. Abdullah (Tersâne-i âmire reisi)	12b-1.
1035. Rıdvan Reis b. Abdullah er-Reis es-sultânî	15b-2.
1036. Rüstem Bey b. Abdullah	9a-2, 37a-1.
1037. Sadeddin Efendi	31b-1.
1038. Said Çelebi b. Ahmed	32a-2.
1039. Sâlih	3b-1; 5b-3.
1040. Sami b. Ramazan	4a-2.

1041. Satı	4a-2.
1042. Sefer b. Abdullah	66b-1.
1043. Sefer b. Abdurrahman	26b-1.
1044. Sefer b. Hızır	56b-1.
1045. Sefer Bey b. Abdullah	39b-2.
1046. Sefer Çelebi	20a-3; 53a-4
1047. Sefer Halife b. Ferhad el-Îmâm	14b-2.
1048. Sefer Hoca b. ( ) el-Îmâm	15b-2.
1049. Sefer Hoca b. Murtaza	35b-1.
1050. Sefer Reis	18b-1.
1051. Sefer Reis b. Abdullah	5b-2.
1052. Server Efendi	1b-2.
1053. Seydi Bey	55a-2.
1054. Seyyid Ali	52b-2.
1055. Seyyid Ali b. es-Seyyid Bayezid	37b-2; 43b-1.
1056. Seyyid Ali b. Seyyid Bayezid	40a-2; 52b-1.
1057. Seyyid Dede	65b-3.
1058. Seyyid Hamid b. Seyyid Muharrem	65b-3.
1059. Seyyid Hasan b. Seyyid Ali	8b-4.
1060. Seyyid İdris b. Seyyid Abdülfettâh	43b-1.
1061. Seyyid İsmail b. Seyyid Veli	41a-2.
1062. Seyyid Mahmud	52b-2.
1063. Seyyid Mahmud b. Seyyid Mustafa	20a-3; 36a-1.
1064. Seyyid Mehmed	8b-4; 52b-1.
1065. Seyyid Mehmed b. Abdurrahman	15b-1.
1066. Seyyid Mehmed b. Hüseyin	16b-2.
1067. Seyyid Mehmed b. İsmail	6b-1.
1068. Seyyid Mehmed b. Musa	52b-1.
1069. Seyyid Mehmed b. Seyyid Abdurrahman	33b-1.
1070. Seyyid Murad b. Seyyid Şaban	12a-1.
1071. Seyyid Musa b. Seyyid İbrahim	8b-4.
1072. Seyyid Musli Efendi b. Seyyid Osman	65b-3.
1073. Seyyid Mustafa	8b-4; 52b-1.
1074. Seyyid Mustafa b. Seyyid Ali	52b-2.
1075. Seyyid Mustafa b. Seyyid Hasan b. Seyyid Mehmed b. Seyyid Hüseyin	16b-2.
1076. Seyyid Mustafa b. Seyyid Mehmed	33b-1.
1077. Seyyid Ramazan b. Seyyid Mustafa	3b-2.
1078. Seyyid Şaban b. Seyyid Ali	8b-4; 52b-1.
1079. Seyyid Şükruallah	8b-4; 52b-1.
1080. Seyyid Üveys	40a-2.

1081. Seyyid Üveys b. es-Seyyid Fethullah	37b-2.
1082. Seyyid Üveys b. Seyyid Fethullah	40a-2.
1083. Seyyid Veli b. Seyyid İsmail	40a-2; 43b-1.
1084. Seyyid Yahya [b.] Hamza	26a-1.
1085. Seyyid Yahya b. Seyyid Hasan	22a-1.
1086. Sinan b. Abdullah	42b-2; 45a-1.
1087. Sinan b. Abdullah el-Kadrî	4a-2.
1088. Sinan Bey [b.] Sefer	46b-1.
1089. Sinan Paşa	9a-2; 19a-3.
1090. Sinan Reis b. Mustafa	65a-4
1091. Siyâmi	14a-2.
1092. Siyâmi b. Himmet	14a-2.
1093. Siyâmi Reis b. İlyas	3a-3.
1094. Siyâmi Reis b. Mehmed	22a-2; 56a-3.
1095. Solak el- Hâc Ali b.	17a-1.
1096. Sunullah Çelebi b. Siyâmi	32b-3; 33a-1.
1097. Süleyman	3a-1; 50a-1.
1098. Süleyman b. Abdullah el-Cerrâh	3a-2.
1099. Süleyman b. Kasım	38a-1.
1100. Süleyman Beşe b. Abdullah er-Râcîl	59a-1.
1101. Süleyman Beşe b. Yakub	59a-3; 61a-3.
1102. Süleyman Bey	7b-1; 49a-1.
1103. Süleyman Bey b. Abdullah	50a-1; 62a-1.
1104. Süleyman Efendi b. Osman	21a-2; 21b-2.
1105. Süleyman Reis	57b-1.
1106. Süleyman Reis b. Yusuf	2b-1.
1107. Sürûri Efendi	3a-1.
1108. Sütçü Ali	16b-1.
1109. Şaban Ağa b. Abdullah	19a-3.
1110. Şaban b. ( )	37a-2.
1111. Şaban b. Abdullah	2a-1; 2b-1.
1112. Şaban b. Mahmud	2b-1.
1113. Şaban b. Mustafa	34b-3; 40a-2.
1114. Şaban b. Mustafa er-Reisü's-sultânî	56b-1.
1115. Şaban b. Sadullah	4b-1.
1116. Şaban b. Yusuf	43b-1.
1117. Şaban Bey b. Mustafa er-Reis	55a-3.
1118. Şaban Bey b. Yusuf	66b-1.
1119. Şaban Çelebi b. Abdullah	54a-1.
1120. Şaban Çelebi b. Mustafa	55b-3.
1121. Şaban Dede b. Mehmed	65b-3.
1122. Şaban Kethüdâ b. Abdullah	23a-1.
1123. Şaban Reis	57b-1.

1124. Şaban Reis b. Abdullah	54a-1.
1125. Şaban Reis b. Mustafa	3b-1.
1126. Şaban Reis b. Mustafa	66a-1.
1127. Şeyh Mehmed b. Şeyh Abdullah	11b-1; 13b-1.
1128. Şeyh Mehmed Efendi b. Ahmed	63b-3.
1129. Şeyh Mehmed Efendi b. Şeyh Ahmed	66b-1.
1130. Şükrullah	6b-1; 6b-2.
1131. Şükrullah b. el-Hâc Mehmed	27b-2.
1132. Şükrullah b. İbrahim	30b-2.
1133. Şükrullah Çelebi [b.] İbrahim	30a-1.
1134. Şükrullah Efendi [b.] İbrahim	27b-1.
1135. Şükrullah Efendi b. Ali	27b-2.
1136. Şükrullah Efendi b. İbrahim	19b-2; 25b-1.
1137. Şükrullah Efendi b. İbrahim el-Kâtib	19a-2; 22a-2.
1138. Tabbah Mehmed Ağa b. Abdullah	27a-2.
1139. Tayyib b. İbrahim	45b-1.
1140. Tekerlek Mustafa	16b-1.
1141. Turgut	14a-2.
1142. Turgut b. Ali	11b-1, 13b-1.
1143. Turgut b. Receb	14a-1; 14a-2.
1144. Turgut Reis b. Ali	14a-1.
1145. Turgut Reis b. Ali Bey	14a-2; 14b-1.
1146. Üstâd Hasan b. Abdullah	9a-2; 30a-1.
1147. Üstâd Mehmed	16a-3.
1148. Üstâd Muslihiddin el-Cerrâh	49b-1.
1149. Üstâd Piyâle b. Abdullah es-Sarrâc	15b-2.
1150. Üstâd Ramazan [b.] Kurd	32a-1.
1151. Üstâd Ramazan [b.] Mustafa	16a-3.
1152. Üstâd Süleyman [b.] Abdullah	16a-3.
1153. Veli b. Bâli el-Kayyım	18b-1.
1154. Veli b. Abdullah	29b-2.
1155. Veli b. Bâli	30b-2.
1156. Veli b. İsa	43b-1.
1157. Veli b. İsmail	46a-2.
1158. Veli b. Mehmed	37b-2.
1159. Veli b. Ömer el-Müezzin	26a-1.
1160. Veli b. Ramazan	37b-2.
1161. Veli b. Şaban	40a-2; 40b-1.
1162. Veli Dede b. Bâli el-Kayyım	63b-2; 64a-2.
1163. Veli Halife b. Nasuh	46a-2.
1164. Veli Kapudân	31b-3; 32b-2.
1165. Yahya Bey b. Ahmed	11b-2.
1166. Yahya b. Yakub	39b-3.

1167. Yahya Bey	47b-1.
1168. Yahya Bey b. Abdullah	38b-2; 39a-2.
1169. Yahya Bey b. Abdülvehhâb	47b-1; 47b-2.
1170. Yahya Bey b. Ahmed	9a-3.
1171. Yahya Efendi b. Abdullah	57a-1.
1172. Yahya Efendi b. Mustafa Efendi	41a-2; 41b-1.
1173. Yakub b. Mustafa	11b-1; 13b-1.
1174. Yakub Efendi b. Yusuf el-Müderris	61a-1.
1175. Yunus b. Mehmed	26b-1.
1176. Yunus Çavuş b. Kasım	28b-1.
1177. Yunus Reis b. Abdullah	24b-1.
1178. Yusuf	3b-1.
1179. Yusuf [b.] Ali	47b-1.
1180. Yusuf Ağa b. Abdullah	16b-1; 54a-1.
1181. Yusuf Ağa b. Abdülmennân	28a-2.
1182. Yusuf b. Abdullah	8a-3; 9a-2.
1183. Yusuf b. Ahmed	26a-1.
1184. Yusuf b. Murad	42b-2.
1185. Yusuf b. Pîr Ali	49b-2.

1186. Yusuf b. Ramazan	40a-2; 43b-1.
1187. Yusuf Bey Abdullah el-bevvâbü's-sultânî	18b-1.
1188. Yusuf Bey b. Abdullah	2a-1; 2b-1.
1189. Yusuf Bey b. Abdullah el-Cündî	57b-2.
1190. Yusuf Bey b. Abdullah reis-i kalyon	32a-3.
1191. Yusuf Bey b. Ali	40a-1.
1192. Yusuf Bey b. Mahmud	55b-3.
1193. Yusuf Bey b. Mahmud es-Sarrâc	55a-3.
1194. Yusuf Bey b. Mehmed	1b-2.
1195. Yusuf Bey b. Mehmed (Kavaf)	3a-1.
1196. Yusuf Çelebi b. Mahmud	56a-3.
1197. Yusuf Çelebi el-Müezzin	60b-1.
1198. Yusuf Efendi	23a-2.
1199. Yusuf Efendi b. Abdülaziz	21a-1; 22a-1.
1200. Yusuf Halife b. Musa el-İmâm	26a-1.
1201. Zerdeşan? Çelebi b. ( )	3a-2.
1202. Zeyneddin Efendi b. Yusuf	2a-1; 2b-1.
1203. Zülfikâr b. Abdullah	53a-1.

Tablo I: Sicilde Yer Alan Müslüman Erkek İsimleri

32 No'lu Galata Şer'iyye Sicilinde soyisimleri, unvan ve meslekleriyle birlikte 1203 adet erkek ismi tespit edilmiştir. Bunlardan bin Abdullah yani Abdullah oğlu şeklinde soyisim kullananların devşirme kökenli olup sonradan Müslüman olmuş kişiler olma ihtimali yüksektir. Kayıtlarda Abdullah, Abdülkerim, Ahmed, Ali, Hüseyin, Mehmed, Mustafa, Ramazan gibi günümüzde de çok kullanılan isimler geçmekle birlikte, Anber, Beyti, Cündî, Gülâbi, Keyvan, Kaytas, Pervâne gibi günümüzde yaygın kullanımı olmayan farklı isimlere de rastlanmaktadır. Bununla birlikte günümüzde yaygın kullanımla kadın ismi olarak bilinen Handan ismi sicilde Handan Ağa, Handan Bey, Handan Efendi olarak erkek ismi olarak geçer. Yine aynı şekilde kadın ismi olarak bilinen Hürrem'in, sicilde Hürrem b. Gazi şeklinde erkek ismi olarak kullanıldığı görülür.

Bazı isimlerin başında es-Seyyid, eş-Şeyh, el-Hâc gibi ilaveler yer alır. Bunlar kişilerin ünvânlarıdır. Hz. Peygamber'in soyundan olan kişilerin isimlerinin başına seyyid, tarikat lideri olan ya da âlim olan şahısların isimlerinin başlarına şeyh, hâc vazifesini yerine getirmiş kimselerin adlarının başına ise el-Hâc kelimeleri ilâve edilmektedir.

Sicilde bazı isimler ise Ali Halîfe el-İmâm bi Câmî’i Cihangir, el-Hâc Ali b. Abdullah el-Kayyim, el-Hâc Hasan b. İsmail ed-Debbâğ, Hasan b. Ali Şükruallah Efendi b. İbrahim el-Kâtib, Haydar Bey b. Abdullah el-Cündî, Hüseyin b. el-Müezzîn, Keyvan Bey b. Abdullah Kethüdâ-yı bezzâzistan-ı Galata şeklinde ifade edilen meslekleri ile birlikte geçmektedir. Bazı isimlerin yanlarında bulunan soru işareti ya da parantez içi boşluk, onların kayıtlarda silinme, yırtılma vb. sebeplerle okunamadığına işaret etmektedir.

1.1.2. Müslüman Kadın İsimleri

32 No’lu Galata Sicili’nde geçen Müslüman kadınlara ait isimler aşağıdaki gibidir.

İSİM	KAYIT NO
1. Âbide bt. Abdullah	27b-1.
2. Âbide Hâtun bt. el-Hâc Hasan	31b-2.
3. Âfîtab b. Abdullah	12a-2.
4. Âişe	4b-2; 6b-2.
5. Âişe bt. Abdi Reis	48a-2; 49b-3.
6. Âişe bt. Abdullah	5b-2; 8a-4.
7. Âişe bt. Ahmed	66a-1.
8. Âişe bt. el-Hâc Ali	47a-3.
9. Âişe bt. Haydar	28b-1.
10. Âişe bt. Hüseyin	16a-2.
11. Âişe bt. Mustafa	7b-1.
12. Âişe bt. Yusuf	34a-2.
13. Âişe Hâtun	17a-1; 18a-2.
14. Âişe Hâtun bt. Abdullah	3b-3.
15. Âişe Hâtun bt. Abdullah	19a-3.
16. Âişe Hâtun bt. Ali	28b-1.
17. Âişe Hâtun bt. Halime	33b-2.
18. Âişe Hâtun bt. Hasan	30b-1.
19. Âişe Hâtun bt. Hasan Ağa	42a-1.
20. Âişe Hâtun bt. Nezir	65b-1.
21. Âişe Hâtun bt. Rüstem	35b-1.
22. Âlime Hâtun bt. Bâli	60b-1.
23. Âlime Hâtun bt. Kurd Reis	17a-2.
24. Aliye	8b-2; 8b-3; 9a-1.
25. Âmine	30a-1; 31a-1.
26. Âmine bt. ( )	41b-2.
27. Âmine bt. el-Hâc Mehmed	31a-2.
28. Âmine bt. Mehmed	20a-2.
29. Âmine bt. Mustafa	29b-2.
30. Âmine bt. Yusuf	19b-1.
31. Âmine Hâtun bt. Abdullah	19a-3.

32. Âmine Hâtun bt. Musli Reis	33b-2.
33. Âmine Hâtun bt. Mustafa	28a-3.
34. Asıye	17a-1; 17b-1.
35. Âsiye bt. Şaban	6b-2.
36. Aynî bt. Abdullah	22b-1.
37. Aynî Hâtun	27a-2.
38. Aynî Hâtun bt. Abdullah	31b-3; 32b-2.
39. Aynî Hâtun bt. es-Seyyid Şaban	52b-2.
40. Aynî Hâtun bt. Mustafa	64b-2; 64b-3.
41. Aynî Hâtun bt. Seyyid Şaban	52b-1.
42. Aynî Hâtun bt. Şaban	6b-1; 7a-2; 7a-3.
43. Ayşe Hâtun bt. Hasan	23b-1.
44. Belkis	34a-2.
45. Belkis bt. Abdullah	39a-2; 39b-3.
46. Belkis Hâtun	37a-1; 37b-1.
47. Belkis Hâtun bt.	34b-2.
48. Belkis Hâtun bt. Ali	61a-2; 61b-1.
49. Belkis Hâtun bt. Emir Ali	59a-3.
50. Belkis Hâtun bt. kalafatçı Mehmed Bey	36a-2.
51. Belkis Hâtun bt. Mehmed Bey	36b-1.
52. Canfedâ	57b-1.
53. Canfedâ bt. Abdullah	61b-2.
54. Canfedâ Hâtun bt. Abdullah	61b-3; 62a-2.
55. Cemile	33b-1.
56. Cemile bt. Abdünnebi	44a-1; 44a-3.
57. Cemile bt. Hüseyin	15b-1.
58. Cemile Hâtun bt. Abdünnebi	44a-2.
59. Cemile Hâtun bt. Hüseyin	33b-1.
60. Cennet	23b-1; 30b-1.
61. Ceyhun bt. Abdullah	41a-1.
62. Ceyhun bt. Abdullah	53a-1.
63. Cihan Hâtun bt. Abdullah	63b-2; 64a-2.

64. Emine	9b-1; 19a-1.
65. Emine bt. Abdullah	12a-1.
66. Emine bt. Musli Reis	16a-2.
67. Emine bt. Mustafa	28b-1.
68. Emine Hâtun	24b-1.
69. Emine Hâtun bt. ( )	64b-3.
70. Emine Hâtun bt. Abdullah	60b-1.
71. Emine Hâtun bt. Ahmed Reis	66a-1.
72. Emine Hâtun bt. Mehmed	63a-1.
73. Envar Hâtun bt. Abdullah	66b-1.
74. Fâtıma	1b-4; 5a-4.
75. Fâtıma bt. Abdullah	2b-2; 4b-3.
76. Fâtıma bt. Hamza Reis	3b-1.
77. Fâtıma bt. Hasan	28a-3.
78. Fâtıma bt. İsmail	28a-3.
79. Fâtıma bt. merhûm Cafer Reis	43a-1.
80. Fâtıma bt. Mustafa	28a-1; 30a-2.
81. Fâtıma bt. Mustafa Bey	57b-2.
82. Fâtıma bt. Veli Kapudân	32b-2.
83. Fâtıma Hâtun	20a-1; 24a-1.
84. Fâtıma Hâtun bt. Hasan	26a-1; 28b-1.
85. Fâtıma Hâtun bt. Hüseyin	59b-1.
86. Fâtıma Hâtun bt. Mustafa Bey	19b-2.
87. Fâtıma Hâtun bt. Veli Kapudân	31b-3.
88. Gülbahar bt. Abdullah	44a-2.
89. Gülferec Hâtun bt. Abdullah	65b-3.
90. Gülizar bt. Abdullah	4b-1.
91. Gülver	23b-1.
92. Hasnâ	55a-3.
93. Hasnâ bt. Abdullah	54a-2.
94. Hasnâ Hâtun bt. ( )	48a-2.
95. Hatice	6b-1; 7a-2.
96. Hatice bt. Abdullah	2b-2.
97. Hatice bt. Ahmed	51b-1.
98. Hatice bt. Mehmed b. İsa	4a-1.
99. Hatice Hâtun	24b-1.
100. Hatice Hâtun bt. Edâî	39b-2.
101. Hatice Hâtun bt. Edâyî	26a-1.
102. Hatice Hâtun bt. Mehmed	16a-3; 36a-2.
103. Hani bt. Yahya	29b-2.
104. Hâtun Beşe bt. Mehmed	17b-1.
105. Hâtun bt. Mehmed	23b-2.
106. Hayrûnnisâ bt. Mustafa	51a-2; 53a-1.
107. Kadem bt. Abdullah	14b-2.
108. Kamer	17a-1; 17b-1.
109. Kamer bt. Abdullah	9a-1; 20b-1.

110. Kamer bt. Osman	16a-2; 29b-2.
111. Kamer bt. Sinan Hâtun	27a-2.
112. Kamer Hâtun	29b-2.
113. Kamer Hâtun bt. Abdullah	8b-2; 8b-3.
114. Kamer Hâtun bt. Cihan	26a-1.
115. Kamer Hâtun bt. Osman	28a-3; 33b-2.
116. Kâmile bt. Abdullah	15a-1; 16b-2.
117. Kâmile Hâtun	27a-2.
118. Kâtibe	17a-2; 17b-2.
119. Kâtibe bt. Abdullah	32b-3.
120. Kerime	8b-2; 8b-3.
121. Kerime Hâtun	21a-1; 38a-1.
122. Kerime Hâtun bt. Abdülaziz	22b-1; 23a-2.
123. Kerime Hâtun bt. Ali	21a-2; 21b-2.
124. Küşâde bt. Abdullah	41a-2.
125. Lâleruh bt. Abdullah	20a-3.
126. Mâhinur	56b-1.
127. Mahveş bt. Abdullah	41a-2; 41b-1.
128. Mahveş Hâtun bt. Abdullah	43a-1.
129. Mardiye	58b-1.
130. Mehlika	18b-1.
131. Mehlika bt. Abdullah	13a-1; 18b-1.
132. Meleksimâ bt. Abdullah	28a-1; 34a-3.
133. Mülâyim bt. Abdullah	21b-2.
134. Mümüne bt. Mehmed	5a-3; 44a-1.
135. Mümüne Hâtun	27a-2.
136. Mümüne Hâtun bt. Hasan	18a-1.
137. Müslime	37b-2; 59b-1.
138. Müslime bt. el- Hâc Hüseyin	37b-2.
139. Müslime bt. Seyyid Hüseyin	40a-2; 43b-1.
140. Nâzenin bt. Abdullah	3a-2; 21a-2.
141. Nefise bt. Abdullah	38b-2; 39a-2.
142. Nefise Hâtun bt. Abdullah	39a-1; 62b-1.
143. Nefise Hâtun bt. Hamza Bey	41b-1.
144. Nefise Hâtun bt. Hamza Çelebi	41a-2; 43a-1.
145. Nefise Hâtun bt. Mustafa	59b-1.
146. Nefise Hâtun bt. Şaban	19b-2; 20a-1.
147. Nisâ	57b-1.
148. Nisâ Hâtun	26b-1.
149. Nisâ Hâtun bt. Mustafa	60a-1.
150. Peymâne	56b-1.
151. Peymâne bt. Abdullah	9a-2; 14b-3.
152. Râbia	27b-2; 31b-3.
153. Râbia bt. Cafer	45b-1.
154. Râbia bt. Mustafa	30a-2.
155. Râbia Hâtun bt. Mustafa	27b-1; 28a-2.

156. Rahime	59b-1.
157. Rahime bt. Abdullah	41a-2; 66a-3.
158. Rahime bt. İbrahim	46b-2; 46b-3.
159. Rahime bt. İbrahim Hoca	46a-1.
160. Rahime Hâtun bt. İbrahim	44b-1.
161. Rahime Hâtun bt. Mahmud	51b-1.
162. Rahime Hâtun bt. Mehmed	59b-1.
163. Râziye Hâtun	63b-2; 64a-2.
164. Râziye Hâtun bt. Abdullah	57b-2; 64b-1.
165. Râziye Hâtun bt. İskender	50a-1.
166. Ruhisâni bt. Abdullah	29b-1.
167. Rukiye Hâtun	63b-3; 66b-1.
168. Rukiye Hâtun bt. Mehmed Efendi	61a-1.
169. Safiye Hâtun	27a-2.
170. Sâime	23b-2.
171. Sâkine bt. İskender	18a-3.
172. Sâliha bt. Abdullah	11b-1; 13b-1.
173. Sâliha bt. Ahmed	18b-1.
174. Sâliha bt. Nuh	42b-1.
175. Sâliha bt. Şeyh Nasuh	1b-6.
176. Sâliha Hâtun bt. Abdullah	32a-2.
177. Sâliha Hâtun bt. Abdülaziz	22b-1.
178. Sâliha Hâtun bt. el-Hâc Hasan	35b-2; 36a-1.

179. Sâliha Hâtun bt. Hasan	35a-1.
180. Sâliha Hâtun bt. Mehmed	21a-1; 22a-1.
181. Sâliha Hâtun bt. Siyâmi Reis	57a-2; 58b-1.
182. Selvi	30b-1.
183. Servinaz bt. Abdullah	32a-2.
184. Sitti Hâtun bt. Ferhad	60b-1.
185. Sitti Hâtun bt. Mustafa	5a-4.
186. Sultana	27b-2; 30b-1.
187. Sündüs Hâtun bt. Ferhad	62b-2.
188. Şahbula bt. el-Hâc Nebi	2b-2.
189. Şâhî bt. Abdullah	2b-2.
190. Şemsi Hâtun	60b-1.
191. Şemsüdduha Hâtun bt. Abdullah	29a-1.
192. Şerife Hatice	8b-4.
193. Ümmühânî bt. Hasan	5a-2; 13b-3.
194. Ümmühânî bt. Mustafa	59a-2.
195. Yasemin	52a-2; 55a-3.
196. Yasemin bt. Abdullah	9a-3; 13a-1.
197. Yasemin Hâtun bt. Abdullah	52a-3.
198. Zemâne bt. Abdullah	3b-2; 4a-2.
199. Zemâne Hâtun bt. Abdullah	19a-1.
200. Zeyni	59b-1.
201. Zeyni bt. Abdünnebi	1b-2; 3a-1.

Tablo II: Sicilde Yer Alan Müslüman Kadın İsimleri

32 No’lu Galata Sicilinde soy isimleriyle birlikte 201 adet kadın ismi geçmektedir. Erkek isimlerine oranla az sayıda yer alması dikkat çekmektedir. Bu oran kayıtların tutulduğu dönemlerde kadınların erkeklere oranla sosyal yaşamda fazla yer almadıklarına işaret eder. Kayıtlarda Âişe, Âmine, Âlime, Âsiye, Emine, Fâtıma, Hatice gibi günümüzde yaygın kullanılan isimler geçmektedir. Bununla birlikte Aynî, Hasnâ, Hani, Küşâde, Lâleruh, Mahinur, Mahveş, Mehlika, Meleksimâ, Mülâyim, Nâzenin, Peymâne, Ruhisâni, Sitti, Şahbula, Şâhî, Şemsî, Şemsüdduha, Zemâne, Zeyni gibi günümüzde yaygın kullanımı olmayan isimler de geçmektedir.

Yine binti Abdullah yani Abdullah kızı şeklinde olarak kullanılan isim sahiblerinin devşirme kökenli olabilme ihtimali yüksektir.

1.1.3. Gayr-ı Müslim İsimleri (Unvan ve Lakaplar İle Birlikte)

32 No'lu Galata Sicili'nde geçen Gayr-ı Müslim erkeklere ait isimler aşağıdaki gibidir.

İSİM	KAYIT NO
1. Aleksi v. Koroya	25b-1.
2. Astor Reis v. San	63b-1.
3. Bıçakçı Franko	63b-1.
4. Dimitri v. Kostantin	25b-1.
5. Ermeni Yavanoş	27b-2.
6. İstavrol	58b-1.
7. Manol v. Andon	54b-1; 63b-1.
8. Manol v. Misket	34b-3.
9. Danyal	58b-1.

Tablo III: Sicilde Yer Alan Gayr-ı Müslim Erkek İsimleri

Sicilde Müslüman erkek isimlerine oranla gayr-i müslim erkek isimlerinin çok az miktarda geçmesinden anlaşılmaktadır ki Osmanlı'da gayr-i müslimlerin kendi aralarındaki sorunları çözmeleri için onlara ait mahkemeler bulunmaktadır. Kendi meselelerini başka mercilerde çözmüş olmalarından dolayı Galata gibi gayr-ı müslim nüfusun yoğunlukta olduğu bir mahalde isimlerine pek rastlanılmamaktadır.

32 No'lu Galata Sicili'nde geçen Gayr-ı Müslim kadınlara ait isimler aşağıdaki gibidir.

İSİM	KAYIT NO
1. Manola	37a-1.
2. Manola bt. Mardiroz	34b-3.
3. Mesine v. Mayno	54a-1.
4. Katrina v. Hahodi	54b-1.

Tablo IV: Sicilde Yer Alan Gayr-ı Müslim Kadın İsimleri

Gayr- Müslim Erkek isimlerinde ortaya çıkan durum, Gayr-ı Müslim Kadın isimleri için de geçerlidir. Kendi mahkemelerinde sorunlarını halletmeleri sebebi ile kayıtlarda Müslüman Kadın isimlerine oranlara pek fazla Gayr-ı Müslim Kadın ismine rastlanılmamaktadır.

1.2. Meslekler

32 No'lu Galata Sicili'nde geçen meslekler aşağıdaki gibidir.

İSİM	KAYIT NO
1. Askerî kassâm	5a-4; 58a-1; 63b-2.
2. Bevvâb	9a-3; 58a-1; 63b-2.
3. Beytümâl emini	3b-3.
4. Beytümâl-i hâs emîni	62b-2; 4a-1; 5a-1.
5. Bıçakçı	63b-1.
6. Bostancı	60a-2.
7. Cerrâh	3a-2; 49b-1.
8. Cündî	2b-2; 56b-1; 63b-1.
9. Çorbacı	13a-1.
10. Debbâğ	5a-4.
11. Defterdar	52a-2.
12. Haffâf	26b-1.
13. Hâkim	3b-1; 3b-2; 5a-3.
14. Hatîb	1b-1; 3b-2; 52a-2
15. Hayyât	27b-2.
16. Hazinedâr-ı hâssa	14b-2.
17. Hoca	3b-2; 52a-1.
18. İmam	1b-2; 38b-2; 39a-2.
19. Kadı	1b-2; 22b-1; 38a-1.
20. Kalafatçı	36a-2; 34b-2; 37a-1.
21. Kapudân	6a-1; 8a-1.
22. Kâtib	4b-1; 3b-2; 64a-2.

23. Kavaf	3a-1.
24. Kayyım	63b-2; 5a-1.
25. Kazzâz	4b-1.
26. Kethüdâ	35b-1; 60a-2.
27. Korucu	5a-2; 13b-2.
28. Küttâb-ı dîvân	53a-4; 54a-2.
29. Mu'arrif	3a-2.
30. Muhzır	3a-2; 1b-1; 2b-1.
31. Müderris	21b-2; 49b-2; 61a-1.
32. Müezzin	33b-2; 11b-1; 59a-3.
33. Münâdi	34a-2.
34. Mütevellî	16b-1.
35. Odabaşı	5b-3.
36. Reis	2b-3; 3b-1.
37. Reis-i kalyon	32a-3.
38. Sarrâc	4a-1; 55a-3.
39. Sarrâc-ı hâssa	18b-1; 37a-2.
40. Sütçü	16b-1.
41. Tabbah	27a-2.
42. Tersâne-i âmire reisi	12b-1; 4b-1.
43. Yağcı	3b-2.
44. Zincirciyân	42a-1.

Tablo V: Sicilde Yer Alan Meslekler

1.3. Eşya İsimleri

32 No'lu Galata Sicili'nde geçen eşya isimleri aşağıdaki gibidir.

İSİM	KAYIT NO
1. Ağ	50a-1.
2. Ağaç buhurdanlık	50a-1.
3. Ağaç sandık fena	43a-1.
4. Ağaç sini	18a-3; 50a-1.
5. Ağ-ı mâhî	12a-2.
6. Âhiretnâme	23b-2.
7. Akçe tahtası	23b-2; 40b-1.
8. Alaca çarşaf	23b-2.

9. Alaca kaftan ipliği	51b-1.
10. Alaca kaliçe	30b-1.
11. Alaca kilim	17b-1; 40b-1.
12. Alaca makrama	48a-2.
13. Alaca perde	43a-1.
14. Alaca yanbolu	30b-1.
15. Altın hâtem	43a-1.

16. Arakiyye ²⁸	17b-1; 16a-2.
17. Arakiyye kutusu	43a-1.
18. Ardiç	50a-1.
19. Armut-ı kak kantar	40b-1.
20. Arşın	50a-1.
21. At eğeri	50a-1.
22. Atlas bohça	36a-2.
23. Ayaklı sahan	30b-1; 48a-2.
24. Ayaklı tas	48a-2; 63a-1.
25. Ayna	43a-1.
26. Ayna kadifeli ma'a gümüşlü	36a-2.
27. Ayna ma'a zarf	18a-3.
28. Ba'zı hırdavât	65b-1.
29. Bakır boş kavanozu	23b-2.
30. Bakır hurde?	46a-1.
31. Bakır ibrik	24a-1.
32. Bakır sini vasat	43a-1.
33. Baklava tepsisi	17b-1; 24a-1.
34. Bakraç	15a-1; 44a-3.
35. Bakraç kapaklı	50a-1.
36. Bakraç kapaksız	50a-1.
37. Bakraç ma'a tepsi	12a-2.
38. Bal mumu pâresi	43a-1.
39. Bâlin ²⁹	30a-2.
40. Beledî döşek	62a-2; 24a-1.
41. Beledî kılıf-ı minder	24a-1.
42. Beledî minder	36a-2.
43. Beledî yastık	30b-1.
44. Beledî yorgan	19b-1.
45. Berber leğeni	50a-1.
46. Beyaz atlas kaftan	48a-2.
47. Beyaz çarşaf	43a-1; 48a-2.
48. Beyaz çarşaf kebîr	43a-1.
49. Beyaz minder	43a-1; 44a-3.
50. Beyaz nakışlı yastık yüzü	48a-2.
51. Beyaz velense ³⁰	30b-1; 19b-1.
52. Beyaz yastık	51b-1; 44a-3.

²⁸ Dervişlerin giydiği tiftikten yapılmış ince külâh. Bkz. Şemseddin Sâmî, **Kâmûs-ı Türkî**, Haz: Raşit Gündoğdu, Niyazi Adıgüzel, Faruk Önal, 4. Baskı, İdeal Yayınları, İstanbul 2015, s. 725.

²⁹ İskemle yerine kullanılan yuvarlak yastık. Bkz. Şemseddin Sâmî, **age**, s. 217.

³⁰ Rumeli'de yapılan bir çeşit örtü. Bkz. Şemseddin Sâmî, **age**, s. 1160.

53. Bıçak	50a-1; 40b-1.
54. Bıçak ma'a ...?	46a-1.
55. Bilezik	16a-2; 17a-2.
56. Bir mikdâr keten	23b-2.
57. Bohça	50a-1; 62a-2.
58. Bohça nakışlı	48a-2.
59. Bohça yemeni	17b-1.
60. Bostan	23b-2.
61. Börek tepsisi	24a-1; 50a-1.
62. Buhurdan	50a-1.
63. Bukağır ³¹	23b-2.
64. Bulgari sumak	30b-1.
65. Bulgur keyl	23b-2.
66. Bursa bâlin	15a-1.
67. Büyük çekic	50a-1.
68. Büyük fiçî	50a-1.
69. Büyük maşraba	50a-1.
70. Büyük sahan	50a-1.
71. Büyük sini	63a-1.
72. Büyük tencere	63a-1.
73. Büyük varya	50a-1.
74. Büzürg ve küçük fağfurî tabak	18a-3.
75. Cam tas	50a-1.
76. Cam tas çanak	18a-3.
77. Cam tas-ı hamam	23b-2.
78. Cendere	15a-1.
79. Cendere ağacı	50a-1.
80. Ceren postu	50a-1.
81. Cönk	23b-2.
82. Çanak cedid	30a-2.
83. Çapa	50a-1.
84. Çarşaf	46a-1; 41b-2.
85. Çarşaf beyaz	16a-2.
86. Çatma döşek	48a-2.
87. Çatma kadife döşek yüzü	36a-2.
88. Çatma kadife minder yüzü	36a-2.
89. Çatma yastık	24a-1; 48a-2; 50a-1.
90. Çatma yastık yüzü	48a-2.
91. Çatma yorgan	24a-1; 48a-2.
92. Çini	50a-1.
93. Çini bardak ma'a kavanoz ma'a	23b-2.
94. Çini çanak iznikî	17b-1.

³¹ Atın ayağına vurulan zincir, pranga. Bkz. Şemseddin Sâmî, **age**, s. 249.

95. Çini sahan-ı iznik	18a-3.
96. Çini tas	50a-1.
97. Çini tas ma'a kapak	17b-1.
98. Çüb havan	50a-1.
99. Dakık keyl,	17b-1.
100. Def'a bakraç	63a-1.
101. Def'a sâ'at	65b-1.
102. Def'a sof	63a-1.
103. Def'a tas	65b-1.
104. Def'a tencere	65b-1.
105. Def'a yeşil çatma döşek	48a-2.
106. Değirmen	50a-1.
107. Dellâliyye	15a-1.
108. Demir fener	63a-1.
109. Demir mangal	18a-3.
110. Demir sandık	44a-3.
111. Destâr	40b-1; 15a-1.
112. Devât ³² gümüşlü	50a-1.
113. Devât-i sim	15a-1.
114. Dimeşki kürdiye	64a-1.
115. Dimi yastık	50a-1.
116. Dolap	18a-3.
117. Döşek	19b-1; 46a-1.
118. Döşek ala	16a-2.
119. Döşeme	50a-1.
120. Döşeme havlu	36a-2.
121. Döşeme-i hamam	62a-2.
122. Duvar perdesi	63a-1.
123. Enserân	7a-3.
124. Eyer	23b-2.
125. Fağfurî kâse kebîr küçük	18a-3.
126. Fânus	23b-2; 43a-1.
127. Fânus ma'a zarf	36a-2.
128. Fener	50a-1.
129. Fıçı	43a-1.
130. Fındık ağacı dolap	50a-1.
131. Fındık kantar	40b-1.
132. Fincan fağfurî fincan-ı iznik	23b-2.
133. Frengi berber bileğisi	23b-2.
134. Frengi sandık	15a-1; 17b-1.
135. Frenk yorganı	50a-1.
136. Futa-i hamam	62a-2; 16a-2.
137. Futa-i hamam müsta'mel	36a-2.

³² Divit. Yazı yazma aleti. Bkz. Şemseddin Sâmî, *age*, s. 488.

138. Füsünkârî sandık	43a-1.
139. Garar	50a-1; 23b-2.
140. Gelberi ³³	50a-1.
141. Güğüm	1b-3; 24a-1; 50a-1.
142. Gül kutusu	62a-2; 43a-1;
143. Gül kutusu ma'a maşraba	24a-1.
144. Gültâre	50a-1.
145. Gümüş dirhem	46a-1.
146. Gümüşlü bıçak	46a-1; 17b-1.
147. Haleb münakkaş yorgan	43a-1.
148. Hamam esbâbı	17a-2.
149. Hamam leğeni	50a-1; 44a-3; 48a-2.
150. Hamam tası	43a-1.
151. Harbe	15a-1; 50a-1.
152. Harnup kantar	40b-1.
153. Hasır	43a-1.
154. Hâtem	48a-2; 17a-2.
155. Hâtem-i sim	1b-3.
156. Havlu makrama ³⁴	62a-2.
157. Hınta keyl	17b-1.
158. Hırdavât	12a-2; 41b-2.
159. Hırdavât cedîd	30a-2.
160. Hırdavât esbâb	43a-1.
161. Hırdavât ma'a leğen	23b-2.
162. Hokka-i ber	17b-1.
163. Huni	50a-1.
164. Hurde hadîd	17b-1.
165. Hüceci-i müte'addide ve defter	15a-1.
166. İbrik	62a-2; 15a-1.
167. İbrik-i kahve	23b-2.
168. İç edik	62a-2.
169. Fıçı	65b-1.
170. Sini	41b-2.
171. İnâyet erguvânî câme	23b-2.
172. İnci çatma miskal beher miskal	36a-2.
173. İncili bilezik miskal beher	36a-2.
174. İp	12a-2.
175. İpek alacası cedîd	17b-1.
176. İskemle	23b-2; 50a-1.
177. İskemle bâ sofra	15a-1.
178. İskemle sofrası fena	43a-1.

³³ Çekme aleti. Bkz. Şemseddin Sâmî, *age*, s. 908.

³⁴ Makrome ya da makrame denilen bir çeşit ipten yapılmış havlu.

179. İskemle-i frenk	50a-1.
180. İstiridyе küçük	12a-2.
181. İşleme makrama fena	43a-1.
182. İşleme yastık	17b-1.
183. İşleme yorgan başı	43a-1.
184. Kabak rendesi	50a-1.
185. Kâbe örtüsü	17b-1.
186. Kadife döşek yüzü	36a-2.
187. Kadife yastık	43a-1; 23b-2.
188. Kadife yastık yüzü	43a-1.
189. Kadife yorgan ma'a münakkaş	36a-2.
190. Kahve güğümü	23b-2.
191. Kahve ibriği	18a-3.
192. Kalbur	50a-1.
193. Kâliçe ³⁵	1b-3; 30a-2.
194. Kâliçe cedîd	17b-1.
195. Kâliçe kebîr	36a-2; 48a-2.
196. Kâliçe seccâde	30b-1; 36a-2.
197. Kâliçe-i divan	48a-2.
198. Kâliçe-i vasat	48a-2.
199. Kantar	50a-1.
200. Kânunnâme	23b-2.
201. Kapaklı tas	50a-1; 46a-1.
202. Kapı perdesi	63a-1.
203. Kasab satırı	50a-1.
204. Kâse-i iznik	18a-3.
205. Kâse-i mâiye ...?	18a-3.
206. Kâse-i şerbet-i iznik	18a-3.
207. Kaşık	46a-1.
208. Kaşık tepsi	50a-1.
209. Katır sandığı	50a-1.
210. Kavanoz	43a-1; 50a-1.
211. Kavanoz ma'a revgan-ı sâde	23b-2.
212. Kavs ma'a fi til? Ma'a sehim	40b-1.
213. Kazan	17b-1; 50a-1.
214. Kazan-ı kebîr	63a-1.
215. Kazgan-ı kebîr	63a-1.
216. Kazgan-ı süt	40b-1.
217. Kebab demiri	43a-1.
218. Kebab tavası	17b-1.
219. Kebab tepsisi	50a-1.
220. Kebe	44a-3; 7a-3.
221. Kebe beyaz	15a-1.

222. Kebe mavi	12a-2; 7a-3.
223. Kebe-i siyah	15a-1.
224. Kebe-i yanbolu	7a-3.
225. Kebîr anbar	30b-1.
226. Kebîr badya cam	18a-3.
227. Kebîr havan	18a-3.
228. Kebîr kum sâ'at	23b-2.
229. Kebîr maşraba	18a-3; 24a-1.
230. Kebîr safa	23b-2.
231. Kebîr tabak-ı iznik	18a-3.
232. Kebîr tencere	30b-1; 24a-1.
233. Keçe	41b-2; 50a-1.
234. Keçe-i acem	15a-1.
235. Keçe-i acemî	30a-2.
236. Keçe-i selânik	1b-3.
237. Kelâm-ı şerîf	15a-1.
238. Kelle-puş	46a-1.
239. Keman	50a-1.
240. Kepeçe	43a-1.
241. Kerrâke seccâde ma'a bürgü	40b-1.
242. Keten bezi	48a-2.
243. Keten bezi zirâ'	44a-3.
244. Keten vakiyye	23b-2.
245. Kevgir	65b-1; 44a-3.
246. Kevgir sahan	50a-1.
247. Keyl kutusu ma'a pirinç	46a-1.
248. Kılıç	17b-1; 7a-3.
249. Kılıç sâde	1b-3.
250. Kılıf-ı bâlin	12a-2.
251. Kılıf-ı minder	24a-1; 30b-1.
252. Kılıf-ı minder küçük	43a-1.
253. Kılıf-ı yastık	43a-1; 24a-1.
254. Kılıf-ı yastık küçük	43a-1.
255. Kırmızı velense	17b-1.
256. Kırmızı çatma döşek	48a-2.
257. Kırmızı çatma minder	48a-2.
258. Kırmızı çatma yastık	48a-2.
259. Kırmızı kilim	30b-1; 23b-2.
260. Kırmızı velense	40b-1; 46a-1.
261. Kıt'a-i kebe ma'a kıt'a-i havlu	41b-2.
262. Kıvırcık kürk	50a-1.
263. Kıymet-i kayık	12a-2.
264. Kile	50a-1.
265. Kilim	7a-3; 18a-3.
266. Kilim ala	16a-2.
267. Kilim kırmızı	1b-3; 19b-1.

³⁵ Halı.

268. Kilim sürh	43a-1.
269. Kirpas kıt'a	17b-1.
270. Kitâb	23b-2.
271. Koz ağacı dolap	50a-1.
272. Kudûri	23b-2.
273. Kutu	43a-1.
274. Küçük bakraç	18a-3.
275. Küçük ibrik	23b-2.
276. Küçük maşraba	50a-1.
277. Küçük mermer	18a-3.
278. Küçük mermer iskemle	18a-3.
279. Küçük pîştâhta	18a-3.
280. Küçük sâ'at	65b-1.
281. Küçük sahan	63a-1.
282. Küçük sandık	40b-1.
283. Küçük seccâde	23b-2.
284. Küçük sini	24a-1.
285. Küçük tava	18a-3; 63a-1.
286. Küçük tencere kapaksız	30b-1.
287. Küçük tepsi ma'a sahan	18a-3.
288. Küçük yastık	50a-1.
289. Küpe	17a-2.
290. Küpe incili	43a-1.
291. Kürde gümüştü	50a-1.
292. Kürde sîm kabza	15a-1.
293. Kürdegi	65b-1.
294. Kürek	44a-3; 41b-2.
295. Küskü	50a-1.
296. Lacivert kürdi cedîd	17b-1.
297. Leğen	1b-3; 24a-1.
298. Leğen ibrik	50a-1; 48a-2.
299. Leğen kafesî ma'a ibrik	17b-1.
300. Leğen ma'a ibrik	17a-2; 7a-3.
301. Leğen ma'a ibrik-i atik	43a-1.
302. Leğen-i dest	18a-3.
303. Leğen-i dest ma'a ibrik	30b-1.
304. Leğen-i hamam	62a-2; 36a-2.
305. Levha-i akçe	50a-1.
306. Levha-i mühre	50a-1.
307. Mak'ad	50a-1.
308. Makrame	1b-3; 40b-1.
309. Makrame kebîr	43a-1.
310. Maksud	23b-2.
311. Maşa	50a-1.
312. Maşraba	65b-1; 62a-2.
313. Mavi câme	62a-2.

314. Mavi bohça	23b-2.
315. Mavi döşeme	40b-1.
316. Mavi iç edik	50a-1.
317. Mavi inâyet câme	23b-2.
318. Mavi kapama bogasi	62a-2.
319. Mavi kebe	1b-3; 48a-2.
320. Mavi kılıf-ı minder	30b-1.
321. Mavi kürdiye atlas	48a-2.
322. Mavi minder	50a-1.
323. Mavi yemeni yorgan	30b-1.
324. Mercan tesbih	1b-3; 18a-3.
325. Mercimek keyl şinik	23b-2.
326. Mermer havan	50a-1.
327. Metn-i ferâiz	23b-2.
328. Meyve tepsisi	30b-1; 62a-2.
329. Mısır hasırı	50a-1.
330. Minder	62a-2; 7a-3.
331. Minder beyaz	16a-2; 1b-3.
332. Mor çakşır	19b-1; 64a-1.
333. Mukavvâ ibrik ma'a leğen	18a-3.
334. Mushaf-ı şerîf	23b-2.
335. Mücevveze	50a-1.
336. Münakkaş ağaç tabak	18a-3.
337. Münakkaş bohça	24a-1; 36a-2.
338. Münakkaş ebyat-ı makrama	23b-2.
339. Münakkaş fener örtüsü	48a-2.
340. Münakkaş makrama	23b-2; 43a-1.
341. Münakkaş sofrâ ma'a	15a-1.
342. Münakkaş sofrâ ma'a bohça	48a-2.
343. Müşemmâ kirpas top	23b-2.
344. Nakışlı bohça	43a-1.
345. Nakışlı sofrâ	43a-1.
346. Ocak perdesi	50a-1.
347. Ocak perdesi fena	43a-1.
348. Odun ber vech-i tahmîn	23b-2.
349. Oyan ma'a esbâb	23b-2.
350. Palamut ma'a ...?	12a-2.
351. Pâye-i sini	24a-1.
352. Perde-i bâr	16a-2.
353. Perde-i yük	50a-1.
354. Peşkir ³⁶	50a-1.
355. Peşkir bezleri	43a-1.
356. Peşkir-i dest	23b-2.

³⁶ Havlu.

357. Peşkir-i mısırî	17b-1.
358. Peşkir-i mülevven	17b-1.
359. Peşkir-i yemeni	48a-2; 43a-1.
360. Peştamal	50a-1.
361. Peynir rendesi	50a-1.
362. Pirâhen-i hamam	24a-1; 16a-2.
363. Pirinç keyl şinik	23b-2.
364. Pirinç kutu	50a-1.
365. Pîštahta	23b-2; 15a-1.
366. Pîštahta sandık	18a-3.
367. Post-i samur	23b-2.
368. Pusula	17b-1; 46a-1.
369. Resâil	23b-2.
370. Resm-i kısmet	15a-1.
371. Sâ'at	65b-1.
372. Sâ'at ma'a zarf	18a-3.
373. Sacayak ma'a ...?	43a-1.
374. Sacayak ve sandık ve ba'zı	41b-2.
375. Saçaklı kebe	17b-1.
376. Sâde kürde	50a-1; 15a-1.
377. Sâde yen	50a-1.
378. Sadeî sandık	48a-2.
379. Sagîr tas	44a-3.
380. Sahan	7a-3; 16a-2; 65b-1.
381. Sahan ma'a tepsi	46a-1; 62a-2.
382. Sahan ayaklı	43a-1.
383. Sahan kebîr	30a-2.
384. Sahan ma'a kapak	15a-1.
385. Sahan sagîr	50a-1.
386. Sahan-ı müsta'mel	1b-3.
387. Sahan-ı sagîr	48a-2; 1b-3.
388. Salata tabağı	50a-1.
389. Sandık	17b-1; 24a-1.
390. Sandık ayaklı çift	43a-1; 36a-2.
391. Sandık çift	24a-1.
392. Sandık demirli	48a-2; 16a-2.
393. Sandık sagîr	50a-1.
394. Sandık sepet	23b-2.
395. Sandık-ı frenk	40b-1.
396. Sandık-ı sepet	40b-1.
397. Sarı velense	23b-2.
398. Satır	50a-1.
399. Sebz kadife yastık yüzü	43a-1.
400. Seccâde	18a-3; 15a-1.
401. Seccâde-i mısırî	17b-1.
402. Sedefkârî kutu	36a-2.

403. Sedefkârî küçük sandık	36a-2.
404. Seferî tepsi	18a-3.
405. Selânik velensesi	46a-1.
406. Sepet	50a-1; 23b-2.
407. Sepet sandık	15a-1.
408. Seyf	46a-1.
409. Sırça fi ncan	50a-1.
410. Sırmalı makrama	43a-1.
411. Sikke-i hasene	63a-1.
412. Sikkîn ³⁷	15a-1.
413. Sikkîn çift	1b-3.
414. Sincâbî velense	18a-3.
415. Sini	50a-1.
416. Sini cedîd	17b-1; 30a-2.
417. Sini nühâs	7a-3.
418. Siyah hamam futası ma'a bohça	43a-1.
419. Siyah üzüm kantar	40b-1.
420. Sof-ı kapama	63a-1.
421. Sofra	23b-2; 1b-3.
422. Sofra tası	50a-1.
423. Sumak	50a-1; 40b-1.
424. Sünnet sandığı	17b-1.
425. Sürh kilim	15a-1.
426. Sürmâyî	17b-1.
427. Sürmâyî cedîd	17b-1.
428. Sürmâyî çatma döşek	48a-2.
429. Sürmâyî çatma minder	48a-2.
430. Sürmâyî çatma yastık	48a-2.
431. Şamdan	24a-1; 18a-3.
432. Şamdan sagîr	50a-1.
433. Şamdan sofrası	17b-1.
434. Şehriye vakıyye	23b-2.
435. Şerbet tası	50a-1.
436. Şiş	50a-1.
437. Şişe	50a-1.
438. Tabak sahan	50a-1.
439. Tabak-ı iznik tepsi?	18a-3.
440. Tabak-ı sofra ma'a küçük tas	40b-1.
441. Tarhana keyl	23b-2.
442. Tas	1b-3; 18a-3.
443. Tas ma'a kapak	30b-1; 15a-1.
444. Tas ma'a tepsi	46a-1.
445. Tas-ı hamam	24a-1.

³⁷ Bıçak.

446. Tava	23b-2; 50a-1.
447. Tava-i börek	12a-2.
448. Tava-i kebab	23b-2.
449. Tava-i sagır	48a-2.
450. Teğelti ³⁸	23b-2.
451. Tekne çûb	50a-1.
452. Telâtîn	23b-2.
453. Tencere	46a-1; 18a-3.
454. Tencere kebîr	48a-2.
455. Tencere küçük	12a-2.
456. Tencere ma'a kapak	40b-1.
457. Tencere ma'a kepece	48a-2.
458. Tencere ve sahan	41b-2.
459. Tencere-i kebîr	1b-3.
460. Tepsi	30a-2; 40b-1.
461. Tepsi kebîr	48a-2.
462. Tepsi ma'a tas	43a-1.
463. Tepsi ma'a tas ma'a pîštahta	23b-2.
464. Terâzi sagır	17b-1.
465. Tesbih inci	36a-2.
466. Tesbih mercan	40b-1.
467. Testî	50a-1.
468. Tezgâh	50a-1.
469. Tîr ve keman	15a-1.
470. Tîrkeş ³⁹	1b-3.
471. Tohum fî	15a-1.
472. Toprak tesbih	18a-3.
473. Tunç havan	50a-1.
474. Tüfek kebesi	64a-1.
475. Tüfenk	50a-1.
476. Tülbent ağacı	50a-1.
477. Tülbent beyaz	12a-2; 7a-3.
478. Üskûl ⁴⁰ ma'a beylik	64a-1.
479. Üstübec vakıyye	23b-2.
480. Üzengi çift	23b-2.
481. Varil	50a-1.
482. Vasat tencere	24a-1.
483. Velense	1b-3; 63a-1.
484. Velense beyaz	17b-1.
485. Velense sürh	15a-1; 23b-2.

486. Yağmurluk	50a-1; 63a-1.
487. Yahni tepsisi	30b-1.
488. Yastık	16a-2; 46a-1.
489. Yastık ala	16a-2.
490. Yastık beledi	17b-1.
491. Yastık işleme	1b-3.
492. Yastık kılıfı	50a-1.
493. Yastık minder	24a-1.
494. Yastık yemeni	17b-1.
495. Yelken bezi	50a-1.
496. Yemeni minder	62a-2.
497. Yemeni perde	36a-2; 44a-3.
498. Yemeni peşkir	36a-2.
499. Yemeni yastık	48a-2; 40b-1.
500. Yemeni yorgan	50a-1; 24a-1.
501. Yeşil çatma döşek	48a-2.
502. Yeşil çatma yastık	48a-2.
503. Yeşil çatma yorgan	48a-2.
504. Yeşil yorgan	48a-2.
505. Yorgan	65b-1; 63a-1.
506. Yorgan münakkaş	62a-2.
507. Yorgan yemeni	17b-1; 1b-3.
508. Yorgan-ı yemeni	48a-2.
509. Yumurta tavası	23b-2.
510. Yüz yastığı	36a-2.
511. Yüz yastık yüzü işleme	43a-1.
512. Zerdâli kantar	40b-1.
513. Zıbın	1b-3; 43a-1.
514. Zıbın kemha	16a-2.
515. Zırh	15a-1.
516. Zümrüt taşlı küpe	48a-2.
517. Zümrüt ve la'l ve yâkut	48a-2.

Tablo VI: Sicilde Yer Alan Eşya İsimleri

³⁸ Eğerın altında hayvanın sırtına örtülen keçe.
Bkz, Şemseddin Sâmî, **age**, s. 338.

³⁹ Ok mahfazası, Bkz, Şemseddin Sâmî, **age**, s. 360.

⁴⁰ Bir nevi başlık, fes. Bkz. Şemseddin Sâmî, **age**, s. 165.

1.4. Kıyafet ve Kumaş İsimleri

32 No'lu Galata Sicili'nde geçen kıyafet ve kumaş isimleri aşağıdaki gibidir.

İSİM	KAYIT NO
1. Al zıbın	43a-1.
2. Alaca câme	46a-1.
3. Alaca çarşaf	44a-3; 48a-2.
4. Alaca kaftan	40b-1; 65b-1.
5. Alaca kuşak	40b-1.
6. Alaca peşkir	23b-2.
7. Alaca peşkir sagır	48a-2.
8. Alaca zıbın	62a-2.
9. Altın cebe	48a-2.
10. Anterine? (entari)	12a-2.
11. Atlas kaftan	30a-2.
12. Bârâni yelek	12a-2.
13. Baş makraması	17a-2.
14. Benevrek ma'a yelek dolama	12a-2.
15. Beyaz kuşak	44a-3.
16. Beyaz sâde câme	43a-1.
17. Beyaz tor kuşak	43a-1.
18. Beyaz yen	23b-2.
19. Beylik çuka çakşır	40b-1.
20. Bogasi çakşır	46a-1.
21. Bogasi pâresi beyaz	43a-1.
22. Bogasi zıbın	1b-3.
23. Börk	50a-1.
24. Bürgü destâr	23b-2.
25. Câme ⁴¹	17a-2.
26. Câme ibrişim alaca	19b-1.
27. Câme-i hâre	16a-2.
28. Çakşır	65b-1.
29. Çakşır lacivert	17b-1.
30. Çakşır mor	12a-2.
31. Çakşır mor atlas	16a-2.
32. Çakşır?	12a-2.
33. Çakşır-ı bodrum	1b-3; 12a-2.
34. Çakşır-ı cedid kırmızı	17b-1.
35. Çemeni çuka ma'a sincab kürk	23b-2.

⁴¹ Elbise, çamaşır. Bkz. Şemseddin Sâmî, *age*, 367.

36. Çemenî uzun yenli ferâce	17b-1.
37. Çemenî yelek	19b-1.
38. Çenber	17a-2.
39. Çenber bez	48a-2.
40. Çizme	1b-3.
41. Çuka abayı	23b-2.
42. Çuka benek çift	40b-1.
43. Çuka cenderesi	18a-3.
44. Çuka kîse mor	50a-1.
45. Çuka kîse yeşil	50a-1.
46. Çuka yen	50a-1.
47. Destâr ma'a kavuk	12a-2.
48. Dîbâ zıbın?	48a-2.
49. Dimi benevrek	40b-1.
50. Diz çakşırı ma'a destâr ve	46a-1.
51. Dizlik	64a-1.
52. Dolama	17b-1.
53. Dolama lacivert	1b-3.
54. Dolama ma'a yen	12a-2.
55. Dolama siyah	50a-1.
56. Dolama yelek	12a-2.
57. Dolama yeşil	50a-1.
58. Dolama yeşil	19b-1.
59. Don	23b-2; 43a-1.
60. Don gömlek	62a-2; 64a-1.
61. Don ma'a gömlek	43a-1; 40b-1.
62. Eğin kürkü	1b-3; 19b-1.
63. Elmasî atlas kaftan	48a-2.
64. Ferâce	12a-2; 41b-2.
65. Ferâce lacivert	43a-1.
66. Ferâce mor	50a-1.
67. Ferâce nefî	1b-3.
68. Ferâce siyah kuzu	50a-1.
69. Ferâce yeşil	1b-3; 17a-2; 50a-1.
70. Ferâce-i bez bâ post-ı kurt	15a-1.
71. Gömlek	16a-2.
72. Gömlek ma'a don	1b-3; 40b-1.
73. Hamam gömleği ma'a bohça	43a-1.
74. Hamam gömleği ma'a makrama	48a-2.
75. İhram	7a-3; 50a-1.
76. İncili kuşak	36a-2.
77. İncili saç bağı miskal 3 beher	36a-2.

78. İşleme başlık	36a-2.
79. İşleme çarşaf	48a-2.
80. İşleme gömlek ma'a ferâce	43a-1.
81. Kaftan alaca	15a-1.
82. Kaftan müsta'mel	51b-1.
83. Kapama kaftan	51b-1.
84. Karziye çuka dolama	40b-1.
85. Kavuk	1b-3; 50a-1.
86. Kavuk?	19b-1.
87. Kırmızı atlas ...? Kaftan	48a-2.
88. Kırmızı atlas câme	62a-2.
89. Kırmızı atlas câme cedîd	43a-1.
90. Kırmızı atlas kaftan.	48a-2.
91. Kırmızı çakşır	19b-1.
92. Kırmızı dolama	17b-1.
93. Kırmızı ferâce	63a-1; 40b-1.
94. Kırmızı kadife çatma yorgan	43a-1.
95. Kırmızı kemha kaftan	50a-1; 44a-3.
96. Kırmızı kemha yen	50a-1.
97. Kırmızı kısa yenli ferâce	19b-1.
98. Kırmızı kuşak	30a-2.
99. Kırmızı saçaklı mor ferâce	30b-1.
100. Kırmızı yelek	19b-1.
101. Kibritî atlas kaftan	48a-2.
102. Kibritî diz çakşırı	48a-2.
103. Kurt kürkü kapsız	50a-1.
104. Kuşak	17b-1; 17a-2.
105. Kuşak ma'a kavuk	46a-1.
106. Kuşak-ı hindî	48a-2.
107. Kutnî çuka	41b-2.
108. Kutnî zıbın	30a-2.
109. Kuzu kürkü	1b-3; 50a-1.
110. Kürdi kuzu kürkü	15a-1.
111. Kürklü atlas kaftan	48a-2.
112. Mâi iskerlet çuka ma'a post-i	23b-2.
113. Mavi ferâce	63a-1.
114. Mavi hâre kaftan	48a-2.
115. Mavi kemha kaftan	36a-2.
116. Mavi muhayyer kaftan	43a-1.
117. Mavi yanbolu	30b-1.
118. Mavi yen	50a-1.
119. Mavi zıbın	62a-2.

120. Mor çakşır müsta'mel	51b-1.
121. Mor çuka yelek	64a-1.
122. Mor dolama	15a-1; 64a-1; 17b-1.
123. Mor ferâce	40b-1; 62a-2.
124. Mor kürdegi ma'a post	46a-1.
125. Mor kürdiye	44a-3.
126. Mor miyânbend	15a-1.
127. Mor yelek	64a-1; 19b-1.
128. Muhtasar-ı vikâye	23b-2.
129. Mukaddem kuşak	1b-3; 64a-1.
130. Mukaddime-i ebülleys	23b-2.
131. Münakkaş tûlbent örtü	23b-2.
132. Münakkaş uçkur	23b-2.
133. Müsta'mel deve yünü ferâce	51b-1.
134. Neftî atlas câme	62a-2.
135. Neftî çuka ferâce ma'a post-i	40b-1.
136. Neftî yan kebesi	23b-2.
137. Neftî yanbolu kebesi	23b-2.
138. Pabuç?	19b-1.
139. Peçe	17a-2; 36a-2.
140. Sarı atlas câme ma'a yen	43a-1.
141. Sarı atlas kaftan	48a-2.
142. Sarı dârâyî	48a-2.
143. Sarı döşeme	63a-1.
144. Sarı kaftan	63a-1.
145. Sarı kebe	63a-1; 40b-1.
146. Sarı yanbolu	30b-1.
147. Sarı yanbolu kebesi	23b-2.
148. Sarı yaşmak ma'a edik	43a-1.
149. Serâser kaftan	48a-2.
150. Siyah ferâce	50a-1; 44a-3.
151. Siyah kebe	63a-1.
152. Siyah yanbolu	30b-1.
153. Siyah yanbolu kebesi	40b-1.
154. Sürh atlas câme	36a-2.
155. Sürh ferâce	36a-2.
156. Tesbih-i kalembeg yelek	50a-1.
157. Tor beyaz ibrişim kuşak	19b-1.
158. Tor cedîd	30a-2.
159. Tor kuşak	16a-2.
160. Tor kuşak kırmızı	44a-3.
161. Tûlbent	19b-1; 23b-2.

162. Tlbent brg	1b-3; 19b-1.
163. Tlbent cedid	17b-1.
164. Tlbent kuşak	23b-2; 36a-2.
165. Tlbent msta'mel	1b-3; 51b-1.
166. Tlbent ortası	36a-2.
167. Tlbent rts	50a-1.
168. Tlbent rts ma'a penbe	23b-2.
169. Trk resil	23b-2.
170. Uçkur	40b-1; 23b-2.
171. Uzun yenli siyah ferce	17b-1.
172. Yanbolu kebesi ⁴²	50a-1.
173. Yanbolu siyah kebe	17b-1.
174. Yekbend kuşak	17b-1.
175. Yelek	40b-1.
176. Yeşil bağdad krkl krdiye	44a-3.
177. Yeşil dolama	40b-1.
178. Yeşil du-hâvî kaftan	48a-2.
179. Yeşil ferâce	50a-1; 19b-1.
180. Yeşil ferâce iskerlet	46a-1.
181. Yeşil kebe	50a-1.
182. Yeşil kemha kaftan	44a-3.
183. Yeşil mukaddem kuşak	50a-1.
184. Yeşil uzun yenli ferâce	19b-1.
185. Yeşil yen	17b-1.

Tablo VII: Sicilde Yer Alan Kıyafet ve Kumaş İsimleri

1.5. Kitap İsimleri

32 No'lu Galata Sicili'nde geçen kitap isimleri aşağıdaki gibidir.

⁴² Köylülerin giydiği aba. Bkz. Şemseddin Sâmî, **age**, s. 884.

İSİM	KAYIT NO
1. Gülistan cild 1	18a-3.
2. Şerh-i muhtâr	23b-2.
3. Tevârih-i taberî	15a-1.
4. Türkî kitâb	1b-3.
5. Türkî kitâb cild 1	18a-3.
6. Türkî mecmu'a	23b-2.
7. Yakub paşa hâşiye-i sadrû'ş-şerî'a	23b-2.
8. Kitâb-ı Târihât ?	9b-1.

9. Kitâb-ı Tasavvuf	9b-1.
10. Kitâb-ı Sarf	9b-1.
11. Metn-i Ferâiz	9b-1.
12. Hâşiye-i Metâli'	9b-1.
13. Kelâm-ı Şerif	9b-1.
14. Divan-ı sebâî	23b-2.
15. Divan-ı Ubeydî cild 1	18a-3.
16. Hülâsâ min ilmi't-tıb	23b-2.

Tablo VIII: Sicilde Yer Alan Kitap İsimleri

1.6. Yemin

Lügatte “sağ el, sağ taraf, gerçek, ant, kuvvet, bereket” anlamlarında kullanılan yemin, terim anlamı olarak ise bir insanın kararlılığını pekiştirmek ve başkalarını ikna etmek gayesiyle söz ve beyanını Allah’ın adını veya bir sıfatını zikrederek kuvvetlendirmesini anlatır. Karşılıklı söz verme durumunda tarafların sağ ellerini kullanmaları sebebiyle yeminin bu anlama geldiği zikredilir.⁴³

Davacı, davasını ispat edemediği durumda karşı tarafa yemin teklif edebilir. Karşı taraf isteğine göre ya yemin eder, ya da yeminden kaçınır. Her iki durumda da kadı yeminin metnini kayıta göstermek zorundadır. Zira teklif olunan yeminin usulüne uygun şekilde olmaması söz konusu olabilir. Bu durumda davalının yemin etmiş veya etmektan kaçınmış (nükûl) kabul edilmemesi gerekirken kadının bunu farklı anlayıp hata etmesi mümkün olabilir.⁴⁴

Yemine mahkemelerde görülen davalarda da sıkça rastlanmaktadır. İnsanlar söylediği sözün kesinlikle doğru olduğunu ifade etmek için Allah’ın adını anarak yemin verirler. İncelediğimiz şer’îyye sicilinde iki adet yeminle alakalı kayıt mevcuttur. Bunlardan birincisi; “*Cezîre-i Mîr Ali’de Sığ burnu limanındaki sefînesinde vefât etmiş olan Turgut Reis b. Ali Bey’in gemisinin hizmetkârları olan Ahmed b. Ali ve Siyâmi b. Himmət ve Mustafa b. Şaban ve İslâm b. Şaban ve Hızır b. Mehmed ve Turgut b. Receb ve Mahmud b. Mehmed ve Hasan b. Mehmed hakkında merhumun gemisindeki muhalledfâtından arpa, buğday, yulaf, gemi aletlerini ve sermayesini haksız yere aldıkları iddia olunmuştur.*”

⁴³ Ertuğrul Boynukalın, “Yemin” **DİA**, XLIII, İstanbul 2013, s. 417.

⁴⁴ Abdulaziz Bayındır, **İslâm Muhâkeme Hukûku**, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul 2015, s. 32-33.

Mahkeme bu iddiayı kendilerine sual ettiğinde onlar da “*bu muhallelâtan bir habbe ve bir nesne saklamadıklarına dair yemîn-i billâhi’l aliyyi’l- azîm etmişlerdir*”.⁴⁵ Yemin ile ilgili diğer kayıt ise şöyledir; Kasımpaşa mahallesi sakinlerinden olan merhûm Mehmed Bey b. Davud’un vâlidesi Aynî Hâtun bt. Mustafa mahkeme huzurunda aynı mahallede yaşayan Abdulkakî b. Recep’in yanında konuşarak şunları söylemiştir; “*Oğlum mezbûr Mehmed Bey merkûm Abdulkakî ile müşterek kasablık ederler idi merhûm Mehmed’in Abdulkakî’nin elindeki sekiz bin akçe sermâyeden ve sekiz yüz akçe fâideden hakkı vardır.*” demiştir. Abdulkakî b. Recep ise “*Söz konusu meblağdan bir def ‘a dört bin akçe ile merhumun techîz ve tekfîni için ve dört bin sekiz yüz akçe edâ-i deyni için cem‘an sekiz bin sekiz yüz akçe makhûzum olup zikr olunandan başka verecek bir şey olmadığına yemîn-i billâhi’l-aliyyi’l-azîm etmiştir.*”⁴⁶

İki kayıttan da anlaşıldığı üzere yeminler, borç ilişkisinden dolayı, şahısların üzerinde, söz konusu şahısların iddia ettiği gibi bir borcun bulunmadığını ispat etmek, zimmetlerini ibrâ edip insanları ikna etmek amacı ile verilmiştir.

1.7. Kefâlet

Sözlükte kefâlet “*bir şeyi bir şeye eklemek, katmak, bitişirmek*” gibi anlamlara gelir. Fıkhî bir terim olarak ise bir hakkın güvenlikte olması amacıyla bir kimsenin asıl borçlunun alacaklı karşısındaki sorumluluğuna katılması, ortak olması veya birinin teslimini üstlenmesi anlamlarına gelir.⁴⁷ Kefâlet İslam hukukuna göre tek taraflı olan, irade beyanıyla gerçekleşen ve neticede borç doğuran hukûkî bir işlemdir. Buna göre borçlunun veya alacaklının kefâleti kabul etmesine ihtiyaç olmaksızın kefil borcu üzerine almış olur.⁴⁸

İncelediğimiz 32 No’lu Galata Şer’iyye Sicili’nde kefaletle alakalı bir tane kayıt bulunmaktadır. Kasım Paşa câmi’i şerifi mahallesi sâkinlerinden olup Donanma-yı hümâyûn seferinde Akdeniz’de vefât eden merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud’un küçük oğlu Mustafa’nın vasîsi olan İbrahim Bey b. Mustafa, Karaköy mahallesi sâkinlerinden olan Aleksî v. Koroya ismindeki zimmînin huzurunda vasîsi olduğu Mustafa adına dava ve

⁴⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 14a-2.

⁴⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S., 66a-4.

⁴⁷ H. Yunus Apaydın, “Kefalet” **DİA**, XXV, İstanbul 2002, s. 168.

⁴⁸ Mehmet Âkif Aydın, **İslâm ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları**, İz Yayıncılık, İstanbul 1996, s. 224-225.

talep etmiştir. Merhum Mehmed b. Mahmud'dan borç alan Dimitri v. Konstantin isimindeki zimminin zimmetinde elli bir sikke altın hakkına Aleksî v. Koroya kefil olmuştur. el-Hâc Mehmed hayatta iken Aleksî'den yirmi sikke altını almış olmasıyla geri kalan otuz bir sikke altını Mustafa'nın vasîsi olan İbrahim Bey b. Mustafa Aleksî'den talep etmektedir. Aleksî mahkemede bu talepe cevap olarak; “*Elli bir sikke altına kefil oldum. Lâkin söz konusu meblâğ olan elli bir sikke altını el- Hâc Mehmed hayatta iken tamamını teslim eyledim.*” diyerek vasiyyinin iddiasını reddetmiştir. Bunun üzerine Aleksî'den söylediğinin doğruluğuna delil istenmiştir. Delil olarak Müslümanlardan Mustafa b. Ali ve el-Hâc Rıdvan b. Abdullah isimli kimseler şehâdet edip merhum el-Hâc Mehmed hayatta iken Aleksî'nin kefil olduğu elli bir sikke altının tamamını kendisine teslim eylediğine dair beyanını kendisinden işiterek buna şâhid olduklarını ifade etmişlerdir. Mahkeme de bu şehâdetleri kabul etmiştir.⁴⁹

Kefâlet ile ilgili kayıtlardan anlaşılıyor ki; Osmanlı toplumunda ilk olarak güvenliğe özen gösteriliyor. Kişiler ya da vakıflar kendilerini güvenceye almadan akid yapmamaktadırlar. Bununla birlikte Osmanlı toplumundaki insanlar arasında güven duygusu ve yardımseverliğin var olduğu da farkedilmektedir.

---

⁴⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 25b-1.

İKİNCİ BÖLÜM

EKONOMİK HAYATLA İLGİLİ KONULAR

2.1. Mülk Satışı (Bey')

Osmanlı Devleti'nde kadıların sadece yargı görevlerinin olmadığı, mahalli ve idâri işlerde de vazifelerinin bulunduğundan daha önce bahsetmiştik. Bu işlerden birisi de bugün noterlik denilen kurumdur. Osmanlı'da kadılar bugünkü noterler gibi alım-satım işlerini kontrol ve tescil ederdi. Bu sebeple kadıların tutmuş olduğu mahkeme kayıtlarında bol miktarda mülk satışı ile ilgili kayıt bulmak mümkündür. Bunlar genellikle ev, bağ, bahçe, avlu, tarla, arsa, dükkân gibi gayrimenkul satışlarının kayıtlarını içeren belgelerdir.⁵⁰ İncelediğimiz şer'îyye sicilinde bu türden 16 belge bulunmaktadır.

Mülk alışverişini konu edinen belgelerde, alım-satım işleminin meclis-i şer' olarak tanımlanan mahkemede alıcı, satıcı veya vekiller aracılığıyla, hâkim ve şahitler karşısında, belirli kurallar gözetilerek yapıldığı görülür. Mahkemede açık bir şekilde herkesin huzurunda gerçekleşen davalarda, her şeyin teferruatıyla zikredilmesine ve konuyla alakalı hiçbir şeyin muğlak bırakılmamasına azamî dikkat edildiği görülür.⁵¹

İncelediğimiz 32 Nolu Galata Sicili'nde ev,⁵² evde sahip olunan hisse,⁵³ gemi hissesi,⁵⁴ dükkân tasarruf hakkı,⁵⁵ arazi⁵⁶ gibi sahip olunan mülk ve hakların satım işlemleri bulunmaktadır. Bu satım işlerinin on üç tanesi bey-i bâtt ile iki tanesi bey' bi'l-istiğlâl ile

⁵⁰ İzzet Sak, **37 Numaralı Konya Şer'îyye Sicili**, (1102-1103/ 1691-1692), Konya Ticaret Odası Yayınları, Konya 2010, s. 28.

⁵¹ Ramazan Günay, "Şer'îyye Sicillerinde Mülk Alışverişleri: Kullanılan Usul ve Dil", **SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S. 27, Aralık 2012, s. 18.

⁵² Galata 32 Numaralı Ş.S., 7b-1, 18b-1, 34b-3, 42b-2.

⁵³ Galata 32 Numaralı Ş.S., 4b-1, 16b-1, 18b-1, 26b-1, 27a-1, 27b-2, 32b-2.

⁵⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S., 6b-1, 14b-1.

⁵⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 33a-2.

⁵⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S., 63b-2, 64a-2.

gerçekleşmiştir. Bunların yanında bir de sicilde tefviz olarak geçen bir dükkânın tasarruf hakkının satım işleminden bahsedilmektedir.

Bey'; kelimesi satış anlamına gelir. Bir malı başka bir mal ile değiştirmek olarak tanımlanmıştır.⁵⁷

Bey-i bâtt; satıcı ile alıcının geriye dönüşü kabil olmayan kesin ve kat'i satış akdi anlamına gelir.⁵⁸

32 No'lu Galata Sicili'nde incelediğimiz mülk satışı akidlerinin büyük bir kısmı bey-i bâtt'lardan oluşmaktadır. Bu akid çeşidinde satılan malın bedelini tamamen alındığı "filanın yedinden bi't-tamâm ahz-u kabz eyledim" şeklinde ifade edilmekte ve satışın "bey-i bâtt'ı sahih-i şer'î" ile gerçekleştiği ve satılan malın satın alanın "mülk-i mahz ve hakk-ı sırfi" olup her türlü tasarruf hakkına sahip olduğu "keyfe mâ yeşâ' tasarruf eylesin" şeklinde ifade edilmektedir.⁵⁹

Bey-i bâtt işlemine gelecek olan satım akidlerini örnek olarak zikredebiliriz;

Keyvan Ağa b. Abdülmennân'ın akrabalık bağı ile kalan evin yarı hissesini, diğer hisse sahibi Abdi Reis b. Ali isimli şahsa on beş bin beş yüz nakid akçeye bey-i bâtt ile satmıştır.⁶⁰ Deniz seferinde vefat eden merhum el-Hâc Seyyid Şaban b. Ali isimli şahsın verâseti oğulları Şükrullah, Mustafa, Ali, Mehmed; kızları Âişe, Hatice ve zevcesi Aynî Hatun bt. Şaban'a geçmiştir. Karamürsel tipi bir geminin sahibi merhum el-Hâc Seyyid Şaban b. Ali ile kardeşi el- Hâc Seyyid Mustafa b. Ali'dir. Seyyid Şaban'ın vefatı ile ona ait olan geminin kırk hissesi eşi ve çocuklarına kalmıştır. Eşine beş hisse çocuklarına ise otuz beş hisse düşmektedir. Çocukların annesi Aynî hatun ve yine çocukların vasiyy-i şer'îleri olan el-Hâc Seyyid Mustafa aldıkları karar ile geminin batma ihtimaline karşı yetimlerin zarar görmemesi için otuz beş hissenin Aynî hatuna satılması onaylanmıştır. Çocukların vasîsi olan amcaları Seyyid Mustafa gemideki hisselerini kardeşinin eşi olan Aynî Hatun'a yirmi bir bin akçe karşılığında satmıştır.⁶¹ Galata mahallelerinden olan

⁵⁷ Ömer Nasuhi Bilmen, **Hukuki İslamiye Ve Istılahat-u Fıkhiyye**, Bilmen Yayınevi, İstanbul (tarihsiz), C. 6, s. 5.

⁵⁸ Mehmet Zeki Pakalın **Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1983, C. 1, s. 214.

⁵⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 4b-1.

⁶⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S., 4b-1.

⁶¹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 6b-1.

Cihangir mahallesinde yaşamış olup vefat eden Râziye Hatun'un terekesinden devletin hazinesine intikâl eden arazi beş bin akçe-i Osmânî ile Kenan b. Abdullah'a satılmıştır.⁶²

Bey-i bi'l istiğlâl; bir kimsenin kendi malını yine bizzat kendisi kiralamak üzere birisine vefâen satmasıdır.⁶³ Bu satış şeklinde kişi hem mülkünü terk etmemiş olmakta ve istifadeyi sürdürmekte hem de satıştan aldığı para ile de ihtiyaçlarını giderebilmektedir. Bey bil istiğlâl, satıcının bir şekilde ihtiyaç duyduğu parayı temin etme usulü olarak bilinmektedir. Bey' bi'l-vefâ da denilen bey bil istiğlâl müslüman halkın faize başvurmadan borç para alabileceği, sermaye sahiplerinin de verdiklerine karşılık bir teminat ve bir kazanç elde etmelerini sağlamak gayesiyle hanefî fakihleri tarafından geliştirilmiş bir akid çeşididir. Meydana gelişi ve sonuçları bakımından normal satış akdinden farklı olduğu için bu akid üzerinde İslâm hukukçularının değişik değerlendirmeleri söz konusudur. Bazı hukukçular bunu rehin, bazıları sahih, bazıları da fâsid satış akdi sayarken bir kısım fakihler de bey' bi'l-vefâyı sahih satış akdi ile rehinin, ya da rehin, sahih ve fâsid satış akidlerinin birleşmesinden meydana gelmiş bir akid kabul ederler.⁶⁴

32 No'lu Galata Sicili'nde iki adet bey-i bi'l istiğlâl satış şekline rastlanmaktadır. Bunlardan birincisi; Manol v. Andon isimli zimmînin Yeniköy'de bulunan evini Kasımpaşa Vakfı'na istiğlâl yoluyla senelik iki bin akçe ücret ile satmasıdır.⁶⁵

İkincisi ise; İbrahim Beşe b. Mahmud isimli kimsenin sahib olduğu, Kasımpaşa kasabası, Sürûri Efendi mahallesinde bulunan evini seneliği altı yüz akçe ücret ile Kamer Hatun bt. Osman'a satmasıdır.⁶⁶

İncelediğimiz kayıtlarda söz konusu satım işlemlerinin dışında tefvîz adı ile başka bir işleme daha rastlamaktayız. Osmanlı hukukunda tefvîz bir gayrimenkulün kullanım hakkını belirlenen ücret mukâbilinde bir kimsenin kullanımına terk etmek anlamına gelir. Burada yalnız tasarruf ve intifa hakkı verilmektedir.⁶⁷ Tefvîz ile olan satım işlemine örnek olarak şu muameleyi verebiliriz; el-Hâc Mehmed b. Mahmud isminde vefat etmiş olan kişinin küçük oğlu Mustafa ve büyük kızları Hatice ve Âmine'nin mirasçıları olduğu

⁶² Galata 32 Numaralı Ş.S., 64a-2.

⁶³ Bilmen, **age**, s. 5.

⁶⁴ Abdülaziz Bayındır, "Bey' bi'l-Vefâ" **DİA**, VI, İstanbul 1992, s. 20-22.

⁶⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 4b-1.

⁶⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S., 34b-1.

⁶⁷ Abdussamet Bakkaloğlu, "Tefvîz" **DİA**, XL, İstanbul 2011, s. 310-311.

Kostantiniye’de Bal kapanı denilen yerde var olan bir dükkânın el- Hâc Musa b. Abdullah’a tefvîz edilerek yıllık iki bin akçe ile kiraya verilmiştir.⁶⁸

Mülk satışı ile ilgili 32 No’lu Galata Sicilindeki kayıtlardan birisi şu şekildedir:

“Mahmiye-i Galata dâhilinde Sultan Bayezid Han aleyhi’r-rahmetü ve’l-gufrân mahallesi sâkinlerinden olup cezîre-i Kıbrıs’da defterdâr iken bundan akdem vefât eden merhum İbrahim Efendi b. Mustafa’nın sulbiye sagîre kızı Sâliha’nın cânib-i şer’-i kavîmden mansûb vasîsi olup ve vâlidesi olan Aynî Hâtun bt. Abdullah ve merhûm-ı mezbûrun sulbiye kebîre kızı Râbia ve sulbî kebîr oğlu İsmail Bey ve merhûm-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi ve vârisesi Fâtıma bt. Veli Kapudân meclis-i şer’-i şerîfde müşârûn-ileyh Veli Kapudân mahzarında bi’t-tav’i’s-sâf ikrâr ve i’tirâf edip merhûm-ı mezbûrun muhallefâtından mahalle-i merkûmede vâki’ olup bir beyt-i süflîyi ve beyt-i ulvîyi ve bir kenîfi müştemil olup bir tarafı mezbûr İsmail Bey mülküne ve bir tarafı merkûme Râbia mülküne ve bir tarafı Haydar hadîkasına ve taraf-ı ahırî tarîk-i âmma mûntehî olup fevt oldukda irs-i şer’le bi tarîki’l-inhisâr verese-i mesfûreye intikâl edip beynlerinde otuz iki sehim olan menzil bey’ olunmak için sûk-ı sultânîde mirâren ve kirâren mezâd ve müzâyede olup sekiz bin akçede müşârûn-ileyh Veli Kapudân’ın üzerinde karâr edip bir akçe ziyâde ile tâlib ve râgıb olmamağın otuz iki sehim olan menzil-i mezbûrdan sagîre-i mezbûreye intikâl eden yedi sehim hisse-i şer’îyyesini merkûme nafakası için ve merkûme Râbia’ya intikâl eden yedi sehim hisse-i şer’îyyesini ve merkum İsmail Bey’e intikâl eden dört sehim hisse-i şer’îyyesini ve zevce-i merkûmeye intikâl eden dört sehim hisse-i şer’îyyesini vesâyeten ve asâleten müşârûn-ileyh Veli Kapudân’a meblağ-ı mezbûr sekiz bin fiddî Osmânî râyic fi’l-vakt akçeye bey’-i bâtt-ı sahîh-i şer’î ile bey’ edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî’ eyledik ba’d-e’l-yevm menzil-i merkûm cemî’ tevâbi’iyle müşârûn-ileyh Veli Kapudân’ın mülk-i mahzıdır keyfe mâ yeşâ’ tasarruf eylesin dedikde mesfûre Aynî Hâtun’un vesâyeten ve merkûm İsmail Bey’in ve merkûmetan Râbia ve Fâtıma’nın asâleten vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârlarını müşârûn-ileyh Veli Kapudân vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkîk eyledikde mâ vaka’a gibbe’t-talep ketb olundu.

Tahrîren fi evâili Muharremi’l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Hasan Bey b. Abdullah el-bevvâbü’s-sultânî, Ali Bey b. Yusuf er-Reis es-sultânî, Mustafa Çelebi b. Ali, Ahmed Halîfe b. Muharrem el-Îmâm, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır”⁶⁹

Bu satış aktinde de görüldüğü üzere, alım-satım işlemine konu olan gayr-i menkulün bulunduğu mahal, alıcı ve satıcı isimleri, durumları, söz konusu mülkün sınırları ki bu bazı kayıtlarda kıbleten, şarken, şimalen, garben şeklinde (kıble, doğu, kuzey, batı) yön tarifi verilerek sınırları ifade edilmiştir.⁷⁰Sınırlarıyla birlikte mülkün müştemilatı, mülkün değeri, icab, kabûl, yapılan aktin çeşidi, ücretin alınıp alınmadığı, satışın gerçekleştiği tarih ve mahkemede şuhud’ul hâl denilen şahit olan kişiler kaydedildikten sonra mahkemede

⁶⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S., 63b-1.

⁶⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 32b-2.

⁷⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S., 18b-1.

alınan karar ve yapılan akid resmiyet kazanmış oluyordu. Tarafların talebi halinde, resmiyet kazanan akdin belgesinin bir nüshası da kendilerine verilirdi.⁷¹

Satışların farklı sebeplerle yapıldığı görülmektedir. Bazıları nafaka için⁷² bazıları yetimlerin mallarının ziyana uğramaması gibi sebepler⁷³ ile satış işlemleri gerçekleştirilmiştir. Satış işlemlerinde para birimi olarak çoğunlukla akçeyi görmekteyiz.⁷⁴ Ancak bazı satışların altın ile yapıldığına dair kayıtlar da bulunmaktadır.⁷⁵

2.2. Müzâyede İle Mülk Alım-Satımı

Bir mal ve mülkün en ziyâde ücret ve o ücretin sahibine verilmek üzere dellâl eliyle satılması müzâyede kavramı ile ifade edilir.⁷⁶ 32 No'lu Galata Sicili'nde müzâyede usulü ile alım satım işlemine dair beş adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlardan biri çiftlik alımı diğer dördü ise ev alım-satım işlemleridir.

Müzâyede de satılan çiftliğe dair olan kayıta şu bilgiler geçmektedir:

İki kardeş olan Behrâm Bey b. Abdullah ve İbrahim Bey b. Abdullah'dan evvelâ İbrahim Bey vefât edip verâseti annesi Hatice Hâtun'a, zevcesi Emine Hatun'a ve oğlu Mehmed ile kızı Hatice'ye kalmıştır. Hatice Hatun dahi vefat edince onun da veresesi kızı Âişe'ye kalmıştır. Silivri nâhiyesinde Fethi köyü isimli karyede, iç ve dış iki kısımdan oluşan, iç kısmında tek katlı iki ev, iki sofa, bahçe, mahzen, mutfak, anbar, fırın, çeşme gibi müştamilât ile on bir çift camus ve karasığırı öküzü, yirmi yedi re's karasığırı ineği ve buzağuları ile ve beş re's kısrak ve beygir ve taylar ile bir cârîye ve arpa, buğday gibi eşyalardan oluşan çiftlik Habib Ağa b. Yakub'a toplamda yüz otuz bin nakid fiddî Osmânî akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' olunmuştur. Bu satım işleminden Âişe'ye otuz sekiz bin sekiz yüz on dokuz akçe, Emine'ye otuz bir bin yedi yüz otuz yedi akçe küçük kız olan Hatice'ye ise elli dokuz bin dört yüz kırk iki akçe isâbet etmiştir.⁷⁷ Bu kayıt bize bir Osmanlı çiftlik evinin nasıl olduğu, neleri kapsadığı, hangi kısımlardan müteşekkil olduğu hakkında fikir vermektedir.

⁷¹ Günay, **agm**, s. 21.

⁷² Galata 32 Numaralı Ş.S., 32b-2.

⁷³ Galata 32 Numaralı Ş.S., 6b-1.

⁷⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S., 4b-1; 6b-1; 7b-1; 14b-1; 16b-1; 18b-1; 26b-1; 27b-1; 27b-2; 32b-2; 42b-2; 63b-1.

⁷⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 33a-2.

⁷⁶ Şemseddin Sâmî, **age**, s. 1028.

⁷⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S., 24b-1.

Başka bir müzâyede ile satış kaydında:

Galata'ya bağlı Kasımpaşa mahallelerinden Sürûri Efendi Mahallesi sâkinlerinden olup vefât eden merhume Âmine Hâtun bt. Musli Reis'e ait ev vefatıyla küçük oğlu Mehmed ve küçük kızı Âişe ile çocukların şer'î vasîsi olup merhumenin de annesi olan Kamer Hâtun bt. Osman'a intikal etmiştir. Kamer Hatun evi İbrahim Bey b. Mahmud isimli kimseye çocukların zaruri nafakalarını karşılamak için satmıştır. Ev toplamda on sekiz hisse olup üçü Kamer Hâtun'a, on hisse Mehmed'e, beş hisse ise Âişe'ye aittir. Ev toplamda altı bin fiddî Osmânî akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' olunmuştur.⁷⁸ Bu kayıttan anlaşıldığı üzere Osmanlı'da yetim ve öksüz kalan çocukların bakımını en yakınlarından başlamak üzere akrabaları üstlenmekte idi.

Yine başka bir müzâyedeli satış akdinden anlaşıldığı üzere vefat eden annesinden miras kalan ev Fâtıma bt. Mustafa Bey isimli küçüğün nafakası ve arda kalan borçlar için vasîsi tarafından yirmi bin akçe ücret karşılığında satılmıştır.⁷⁹

Diğer bir kayıtta da kuvvetle muhtemel geride kalan bir vârisi olmadığı için beyt'ül mâle intikâl eden Sitti Hâtun bt. Ferhad isimli kişinin evi müzâyede ile Behrâm b. Abdullah ve hanımı Emine Hâtun bt. Abdullah isimli kimselere beş bin altı yüz akçe-i Osmânî ile bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' edilmiştir.⁸⁰

2.3. Borç İkrârı, Tescili ve Ödendiği İle İlgili Alacak Kayıtları

32 No'lu Galata Sicili'nde en fazla geçen konulardan birisi de borç ikrârı ve bununla alâkalı tescil ve alacak kayıtlarıdır. Deyn; sözlükte ödünç almak vermek, emir ve itaat altına almak gibi mânâlara gelmektedir. Terim olarak da şahsın üzerindeki borçlarını ifade eder. Genel ifade ile ise deyn zimmette sabit olan ve alacaklının esas hakkı olan malı ifade etmektedir.⁸¹ Borç veren kişiye mukriz, borç alana müstakriz, borç verme eylemine ikraz, borç almaya ve istemeye de istikraz denilmektedir.⁸²

Borç kelimesi hukuk dilinde üç manada kullanılmaktadır:

⁷⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S., 33b-2.

⁷⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 57b-2.

⁸⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S., 60b-1.

⁸¹ M. Akif Aydın, "Deyn", *DİA*, IX, Ankara 1994, s. 266.

⁸² Bilmen, *age*, s. 94.

- 1) Bir şahsın, diğer bir şahsa karşı bir şeyi yapmak veya yapmamak sorumluluğuna sebep olan hukûkî bağıdır.
- 2) Taraflardan birinin, diğerine karşı yerine getirmek zorunda olduğu şeydir. Arapça karşılığı “taahhüt ve edâ” denilen bu borcun Türkçe karşılığına ise “edim” denilmektedir.
- 3) Yalnızca para ile ödenebilecek yükümlülük “dette” kelimesi ile ifade edilir. Arapça karşılığı ise “deyn” kelimesidir. Türkçede borç denildiğinde daha ziyade bu üçüncü mana akla gelmektedir.⁸³

32 No’lu Galata defterinde borç ikrarı ile ilgili şöyle bilgiler yer almaktadır:

Hasan Çavuş b. Abdullah’ın, Kasımpaşa Kasabası Câmî’-i kebîr mahallesi sâkinlerinden olup bir donanma seferinde vefât eden el-Hâc Mehmed b. Mahmud’dan otuz bin akçe-i Osmânî alacağı vardır. Hasan Çavuş bunu mahkemeye bildirip, tamamını veya bir kısmını asâleten veya vekâleten merhumdan almadığını ve bağışlamadığını ifade etmiştir.⁸⁴

Vilâyet-i Rumeli’nde Prevadi⁸⁵ kasabasında nâib iken vefât eden ve muhallefâtının bir kısmı Galata’da Hoca Ali mahallesinde sâkin veresesi tarafından zabt edilen kadı mevlâna Yusuf Efendi b. Abdülaziz’in zimmetinde Akçeli Bey Vakfı’na âid yedi bin akçe ve çuka bahâsından yedi yüz akçe borç bulunmakta idi. Da’vâcı el-Hâc İbrahim borcun tamamına kefil olmuş idi. El- Hâc Hâc İbrahim vakfın mütevellisinin talepiyle asıl borç olan yedi bin akçeyi kefâleti gereğince ödemişti. Bu durumda iddia sahibinin merhumun muhallefâtından ödediği miktarın tamamını talep etme hakkı mevcuttur. Müddeînin borcu kısmen veya tamamen almadığına, bağışlamadığına, alacağı başkasına nakl etmediğine dair yemin teklif olunmuştur. Müddeinin şehâdetleri mahkemece mûteber bulunup kabul edilmiştir.⁸⁶

Kasım Paşa Vakıfları mütevellisi Mustafa Bey b. Ferhad mahkemede Karadeniz seferinde Kozlu kalesinde şehid olan merhûm Mustafa Reis b. Abdullah’ın zevcesi Saliha Hâtun ve çocukların vasiyy-i şer’isi olan Musli Çelebi b. Mehmed huzurlarında da’vâ edip vakfın malından merhûm Mustafa Reis’de otuz bin fiddî akçe olup İstinye Yeniköy’de Makbereburnu denilen yerde bir menzili otuz bin akçeye Mustafa Bey b. Ferhad’a satmış

⁸³ Hayrettin Karaman, **Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku**, 14. Baskı, Ensar Neşriyat, C. 3, İstanbul 2010, s. 24.

⁸⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S., 29a-3.

⁸⁵ Kuzeydoğu Bulgaristan’da yer alan Provadia kenti, Osmanlı döneminde Pravadi olarak bilinmektedir. Bkz. Ayşe Kayapınar, “Osmanlı Dönemi’nde Rumeli’de Bir Nahiye Merkezi: Pravadi”, **Tarih İnceleme Dergisi** S. 30, 2015, s. 121-148.

⁸⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S., 38a-1.

ve geliri ile söz konusu menzili yıllığı üç bin akçeye kiralamıştır. Kiraladığı tarihten bu yana bir yıl ve sekiz ay geçmiştir. Vakıf mütevellisi Mustafa Bey b. Ferhad bunun mukabilinde beş bin akçeyi merhumun zimmetinden talep etmektedir. Bunun üzerine mevlânâ Abdüsselam b. As ve Receb b. Abdullah şehâdet için mahkemede hazır bulunup söz konusu meblâğın müteveffâ-yı mezburdan alınmadığına yemîn billâhi ta'âlâ etmişlerdir.⁸⁷

Udûlden imâm el-Hâc Hızır b. Murteza ve Ahmed b. el-Hâc Şaban isimli kimseler vefat etmiş olan Süleyman Beşe b. Yakub'un muhalledâtını zabteden beytülmâl emini Mehmed Subaşı b. Davud huzurlarında merhûmun zevcesi ve vârisi Belkıs Hâtun bt. Ali'nin merhumun hayatta iken nikâhında olan Belkıs Hatunun mehr-i müeccele olarak üç bin akçe-i Osmânî hakkı olduğunu ifade etmiştir.⁸⁸

İbrahim b. Mehmet, Fatıma Hatun bt. Hasan ve Âişe Hatun bt. Ali isimli kişiler Âişe bt. Haydar'dan sâdır olan davaya şöyle şahadet ettiler: Merhûme hayatında iken bizim yanımızda ve katımızda üzerinde ve zimmetinde Âişe bt. Haydar'a ait on bir altın hakkı olduğunu ikrar ve itiraf etti. Müddei de söz konusu meblâğı merhûmeden kısmen veya tamamen asâleten veya vekâleten alıp kabz etmediğine, bağışlamadığına dair yemin vermiştir.⁸⁹

Rumeli'nde Prevadi kasabasında vefât eden merhûm Yusuf Efendi'nin kız kardeşi ve vârisi Kerime Hatun bt. Abdulaziz tarafından vekil edilen Osman Çelebi b. Abdulaziz isimli kimsenin beyanına göre Kerime hatunun üzerinde Yusuf Efendi'ye ait edâsı gereken yemeni kumaşı üzerinden üç bin dört yüz kırk akçe alacağı bulunmaktadır.⁹⁰

Cihangir mahallesinde sâkin iken bir deniz seferinde vefât eden merhum el-Hâc Hüseyin b. Abdullah'ın hayatta iken Âfitâb bt. Abdullah'tan emaneten aldığı iki bin akçenin terekeden alınması dava olunmuştur. Yusuf Bey b. Abdullah'ın şahitliği ile Âfitâb bt. Abdullah merhum hayatta iken iki bin akçe-i Osmânîyi emanet olarak vermiş ve teslim etmişti. Merhum da meblâğı ondan emaneten almış ve kabz etmişti. İddia sahibi meblâğın

⁸⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S., 58b-1.

⁸⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S., 61b-1.

⁸⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 28b-1.

⁹⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S., 23a-2.

tamamını veya bir kısmını asâleten veya vekâleten davalıdan almadığını ona bağışlamadığını veya alacağını başkasına havale etmediğini ifade etmiştir.⁹¹

Kayıtlarda borç ikrarı lâfızları;

“... merhûm-ı mezbûr hâl-i hayâtında, lehine şâhidlik yapılan el- Hâc Ali'den karz tarikiyle râyicü'l-vakt yirmi bin akçe-i Osmânî alıp kabz ettiğini ikrâr ve i'tirâf etmişti.” şeklinde geçmektedir.⁹² Şâhidlik lafızları; “merhûm-ı mezbûr hâl-i hayât ve kemâl-i akl ve sıhhatinde bizim yanımızda ve katımızda, müdde'î-yi mezbûr Mahmud Bey'e, zimmetinde aralarında ma'lûm mal mübâya'asından râyicü'l-vakt dört bin akçe borcu olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmişti. Müdde'î-yi mezbûr Mahmud Bey'e meblağ-ı mezbûru merhûm-i merkurundan tamâmen veya kısmen bi'z-zât veya bi'l-vâsita ahz u kabz etmediğine, bağışlamadığına, alacağı başkasına havâle etmediğine, bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesinin ardından, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.⁹³ merhûm mezbûr İhsan, hâl-i sıhhatinde bizim yanımızda ve katımızda mezbûre Âfitâb'a müşterâ-i makbûz, vasfi kendi aralarında ma'lûm emti'a semeninden râyicü'l-vakt altı bin akçe lâzimü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ borcu olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmişti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.”⁹⁴

şeklinde geçmektedir.

32 No'lu Galata Sicili'nden anlaşıldığı üzere borç akçe ve altın cinsinden olduğu gibi kumaş, ipek gibi bedellerle de ödeme talep edildiği görülmektedir.⁹⁵

Yine kayıtlardan da anlaşılacağı üzere borç ilişkisi bizzat şahıslarla kurulabildiği gibi şahıslar dışında bir de vakıflar gibi tüzel kişilerle de kurulmuştur. Vakıf adına borçları mütevelliler takib etmiş ödenmemesi durumunda mahkemeden ödeme talebi gerçekleştirilmiştir. Vakıflardan borç alınacağı zaman kefil istenmiş, gerçek borçlu borcunu ödeyemediği ya da vefât ettiği durumlarda kefil borcu ödemiştir. Akabinde ise kefil olan kişi borcunu sağ ise bizzat borçludan, vefât etmiş ise mahkemeye başvurarak terekesinden talep etmiştir. Kayıtlar evliliğin de taraflar olan karı-koca arasında bir borç ilişkisi netice verdiğini ortaya koymaktadır. Öyle ki erkeğin vefât etme durumunda hayatta iken alınamamış olan mehir mahkemeye başvurularak terekeden ödeme yapılması istenmiştir. Aynı şekilde hayatta iken emaneten bırakılan mallar ya da para cinsinden değerler emanet edilenin vefâtı gerçekleşmiş ise şahitler eşliğinde mahkemeye başvurularak terekeden ödenmesi rica olunmuştur.

⁹¹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 2a-1.

⁹² Galata 32 Numaralı Ş.S., 8b-4.

⁹³ Galata 32 Numaralı Ş.S., 14a-1.

⁹⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S., 13a-2.

⁹⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 22a-1; 23a-2.

Kayıtlarda karz-ı hasen olarak verilmiş yirmi sekiz altın karşımıza çıkmaktadır.⁹⁶ Karz-ı hasen tabirinden borç ifadesi anlaşıldığı gibi bu borcun Allah adına, Allah'ın rızasını kazanmak için verildiği de ortaya çıkmaktadır. Uygulamada ise bir Müslümanın ihtiyacını gidermek için verilen, acele ettirilmeyen mühlet verilen, gerektiğinde ise Allah'ın rızasını kazanmak adına borçlu kişiden istenilmeyen borçtur.⁹⁷ Karza ikraz da denir. Borç verene mukriz, borcu alana müstakriz, borç almaya da istikraz denir.⁹⁸

Terekede alacağı bulunan kadınların alacaklarını vekilleri vasıtası ile alırken, yetim ve öksüzlerin de alacaklarını vasîleri aracılığı ile talep edip aldıkları anlaşılmaktadır.⁹⁹

2.4. Ticari Ürünler

Kayıtlarda Kasımpaşa mahallesinde sâkin iken Akdeniz'deki donanma seferinde vefât eden el- Hâc Mehmed b. Mahmud'un İstanbul'da Yemiş iskelesi kapısının dışında yer alan attâr dükkânında var olan ürünlere rastlamaktayız. Bu ürünler ticârî amaçla bulundurulup satılmaktadır. Kayıтта söz konusu attâriye dükkânında bulunan ürünler şu şekilde sıralanmaktadır:

Anason, asbur tohumu, aselbend, ayıdlanmış sakız, bakkam ağacı, bân tohumu, beyaz biber, beyaz karanfil, beyaz susam, beyaz şab, beyaz zencefil, biber, biber-i toz, çakmak demiri, çakmak taşı, çam (şam) sakızı, çemen, çeşmezen, çivit, çivit tozu, çöpçini, damla sakız, dardağan, dâr-ı fülful, defne yağı, demirhindi, devedikeni tohumu, döğölmüş zaferân-ı Örenşehri, eğri kestâne, eyir, frenk kilidi, güçle büken, gülkurusu, günlük, günlük tozu, hacılar kükürdü, ham çam sakızı, ham lâden, havlıcan, hıyarşenbe, horasan, hurde çöpçini, hurde darçını, hurde sakız, hurde sarı kükürd, hurde sükker, kahve, kakule, kalib-i sükker, kan otu, kara ot, kara sabır, kara tahliyon, kara zırnık, karanfil, kât-ı hindî, kav, kebâbe, kebîr şem'-i kâfurî, kemmûn, kemmûn-ı kefe, kenevir, kırmızı zencefil, kışr kahve, kızılboya, kibrit, kibrit kıyye, kilid, kişniş, kuşdili, lök, mazı, merg-i mâhî, mevzek, mumya, nohut sükker, oderkahr, paspase, pîštahta, rastık taşı, rezene tohumu, sakız-ı mazdaki, saparna, sarı balmumu, sarı kükürd-i hürde, sarı şem'-i asel, semm-i fâr, sevây-ı hindî, sinameki, siyah çörek otu, sükker, sükker-i bâdem, sükker-i kelle, sükker-i nevbet,

⁹⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S., 4a-2.

⁹⁷ H. Yunus Apaydın, "Karz", **DİA**, XXIV, İstanbul 2001, s. 520-525.

⁹⁸ Fehmi Yılmaz, **Osmanlı Tarih Sözlüğü**, Gökkuşbu Yayinevi, İstanbul 2010, s. 323.

⁹⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 65a-4; 61b-1.

ünbül-i hindî, şahdâne, şem‘-i bal, şem‘-i kâfurî, şîşe-i sükker, tel zaferân-ı örenşehri, tobalk, tohum-u bân, tohum-u haşhaş, tohum-u keten, tohum-u râziyâne, tohum-u şalgam, tohum-u üzerlik, toz darçını, toz-u kan otu, ûd ağacı, üstübeç, yanmış kahve-i kışr, yassı kemmûn, yeşil şem‘-i asel, zaferân-ı çörek, zamk dirhem.

Kayıtta XVI. Yüzyıla ait bir attâr dükkânında ne tür ürünlerin yer aldığını görmekteyiz. 118 adet ürün sıralanmaktadır. Bunların arasında çeşitli bitkiler, şifalı otlar, kahve, bal, şeker, boya, sakız ve çeşitli tohumlar yer almaktadır.¹⁰⁰

2.5. Para Birimi

Defterde para birimi olarak guruş¹⁰¹ akçe¹⁰² ve altın¹⁰³ kayıtları geçmektedir.

2.6. Denizcilikle İlgili Terimler ve Kullanılan Eşyalar

32 No’lu Galata Sicili’nde denizcilik ile ilgili bazı kavramlar yer almaktadır. İki tür gemi ismi geçmektedir. Birincisi Karamürsel tipi olarak adlandırılan bir gemi¹⁰⁴ ile Şayka türü¹⁰⁵ olarak isimlendirilen ikinci bir tür olan başka bir gemiye de rastlanmaktadır.

Karamürsel tipi olarak adlandırılan gemi ilk Osmanlı çektirisidir. Çektiri; kürek ve kısmen de olsa yelkenle hareket eden gemilerdir. Karamürsel donanmaya ait bir savaş gemisi iken ileriki zamanlarda taşımacılıkta da kullanılmıştır. Bir buçuk direkli, sivri üçgen yelkenli, güvertesi olmayan küçük bir teknedir. Fakat farklı şekillerde büyük tipleri de bulunmaktadır. Karamürseler genellikle yakın mesafeler için kullanılır, lâkin zarûret hallerinde tahıl veya kereste nakli gibi malzemelerin taşımacılığında Mısır gibi daha uzak mesafelere gitmelerine de izin verilirdi. Başka bir ince donanma gemisi olan Şayka da

¹⁰⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S., 9b-1.

¹⁰¹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 6a-1.

¹⁰² Galata 32 Numaralı Ş.S., 2a-1; 28-a3; 61a-3.

¹⁰³ Galata 32 Numaralı Ş.S., 4a-2; 6a-1; 25b-1.

¹⁰⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S., 6b-1.

¹⁰⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 14b-1.

Özü¹⁰⁶ ve Tuna nehirleriyle Karadeniz’de Osmanlılar ve Kazaklar tarafından kullanılmış olan genişçe ve altı düz bir savaş gemisidir.¹⁰⁷

Gemicilik, denizcilik mesleği kayıtlarda mellâh olarak geçmektedir.¹⁰⁸ Ayrıca kalafatçı olarak geçen bir tabire daha rastlanılmaktadır.¹⁰⁹ Gemi veya kayığın su almasını engellemek için kaplama tahtalarının aralarını kumaş parçalarıyla tıkayıp üstüne zift sürmek¹¹⁰ demek olan kalafatçılık Osmanlı’da bir meslek koludur.

Aynı zamanda balıkçılık yapan İhsan b. Abdullah’ın muhalledâtında yer alan kayık, dalyan ve balık ağları gibi denizcilikte kullanılan malzemeler dikkat çekmektedir.¹¹¹

2.7. Takas

“İki veya daha fazla kişinin karşılıklı borç ilişkisinde, kısas gerektiren fiiller veya herhangi bir konuda ödemesi” veya “Bir şahıstaki talep edilebilir alacağın talep edilebilir bir borç karşılığında ödenmesi”¹¹² gibi anlamları ifade eden takas konusu incelenen kayıtlar içerisinde bazı kayıtlarda bulunmaktadır. Bu konuyla ilgili örnekler şöyledir;

Hac yolculuğu esnasında vefât eden Ahmed b. Mehmed isimli kimsenin bülûğa eren oğlu Mehmed’in vasiyy-i muhtârı olan Yahya Bey b. Ahmed’den câriyesi Eflaklı Zemâne bt. Abdullah’ı dokuz bin fiddî Osmâni ile alıp karşılığında vasinin elinde bulunan dokuz bin akçelik malı ile takas eylemesidir¹¹³

Diğer bir kayıтта ise; Emânî Çelebi mahallesinde vefât eden Kasım b. Abdullah ismindeki kimsenin zevcesi ve vârisesi Kamer bt. Abdullah ismindeki kadına eşinin mirasının dörtte biri düşmüştür, diğer dörtte üçü ise beyt’ül mâle intikâl etmiştir. Merhum Kâsım b. Abdullah’ın Emânî Çelebi mahallesindeki evinin satılmasında beyt’ül mâle ait dörtte üç hisse Kamer Hâtuna yedi bin beşyüz akçeye bey’-i batt-ı sahîh-i şer’î ile bey’ edilmiştir.

¹⁰⁶ Dinyeper olarak da isimlendirilen, Ukrayna topraklarının bir kısmını sulayarak Karadeniz’e dökülen bir nehir. Bkz. Musatafa Işık, “XVI. Yüzyılda Bir Osmanlı Kalesi; Cankerman (Özü)”, **Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi** S. 55, s. 55-56.

¹⁰⁷ İdris Bostan, “Gemi”, **DİA**, XIV, İstanbul 1996, s. 11-15.

¹⁰⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S., 6b-1.

¹⁰⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 37a-1.

¹¹⁰ Şemseddin Sâmî, **age**, s. 803.

¹¹¹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 12a-2.

¹¹² Abdullah Kahraman, “Takas”, **DİA**, XXXIX, İstanbul 2010, s. 451.

¹¹³ Galata 32 Numaralı Ş.S., 11b-2.

Kamer Hatunun eşinin zimmetinde olan sekiz bin akçe borcun altı bin akçesine takas olunmuştur. Geriye kalan bin beş yüz akçe de Kamer Hâtun'dan alınmıştır.¹¹⁴

Kasımpaşa Câmî'i mahallesinde sâkin iken vefât eden el-Hâc Mehmed'in oğlu, kızı ve zevcesine intikal eden Lonca Mahallesindeki dükkân merhumun borcu için Hasan Çavuş'a satılmıştır. Mülkün bedeli otuz beş bin akçe olup, otuz bin akçesi merhumun borcuyla takas edilip geri kalan beş bin akçe ise Hasan Çavuş'tan alınmıştır.¹¹⁵

2.8. Şirket

Lûgât manası olarak *“bir şeye katılmak, onda pay sahibi olmak”* anlamına gelen şirket terim olarak iki veya daha fazla kişinin sermaye, emek yahut itibarlarını birleştirerek meydana getirdikleri ortaklık yanında bir mal, hak veya menfaate müşterek olarak sahip olmalarını ifade eder.¹¹⁶ İncelediğimiz sicilde şirketle alakalı tek bir kayda rastlanmaktadır. Kayıtta şirket türlerinden olan şirket-i inândan bahsedilir.

“Sözlükte “gem, dizgin, yular” gibi anlamlara gelen inân, İslâm hukuku terimi olarak ortakların diledikleri miktarda sermaye ile katılabildikleri, kâr payına ve zarara katılımda eşit, tasarruf ehliyetinde denk olmadıkları ve birbirleriyle sadece vekâlet münasebeti içinde buldukları şirket nev’ini ifade eder. Ortaklarının sermaye, kâr payı ve zarara katılımda eşitlik, tasarruf ehliyetinde denklik şartının aranmadığı şirket tiplerini ifade eden bir terimdir.¹¹⁷

İncelenen belgelerde şirketle ilgili şöyle bir kayda rastlanılmaktadır; Merhûm Seyyid İdris b. Seyyid Abdülfettâh, Seyyid Ali b. Seyyid Bayezid isimli kimse ile şirket-i inân ortaklığı yapmışlardır. Sonra şirketin mallarını hesâb edip toplam yekûnun altmış bin akçe olduğunu, bu altmış bin akçenin gelirini aralarında taksîm ettiklerinde kendisine ve ortağına yüz seksen İstanbul kilesi düştüğünü beyan etmiştir.¹¹⁸

¹¹⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S., 20b-1.

¹¹⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 31a-1.

¹¹⁶ Beşir Gözübenli, “Şirket”, **DİA**, XXXIX, İstanbul 2010, s. 198.

¹¹⁷ Beşir Gözübenli, “İnan”, **DİA**, XXII, İstanbul 2000, s. 260.

¹¹⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S., 43b-1.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İDÂRİ VE SİYASÎ HAYATLA İLGİLİ KONULAR

3.1. Galata'da Bulunan Mahalleler

Mahalle; “*hall*” kökünden gelir ve devamlı ya da geçici bir süre ikâmet etmek için kurulmuş küçük yerleşim birimlerini ifade eder. Mahalleler şehrin evlerle bölünmüş kısımlarıdır. Mahallelerin genellikle bir camii ve imamı vardır. Kayıtlarda geçen bazı mahallelerin içindeki cami adıyla adlandırıldığı görülür.¹¹⁹

32 No’lu Galata Sicili’nde geçen mahalle isimlerini sayarken her bir mahalleyi bağlı bulunduğu kasaba altında zikretmeyi idâri durumunu yansıtması bakımından uygun gördük. Aynı zamanda mahallelerin birçok dâvâda geçmesi hasebiyle tek tek zikretmemiz halinde dipnotların sayısı kabarcığından sicile atf yaparken örnek olarak en fazla üç dava kaydının numarasını verdik.

Aşağıda sıraladığımız mahalleler 32 No’lu sicilde Galata dâhilinde olarak geçen mahallelerdir.

- a) Câmi’-i Kebîr Mahallesi¹²⁰
- b) Uncu (oğlu) Mahallesi¹²¹
- c) Yolcuoğlu Mahallesi¹²²
- d) El-Hâc A‘mâ Mahallesi¹²³

¹¹⁹ Ali Murat Yel-Mustafa Sabri Küçükaşçı, “Mahalle” **DİA**, XXVII, Ankara 2003, s. 323.

¹²⁰ Galata 32 No’lu Ş.S., 3a-2; Galata 32 No’lu Ş.S., 5a-4; Galata 32 No’lu Ş.S., 53a-3.

¹²¹ Galata 32 No’lu Ş.S., 4b-2; Galata 32 No’lu Ş.S., 61a-1.

¹²² Galata 32 No’lu Ş.S., 12b-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 20a-2.

¹²³ Galata 32 No’lu Ş.S., 14b-2; Galata 32 No’lu Ş.S., 15b-2.

- e) Sultan Bayezid Han Mahallesi¹²⁴
- f) Okçu Musa Mahallesi¹²⁵
- g) Alaca Mescid Mahallesi¹²⁶
- h) Sirkeci Mahallesi¹²⁷
- i) Emeksiz Mahallesi¹²⁸

3.2. Galata Dışında Bulunan Kasabalar ve Onlara Bağlı Mahalleler

3.2.1. Ebâ Eyyûb-i Ensârî Kasabası¹²⁹

Evliya Çelebi'nin cennet gibi bir şehir dediği Eyyûb-i Ensârî Kasabası son derece bakımlı, mâmur, vezir, devlet adamları, seçkinler ve sultan yalılarıyla dolu İstanbul'a bitişik bir yerdir.¹³⁰ Eski İstanbul suriçi olarak kabul edildiği için surların hemen bitişiğinde yer alan Eyüp için böyle bir tabir kullanılmıştır.

Şehrin dört tarafında sur yoktur. Kuzey tarafı Haliç, karşı tarafı bir ok atımı mesafede olan Sütlüce kasabasıdır. Sınırları içerisinde Fatih Sultan Mehmed'in yaptırıp, sevabını Ebû Eyyûb-ı Ensârî hazretlerinin ruhuna bağışladığı Eyyûb Sultan Camii yer alır.¹³¹

32 No'lu Sicile Göre Eyüp Kasabası'nda yer alan mahalleler şöyledir:

- a) Sofular Mahallesi¹³²
- b) Dökümcübaşı Mahallesi¹³³
- c) Kasımpaşa Mahallesi¹³⁴
- d) Câmi'-i Kebîr Mahallesi¹³⁵

¹²⁴ Galata 32 No'lu Ş.S., 27b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 27b-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 31b-3.

¹²⁵ Galata 32 No'lu Ş.S., 29a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 29b-1.

¹²⁶ Galata 32 No'lu Ş.S., 32a-3; Galata 32 No'lu Ş.S., 45b-2.

¹²⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 42b-2.

¹²⁸ Galata 32 No'lu Ş.S., 59a-3; Galata 32 No'lu Ş.S., 61a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 61a-3.

¹²⁹ Galata 32 No'lu Ş.S., 19a-2.

¹³⁰ Evliya Çelebi, **Evliya Çelebi Seyehatnâmesi: İstanbul**, Çev: Seyit Ali Kahraman, Yücel Dağlı, 3. Baskı, YKY, İstanbul 2004.

¹³¹ Evliya Çelebi, **age**, s. 358.

¹³² Galata 32 No'lu Ş.S., 1b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 4a-2.

¹³³ Galata 32 No'lu Ş.S., 1b-3.

¹³⁴ Galata 32 No'lu Ş.S., 3b-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 4a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 5b-2; 64b-3.

¹³⁵ Galata 32 No'lu Ş.S., 5b-3; Galata 32 No'lu Ş.S., 6a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 63b-3.

e) Molla Atûfi Mahallesi¹³⁶

3.2.2. Tophane Kasabası¹³⁷

Bu kasaba ismini Fatih Sultan Mehmed döneminde yapılan Tophâne-i Âmire binasından almıştır. Sultan Süleyman devrinde Tophâne binası tekrar yapılarak genişletilmiştir. İstanbul'un fethinden önce Hristiyanların yaşadığı zamanda ormanlık bir bölge içerisinde İskender-i Rumî'nin bir manastırı bulunurdu. Bugünkü Cihangir Camii, o kilisenin yerine yapılmıştır.¹³⁸

Evliya Çelebi, bayramlarda, şenliklerde padişah geçtiği zamanda buradan denize sektirme gülleler atıldığından bahseder. Atılan güllelerin karakuşa benzer bir görüntü ortaya çıkardığını ve çıkan sestem yerin göğün inleyip düşmana korku salındığını anlatır. Kullanılan bu toplar, koca koca servi, çınar, salkımsöğüt ve ıhlamurların altında tertiplice dizilmiştir. Burası bir mesire yeridir ve her bayramın ikinci günü insanlar buraya gelip istirahat edip vakit geçirirlerdi.¹³⁹

Tophâne'nin mülkî amiri, Galata mollasının (Kadı) nâibidir. Askerî hâkimi topçubaşısıdır. XVII. Yüzyıl Tophânesi'nde 170 müslüman mahallesi, 20 Rum mahallesi, 7 Ermeni ve 2 Yahudi mahallesi vardır. Bu mahallelerde binlerce bağ ve bahçeli büyük güzel saraylar, kat kat yalılar ve evler vardır.¹⁴⁰

Tophane halkının büyük bir kısmı tüccar, manav, gemici ve topçudur. Burada daha ziyâde Karadeniz sâhilindeki Sinop, Amasra, Ereğli, Bartın, Bafra, Samsun ve Uca şehri halkları ikâmet etmektedir. Tophanenin caddeleri geniştir, bütün sokakları baştanbaşa kaldırımla döşelidir. Mescidleri birbirine yakındır, çünkü halkı namazına düşgün ibâdet ehli insanlardır. Âyân ve eşrafı süslü elbiseler giyerken, orta halli tüccar ve meslek ehli maddi imkânlarına göre kısa elbise giyerler. Kadınlar çuka ferace giyer, başlarına dülbent takarlar. Yüzlerini örterler, gayet edepli ve dikkatlice hareket ederler.¹⁴¹

32 No'lu sicile göre Tophane sınırları içerisinde yer alan mahalleler şöyledir:

¹³⁶ Galata 32 No'lu Ş.S., 42a-1.

¹³⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 2b-1.

¹³⁸ Çelebi, **age**, 395,396.

¹³⁹ Çelebi, **age**, 400.

¹⁴⁰ Çelebi, **age**, 400.

¹⁴¹ Çelebi, **age**, 407.

- a) Cihangir Mahallesi¹⁴²
- b) Hasan Çelebi Mahallesi¹⁴³
- c) Memi Câmî‘i Mahallesi¹⁴⁴
- d) Tomtom Mahallesi¹⁴⁵
- e) Hoca Ali Mahallesi¹⁴⁶
- f) Selime Hatun Mahallesi¹⁴⁷
- g) El-Hâc Memi Mahallesi¹⁴⁸
- h) Fîruz Ağa Mahallesi^{27a-2}
- i) Yırtlaz Hasan Mahallesi¹⁴⁹
- j) Ali Paşa Mahallesi¹⁵⁰
- k) Sakabaşı Mahallesi¹⁵¹

3.2.3. Kâsım Paşa Kasabası¹⁵²

Galata'nın batısında, Haliç boyunca Hasköy'e kadar uzanır. Sınırları dâhilinde yer alan Kanuni'nin vezirlerinden Güzelce Kâsım Paşa'nın yaptırdığı cami ve külliye sebebiyle bu ismi almıştır. Kâsım Paşa'nın yönetiminden birinci derecede sorumlu olan, Galata kadısının nâibidir. Fatih Sultan Mehmed'in çabalarıyla mâmur olmasına gayret sarfedilen Kâsım Paşa'nın sâkinleri umumiyetle Türklerden oluşur.¹⁵³

İncelediğimiz Galata Sicili'ne göre Kâsım Paşa'nın mahalleleri şunlardır:

¹⁴² Galata 32 No'lu Ş.S., 2a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 2b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 13a-1.

¹⁴³ Galata 32 No'lu Ş.S., 6b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 8b-4.

¹⁴⁴ Galata 32 No'lu Ş.S., 19b-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 20a-1.

¹⁴⁵ Galata 32 No'lu Ş.S., 20a-3; Galata 32 No'lu Ş.S., 46b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 47b-3.

¹⁴⁶ Galata 32 No'lu Ş.S., 22a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 22b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 23a-2.

¹⁴⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 23b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 30b-1.

¹⁴⁸ Galata 32 No'lu Ş.S., 24a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 62a-2.

¹⁴⁹ Galata 32 No'lu Ş.S., 37b-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 40a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 46a-2.

¹⁵⁰ Galata 32 No'lu Ş.S., 44a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 44a-2.

¹⁵¹ Galata 32 No'lu Ş.S., 49b-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 51b-1.

¹⁵² Galata 32 No'lu Ş.S., 19a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 19b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 33a-2.

¹⁵³ Halil İbrahim Akbulut, **494 Numaralı Galata Şer'iyye Sicilinin Değerlendirilmesi**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010, s. 159.

- a) Server Efendi Mahallesi¹⁵⁴
- b) Sürûri Efendi Mahallesi¹⁵⁵
- c) Bâli Hoca Mahallesi¹⁵⁶
- d) Câmî'î (Kebir) Mahallesi¹⁵⁷
- e) El-Hâc Ahmed Mahallesi¹⁵⁸
- f) Yeldeğirmeni Mahallesi¹⁵⁹
- g) Bedreddin Bey Mahallesi¹⁶⁰
- h) El-Hâc A'mâ Mahallesi¹⁶¹
- i) Muhyiddin Efendi Mahallesi¹⁶²
- j) El-Hâc Hasan (Hacı Hasan) Mahallesi¹⁶³
- k) Hacı Ferhad Mahallesi¹⁶⁴
- l) Kulaksız Mahallesi¹⁶⁵
- m) Lonca Mahallesi¹⁶⁶

3.2.4. Kostantiniye Kasabası¹⁶⁷

Sicilde Kostantiniye Kasabası ile ilgili bilgiye rastlanılmamıştır sadece isim olarak geçmektedir. Kostantiniye'den kast edilenin İstanbul olduğunu düşünmekteyiz. Sicilde geçen Kostantiniye'ye bağlı mahalleler aşağıdaki gibidir:

- a) Topkapısı Mahallesi¹⁶⁸

---

¹⁵⁴ Galata 32 No'lu Ş.S., 1b-2.

¹⁵⁵ Galata 32 No'lu Ş.S., 3a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 12a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 16a-2.

¹⁵⁶ Galata 32 No'lu Ş.S., 4a-1.

¹⁵⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 4b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 6a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 8a-1.

¹⁵⁸ Galata 32 No'lu Ş.S., 4b-3.

¹⁵⁹ Galata 32 No'lu Ş.S., 15a-1.

¹⁶⁰ Galata 32 No'lu Ş.S., 15b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 33b-1.

¹⁶¹ Galata 32 No'lu Ş.S., 16b-2.

¹⁶² Galata 32 No'lu Ş.S., 21b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 21b-2.

¹⁶³ Galata 32 No'lu Ş.S., 26b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 27a-1.

¹⁶⁴ Galata 32 No'lu Ş.S., 41a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 41b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 43a-1.

¹⁶⁵ Galata 32 No'lu Ş.S., 60b-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 62b-2.

¹⁶⁶ Galata 32 No'lu Ş.S., 31a-1.

¹⁶⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 5a-2.

- b) Yeldeğirmeni Mahallesi¹⁶⁹
- c) Uzun Şücâ‘ Mahallesi¹⁷⁰
- d) Kasım Çavuş Mahallesi¹⁷¹

3.2.5. Kal‘a-i Boğazkesen Kasabası¹⁷²

Sicilde bu bölge ile ilgili ayrıntılı bilgiye rastlanılmamıştır. Sadece aşağıdaki mahalle Kal‘a-i Boğazkesen mahallâtından olarak geçmektedir.

- a) El-Hâc Kemal Mahallesi¹⁷³

3.2.6. Beşiktaş Kasabası¹⁷⁴

Evliya Çelebi, fetihten önce burada gayr-ı müslimler yaşarken “*Taş Beşik*” anlamına gelen Kona Petro denildiğinden bahseder. Kudüs’te, Hz. İsa’nın bebekliğinde ilk defa yıkandığı taş teknenin bir rahib tarafından buraya getirildiği ve kendi kilisesine koyması sebebiyle bu isimle anıldığını ifade eder.¹⁷⁵ Ayrıca Beşiktaş’ta Müslüman, Rum, Ermeni ve Yahudi mahalleleri bulunmaktadır. Beşiktaş’ın yönetimine yine Galata Kadısının bir nâibi nezaret eder. Bundan başka muhtesib ve muhtesib nâibi ve subaşı da bu kasabanın hâkimlerindedir. Kıyıya Bostancıbaşı ve Beşiktaş bahçesi ustası bakarlar.¹⁷⁶ Beşiktaş’ın yetmiş civarı dükkânları vardır. Evliya Çelebi şehre göre dükkânları ve çeşmeleri az bulur. Ancak her evde ve bostanlarında binlerce tatlı sulu su kuyularının olduğunu da söyler. Temmuz ayında Galata’nın suyu azaldığında kayıklar ile Beşiktaş kuyularından Galata’ya su taşındığından bahseder.¹⁷⁷

Sicilimizde geçen Beşiktaş’a bağlı mahalleler aşağıdaki gibidir:

---

¹⁶⁸ Galata 32 No’lu Ş.S., 4a-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 20b-1.

¹⁶⁹ Galata 32 No’lu Ş.S., 5a-2; Galata 32 No’lu Ş.S., 13b-2; Galata 32 No’lu Ş.S., 13b-3.

¹⁷⁰ Galata 32 No’lu Ş.S., 11b-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 13b-1.

¹⁷¹ Galata 32 No’lu Ş.S., 32b-3; Galata 32 No’lu Ş.S., 33a-1.

¹⁷² Galata 32 No’lu Ş.S., 7b-1.

¹⁷³ Galata 32 No’lu Ş.S., 7b-1.

¹⁷⁴ Galata 32 No’lu Ş.S., 7a-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 12a-2.

¹⁷⁵ Çelebi, **age**, 408.

¹⁷⁶ Çelebi, **age**, 410.

¹⁷⁷ Çelebi, **age**, 411.

- a) Sinan Paşa (Camî) Mahallesi¹⁷⁸
- b) Azabiskelesi Mahallesi¹⁷⁹
- c) Ekmekçi başı Mahallesi¹⁸⁰
- d) Fındıklı Mahallesi¹⁸¹

3.2.7. İstinye Kasabası¹⁸²

Evliya Çelebi İstinye'nin İstanbul'un fethinden önce tamamen kiliseler ile dolu olduğunu söyler. İsmi ise bir rahibten almıştır. İstinye'nin 1000 adet gemi alan büyük bir limanı vardır. Bu limanın batı tarafında bin haneli Rum evleriyle Müslüman evleri karışık bir durumdadır. Evliya Çelebi'nin yaşadığı dönemde üç camii, yedi mescid, bir hamam ve yirmi adet dükkânı bulunmakla beraber, imâret, han, medrese yoktur. Ancak bağ ve bahçeleri çoktur, İstanbul'un biraz daha kırsal kesimi olduğu anlaşılmaktadır. Fakirleri genellikle bağcılık yapıp, limandan balık avlayarak geçinirler. Körfez içinde olduğu için havası pekiyi değildir. Ancak sekiz rüzgârdan emin olması sebebiyle gemiler için güvenli bir limandır.¹⁸³

Sicilde İstinye'ye bağlı olarak geçen mahalleler şöyle sıralanır:

- a) Gürcü Paşa Mahallesi¹⁸⁴
- b) Makber Burnu Mahallesi¹⁸⁵
- c) Yeniköy Mahallesi¹⁸⁶

3.2.8. Üsküdar Kasabası¹⁸⁷

Üsküdar Evliya Çelebi'nin Seyahatâmesi'nde "*Büyük şehir, eski belde, mâmur Üsküdar*" olarak geçmektedir. Üsküdar, yedi dağ, dere ve tepe üzerine 9000 kat bağlı bahçeli yalı,

¹⁷⁸ Galata 32 No'lu Ş.S., 7a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 19a-3; Galata 32 No'lu Ş.S., 23a-1.

¹⁷⁹ Galata 32 No'lu Ş.S., 12a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 13a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 32a-1.

¹⁸⁰ Galata 32 No'lu Ş.S., 16b-1.

¹⁸¹ Galata 32 No'lu Ş.S., 45a-1.

¹⁸² Galata 32 No'lu Ş.S., 42b-1, Galata 32 No'lu Ş.S., 57a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 58b-1.

¹⁸³ Çelebi, *age*, 418.

¹⁸⁴ Galata 32 No'lu Ş.S., 42b-1.

¹⁸⁵ Galata 32 No'lu Ş.S., 57a-2.

¹⁸⁶ Galata 32 No'lu Ş.S., 63b-1.

¹⁸⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 59b-1.

saray ve çeşit çeşit imaretlerle donatılmış bir şehirdir. “Üsküdar” ismi galat-ı meşhur olmuştur. Aslı “Eskidâr” dır. Üsküdar toprağı mukaddestir. Aynı zamanda Anadolu, Arap, Acem, Hind ve Sind diyarlarının geçiş yeri olması hasebiyle işlek bir yerdir. XVII. Yüzyılda Üsküdar’da 70 Müslüman mahallesi, 11 Rum ve Ermeni mahallesi bir Yahudi mahallesi bulunmaktadır. Üsküdar’ın şeriat hâkimleri mollalardır. 100 kişilik bir gruptur. Âyan ve eşrâfi, âlimleri ve şeyhleri çoktur. Üsküdar halkı sınıf sınıftır. Bir sınıfı asker toluluğunun seçkinleridir ki, çeşitli değerli kumaşlar giyerler. Bir kısmı bağcılık yapar. Bir sınıfı âlim ve salihlerdir. Bir kısmı fakir insanlardır. Bir sınıfı gemici ve kayıkçı, bir kısmı da tüccar ve sanayicilerdir. Üsküdar halkının geneli Anadolu diyarı halkları olduğu için özel lehçeleri Anadolu Türkçesi’dir. Fakat Üsküdar’da büyüyen çelebiler fasih ve belîğ konuşurlar.¹⁸⁸

32 No’lu Galata Sicili’nde Üsküdar’a bağılı olarak aşağıdaki mahalle geçmektedir:

a) Davud Paşa Mahallesi¹⁸⁹

3.3. Hangi Kasabaya Bağılı Olduğı Belli Olmayan Mahalleler

a) Müeyyedzâde Câmî’i şerîfi Mahallesi¹⁹⁰

b) El-Hâc Timurtaş Mahallesi¹⁹¹

c) Mustafa Ağa Mahallesi¹⁹²

d) Süheyl Bey Mahallesi¹⁹³

e) Emânî Çelebi Mahallesi¹⁹⁴

f) Müeyyedzâde Mahallesi¹⁹⁵

g) Piyalepaşa Mahallesi¹⁹⁶

h) Hacı Bereket Mahallesi¹⁹⁷

¹⁸⁸ Çelebi, **age**, 429-437.

¹⁸⁹ Galata 32 No’lu Ş.S., 59b-1.

¹⁹⁰ Galata 32 No’lu Ş.S., 38b-2; Galata 32 No’lu Ş.S., 44b-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 46a-1.

¹⁹¹ Galata 32 No’lu Ş.S., 16b-2.

¹⁹² Galata 32 No’lu Ş.S., 17a-1.

¹⁹³ Galata 32 No’lu Ş.S., 17a-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 17b-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 47a-2.

¹⁹⁴ Galata 32 No’lu Ş.S., 20b-1.

¹⁹⁵ Galata 32 No’lu Ş.S., 31b-2; Galata 32 No’lu Ş.S., 35b-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 39a-1.

¹⁹⁶ Galata 32 No’lu Ş.S., 49a-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 49b-1; Galata 32 No’lu Ş.S., 50a-1.

- i) Kulekapısı Mahallesi¹⁹⁸
- j) Yazıcı Mahallesi¹⁹⁹

3.4. Diğer Vilâyetlerdeki Kasabalar Kazalâr Şehirler

3.4.1. Vilâyet-i Anadolu²⁰⁰

- a) Döne Kasabası²⁰¹
- b) Trabzon Kasabası²⁰²

3.4.2. Vilâyet-i Rumeli²⁰³

- a) Prevadi Kasabası²⁰⁴
- b) Çorlu Kasabası²⁰⁵ (Tekirdağ)

3.4.3. Aydos kazası²⁰⁶

- a) Çandarlı Karyesi²⁰⁷

3.4.4. Vilâyet-i Bursa

- a) Veled Sarayı Mahallesi²⁰⁸
- b) Hamza Bey Mahallesi²⁰⁹
- c) Satı Fakih Mahallesi²¹⁰

---

¹⁹⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 58b-2.

¹⁹⁸ Galata 32 No'lu Ş.S., 3a-4.

¹⁹⁹ Galata 32 No'lu Ş.S., 5a-3; Galata 32 No'lu Ş.S., 16a-3; Galata 32 No'lu Ş.S., 41b-2.

²⁰⁰ Galata 32 No'lu Ş.S., 9a-3; Galata 32 No'lu Ş.S., 53a-1.

²⁰¹ Galata 32 No'lu Ş.S., 9a-3.

²⁰² Galata 32 No'lu Ş.S., 53a-1.

²⁰³ Galata 32 No'lu Ş.S., 21a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 22a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 22b-1.

²⁰⁴ Galata 32 No'lu Ş.S., 21a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 22a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 22b-1.

²⁰⁵ Galata 32 No'lu Ş.S., 26a-1.

²⁰⁶ Galata 32 No'lu Ş.S., 37b-2.

²⁰⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 26a-1.

²⁰⁸ Galata 32 No'lu Ş.S., 22b-1.

²⁰⁹ Galata 32 No'lu Ş.S., 22b-1.

- d) Bâb-1 Zemin Mahallesi²¹¹
- e) Maksem Mahallesi²¹²

3.4.5. Mısır

- a) Kahire²¹³

3.5. Kapılar

- a) Yemiş İskelesi Kapısı²¹⁴
- b) Kule Kapısı²¹⁵
- c) Azabkapısı²¹⁶
- d) Tophane Kapısı²¹⁷
- e) Kol kapısı²¹⁸

3.6. Adalar

- a) Mîr Ali Adası²¹⁹

3.7. Limanlar-İskeleler

- a) Sığburnu Limanı²²⁰
- b) Burgos Nâm İskele²²¹

---

²¹⁰ Galata 32 No'lu Ş.S., 38a-1.

²¹¹ Galata 32 No'lu Ş.S., 38a-1.

²¹² Galata 32 No'lu Ş.S., 38a-1.

²¹³ Galata 32 No'lu Ş.S., 28a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 30a-2.

²¹⁴ Galata 32 No'lu Ş.S., 9b-1.

²¹⁵ Galata 32 No'lu Ş.S., 11b-2.

²¹⁶ Galata 32 No'lu Ş.S., 14b-2.

²¹⁷ Galata 32 No'lu Ş.S., 27b-2.

²¹⁸ Galata 32 No'lu Ş.S., 31b-2.

²¹⁹ Galata 32 No'lu Ş.S., 14a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 14a-2; Galata 32 No'lu Ş.S., 14b-1.

²²⁰ Galata 32 No'lu Ş.S., 14a-1; Galata 32 No'lu Ş.S., 14b-1.

²²¹ Galata 32 No'lu Ş.S., 37b-2.

3.8. Kaleler

a) Kozlu Kalesi²²²

3.9. Mütevellî ve Kassâm Tayinleri

Tayinlerle ilgili iki adet kayıt bulunmaktadır. Birincisi mütevellî nasbı, diğeri de kassâmlık vazifesi başlangıcıdır. Mütevellî; “şer’î hükümler ve mer’î mevzuat çerçevesinde vakfın işlerini idare etmek üzere görevlendirilen kimseyi ifade eder.”²²³ Sicildeki kayıtta şu bilgiler yer almaktadır: Hâkim, Galata’ya bağlı Tophane mahallesinde vâki’ Cihangir Câmî’i imâmı Ali Efendi b. Yusuf’u, Hüseyin Bey b. Abdullah’ın söz konusu mahalledeki aksaklıkları gidermesi, ihtiyaçları karşılaması ve Kur’an-ı Kerim’i tilâvet etmesi için vakfettiği dokuz bin akçe mikdarındaki nakid vakfına mütevellî nasb etmiştir.²²⁴

Ahmed b. İvaz el- Halebî Galata askerî kassâmlık vazifesine başlamıştır.²²⁵ “Osmanlı uygulamasında kassâm, miras davalarında bizzat dava mahalline giderek gerekli tahkikatı yapıp ihtilâf hakkında bir neticeye vardıktan sonra davayı hükme bağlayan ve terekeyi vârisler arasında taksim eden şer’î memuru ifade etmektedir.”²²⁶

3.10. Fetvalar

Mahkeme kayıtları olan şer’îyye sicillerinde muhtelif konular hakkında şeyhülislâm fetvalarına da yer verilmiştir. “Yiğit, delikanlı” anlamındaki fetâ kelimesinden gelen fetva; sözlükte bir olayın hükmünü açıklayan veya hükmünü koyan, güçlükleri çözen kuvvetli cevap anlamındadır. Fıkıh terimi olarak “fakih bir kişinin sorulan fikhî bir meseleye yazılı veya sözlü olarak verdiği cevap, ortaya koyduğu hüküm” demektir.²²⁷

Osmanlı Devleti’nde ilmiye teşkilatının eğitim, yargı ve fetva olmak üzere üç temel görevi vardı. İlmiye teşkilatının başına şeyhülislâmların geçmesiyle birlikte XVI. yüzyıldan itibaren devlet içindeki ehemmiyetleri de artmıştır. Şeyhülislâmın genel olarak iki görevi

²²² Galata 32 No’lu Ş.S., 58b-1.

²²³ Nazif Öztürk, “Mütevellî” **DİA**, XXXII, İstanbul 2006, s. 217.

²²⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S., 30b-2.

²²⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 53a-2.

²²⁶ Said Öztürk, “Kassâm” **DİA**, XXIV, İstanbul 2001, s. 579; Midhat Sertoğlu, **Osmanlı Tarih Lûgati**, 2. Baskı, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986, s. 180; Necdet Sakaoğlu, **Osmanlı Tarihi Sözlüğü**, Alfa Yayınevi, İstanbul 2017, s. 387.

²²⁷ Fahrettin Atar, “Fetvâ”, **DİA**, XII, İstanbul 1995, s. 486.

bulunmaktadır. İlki; kadı, müderris ve müftüleri atamak, ikincisi ise; fetva ve divân-ı hümayuna bilgi vermek görevidir.²²⁸

İncelenen sicil defterinin başında Şeyhüislâm Sun'ullah Efendi'ye ait bir adet fetvaya rastlanmaktadır. Şöyle ki: Anneleri Hind'in bakımında olan küçük yetimlere Hind hâkime nafaka takdîr ettirmiştir. Lâkin Hind takdir edilen nafakayı dışardan almayıp, kendi malından sarf eylemiş olsa yetimler bâliğa olduklarında Hind'in takdir edilen nafakayı çocukların babalarından intikâl eden mallarından alması uygun olur mu? diye sorulmuştur.

el-Cevâb: "Allahü a'lem olur." şeklinde verilmiştir.²²⁹

---

²²⁸ Cemal Fedayi, **Osmanlı'da Şeyhüislâmlık Kurumu**, Osmanlı, C. 6, Ankara 1999, s. 447- 448.

²²⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 1a-1.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HUKÛKÎ HAYATLA İLGİLİ KONULAR

4.1. Nikâh Akdi ve Mehir

Fıkhî bir terim olarak nikâh, dinen aranan özellikler açısından aralarında evlenme engeli bulunmayan erkekle kadının, hayatlarını geçici olmamak şartıyla birleştirmelerini sağlayan akdi ve bu şekilde eşler arasında meydana gelen evlilik ilişkisini ifade eder. Ailenin temel unsuru olan evlilik bütün ilâhî dinlerde bulunmaktadır. Kadın ve erkeğin kendilerine özgü bir hayatı ve mahremiyeti yaşamaları, hayatı her yönüyle paylaşmaları ve insan soyunun devamına vesile olabilmelerini sağlayan yegâne meşrû ilişki olarak kabul edilmektedir.²³⁰

Osmanlı Devleti İslam Hukuku ile yönetilmekte idi. Dolayısıyla nikâh ve evlilik işlemleri de İslâm Hukuku kurallarınca düzenleniyordu. İslâm'da bir erkek bir kadınla nikâhlanınca ona mehir adı verilen bir mâl ya da para vermek zorunda idi.

Mehir tarihin en eski devirlerinden beri birçok toplumun hukuk sisteminde yer alan bir uygulama idi. Mehir, İslâmiyetten önce de Arabistan bölgesinde vardı ancak İslâmla birlikte kadının lehine olan bir durumla değiştirilerek varlığını sürdürmeye devam etmiştir.²³¹

Nikâh akdi esnasında belirlenmese veya koca mehir vermeyeceğini şart olarak ileri sürse bile nikâhla birlikte kadın mehire hâk kazanır. Mehir doğrudan kadının malıdır ve kadına aittir, kimsenin tasarruf hakkı bulunmaz.²³²

²³⁰ Fahrettin Atar, "Nikâh", **DİA**, XXXIII, İstanbul 2007, s. 112.

²³¹ Alaattin Aköz, **323 Numaralı Karaman Şer'iyye Sicili**, Palet Yayınları, Konya 2012, s. 19.

²³² Halil Cin, **İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme**, Konya 1988, s.210.

Mehir nikâh akdi esnasında karara bağlanmadıysa da daha sonra kadına ahlâk, güzellik, asâlet, yaş, mal gibi özelliklere bakılıp emsalleri göz önünde bulundurularak tayin edilecek bir mehr-i misil verilebilir.²³³

İncelediğimiz Galata Şer'îyye Sicilinde de mehir ile ilgili kayıtlara rastlanmaktadır. Mehir konusuyla ilgili on bir adet kayıt mevcuttur.

İslam Hukûku'nda mehrin iki ödeme şekli bulunmaktadır. Mehr-i muaccel, nikâh esnasında peşin ödenen mehirdir. Daha sonra ödenmek üzere ertelenen mehre ise mehr-i müeccel denilir.²³⁴

32 No'lu Galata Sicilinde yer alan mehir ile ilgili on bir kaydın tamamında sonradan ödenmek üzere ertelenmiş olan mehr-i müeccel rastlanmaktadır. Bu kayıtların tamamında eşleri vefât etmiş ve mehirlerini almamış kadınların mahkemeye başvurarak kocalarının muhalefâtlarından mehirlerini talep ettikleri görülmektedir. Dul kalan kadınlar yanlarında şâhidleri ile kadıya başvurmuş ve şâhidlerin şehâdetleriyle mehirlerini eşlerinin terekelerinden almaya muktedir olmuşlardır. Kayıtlara göre mehir miktarları bin²³⁵ ile otuz bin²³⁶ akçe arasında değişmektedir. Bu miktarların neye göre artıp eksildiğine dair bir bilgiye rastlanılmamıştır. Mehir davalarında karşılaşılan belli lâfızlar vardır. Genel olarak kadının mehri hakettiği şu ifâdelerden anlaşılır:

“... merhûm-ı mezbûrun zimmetinde, müvekkile-i mezbûre Âişe Hâtun'un nikâhı esnâsında ma'kûd-i aleyh olan mehr-i müecceli cihetinden râyicü'l-vakt on bin akçe hakkı vardır. Zevce-i mezbûreye meblağ-ı mezbûru merhûm-i mesfûrdan tamâmen veya kısmen, asâleten veya vekâleten almadığına, bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.”²³⁷

32 No'lu Galata Sicilinden anlaşıldığı üzere Osmanlı'da evli kadınlara kocaları tarafından mehir veriliyordu. Eşi hayatta iken mehrini almayan kadınlar, eşi vefât etse bile

²³³ Resul Attila, “İstanbul Galata Kadılığı 353 Numaralı Şer'îyye Sicili”, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1994, s. 21.

²³⁴ Mehmet Zeki Pekalın, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, İstanbul 1983, C. 2, s. 444; Mehmed Âkif Aydın, “Mehir”, **DİA**, XXVIII, İstanbul 2003, s. 389.

²³⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 46b-3.

²³⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S., 63b-3.

²³⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S., 17a-1.

mahkemeye başvurup hakkı olan mehri mahkeme kadısının kararı ile kocalarının terekelerinden alabilmekteydiler.²³⁸

4.2. Talâk

Talâk evlilik birlikteliğini sona erdiren sebeplerden biridir²³⁹ ki, erkeğin tek taraflı olarak irade beyanıyla yapmış olduğu boşama, eşlerin karşılıklı anlaşmaları ile boşanmaları ve mahkemenin verdiği kararlar eşlerin birbirinden ayrılmasını ifade eder.²⁴⁰

İncelenen 32 No’lu Galata Sicilinde bir adet talâk kaydı bulunmaktadır. Şöyle ki: Galata’ya bağlı Yolcu Oğlu Mahallesi sâkinelerinden Âmine bt. Mehmed ismindeki hâturn mahkemede Ferruh Bey b. Abdullah huzurunda da’vâ edip; zevci Hasan b. Hüseyin isimli kimsenin İznikmid kasabasına gidip “*Receb ayının sonunda gelir isem zevcem Âmine benden talâk-ı bâyin ile mutallaka olsun ve nafaka-i iddetini benim vekîlim olup veresin*” diye Ferruh Bey’in kendisine iddet nafakasını teslim etmek üzere vekîl edildiğini ve kocasının söylediği şekilde kendisinin mutallaka olduğundan dolayı nafakasını talep etmektedir. Mahkeme ise Âmine hâturnu âdil Müslümanlardan olan Mehmed b. Hasan ve Mehmed b. Ali isimli kişilerin şâhitlikleri doğrultusunda haklı görerek iddet nafakasının verilmesine hükmetmiştir.²⁴¹

Kayıttan anlaşıldığı üzere erkeğin eşini boşadığı gibi kadının da mahkemeye başvurması mümkün olabilir.²⁴² İncelediğimiz kayıtda Âmine Hatun kocasının onu şartlı şekilde tâlâk-ı bâin ile boşadığı, yani erkeğin doksan gün içerisinde dönmez ise boşanmanın gerçekleşeceği ve eşi ile yeniden evlenebilmesi için yeni bir akid ve mehir gerektiren bir tâlâk ile boşaması üzerine Âmine hatun hakkı olan iddet nafakası talebinde bulunarak, mahkeme tarafından nafakası bağlanmıştır.

Burada erkeğin eşini şartlı boşaması meselesi İslam hukukunda da tartışılan bir mes’eledir. Ne zaman döneceği, hatta dönüp dönemeyeceği belli olmayan bir kocanın beklenmesi her

²³⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S., 13b-1, Galata 32 Numaralı Ş.S., 15b-1, Galata 32 Numaralı Ş.S., 17a-1, Galata 32 Numaralı Ş.S., 11b-1, Galata 32 Numaralı Ş.S., 40a-1, Galata 32 Numaralı Ş.S., 40a-2, Galata 32 Numaralı Ş.S., 47a-2, Galata 32 Numaralı Ş.S., 65b-3.

²³⁹ Halil Cin, **Eski Hukukumuzda Boşanma**, 2. Baskı, Selçuk Üniversitesi Yayınevi, Konya 1988, s. 15.

²⁴⁰ Mehmed Âkif Aydın, **Türk Hukuk Tarihi**, 9. Baskı, Beta Yayınları, İstanbul 2012, s. 286.

²⁴¹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 20a-2.

²⁴² Saadet Maydaer, “Klasik Dönem Osmanlı Toplumunda Boşanma (Bursa Şer’iye Sicillerine Göre)”, **Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C. 16, 1 (2007), s. 301; Ahmet Akgündüz, **Belgeler Gerçekleri Konuşuyor**, C. 2, 5. Baskı, OSAV Yayınları, İstanbul 1997, s. 192.

ne kadar vefâ duygusunun bir gereği olarak görülse de, bir yandan da kendi geçimini sağlayamayan, maişeti için bir erkeğin muâvenetine ihtiyaç duyan, maddi imkânı olmayan kadını böyle bir şeye zorlamak birçok mahzuru da beraberinde getirecektir. Bu sıkıntının giderilmesi için erkekler, şayet geri dönmez ise bir ömür boyu bekleyip mağdur durumda olmaktan kurtarmak için karılarını şartlı olarak boşamışlardır.²⁴³

İncelediğimiz talâk kaydında da eşini şartlı boşayan kişinin gideceği yer ve güvenlik durumu hakkında herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır. Allâhu-âlem söz konusu şahıs güvenliğinden endişe eder bir durumda idi ki, bu sebeple zikrettiğimiz maduriyeti gidermek ve eşini zor durumda bırakmamak için böyle bir yola başvurmuş olabilir.

4.3. Miras ve Muhallefât

Sözlükte kök, temel, birinin diğerinden devraldığı eski durum, bakiye anlamlarındaki irs kökünden türeyen miras kelimesi, bir şeyin bir kişi veya topluluktan diğerine geçmesi, başkasından kalan, tevarüs edilen şey gibi anlamlarda kullanılır.²⁴⁴ Miras hukuku fıkıh kitaplarında “feraiş” olarak geçmektedir. Feraiş; terekede hakkı olan kişiler ve bu kişilere düşen payları ve bu paylarla ilgili hesap şekillerini gösteren hüküm ve kaideler olarak ifade edilmektedir.²⁴⁵ İslâm hukukunda miras taksim edilirken erkeğe iki hisse verilir. Ancak bu bir adaletsizlik değildir. Bu durumun mantıki, ilmî gerekçeleri ayet ve hadislerde açıklanmış bulunmaktadır.²⁴⁶

Miras hukukunun üç temel ögesi vardır. Birincisi muris denilen miras bırakan, ikincisi mirası alacak olan varis, üçüncüsü de mevrûs olarak da adlandırılan terekedir.²⁴⁷

*“Sözlükte “geride kalan; geriye bırakılan” anlamlarındaki muhallefin çoğulu olan muhallefât kelimesi yerine belgelerde tereke (terike) ve metrûkât da geçer.”*²⁴⁸ Kişinin vefatının akabinde mal varlığının tesbiti yapılır. Söz konusu maldan techiz ve tekfin

²⁴³ Mehmet Âkif Aydın, **Osmanlı Devleti’nde Hukuk ve Adalet**, Klasik Yayınevi, İstanbul 2014, s. 221-222; Mehmet Âkif Aydın, **Kadı Sicillerinde İstanbul**, 2. Baskı, İSAM Yayınları, İstanbul 2011, s. 42.

²⁴⁴ Hamza Aktan, “Miras”, **DİA**, XXX, İstanbul 2005, s. 143.

²⁴⁵ Hayrettin Karaman, **Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku**, 15. Baskı, Ensar Neşriyat, C. 2, İstanbul 2011, s. 157.

²⁴⁶ Muhammed Hamdi Yazır, **Hâk Dini Kur’ân Dili**, C. 2, Zehraveyn Yayınları, İstanbul (Tarihsiz), s. 517-526.

²⁴⁷ Halil Cin, Ahmet Akgündüz, **Türk Hukuk Tarihi**, Selçuk Üniversitesi Yayınları, C. 2, Konya 1989, s. 109.

²⁴⁸ Tahsin Özcan, “Muhallefât”, **DİA**, XXX, İstanbul 2005, s. 406.

masrafları karşılanır, merhumun varsa borçları ödenir, mal varlığı borçlarının tamamını denk gelmiyorsa alacaklılar terekede hisseleri oranında hak sahibi olur. Alacak konusunda, vakıfların alacağına öncelik verilir. Borçların ödenmesinden sonra vasiyetler yerine getirilir ve kalan mallar mirasçılar arasında pay edilir. Ölen kimsenin herhangi bir mirasçısı yoksa tereke beytûlmâle intikal eder. Şer'îyye sicillerinde görülen tereke kayıtlarının çoğu askerî zümre mensuplarına ait muhalefât kayıtlarıdır. Çünkü askerî zümre mensuplarının terekesinin kayıt altına alınması mecbûridir. Askerî zümre mensuplarının muhalefâtıyla ilgili işlemlerin kazaskerler tarafından yürütülmesinin sebebi ise devletin haklarının zayi olmasını engelleyerek hazineye intikalini sağlamaktır.²⁴⁹

Sicilde muhalefât ile ilgili otuz yedi kayda rastlanmaktadır. Kayıtlarda öncelikli olarak merhûm ya da merhûmenin nerede yaşadığı hangi mahallede sâkin-sâkine olduğu, akabinde geride kimleri bıraktıkları kaydedildikten sonra muhalefâtı oluşturan eşya ve mallar tutarları ile birlikte listelenir ve en sona da tarih yazılır.²⁵⁰

Bazı kayıtlarda beytûlmâl emininin ismi ve kaydın hangi yıl, ay ve günde yazıldığı ifade edilmektedir.²⁵¹

Kayıtlarda muhalefâtın tek tek sayıldığı görülse de bazı kayıtlarda eşya ve mal ismi verilmeden toplam yekûnun parasal değeri verilerek, masraf ve borçların çıkartılıp geriye kalan bakiyenin verildiği görülür.²⁵²

Bazı muhalefât kayıtlarında toplam yekûn verilip, masraflar çıktıktan sonra, geriye kalan miktar vârislerin tek tek isimleri ve üzerlerine düşen miras payları belirtilerek taksîm edilmiştir.²⁵³

57b-1 No'lu kayıta bir evin mirasçuları arasında ayrıntılı taksimi görülmektedir. Müteveffa İlyas b. Ali'ye ait evin önce mehir ve borçları çıkartıp geriye kalan kısmının vârisler

---

²⁴⁹ Özcan, agm, s. 406; Ömer Lütfi Barkan, "Edirne Askerî Kassamına Ait Tereke Defteri" (1545-1659)

Türk Tarih Belgeleri Dergisi, C. 3, S. 5-6, 1966, s. 19-20.

²⁵⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S., 1b-3; Galata 32 Numaralı Ş.S., 16a-2; Galata 32 Numaralı Ş.S., 43a-1; Galata 32 Numaralı Ş.S., 46a-1; Galata 32 Numaralı Ş.S., 48a-2; Galata 32 Numaralı Ş.S., 50ab-1; Galata 32 Numaralı Ş.S., 1b-3.

²⁵¹ Galata 32 Numaralı Ş.S., 3b-3; 4b-3.

²⁵² Galata 32 Numaralı Ş.S., 4b-3.

²⁵³ Galata 32 Numaralı Ş.S., 5a-4.

arasında zirâ²⁵⁴ ölçü birimi ile paylaştırıldığı ve kimin hissesine evin kaç zirâ'ı düştüğü belirtilmektedir.²⁵⁵

Osmanlı yönetiminde tereke ve miras kayıtları çok ayrıntılı şekilde tutulmaktadır. Miras paylaşımı İslâm hukukuna göre yapılmaktadır. Ailede kime ne kadar miras payı düştüğü devletin memurları tarafından hesap edilip, paylar kadı huzurunda hak sahiplerine dağıtılırdı.

4.4. Vekîl Tayini

Lügat manâsı olarak “birine güvenmek, bir işi güvenilir birine bırakmak” anlamına gelen vekl kökünden türeyen vekâlet, fikhî olarak ise bir kimsenin birine kendi adına hukûkî işlem yapma yetkisi vermeyi ifade eder. Kendisine iş tevdi edilen kişiye vekîl, tevdi edilen işe müvekkelün-bih, işi tevdi edene müvekkil, vekil kılmaya ise tevkîl denir.²⁵⁶

32 No’lu Galata Sicili’nde vekîl tayini ile ilgili on bir adet kayda rastlanmaktadır. Vekîl tayinlerinin babadan veya eşten kalan muhallefâtın alınması için, mehr-i müeccelin talep edilmesi için, ödünç verilenin tahsil edilmesi için, mirasçılardan miras haklarını talep ve paylarına düşenleri almaları için vb. sebeplerden ötürü gerçekleştirildiği görülmektedir.

Kayıtların yarısından fazlasında kadınların vekîl tayin ettiği görülür. Ancak bunun yanında erkeklerin de vekîl tayininde bulunduğu hatta bir kayıta; bir erkeğin bir kadını vekîl tayin ettiğine rastlanmaktadır.²⁵⁷

Âişe Hatun babasından kalan muhallefâtı alması için kocası Ahmed Bey b. Ahmed’i vekîl kılarken, Âişe bt. Mehmed ise mehr-i müeccelini vefât eden kocası Hüseyin Bey b. Abdullah’ın terekesinden alması için erkek kardeşi Derviş Bey b. Mehmed’i vekîl tayin etmiştir.²⁵⁸

²⁵⁴ Arşın ile aynı anlamdadır. Dirsek ile orta parmak ucu arasındaki mesâfeyi ifâde eder. Bkz. Mehmet Erkal, “Arşın”, **DİA**, III, İstanbul 1991, s. 411.

²⁵⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S., 57b-1.

²⁵⁶ Bilâl Aybakan, “Vekâlet”, **DİA**, XLIII, İstanbul 2013, s. 1; Fatih Küçük, **14 Numaralı Konya Şer’iye Sicili (1080-1081 / 1669-1670)**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2013, s. 30.

²⁵⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S.,31b-2.

²⁵⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S.,18a-2; Galata 32 Numaralı Ş.S.,21a-2.

el-Hâc Yusuf b. Abdullah, Kerime Hâtun bt. Ali'nin zimmetinde bulunan yirmi bin beş yüz seksen akçe alacağını talep ve kabzı için Âbide Hâtun bt. El-Hâc Hasan'ı vekîl tayin etmiştir.²⁵⁹

Bir vekîl tayini örneği şöyledir:

“Mahmiye-i Galata dâhilinde Sultan Bayezid mahallesinde sâkin olup cezîre-i Kıbrıs'da defterdâr iken bundan akdem vefât eden merhûm-i mebrûr İbrahim Efendi b. Mustafa'nın sulbiye sagîre kızı Sâliha'nın vasiyy-i şer'îyyesi olan Aynî Hâtun bt. Abdullah ve merhûm-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi ve vârisesi Fâtıma Hâtun bt. Veli Kapudân ve merhûm-ı mezbûrun sulbiye kebîre kızı Râbia ve sulbî kebîr oğlu İsmail Bey mahfil-i kazâda fahrû'l-emâsil ve'l-akrân müşârünileyh Veli Kapudân mahzarında ikrâr ve i'tirâf edip merhûm-ı mezbûr Hazîne-i âmire'de olan dört kere yüz bin akçesini hâl-i hayâtında cânib-i mîrîden ahz etmeyip Hazîne-i âmire'de bâkî kalmağın meblağ-ı mezbûru talep ve kabz ve îsâle ve meblağ-ı mezbûre müte'allik olan cümle de'âvî ve husûmâta müşârün-ileyh Veli Kapudân'ı vekîl ve kâimmakâm eyledik dediklerinde [32a] müşârün-ileyh kapudân dahi kabûl edip ve cemî' hıdemâtı üzerine aldıkda mâ vaka'a bi't-talep kayd olundu.
Tahrîren fi evâili Muharrem sene sitte aşere ve elf.
Şühûdü'l-hâl: Hüseyin Bey b. Abdullah, Ali b. Yusuf, Mustafa Çelebi b. Ali”²⁶⁰

4.5. Vasî Tayini ve Nafaka Takdîri ile Nâzır Ataması

İnsanlar kendileri vefât ettikten sonra geride kalan çocuklarının idâresi, iâşesi, ihtiyaçlarının giderilmesi gibi durumlar için vasî ismi verilen kişiler görevlendirilmiştir.²⁶¹ Bu gibi durumlar vâki olduğu gibi, kişinin vefâtından sonra da çocuklarına mahkemede hâkim kararıyla vasî ataması yapılmıştır.²⁶²

Sözlükte “*eklemek, bitişmek; birinden bir işi üzerine almasını istemek*” anlamlarına gelen vasy kökünden türeyen vesâyet kelimesi, fıkıhta edâ ehliyeti bulunmayan, eksik olan ve ehliyeti kısıtlananların mallarını koruma ve işletme, onlar adına mallarında tasarrufta bulunma yetki ve sorumluluğunu ifade eder.²⁶³

32 No'lu Galata Sicili'nde bu başlık altında altmışaltı adet kayda rastlanmaktadır.

Vasî atamalarında genel taslak şu şekildedir; vefât eden velînin kim olduğu, geride bıraktığı çocukların isimleri, vasînin hangi işler için görevlendirildiği ve vâsinin kim olduğu ile vesâyeti kabul ettiğinin bilgisi verilmektedir.

²⁵⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,31b-2.

²⁶⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S.,31b-3.

²⁶¹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,5b-2; Galata 32 Numaralı Ş.S.,46b-2; Galata 32 Numaralı Ş.S.,56a-3.

²⁶² Galata 32 Numaralı Ş.S.,4b-2; Galata 32 Numaralı Ş.S.,5b-3; Galata 32 Numaralı Ş.S.,7a-1; Galata 32 Numaralı Ş.S.,13b-2.

²⁶³ Ali Bardakoğlu, “Vesâyet”, **DİA**, XLIII, İstanbul 2013, s. 66.

Atanan vasî genelde çocuğun annesi,²⁶⁴ babası,²⁶⁵ kardeşi,²⁶⁶ dedesi²⁶⁷ gibi yakınları olurken aile dışından birisi de olabilmektedir.²⁶⁸

Atanan vasî erkek olabildiği gibi kadın da olabilir.²⁶⁹

İncelenen kayıtlarda hâkimin daha doğmamış olan cenine de vasî tayin ettiği görülmüştür.²⁷⁰

Cenin İslâm hukukuna göre ana rahmine düştüğü an başlayıp, doğumla sona erer. Fıkıh âlimlerinin çoğuna göre ceninin hâk (vücub) ehliyeti eksiktir. Bununla birlikte kabul beyanına ihtiyaç duyulmayan miras, vakıf, vasiyet, neseb gibi dört haktan sağ doğmak koşulu ile istifade edebilir.²⁷¹

Yine kayıtlarda vasiyy-i muhtarın yani velînin hayatta iken çocuğuna tayin ettiği vasînin, hâkimin atadığı vasiyy-i mansûba karşı dava açtığı ve bunu kazandığı görülür.²⁷²

Kayıtlardan, vasî olarak atanan kişilerin yetimlerin mallarını onlar buluşa erinceye kadar korudukları, bu mal ile yetimlerin ihtiyaçlarını giderdikleri görülür. Ancak bunun karşılığında bir ücret aldıklarına rastlanılmamıştır. Ayrıca kayıtlarda atanan vasîlere bir de onları denetleyip, olması gerektiği gibi hareket edip etmediklerini tesbit etmeleri için yine mahkeme tarafından nâzır atandığı görülmektedir. Nâzırın izni olmadan vasî vesâyete ilgili bir hususta herhangi bir mu'amelede bulunamamaktadır.²⁷³

Nafaka sözlükte sarf etmek, çıkmak gibi anlamlara gelir. Terim olarak ise, insanın hayatta kalabilmesi için ihtiyaç duyduğu şey demektir. Nafaka; infak, kisve ve sükna anlamlarını kapsar. İnfak; nafaka vermek, kisve; örtünme ihtiyacını gideren elbise, sükna da menzil anlamında yaşanacak yerdir.²⁷⁴

İncelenen sicilde on dokuz adet nafaka takdiri kaydı bulunmaktadır. Nafaka, genellikle babaları ya da hem annesi hem babası vefât etmiş olan küçük çocukların bakımını üstlenen

---

²⁶⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S.,39a-1.

²⁶⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S.,44a-1.

²⁶⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S.,2b-3.

²⁶⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S.,17b-2.

²⁶⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S.,62a-1.

²⁶⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,18a-1.

²⁷⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S.,1b-1.

²⁷¹ Mustafa Avcı, **Türk Hukûk Tarihi**, 6. Baskı, Atlas Akademi Yayınları, Konya 2017, s. 301-302.

²⁷² Galata 32 Numaralı Ş.S.,1b-2.

²⁷³ Galata 32 Numaralı Ş.S.,8b-1.

²⁷⁴ Mustafa Gülcan, **Konya'da İctimai ve İktisadî Hayat (1675-1676)**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 1989, s. 168.

yakınları ya da vasîleri tarafından mahkemeye başvurularak çocukların ihtiyaçlarını karşılamak üzere velîsinin terekesinden gelir talep edilmesidir. Küçük çocuklara yapıldığı gibi kocası gâib olan kadınlara da sonrasında eşinden alınmak üzere devlet tarafından iddet nafakası takdiri edilmiştir.²⁷⁵ İddet; evliliği sona eren bir kadının yeniden evlenebilmesi için geçmesi gereken süreye denir. İslam hukukuna göre bu süre içerisinde nafakası boşandığı kocasına aittir.²⁷⁶ İslam Hukuku'nda erkek hanımının her türlü ihtiyacını karşılamakla mükelleftir. Bu ihtiyaçlar hayatını devam ettirmesi için gerekli olan yiyecek, içecek, kıyafet, mesken, muhtaç olduğu takdirde hizmetçi vb. gibi ihtiyaçlardır.²⁷⁷ Bu ihtiyaçlar erkeğin karısını boşasa bile iddeti süresince de karısının ihtiyaçlarını karşılamak zorundadır.

Kayıtlarda nafaka takdiri ile birlikte “istidâne” kavramı karşımıza çıkmaktadır. İstidâne; Sözlükte hem ödünç istemek hem de alacağını talep etmek gibi çift taraflı bir manâya sahiptir. Ancak günlük kullanımda daha ziyade “ödünç isteme” anlamındadır. Fıkıh literatüründe ise istidâne bir şahsın kendisi ya da başkası adına borçlanmasını ifade eder. Vasînin ihtiyaç halinde olan vesâyeti altındaki kimseler için borçlanabilmesi sadece hâkimin izniyle gerçekleşebilir. Ve bu tür borçlanmalar sonradan vesâyet altında bulunan kişiye rücû edebilir.²⁷⁸

Küçüğe nafaka bağlanması ve annesine istidâneye izin verilmesine dair birçok kayıt mevcûd bulunmaktadır. Örnek olarak şu kayıt gösterilebilir:

“Hâkim, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Yazıcı mahallesinde vefât eden Receb b. Mahmud'un Mustafa ve Sâliha nâm sagîreyninin nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i zarûriyyeleri için müteveffâ-yı mezbûr babalarından kendilerine irs-i şer'le intikal eden mallardan alınmak üzere, himâyesi ve terbiyesi altında buldukları Mümine bt. Mehmed nâmannelerinin talebiyle zeyilde yer alan târihten i'tibâren râyicü'lvaktyevmî dört akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca anneye vakt-i hâcette istidâneye edip vakt-i zaferde rücû' etmeğe izin verdi.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâsıtı şehri Recebi'l-mürecceb sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Bey b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed, el-Hâc Rıdvan b. Abdullah ve gayruhüm”²⁷⁹

²⁷⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S.,3b-1.

²⁷⁶ H. İbrahim Acar, “İddet”, **DİA**, XXII, İstanbul 2000, s. 466.

²⁷⁷ Ömer Ferruh, **İslam Aile Hukuku**, Sebil Yayınları, 1969 İstanbul, s. 139.

²⁷⁸ Mehmet Âkif Aydın, “İstidâne”, **DİA**, XXIII, İstanbul 2001, s. 322.

²⁷⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,5a-2.

4.6. Vasiyet

Vasiyet, insanların vefât ettikten sonra gerek ailelerine, gerek miras olarak bıraktığı malın tasarrufu ve hayır hasenat işleri konusunda yaptığı tavsiyeler ve uyulması istenilen işler şeklinde anlaşılabilir. Bu vasiyetlerin yazıldığı evraka da vasiyetnâme denilmektedir.²⁸⁰

İslâm Dini insanların meşru arzularını gerçekleştirmelerine mâni olmamıştır. Yeter ki bu arzu zararlı bir şey olmasın ve başkasına zararı dokunmasın. İnsan hayatta iken hayır yapmak ister ama çeşitli nedenlerle buna muvaffâk olamaz. Bazen bu istek hastalık halinde gelir ancak insanın hastalık halinin devamı vs. gibi sebeplerle mala olan muhtaçlık devam edeceğinden bu istek yine ertelenebilir.²⁸¹ İşte tam burada vasiyet devreye girer ve insanların öldükten sonra da hayır yapabilme imkânını mümkün kılar.

İncelediğimiz 32 No’lu Galata Sicili’nde vasiyetle ilgili on adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlardan iki tanesi techîz, tekfin ve yemek verilmesiyle ilgilidir. Bir tanesinde vasiyet yoluyla para vakfı kurduklarına dair bilgi bulunmaktadır. Beş adet kayıta malın bir kısmının hayır ve hasenatta harcanmak üzere vasiyette bulunulmuştur. İki adet kayıta ise vasiyet yolu ile köle ve câriye âzat edilmesine dair malûmâta rastlanılmaktadır.

Hastalık zamanlarında vefâtından sonraki hâlini düşünen Ali b. Abdullah ve Âmine Hatun bt. Mustafa isimli kimseler cenazelerinin teçhiz ve tekfini için mallarının üçte birinden harcanması için vasiyette bulunmuşlardır. Âmine Hatun bt. Mustafa’nın vasiyetine şehâdetlik edenler mahkemede şunları söylemişlerdir: “*Âmine ölüm hastalığına yakalanıp, yatağa düştüğünde, dünyanın fâni âhiretin bâkî olduğunu idrâk edip âhiret için azık tedârik etmek istedi ve malından beş bin akçenin hâkimin onayı ile teçhiz ve tekfini ile vefât günü, yedinci, kırkıncı ve sene-i devriyyesi günü can aşu diye tabir edilen bir ikramda bulunulmasına vasiyet etti ve merhûme bu vasiyeti üzerine vefât etti, ondan dönmedi.*” şeklinde vasiyette bulunmuştur.²⁸²

Yine aynı hissiyâtlarla Kamer Hatûn bt. Cihan, Sündüs Hatûn bt. Ferhad, Ahmed Çavuş b. Ömer, kendileri vefât ettikten sonra mallarının üçte birinin hayır ve hasenata harcanması için vasiyette bulunmuşlardır.²⁸³

²⁸⁰ Şemseddin Sâmî, *age*, s. 1156.

²⁸¹ Hareddin Karaman, *Mukayeseli İslâm Hukuku*, İstanbul 1974, s. 374-375.

²⁸² Galata 32 Numaralı Ş.S.,28a-3; Galata 32 Numaralı Ş.S.,6a-2.

²⁸³ Galata 32 Numaralı Ş.S.,26a-1; Galata 32 Numaralı Ş.S.,62b-2; Galata 32 Numaralı Ş.S.,6a-2.

Kayıtlarda köle ve câriye âzâdlarının vasiyet yoluyla da yapıldığı görülür. Muslihiddin Halîfe b. Muzaffer'in Eflâk asıllı köle ve câriyesini âzad etmiştir. Vefâtından kırk gün sonra köle câriyenin hür olmasını vasiyet etmiştir.²⁸⁴

Hüseyin Bey b. Abdullah isimli kimse dünyanın yalancı ve fâni olduğunu anlayıp malının üçte birinden yedi yüz akçeyi her gün Kur'an-ı Kerim'den bir cüz okuyup sevabını ruhuna hediye eden kimseye verilmesini şart kılmıştır. Derviş Bey'i de vasiyetinin tenfizine vasî seçmiştir²⁸⁵

4.7. Köle ve Cariye Âzâdı

Savaşlar sebebiyle veya başka yolla ele geçirilip özgürlüğü elinden alınıp para karşılığı satılan erkeklere köle, kadınlara ise cariye denmektedir.²⁸⁶ İslâmiyet köleliği (rıkk) eski medeniyetlerde ve çağdaşı olduğu güçlü devletlerde çok köklü, benimsenmiş, yerleşmiş bir durumda olması hasebiyle onu birden kaldırmak yerine zaman içerisinde ortadan kalkmasına zemin hazırlamıştır.²⁸⁷ İslam Dini gelmeden önce cahiliye devrinde de kölelik sistemi vardır. İslâm'ın gelmesiyle birlikte bu sistem devam etmiştir. Ancak Hz. Peygamber (sav) her fırsatta köle azâdının faziletinden bahsederek, bizzat kendisi de kölelerini âzad etmiştir. Osmanlı Devleti'nde de Hz. Peygamber'in bu sünnetini yerine getirmek ve Allah'ın rızasını kazanmak amacı ile köle azâdları görülmektedir.

İncelediğimiz sicilde çok sayıda köle ve câriye azadına rastlamaktayız. Bu konuyla ilgili olan kayıtların sayısı elli dördttür. Kayıtlarda hem erkeklerin²⁸⁸ hem de kadınların²⁸⁹ elleri altındaki köle ve câriyelerini azâd ettiklerini görüyoruz. Köle ve câriyelerin Gürcü,²⁹⁰ Eflak,²⁹¹ Rus,²⁹² Bulgar,²⁹³ Macar,²⁹⁴ Çerkez,²⁹⁵ Boğdan,²⁹⁶ Mekril,²⁹⁷ Efrenc²⁹⁸ ve Hırvat²⁹⁹ asıllı oldukları anlaşılıyor.

²⁸⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S.,32b-3; Galata 32 Numaralı Ş.S.,33a-1.

²⁸⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S.,22a-2.

²⁸⁶ İzzet Sak, **Şer'îye Sicillerine Göre Sosyal ve Ekonomik Hayatta Köleler (17. ve 18. Yüzyıllar)**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 1992, s. 6.

²⁸⁷ Mehmet Âkif Aydın, **Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet**, Klasik Yayınevi, İstanbul 2014, s. 166.

²⁸⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S.,3a-3.

²⁸⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,28a-1.

²⁹⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S.,3a-2.

²⁹¹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,3a-4.

²⁹² Galata 32 Numaralı Ş.S.,9a-2.

²⁹³ Galata 32 Numaralı Ş.S.,19a-3.

²⁹⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S.,21b-1.

²⁹⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S.,21b-2.

Köle ve cârîye azâdı genelde şu üç şekilde gerçekleşmektedir. Birincisi sahibi hayatta iken bizzat sözlü beyan ile mahkeme huzurunda azâd işlemi gerçekleştiriliyor. Bu Allah'ın rızasını kazanmak ve cehennem ateşinden kurtulmak niyetiyle yapılan bir davranıştır. Bunu şu kayıtlardan anlıyoruz: Ahmed Ağa b. el-Hâc Mehmed'in Rus asıllı kölesini azâd ederken; *“Kim Müslüman bir köleyi âzâd ederse Allah Teâlâ onun her uzvuna mukâbil âzâd edenin bir uzvunu cehennem ateşinden kurtarır.”* hâdisine ri'ayeten âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etmiştir.³⁰⁰

Bir diğer köle azâdı çeşidi vasiyyetle gerçekleştirilir. Mahkeme huzurunda köle ve cârîye kastedilerek “mevtimden sonra hür ola” şeklinde bir ifade ile kayıt altına alınıp, efendisinin vefâtı ile hürriyet kesinleşir.³⁰¹

Son olarak ise sözleşmeli şekilde köle ve cârîye âzâdlarına rastlanmaktadır. Mükatebe veya kitabet akdi olarak bilinen³⁰² bu sözleşmeler ya para karşılığı hürriyete kavuşturulmak³⁰³ ya da belirlenen süre zarfında efendisine veya efendisinin istediği bir şahsa hizmet etmek³⁰⁴ şeklinde gerçekleşmektedir.

Köle ve cârîye âzâdıyla ilgili mahkeme kayıtlarında, köle veya cârîyeyi tanıtacak şekilde ifadelere rastlanmaktadır. Örneğin; Macar asıllı, uzun boylu, beyaz tenli, elâ gözlü, açık kaşlı, sol elinden hançerle yaralanmış Rıdvan b. Abdullah abd-i memlûk şeklinde fiziki olarak tasvîr edilir.³⁰⁵ Birçok kayıta fiziki özellikleri anlatılan cârîye ve kölelerin el, yüz gibi vücudunun farklı yerlerinde yaralanma eserlerinin görülmesi dikkat çekicidir.

4.8. İstihkak Davaları

İstihkâk; liyâkat sahibi olma, hak etme, haklı gibi anlamlara gelmektedir.³⁰⁶ Şer'îyye sicillerinde ishkak denilen mülkîyet da'vaları geçmektedir. 32 No'lu Galata Sicili'nde

---

²⁹⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S.,28a-1.

²⁹⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S.,47a-1.

²⁹⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S.,54a-1.

²⁹⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,55b-2.

³⁰⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S.,55a-1.

³⁰¹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,3a-4.

³⁰² Cahit Güngör, **Çağdaş Tefsirde Kölelik Yorumu**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005, s. 36.

³⁰³ Galata 32 Numaralı Ş.S.,54a-1.

³⁰⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S.,35b-3.

³⁰⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S.,55b-1.

³⁰⁶ Şemseddin Sâmî, **age**, s. 83.

konuyla alakalı beş adet kayıt yer almaktadır. Birinci kayıtta Râbia Hatun bt. Mustafa'nın merhum babası Mustafa'nın muhallefâtından bir istikan³⁰⁷, bir sorguç, bir altın bilezik ve beş adet tespih inci Âbide Hâtun'un elindedir. Rabia Hatun da hissesini talep etmektedir. Âbide Hâtun zikredilen eşyaları almadığına dair mahkeme huzurunda yemin eder. Rabia Hatun da eşyaların Âbide de olduğuna dair delil getiremez. Mahkeme bu şekilde sonlanır.³⁰⁸

İkinci kayıtta Cemile Hatûn bt. Hüseyin'in eşinden kalan evin mülkîyetinin Cemile Hatûn'a ait olduğu anlaşılmaktadır.³⁰⁹

Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in terekesindeki mallarda istihkâk davasında bulunulmuştur.³¹⁰ Ve diğer kayıtlarda bir bahçenin mülkîyeti³¹¹ ile gemi hissesi da'valarında hak talep edilmektedir.³¹²

4.9. Davanın Tehiri, Vazgeçilmesi veya Sulhu

Bu konuyla ilgili beş adet kayıt mevcuttur. Birinci kayıtta Hatice Hatun bt. Mehmed'in Mustafa Bey ve Mehmed Bey ile olan miras davası Hatice Hatun'un kendi hissesine düşen üç bin yedi yüz elli akçeyi almasıyla ortada bir da'va ve nizâ' kalmamıştır.³¹³

Sultan Bayezid Han mahallesinde vefât eden Belkıs Hatun'un zevci ve vârisi olan Mehmed Beşe b. Abdullah, eşinin muhallefâtında olan bir evi Belkıs Hatun'un babası Mehmed Bey b. Abdullah'ın huzurunda da'va edip, eşi merhûme Belkıs'a evi hibe-i sahih-i şer'î ile hibe ve teslîm edip Belkıs da kabul edip kabz ettiği için miras yoluyla evin mülkîyetinin kendisine geçtiğini iddia etmiştir. Ancak baba Mehmed Bey bu hibeyi inkâr edip böyle bir iddianın doğru olmadığına dair yemin etmiştir. Zevc Mehmed b. Beşe ise iddiasını isbat edecek delil sunamamıştır. Bu şekilde evin mülkîyetinin Mehmed Bey b. Abdullah'a ait olduğu kesinleşerek ihtilaf sona ermiştir.³¹⁴

---

³⁰⁷ Çay bardağı.

³⁰⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S.,27b-1.

³⁰⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,33b-1.

³¹⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S.,35a-1.

³¹¹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,55b-1; 58a-1.

³¹² Galata 32 Numaralı Ş.S.,56b-2.

³¹³ Galata 32 Numaralı Ş.S.,16a-3.

³¹⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S.,37a-1.

Seyyid Ali'nin ve Seyyid Veli'nin buğday alacağı iddiasından vazgeçilip zimmetleri ibrâ edilerek alacak kalmayarak da'va sulh olmuştur.³¹⁵

Nefise Hatun bt. Mustafa'dan intikal eden evin mülkîyetindeki ihtilaf, söz konusu evin toplam dokuz hissesinin üç hissesi Mehmed'e ve ikişer hissesinin kızlarına verilmesi ile ihtilaf hallolmuştur.³¹⁶

Makrahorya'da vefat eden Ali Çelebi b. Turhan'ın sagir oğulları Mehmed ve Mustafa'nın vasiyy-i şer'ileri olan el- Hâc Halil b. Abdullah mahkeme huzurunda ikrar ve i'tiraf etmiştir ki; Ali Çelebi'nin muhallelâtı iki oğluna intikal etmiş ancak daha sonra ikisinin de vefât etmesiyle miras kalan mebla zimmetine geçmiştir. Vasî Halil b. Abdullah mahkeme huzurunda elindeki paranın miktarını ve çocuklara yaptığı masrafları anlatarak geriye kalan bakiyeyi ve merhûm babadan kalan eşyaları tek tek zikredip mahkemeye teslim ederek zimmetini borçtan ve gayrın malından ibrâ eylemiştir.³¹⁷

Kayıtlardan insanların uzlaşmacı bir tavırla hareket ettikleri ve zimmetlerini borçtan temizlemek için azamî gayret ve çaba içerisinde oldukları anlaşılabilir.

4.10. Hibe

Lügatte bağışlama, bahşiş, atıyye, ihsân gibi anlamlara gelir.³¹⁸ İstilahda ise bir malı bir şahsa karşılıksız olarak vermek anlamında kullanılır.³¹⁹

Hibenin gerçekleşebilmesinin temel iki şartı icâb ve kabuldür. İcâb; bağışladım, hibe ettim, ihdâ veya itâ eyledim gibi kelimelerle ifâde edilir. İcâb lafızlarından sonra kabul gelmez ise hibe tamamlanmış olmaz.³²⁰

İncelenen sicilde sekiz adet hibe kaydına rastlanmaktadır. Üç adet kayıt ev hibesine aittir.³²¹ Bir adet kayıt Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer'in İznikmid'deki çiftliğini içindekileriyle birlikte oğluna bağışladığıyla ilgilidir.³²² Beşinci kayıta el-Hâc Pervâne b.

³¹⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S.,37b-2.

³¹⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S.,59b-1.

³¹⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S.,60a-2.

³¹⁸ Şemseddin Sâmî, *age*, s. 1166.

³¹⁹ Ömer Nasuhi Bilmen, “*Hukuki İslamiye Ve Istilahat-u Fıkhiyye*”, Bilmen Yayınevi, İstanbul (tarihsiz), C. 4, s. 223.

³²⁰ Bilmen, *age*, 225.

³²¹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,20a-3; Galata 32 Numaralı Ş.S.,53a-4; Galata 32 Numaralı Ş.S.,55a-2.

³²² Galata 32 Numaralı Ş.S.,55a-3.

Abdullah'ın rus asıllı câriyesini kızı Kâtibe'ye hibe ettiği görülür.³²³ Bir diğer kayıta Mehmed Çelebi b. Mustafa'nın bir miktar para ve bazı eşyalarını annesi Âişe Hatun bt. Hasan Ağa'ya bağışladığı bilgisi yer alır.³²⁴ Diğer iki kayıta ise Mahveş ve Canfedâ hatunların mehir alacaklarını hibe ettiklerine dair bilgilere rastlanmaktadır.³²⁵

4.11. Vakıf

Arapça “vakf” kelimesi lügatte; ayakta durma, alıkoyma, bağlama gibi anlamlara gelmektedir. Terim anlamı olarak ise mülkü âmmenin menfa'atine ebedi olarak tahsis etmektir.³²⁶

Vakıf, dayanışma ve iyilik yapma duygusunu, hukûkî bir zemine kavuşturup, süreklilik sağlayan hukûkî ve sosyal bir müessesedir.³²⁷

Vakıflar, tarih boyunca İslâm ahlâkındaki yardımlaşma duygusunun vücûd bulmuş şekli olarak asırlardır ayakta durmaktadır. Hz. Peygamber'in sünnetinde yer alan öğütler doğrultusunda mü'minler ihtiyaçları fazlası olan maddi kazançlarını vakıflar kurarak diğer insanlarla paylaşmışlardır.

Vakıflar toplum hayatındaki çatışmanın, karmaşanın, zengin-fakir ayırımının kaynağını teşkil eden, “*Ben tok olduktan sonra başkası acından ölse bana ne*” zihniyetine son veren bir müessesedir. Hayatta tek hedefin menfaat olduğuna inanan insanlar yardımlaşmanın tek bir çeşidine tâbi olurlar o da ivazlı, karşılık beklentisi içinde olarak bir yardımlaşma usulüdür. Ancak toplum tabakasında her insan karşılığında bir şey vererek yardım almaya muktedir değildir. İşte hayatın gayesinin menfaat değil, fazilet ve erdem olduğuna inananlar vakıf denilen yardımlaşma usulünü geliştirmişlerdir.³²⁸

Hz. Peygamber'in; “*İnsanların en hayırlısını, insanlara faydalı olanıdır.*”³²⁹ “*Malın en hayırlısı da Allah yolunda harcanan maldır.*”³³⁰ Hadislerinde geçen hakikate tâbi olan

³²³ Galata 32 Numaralı Ş.S.,41a-1.

³²⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S.,42a-1.

³²⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S.,41a-2; Galata 32 Numaralı Ş.S.,61b-3.

³²⁶ İzzet Sak, **Kadı Sicilleri Işığında Konya'da Yapılan Vakıflar (1650-1910)**, Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Konya 2012, s. 1.

³²⁷ İlhan Akbulut, **Türk Hukuk Tarihi**, Timaş Yayınları, İstanbul 2018, s. 192.

³²⁸ Ahmed Akgündüz, **İslam Hukuku ve Osmanlı Tatbikatı Araştırmaları**, Osav Vakfı Yay., İstanbul 2009, s. 130.

³²⁹ Taberânî, **Mucemu'l-evsat**, VI, 368; aktaran Halil İbrahim Akbulut, **494 Numaralı Galata Şer'iyye Sicilinin Değerlendirilmesi** Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2010, s. 159.

³³⁰ Tirmizî, **Şemâil**, 190; aktaran Akbulut, **agm**, s. 159.

mü'minler bu müjdelere mazhâr olabilmek için tarih boyunca çok çeşitli vesilelerle vakıflar kurmuşlardır.

Vakıf kurucularına vâkıf, vakfın kuruluş senedi mahiyetindeki belgeye de vakfiye denilmektedir.³³¹ Vakfiyedeki şartlara ve şer'î hükümlere göre, vakfın işlerini idare etmek üzere tayin olunan kişiye mütevellî denilmektedir.³³²

Vakfın kuruluşu için aranan dört şart vardır. Bunlar:

- a) Vâkıf (Vakfeden kimse)
- b) Mevkûf (Vakfedilen mal)
- c) Mevkûfun Aleyh (Vakıftan yararlananlar)
- d) Vakıf Sigası

Vakıf sigası, “malımı filan için vakfettim” veya “Şu malımı fakirlere bir sadaka-i müebbede olarak tasadduk ettim” şeklindeki sözlerdir.³³³

Vakfın kuruluşunun delili resmi belgeye vakfiye denmektedir. Bir vakfiye metninde genellikle şu bölümler bulunmaktadır:

- a) Besmele, hamdele ve senâdan sonra vakfın ehemmiyetini anlatan ayet-i kerîme ve hadis-i şerifler,
- b) Vakf olan mal, para vs.
- c) Vakf olunan malların veyahut kurulan müessesenin nasıl idare edileceği,
- d) Gelirin ve gider harcamalarının neler olacağı,
- e) Vakfın kimler tarafından idare edileceği, vakıfta kaç kişinin çalışacağı, bu kişilerin alacağı maaşlar, bu maaşların hangi gelirlerle karşılanacağı ve bu vakıftan kimlerin yararlanabileceği ile ilgili kayıt ve şartlar,
- f) Kadının bu vakfın kurulmasına dair hükmü,
- g) Vakfiyenin son kısmında tarih ve baş kısmında kadının mührü bulunurdu.³³⁴

---

³³¹ İzzet Sak, **age**, s. 1.

³³² Ahmet Akgündüz, **Osmanlı Hukukunda Vakıflar, Hükümleri ve Çeşitleri**, C. 10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002, s. 449.

³³³ Bilmen, **age**, s. 297.

³³⁴ Attila, **age**, s. 25.

Osmanlı Devleti vakıf mallarının istismar edilmesini önlemek için denetimlerini her dâim özenle yürütmüş ve merkezî bir denetim sistemi kurmuştur. Bu kontrol şu şekilde izâh edilebilir: Vakıf yöneticilerinin muhasebe kayıtları her yıl merkeze gönderilip kadı aracılığı ile kontrol ettirilirdi. Vakıfta bir görev boşaldığında vakfın mütevellisi atama yapamazdı. Müteveli kadıya uygun birini tavsiye eder. Kadı da bunu ilâmla Dîvân-ı Hümâyûn'a arz ederdi. Tavsiye edilen şahıs merkez tarafından münâsib görüldüğü takdirde kendisine berât verilirdi.³³⁵

İncelenen Galata Sicili'nde vakıflar ile alakalı altı adet kayda rastlanmaktadır. Sicillerin tamamında ise on dört adet vakıf ismi geçmektedir. Bunlar:

- a) Safer Çelebi Vakfı³³⁶
- b) Hüseyin Bey b. Abdullah Vakfı³³⁷
- c) Kemal Vakfı³³⁸
- d) Molla Kutbüddin Vakfı³³⁹
- e) İbrahim Paşa Vakfı³⁴⁰
- f) Akçeli Bey Vakfı³⁴¹
- g) Kasım Paşa Vakfı³⁴²
- h) Emine Hatun Vakfı³⁴³
- i) Sürûrî Efendi Vakfı³⁴⁴
- j) Sefer Reis Vakfı³⁴⁵
- k) Mercan Ağa Vakfı³⁴⁶
- l) Ayasofya-i Kebir Vakfı³⁴⁷

³³⁵ Mehmet İpşirli, “**II. Mahmud Dönemi'nde Vakıfların İdaresi**” Sultan II. Mahmud ve Reformları Semineri, Tarih Araştırma Merkezi, İstanbul 1990, s. 49-50.

³³⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S. 20a-3.

³³⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S.,22a-2.

³³⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S.,30a-1.

³³⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,31a-2.

³⁴⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S.,35b-1.

³⁴¹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,38a-1.

³⁴² Galata 32 Numaralı Ş.S.,63b-1.

³⁴³ Galata 32 Numaralı Ş.S.,64b-3.

³⁴⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S.,12a-1.

³⁴⁵ Galata 32 Numaralı Ş.S.,18b-1.

³⁴⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S.,31a-1.

m) Piyale Paşa Vakfı³⁴⁸

n) Cafer Efendi Vakfı³⁴⁹

İncelenen sicilde para vakıfları,³⁵⁰ para vakıflarına nâzır atanması,³⁵¹ vasiyet yoluyla para vakfı kurulduğu³⁵² ve bir evin bey'bi'l-istiğlâl ile vakfa satıldığı³⁵³ bilgilerine ulaşılmıştır.

Vasiyyet yoluyla para vakfı kurdurulan bir kayıta şu bilgilere yer verilir:

“merhûm-i mebrûr dünyânın yalancı ve fânî olduğunu idrâk ve hâl ve gidişâtını te'emmül edip hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde iken sülûs-i mâlından ve mahz-ı menâlından râyicü'l-vakt on beş bin akçe-i Osmânînin ihrâc edilip bunun dokuz bin akçesinin senede ona on bir buçuk ribh üzere mu'âmele-i şer'îyye ile istirbâh edilmesini şart etti. Ribhden senevî yedi yüz akçeyi her gün Kur'ân-ı azîmden bir cüz' okuyup sevâbını rûhuna hediye eden kimesneye verilmesini şart etti. Kırâati de câmi'-i mezbûrda imâm olan kimesneye şart etti. Ribhden senevî altı yüz akçenin de câmi'-i mezbûr mahallesinin avârızına verilmesini şart etti. Elli akçenin mütevellî olacak kişiye verilmesini şart etti.”³⁵⁴

Kayıttan anlaşıldığı üzere, vasiyet yoluyla kişi vefât ettikten sonra kendisine Kur'an-ı Kerim okumak üzere para vakfı kurdurmuştur. Osmanlı Devleti'nde avârız da denilen para vakıfları halkın ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuş vakıflardır. Bu ihtiyaçlar fakir fukaranın maişeti, dul ve yetimlerin ihtiyaçları, fakir kızların evlendirilmesi, yangın, sel gibi bir afet durumunda zararı elbirliğiyle bertaraf etmek, kimsesiz kişilerin teçhiz ve defini, yeni iş kuracaklara sermaye, halkın sağlık ve eğitim ihtiyaçları gibi çok geniş bir alanı kapsamaktaydı.³⁵⁵

Çalıştığımız sicilde şahısların vakıflarla kurduğu borç ilişkilerinde, borçlarını ödeyemedikleri takdirde ev vb. mallarını vakfa satım işlemi yapıp akabinde yıllık belli bir tutar karşılığında oturdukları ev için vakıfla kira sözleşmesi imzaladıkları görülmektedir.³⁵⁶

---

³⁴⁷ Galata 32 Numaralı Ş.S.,33a-2.

³⁴⁸ Galata 32 Numaralı Ş.S.,9b-1.

³⁴⁹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,9b-1.

³⁵⁰ Galata 32 Numaralı Ş.S.,22a-2.

³⁵¹ Galata 32 Numaralı Ş.S.,27a-2.

³⁵² Galata 32 Numaralı Ş.S.,22a-2.

³⁵³ Galata 32 Numaralı Ş.S.,30a-1.

³⁵⁴ Galata 32 Numaralı Ş.S.,22a-2.

³⁵⁵ Mehmed İpşirli, “Avârız Vakfı”, **DİA**, VI, İstanbul 1991, s. 109.

³⁵⁶ Galata 32 Numaralı Ş.S.,30a-1.

SONUÇ

Şer'îyye sicilleri, mahiyetindeki bilgiler ve belgelerin çokluğu ve çeşitliliği ve tabii geçmişte yaşanmış gerçek hayatın delilleri olması hasebiyle, Osmanlı Tarihi araştırmacılarının öncelikli olarak başvurmaları gereken kaynaklar olarak karşımızda durmaktadır. Yapılan çalışmalarda şer'îyye sicillerini göz ardı etmek araştırmanın her zaman büyük bir eksiklik içerisinde kalmasına sebep olacaktır. Çünkü bu kaynaklar Osmanlı hayatını her yönüyle idâri, sosyal, ekonomik, hukuk, aile, toplum vb. gibi daha pek çok alanda aydınlatmaktadır.

Galata Mahkemesi 32 No'lu Kadı Sicili 1015-1016 (1606-1607) yılları arasında kaydedilen hüccetleri ihtiva eder. Defter altmışaltı varaktır ve 29 x 9 cm. boyutlarındadır. Toplamda 276 olan kaydın 178'i Arapçadır. Defterde değişik konuda kayıtlar yer almaktadır. Bunlardan en çok öne çıkanları: Mülk satışı, mehir davaları, miras ve muhalledfât, vasî tayini ve nafaka takdiri, köle ve cariye azâdları, vasiyet, hibe ve vakıf gibi kayıtlardır.

Defterde en fazla mülk alım satımı, borç ikrarı, tescili ve ödendiğine dair kayıtlar yer tutmaktadır. Bu da bize o yıllarda (1606-1607) Galata'da hareketli bir ekonomik hayatın varlığını göstermektedir.

Mehir davası ile ilgili kayıtların tamamı, eşi vefât eden kadınların mahkemeye başvurmasıyla alakalıdır. Bunun sebebi o dönemde Galata'da yaşayıp mahkemeye başvuran kadınların nikâh akdi esnasında mehirlerini almamış olmasından kaynaklanmaktadır. Mehirlere, mehr-i müeccel olarak terekeden alınmıştır.

Mahkeme kayıtlarının başlarında taraflar tanıtılırken yaşadığı mıntika, mahalle isminin de verilmiş olmasından dolayı birçok mahalle ve kaza isimleri hakkında bilgi sahibi olmak mümkündür. Sicilde Galataya bağlı, Galata dışında olan, Anadolu, Rumeli vilâyetlerine ait mahalle ve yer isimleri günyüzüne çıkmaktadır.

32 No'lu Galata Sicili'nde menfi anlamda uygulamalar, suçlar, darb, hırsızlık vs. gibi bilgilere rastlanılmamıştır. Burada iki ihtimal söz konusu olabilir; birincisi o yıllarda

Galata’da ciddi bir suç oranının olmadığı düşünülebilir. Diğer bir ihtimâl olarak da bu tür kayıtlar başka defterlerde tutulmakta idi.

Boşanma ile ilgili sadece bir kaydın bulunması da dikkat çekicidir. O dönemdeki boşanma oranları, Osmanlı aile hayatı ilişkileri hakkında fikir verebilir. Var olan tek talâk kaydı da şartlıdır. Koca ...”*gittiğim yerden filan vakte kadar dönmez isem karım boş olsun*” diye şartlı talâk verip dediği vakitte de dönmemiştir. Bunun neticesinde kadın mahkemeye başvurup iddet nafakası talep etmiş ve mahkemece haklı bulunmuştur. Bu kayıttan Osmanlı’nın sosyal devlet anlayışının iyi seviyede olduğu anlaşılmaktadır.

Miras ile ilgili kayıtlarda sıra dışıdır. Öncelikle Galata Kısmet-i askerîye mahkemesi olduğu için terekeler fazla yer tutmuştur. Çünkü vefât eden kişiler Osmanlı’nın askerîye sınıfına dâhildirler. Bu da tereke kayıtlarının devletin özel memurları tarafından ayrıntılarıyla hesaplandığını gösterir ki söz konusu şahıs görev yaptığı süre içerisinde usulsüzlük yapmış mı, haksız kazanç elde edecek bir durum hâsıl olmuş mu diye araştırılır. Terekelerin en ince ayrıntısına kadar eşyaların rengi, cinsi, eski olup olmadıkları, maddî değerleri vs. gibi noktalarla sıralandığı görülmektedir. Akabinde vefât edenin terekesinden aile bireylerine ne kadar pay düştüğü de kaydedilenler arasındadır. Terekeler içerisinde yer alan bir adet attâr dükkânı, içerisinde barındırdığı ürünlerle o günden bu güne attâriye kültürüne ışık tutmaktadır. Kayıtları incelediğimizde günümüzde kullanılan ürünlerin isimlerini gördüğümüz gibi hiç bilmediğimiz isimleri de görmekteyiz. Özellikle günümüzde, son zamanlarda ismi tekrar duyulmaya ve kullanılmaya başlanan doğal şeker olarak bilinen nöbet şekerinin isminin sükker-i nevbet olarak Osmanlı kayıtlarında okumak oldukça mutluluk verici. Yine başka bir muhallefât kaydında Yusuf Efendi’nin terekesinde geçen kitaplar dönemin kültür seviyesi hakkında ipuçları verir.

Vasî ve nâzır ataması ile ilgili kayıtlarda Osmanlı Devleti’nin yetim yâda öksüz kalan çocuklara sahip çıkarak onları himaye ettiği anlaşılmaktadır. Çocuğun öncelikli olarak en yakınına eğer yakını yoksa toplum içerisinde güvenilir birini vasî olarak atayarak çocukların korunmasını hedeflemiştir. Gerekli durumlarda nafaka bağlamıştır. Hatta hâkimin atadığı vasîye bile onu denetlemesi üzere nâzır atamıştır. Yine Osmanlı’nın sosyal devletin gerekliliklerini yerine getirmekte olduğu görülür.

Köle ve cariye azâdı ile ilgili kayıtlar bize insanların son derece merhametle ve sünnet-i seniyyeye ittibâ niyetiyle köle ve câriyelerini hürriyetlerine kavuşturduklarını göstermektedir. Sünnete ittibâyâ dikkat edip, Hz. Peygamber’in (sav) köle azâdı

hakkındaki tavsiyelerini gözettikleri şu ifâdelerden açıkça anlaşılmalıdır: Ahmed Ağa b. el-Hâc Mehmed'in Rus asıllı kölesini azâd ederken; *“Kim Müslüman bir köleyi âzâd ederse Allah Teâlâ onun her uzvuna mukâbil azâd edenin bir uzvunu cehennem ateşinden kurtarır.”* hâdisine ri'ayeten azâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etmiştir.

Vasiyet ile ilgili belgelerden anlaşıldığı üzere, vasiyetin genelde şu konular çerçevesinde yapıldığı görülmektedir: Terekenin üçte birinin hayır hasenâta harcanması, teçhiz ve tekfin işlerinin yapılıp “can aşısı” tâbir edilen yemek ikramında bulunulması, öldükten sonra kişinin kölesinin azâd edilmesi.

Davanın sulhu, vazgeçilmesi ile ilgili kayıtlarda insanların mahkeme huzurunda sorunlarını çözüp anlaştıkları görülmektedir. Miras davalarında mahkeme huzurunda hak sahipleri haklarını alarak dava sulha kavuşmuştur. Ya da bir malın mülkiyeti ile ilgili ihtilaf mahkeme huzurunda şahitlerin ifadesi ve yemin vermesi ile açıklığa kavuşmuştur. Başka bir kayıтта, alacaklı iddiasından vazgeçip, karşı tarafın zimmeti ibrâ edilerek dava çözüme kavuşturulmuştur. Diğer bir kayıтта ise, vasî vesâyeti altındaki çocukların mallarının gelir ve giderlerini açıklayarak elinde kalan miktarı mahkemeye teslim ederek zimmetini ibrâ etmiştir.

İncelenen kayıtlarda ev, çiftlik, para, eşya, mehir ve câriye gibi değerlerin hibe edildiği görülmektedir.

Vakıf ile ilgili kayıtlarda ise para vakıfları ön plâna çıkmaktadır. Para vâkıflarına nâzır atanması ve vakıf isimleri ile onlara ait muâmelatlar ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Kadı mahkeme kayıtlarının tarihin doğru ve tarafsız şekilde anlaşılıp yorumlanmasına kaynaklık ettikleri âşikârdır. İncelenen Galata 32 No'lu Şer'îyye Sicili de eski İstanbul, “sur içi” denen bölgenin daha iyi anlaşılması ve yorumlanması noktasında günümüze ışık tutmaktadır.

KAYNAKÇA

- ACAR H. İbrahim, “İddet”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXII, İstanbul 2000.
- AKBULUT Halil İbrahim, **494 No’lu Galata Şer’iyye Sicilinin Değerlendirilmesi**, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010
- AKBULUT İlhan, **Türk Hukuk Tarihi**, Timaş Yayınları, İstanbul 2018.
- AKGÜNDÜZ Ahmed, **İslam Hukuku ve Osmanlı Tatbikatı Araştırmaları**, Osav Vakfi Yay., İstanbul 2009.
- AKGÜNDÜZ Ahmet, **Belgeler Gerçekleri Konuşuyor**, C: 2, 5. Baskı, OSAV Yayınları, İstanbul 1997.
- AKGÜNDÜZ Ahmet, **Osmanlı Hukukunda Vakıflar, Hükümleri ve Çeşitleri**, C: 10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 2002.
- AKGÜNDÜZ Ahmet, **Şer’iyye Sicilleri**, C: 1, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfi Yayınları, İstanbul 1988.
- AKÖZ Alaattin, **315 No’lu Karaman Şer’iyye Sicili**, Palet Yayınları, Konya 2015.
- AKÖZ Alaattin, **319 No’lu Karaman Şer’iyye Sicili**, Palet Yayınları, Konya 2012.
- AKÖZ Alaattin, **323 No’lu Karaman Şer’iyye Sicili**, Palet Yayınları, Konya 2012.
- AKTAN Hamza, “Miras”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXX, İstanbul 2005.
- AKTEPE Münir, “Esad Efendi, Hocazâde” **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XI, İstanbul 1995.
- APAYDIN H. Yunus, “Karz”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXIV, İstanbul 2001.
- APAYDIN H. Yunus, “Kefalet” **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXV, İstanbul 2002.
- ATAR Fahrettin, “Fetvâ”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XII, İstanbul 1995.
- ATAR Fahrettin, “Kadı”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXIV, İstanbul 2001.
- ATAR Fahrettin, “Nikâh”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXXIII, İstanbul 2007.

ATTİLA Resul, **İstanbul Galata Kadılığı 353 No'lu Şer'îyye Sicili**, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1994.

AVCI Mustafa, **Türk Hukûk Tarihi**, Atlas Akademi Yayınları, Konya 2017.

AYBAKAN Bilâl, "Vekâlet", **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XLIII, İstanbul 2013.

AYDIN M. Akif, "Deyn", **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: IX, Ankara 1994.

AYDIN Mehmed Âkif, "Mehir", **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXVIII, İstanbul 2003.

AYDIN Mehmed Âkif, **Türk Hukuk Tarihi**, Beta Yayınları, İstanbul 2012.

AYDIN Mehmet Âkif, "İstidâne", **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXIII, İstanbul 2001.

AYDIN Mehmet Âkif, **İslâm ve Osmanlı Hukuku Araştırmaları**, İz Yayıncılık, İstanbul 1996.

AYDIN Mehmet Âkif, **Kadı Sicillerinde İstanbul**, İSAM Yayınları, İstanbul 2011.

AYDIN Mehmet Âkif, **Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet**, Klasik Yayınevi, İstanbul 2014.

BACACI Sabri, DAĞDELEN İrfan, DOĞAN Osman, **Ünye Şer'îyye Sicilleri**, Ünder Kültür Yayınları, İstanbul 2013.

BAKKALOĞLU Abdussamet, "Tefvîz" **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XL, İstanbul 2011.

BARDAKOĞLU Ali, "Vesâyet", **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XLIII, İstanbul 2013.

BARCAN Ömer, "Edirne Askerî Kassamına Ait Tereke Defteri" (1545-1659) **Türk Tarih Belgeleri Dergisi**, 5-6 (1966), s. (19-20).

BAYINDIR Abdulaziz, **İslâm Muhâkeme Hukûku**, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul 2015.

BAYINDIR Abdülaziz, "Bey' bi'l-Vefâ" **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: VI, İstanbul 1992.

BAYKARA Tuncer, **Osmanlı Taşra Teşkilatında Görev ve Görevliler**, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara, 1990.

BİLMEN Ömer Nasuhi, **Hukuk-ı İslâmiyye ve Istılahatı Fıkhiyye Kâmusu**, Bilmen Yayıncılık, C: 6, İstanbul 1970.

BOSTAN İdris, "Gemi", **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XIV, İstanbul 1996.

BOYNUKALIN Ertuğrul, “Yemin” **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XLIII, İstanbul 2013.

ÇİN Halil, AKGÜNDÜZ Ahmet, **Türk Hukuk Tarihi**, Selçuk Üniversitesi Yayınları, C: 2, Konya 1989.

ÇİN Halil, **Eski Hukukumuzda Boşanma**, Selçuk Üniversitesi Yayınevi, Konya 1988.

ÇİN Halil, **İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme**, Selçuk Üniversitesi Yayınevi, Konya 1988.

ÇELEBİ Evliya, **Evliya Çelebi Seyehatnâmesi: İstanbul**, Çev: Seyit Ali Kahraman, Yücel Dağlı, YKY, İstanbul 2004.

ERKAL Mehmet, “Arşın”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: III, İstanbul 1991.

ERTEN Hayri, **Konya Şer’iyye Sicilleri Işığında Ailenin Sosyo-ekonomik ve Kültürel Yapısı (XVIII. Yy. İlk Yarısı)**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001.

FEDAYİ Cemal, **Osmanlı’da Şeyhülislâmlık Kurumu**, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara 1999.

FERRUH Ömer, **İslam Aile Hukuku**, Sebil Yayınları, İstanbul 1969.

GÖZÜBENLİ Beşir, “İnan”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXII, İstanbul 2000.

GÖZÜBENLİ Beşir, “Şirket”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXXIX, İstanbul 2010.

GÜLCAN Mustafa, **Konya’da İctimai ve İktisadî Hayat (1675-1676)**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 1989.

GÜNAY Ramazan, “Şer’iyye Sicillerinde Mülk Alışverişleri: Kullanılan Usul ve Dil”, **SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 27, (Aralık 2012), s. (16-24).

GÜNGÖR Cahit, **Çağdaş Tefsirde Kölelik Yorumu** Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2005.

HALAÇOĞLU Yusuf, **XIV. ve XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teskilatı ve Sosyal Yapı**, TTK Yayınları, Ankara 1995.

İŞİK Mustafa, “XVI. Yüzyılda Bir Osmanlı Kalesi; Cankerman (Özü)”, **Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi**, 55 (tarihsiz) s. (55-56).

İPŞİRLİ Mehmed, “Avârız Vakfı”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: VI, İstanbul 1991.

İPŞİRLİ Mehmed, “Sun’ullah Efendi” **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXXVII, İstanbul 2009.

İPŞİRLİ Mehmet, “**II. Mahmud Dönemi’nde Vakıfların İdaresi**” **Sultan II. Mahmud ve Reformları Semineri**, Tarih Araştırma Merkezî, İstanbul 1990, s. 49-50.

KAHRAMAN Abdullah, “Takas” **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXXIX, İstanbul 2010.

KARACAKAYA Recep, YÜCEDAĞ İsmail, YILMAZ Nazım, **Safranbolu Şer’iyye Sicili 2116 No’lu Defter**, Safranbolu Araştırmaları Merkezî Yayınları, İstanbul 2013.

KARAMAN Hayrettin, **Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku**, Ensar Neşriyat, İstanbul 2010.

KARAMAN Hayrettin, **Ana Hatlarıyla İslâm Hukuku**, Ensar Neşriyat, İstanbul 2011.

KAYAPINAR Ayşe, “Osmanlı Dönemi’nde Rumeli’de Bir Nahiye Merkezi: Pravadi”, **Tarih İnceleme Dergisi**, 30, (2015), s. (121-148).

KAYRA Cahit, **Osmanlı’da Fetvalar ve Günlük Yaşam**, Boyut Yayınları, İstanbul 2008.

KÜÇÜK Fatih, “**14 No’lu Konya Şer’iyye Sicili (1080-1081 / 1669-1670)**”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Konya 2013.

MAYDAER Saadet, “Klasik Dönem Osmanlı Toplumunda Boşanma (Bursa Şer’iyye Sicillerine Göre)”, **Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Dergisi**, C:16, 1 (2007), s. (301).

ONGAN Halit, **Ankara’nın 1 No’lu Şer’iyye Sicili**, TTK Basımevi, Ankara 1958.

ORTAYLI İlber, “Kadı” **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXIV, İstanbul 2001.

ORTAYLI İlber, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti’nde Kadı**, Kronik Kitap, İstanbul 2017.

ÖZCAN Tahsin, “Muhallefât”, **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXX, İstanbul 2005.

ÖZTÜRK Nazif, “Mütevelli” **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXXII, İstanbul 2006.

ÖZTÜRK Sait, “Kassâm” **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXIV, İstanbul 2001.

PAKALIN Mehmet Zeki, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, Milli Eğitim Basımevi, C: 2, İstanbul 1983.

SAK İzzet, “**Şer’iyye Sicillerine Göre Sosyal ve Ekonomik Hayatta Köleler (XVII. ve XVIII. Yüzyıllar)**”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya 1992.

SAK İzzet, **37 No’lu Konya Şer’iyye Sicili**, (1102-1103/ 1691-1692), Konya Ticaret Odası Yayınları, Konya 2010.

SAK İzzet, **Kadı Sicilleri Işığında Konya’da Yapılan Vakıflar (1650-1910)**, Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Konya 2012.

SAKOĞLU Necdet, **Osmanlı Tarihi Sözlüğü**, Alfa Yayınevi, İstanbul 2017.

SÂMÎ Şemseddin, **Kâmûs-ı Türkî**, Haz: Raşit Gündoğdu, Niyazi Adıgüzel, Faruk Önal, İdeal Yayınları, İstanbul 2015.

SERTOĞLU Midhat, **Osmanlı Tarih Lûgatı**, Enderun Kitabevi, İstanbul 1986.

SOLAK İbrahim, **51 No'lu Konya Şer'îyye Sicili**, Palet Yayınları, Konya 2011.

TURAN Şerafettin, "Hoca Sâdeddin Efendi", **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XVIII, İstanbul 1998.

UĞUR Yunus, "Şer'îyye Sicilleri", **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, XXXIX, İstanbul 2010.

ÜNAL Mehmet Ali, **Osmanlı Müesseseleri Tarihi**, Fakülte Kitabevi, Isparta 2002.

YAZIR Muhammed Hamdi, **Hâk Dini Kur'ân Dili**, Zehraveyn Yayınları, İstanbul (Tarihsiz).

YEL Ali Murat, KÜÇÜKAŞÇI Mustafa Sabri, "Mahalle" **TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)**, C: XXVII, Ankara 2003.

YILMAZ Fehmi, **Osmanlı Tarih Sözlüğü**, Gökkuşbe Yayınevi, İstanbul 2010.

EKLER

EK-1

32 No'lu Galata Şer'îyye Sicili'nin transkript metni aşağıda verilmektedir.

[Kapak içi]

a) Hücet-i Mustafa b. Süleyman ki beytümâl emînidir yüzüne isbât-ı verâset ey-lemiştir. Bu sicildedir bundayoklana.

b) Mes'ele

Anaları Hind hidânesinde olan eytâm-ı sıgâra Hind hâkime nafaka takdîr ettirip lâkin nafaka-i mukaddereyi Hind âhardan istikrâz etmeyip kendi malından sarf eylemiş olsa eytâm-ı mezbûre bâliğa olduklarında Hind nafaka-i mukaddereyi babalarından intikâl eden mallarından almaya kâdire olur mu beyân buyurulup musâb oluna

el-Cevâb: Allahü a'lem olur.

Ketebehü'l-fakîr Sun'ullah bi hattihî's-şerîf. Ufiye anhu

[1a-1] Hücet-i izâle ( )

1. [1b-1, Arapça] Hüseyin b. Mehmed'in cenine vasî atanması

Hâkim, müezzin Hüseyin b. Mehmed nâm kimesneyi, Ebâ Eyyüb-i Ensârî -aleyhi'r-rahmetü'l-meliki'l-Bârî- kasabasında Sofular mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm Mustafa b. el-Hâc Dervîş nâm babasından intikâl eden emvâlin zabtı ve hıfz-ı ahvâl-i hamli için (cenînin) ihtiyâcına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip cemî' umûrunu edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike fî evâili Cumâdelâhire sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi b. İsa, İbrahim b. Mehmed el-Hatîb, Hüsam Efendi b. Abdurrahman, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

2. [1b-2, Arapça] Vasiyy-i muhtârın vasiyy-i mansûba karşı açtığı davanın

kabulü

Udûlden el-Hâc Veli b. İbrahim ve Mehmed b. Hüdâverdi nâm kimesneler, Nasuh b. Mustafa nâm babaları bundan akdem fevt olan, Kasımpaşa mahallâtından Server Efendi mahallesinde sâkine iken anneleri Zeyni bt. Abdünnebi'nin de fevt olduğu Mehmed, Ali ve Süleyman nâm sıgâra kıbel-i şer'den vasiyy-i mansûb olan husûs-

1 âti'z-zikri münkir hasm-ı câhid Mustafa Efendi b. Mehmed el-Kadı mahzarında, merhûme Zeyni'nin vasiyyetlerinin tenfizi ve sıgâr-ı mezbûrînin umûrunun görülmesi için vasiyy-i muhtâr kıldığı hâmil-i hâze'l-kitâb Yusuf Bey b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme-i mezbûre Zeyni maraz-ı mevte yakalanıp başını yastığa koyduğunda,

aklı başında iken sülüs-i malından ihrâc edilip techîz ve tekfînine ve eyyâm-ı mu'tâdede can aşî verilmesine sarf edilmesi için vasiyyette bulundu. Müdde'î-i mezbûr Yusuf Bey'i de vasiyyetinin tenfizine ve sıgâr-ı mezbûrînin umûrunu görmeye vasiyy-i muhtâr kıldı. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı. Şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde's-şer' makbûl ve mu'teber olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâli Cumâdelâhire sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Receb b. Yusuf el-Îmâm, Mehmed b. Hüdâverdi, Mustafa b. Ebûbekir, Reis-i sultânî Ahmed

3. [1b-3] Kenan Bey b. Abdullah'ın muhalefâtı

Hazret-i Ebî Eyyûb-i Ensârî -radiye anhu'l-Bârî- mahallâtından Dökümcübaşı mahallesinde vefât eden ve geride Fâtıma adlı sagîre kızı ile Sâliha bt. Şeyh Nasuh adlı zevcesini bırakan merhûm Kenan Bey b. Abdullah'ın muhalefâtıdır. Verâset ikisine münhasırdır.

Tahrîren fî evâsıtı Rebî'ulâhir.

Dükkân-ı enseri ma'a esbâb	20000
Mağaza 1	5000
Ferâce neftî 1	800
Ferâce yeşil	700
Çakşır-ı Bodrum 2	500
[2a] Gulâm be nâm-ı Yusuf 1	5000
Dolama lacivert 1	500
Bogasi zıbın 1	80
...? zıbın 1	80
Kürdi	100
Kuzu kürkü	100
Tülbent müsta'mel 1	100
Sikkîn çift 1	20
Mercan tesbih 1	30
Kavuk	20
Hâtem-i sîm 1	20
Mukaddem kuşak 1	100

Gömlük ma'a don 6	80
Makrame 6	20
Tülbent bürgü 1	20
Kılıç sâde 1	100
Tırkeş 1	30
Türkî kitâb 6	50
...? 1	10
Kaliçe 1	300
Eğîn kürkü 1	200
Kilim kırmızı 1	100
Keçe-i Selânik 3	300
Velense 3	200
Sofra 1	100
Yorgan-ı Yemenî 2	100
Yastık işleme 2	100
Tas 1	20
Güğümlük 1	40

Mavi kebe 1	100
Döşek beledi 1	50
Minder beyaz 3	100
Kaliçe köhne 1	100
Sahan-ı sagır 4	60
Sahan-ı müsta'mel 6	100
Şamdan 1	30
Leğen 1	20
Çizme köhne 1	10
Tencere-i kebîr 4	400
Yekûn	48500

Minhâ el-ihracât	
Tekfîn ve techîz	2000
Mehr-i müeccel-i müsbet li Sâliha Hâtun	4000
Resm-i kısmet ve defter ve sair harc-ı müsbet	500
el-Bâkî beyne'l-verese	
Hissetü'z-zevce es-sümün	5250
Hissetü'l-bint farzan ve reddin	36750

4. [2a-1, Arapça] Emaneten bırakılan iki bin akçenin terekeden alınmasına hükmedilmesi

Udûlden Behrâm Bey b. Abdullah ve el-Hâc Receb b. Mirza nâm kimesneler, meclis-i şer'î şerîf ve mahfil-i dîn-i münifte hâzırân olup sağlığında mahmiye-i Galata mahallâtından Cihangir mahallesinde sâkin iken bir deniz seferinde fevt olan merhûm el-Hâc Hüseyin b. Abdullah'ın ana-baba bir karındaş çocukları ve vârisleri olan fahrü'l-emâsil Mahmud Bey ve Ahmed Bey kıbellerinden husûs-ı âti'z-zikre vekâleti sâbit olan Yusuf Bey b. Abdullah nâm hasm-ı câhid mahzarında, hâmiletü hâze'l-kitâb Âfitâb bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, lehine şahitlik yapılan müdde'îye-i mezbûre, bizim yanımızda merhûm-ı mezbûra hâl-i hayâtında râyicü'l-vakt iki bin akçe-i Osmânîyi vedî'a olarak vermiş ve teslim etmişdi. Merhûm da meblağ-ı mezbûru ondan emâneten almış ve kabz etmişdi. Müdde'îye-i merkûmeye, meblağ-ı mezbûrun tamâmını veya bir kısmını asâleten veya vekâleten da'vâlıdan almadığı- na, ona bağışlamadığına veya alacağını başkasına havâle etmediğine ve zimmetini bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb ibrâ etmediğine dâir yemîn teklîf olundukda yemîn billâh edicek şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' maktûl ve mu'teber olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ zâlike fî evâsıtı Cumâdelâhire sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-kuzât Zeyneddin Efendi b. Yusuf, Nurullah Çavuş b. Muharrem, İlyas b. Nasuh, Şaban b. Abdullah, Behrâm Bey b. Abdullah ve gayruhüm

5. [2b-1, Arapça] **Ödünç verilen dört bin akçenin terekeden alınmasına hükmedildiği**

Udûlden imâm Şaban b. Mahmud ve Süleyman Reis b. Yusuf nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfte hâzırân olup, sağlığında mahmiye-i Galata tevâbi‘inden Tophane mahallâtından Cihangir mahallesinde sâkin iken bir deniz seferinde fevt olan merhûm el-Hâc Hüseyin b. Abdullah’ın ana-baba bir karındaş çocukları ve vârisleri olan fahrü’l-emâsil Mahmud Bey ve Ahmed Bey kıbelinden husûs-ı âti’z-zikre vekâleti sâbit olan bevvâb-ı sultânî Yusuf Bey b. Abdullah nâm hasm-ı câhid mahzarında, hâmiletü hâze’l-kitâb Âfitâb bt. Abdullah’dan sâdır olan da‘vâ-yı sahiha-i şer‘iyyede gıbbe’l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, lehine şâhitlik yapılan müdde‘iye-i mezbûre, bizim yanımızda merhûm-ı mezbûra hâl-i hayâtında râyicü’l-vakt dört bin akçe-i Osmânîyi karz olarak vermiş ve teslim etmişdi. Merhûm da meblağ-ı mezbûru meclis-i akidde ondan istikrâz etmiş ve kabz etmişdi. Zevce-i mezbûreye meblağ-ı mezbûrun tamâmını veya bir kısmını asâleten veya vekâleten merhûm-ı mezbûrdan geri almadığına, bağışlamadığına veya alacağını başkasına havâle etmediğine ve zimmetini bi vechin mine’l-vücûh ve sebebin mine’l-esbâb ibrâ etmediğine dâir yemîn teklîf olundukda yemîn billâh edicek şehâdetleri ba‘de ri‘âyet-i şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer‘ makbûl ve mu‘teber olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükmetti.

Cerâ zâlike fi evâsıtı Cumâdelâhire sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Fahrü’l-kuzât Zeyneddin Efendi b. Yusuf, Nurullah Çavuş b. Muharrem, İlyas Bey b. Nasuh, Şaban b. Abdullah, Behrâm Bey b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah, Mehmed b. Yusufel-Muhzır, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

6. [2b-2, Arapça] **Hatice bt. Abdullah’ın nikâhının tespitine ve mehr-i müeccelin ödenmesine hükmedilmesi**

Udûlden el-Hâc Mehmed b. Mustafa nâm kimesne ve âdilâtdan Şahbula bt. el-Hâc Nebi ve Hatice bt. Abdullah ve Fâtıma bt. Abdullah nâm hanımlar, husûs-ı âti’l-beyânı inkâr eden iki da‘vâlının yani, Kâbe beldesinde fevt olan merhûm el-Hâc Hasan Reis b. Osman’ın sulbî oğlu ve küçük karındaş İbrahim Çelebi’nin vasiyy-i şer‘îsi olan Mehmed Çelebi b. Osman nâm kimesnenin mahzarında ve merhûm-ı mezbûrun annesi ve zevi’l-erhâm cihetinden vârisi olan Şâhî bt. Abdullah nâm kadının mahzarında, hâmiletü hâze’l-kitâb Hatice bt. Abdullah’dan sâdır olan da‘vâ-yı sahiha-i şer‘iyyede gıbbe’l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm el-Hâc Hasan hâl-i hayât ve kemâl-i sıhhatinde bizim yanımızda, lehine şâhitlik yaptığımız mezbûre Hatice ile tezevvüc eylemiş, Hatice de nefsinin ona tezvîc etmişdi. Sonra müdde‘iye-i mezbûreye (mehr-i müecceli cihetinden) meblağ-ı mezbûru

tamâmen veya kısmen, asâleten veya vekâleten merhûm-ı mezbûrdan almadığına, alacağı başkasına havâle etmediğine, hibe etmediğine ve bi vechin mine'l-vücûh zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn teklîf olundukda yemîn billâh edicek şehâdetleri ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' maktûl ve mu'teber olmağın mûcebine hükm edildi.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Behrâm b. Abdullah el-Cündî, Mahmud b. Kemal, Mustafa b. Mehmed ve Mehmed b. Yusuf

7. [2b-3, Arapça] Mehmed Çelebi b. el-Hâc Hasan Reis'in, küçük kardeşine vasî atandığı

Hâkim, babası Kâbe beldesinde vefât eden Mehmed Çelebi b. el-Hâc Hasan Reis'i, babası el-Hâc Hasan'dan intikâl eden mallarının muhâfazası için İbrahim b. el-Hâc Hasan Reis adlı küçük karındaşına vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzîmesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: ( )

8. [2b-4, Arapça] İbrahim Çelebi b. el-Hâc Hasan Reis adlı küçüğe nafaka takdir edildiği

Hâkim, babası Kâbe beldesinde vefât eden İbrahim Çelebi b. el-Hâc Hasan Reis nâm sagîrin nafakası ve kisvesi için babası mezbûr el-Hâc Hasan'dan kendisi- ne intikâl eden mallardan alınmak üzere himâye ve terbiyesi altında bulunduğu vasiyy-i şer'îsi Mehmed Çelebi b. el-Hâc Hasan Reis'in talebiyle ihtiyâca binâen zeyilde mezkûr târihten i'tibâren yevmî beş akçe farz ve takdir etti. Ayrıca vasiyy-i mezbûra, meblağ-ı merkûmun sarfına ve vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zafer- de rücû'una izin verdi ( ).

9. [3a-1, Arapça] Hâkimin küçüklere nafaka takdir ettiği

Hâkim, himâye ve terbiyesi altında buldukları vasîleri kavaf Yusuf Bey b. Mehmed'in talebi üzerine, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpa- şa mahallâtından Sürûri Efendî mahallesinde fevt olan Nasuh b. Mustafa'nın Mehmed, Ali ve Süleyman nâm sığârının nafakaları, kisveleri ve sâir havâic-i zarûriyyeleri için zeyilde mezkûr târihten i'tibâren babaları Nasuh'dan ve yine mahalle-i mezbûrede mukaddemâ vefât eden anneleri Zeyni bt. Abdünnebi'den kendilerine irs-i şer'le intikâl eden mallardan alınmak üzere her birisine altışar

akçe verilmek üzere râyicü'l-vakt yevmî on sekiz akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca vasiyy-i mezbûra, meblağ-ı mezbûru sarf etmeğe ve vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû'una izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min Cumâdelâhire sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Receb b. Yusuf el-İmâm, Mehmed b. Hüdâverdi el-Müezzin, Ahmed Reis-i sultânî, Mustafa b. Ebûbekir

10. [3a-2, Arapça] Memi Reis b. Abdullah'ın Gürcü asıllı câriyesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata mahallâtından Câmî'-i kebîr mahallesinde sâkin olan Memi Reis b. Abdullah nâm kimesne, hâmiletü hâze'l-kitâb orta boylu, kara gözlü, esmer, çatık kaşlı Gürciyyetü'l-asl Nâzenin bt. Abdullah nâm câriye-i memlûkesini âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâfetti.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sâlis min Receb sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Şaban, Ali Çelebi b. Hüsrev, Nurullah Çavuş b. Muharrem, Ali b. Mehmed el-İmâm, Beyti Bey b. İsmail, Mehmed Çelebi el-Mu'arrif, Zerdeşan? Çelebi b. ( ), Süleyman b. Abdullah el-Cerrâh, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

11. [3a-3, Arapça] Ebûbekir Reis b. Sinan Reis'in Gürcü asıllı kölesini âzat etmesi

Reis-i sultânî Ebûbekir Reis b. Sinan, rıkkını mu'terif olan, çatık kaşlı, orta boylu, elâ gözlü Mekriliyyü'l-asl ve sağ dirseğinde eser-i cerh bulunan hâmil-i hâze'l-kitâb Keyvan b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten lillâhi ta'âlâ âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâfetti.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Şücâ', Siyâmi Reis b. İlyas, el-Hâc Mustafa b. Şaban, Ahmed b. Hamza, Ahmed Çelebi b. Abdüllatif, Pîr Hasan b. Abdullah, el-Hâc Yasin b. Abdullah ve gayruhüm

12. [3a-4, Arapça] Mehmed b. Mehmed'in Eflak asıllı câriyesini vasiyet yoluyla âzat ettiği

Udûlden reis-i sultânî Mehmed b. İbrahim ve Kasım Bey b. Abdullah nâm kimesneler, meclis-i şer'-i şerîfde hâzırân olup husûs-ı âti'l-beyânı münkir, hâric-i mahmiye-i Galata mahallâtından Kulekapısı mahallesinde bundan akdem fevt

olan Mehmed b. Mehmed'in zevcesi ve zevi'l-fürûzi'n-nesebiyye cihetiyle vârisi olan Meryem bt. Abdullah nâm hasm-ı câhid mahzarında şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr merhûm Mehmed hâl-i hayâtı ve kemâl-i sıhhatinde, hâzıra bi'l-meclis olan iri gözlü ve Eflakiyyetü'l-asl sagîre câriye-i memlûkesini mevtim- den sonra hür olsun diyerek mutlak tedbîrle âzâd etmişdi. Cârîye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât gibi hürre oldu. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş- şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Tahrîren fî evâhiri Cemâ[ziyelevvel].

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. ( ), Mustafa b. Mehmed, Mehmed Çelebi ( )

13. [3b-1, Arapça] Hâkimin küçüklere nafaka ve anneye iddet nafakası takdir etmesi

Hâkim, Şaban Reis b. Mustafa'nın oğulları Yusuf, Mehmed, Sâlih ve İbrahim nâm sığârın nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i zarûriyyeleri için hâlen gâib olan babaları mezbûr Şaban Reis'den alınmak üzere zeyilde mezkûr târihten i'tibâren her birine on bir akçe verilmek üzere râyicü'l-vakt kırk dört akçe farz ve takdîr etti. Bu talep hâlen himâye ve terbiyesi altında buldukları ve Fâtıma bt. Hamza Reis nâm annelerinden bu konudaki vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbit olan vekîl Ahmed Bey b. Abdüllatif 'den geldi. Hâkim ayrıca meblağ-ı mezbûru sığâr-ı mezbûrîn için sarf etmek ve vakt-i hâcette istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmek üzere annelerine izin verdi. Hâkim sonra vekîl-i mezbûr Ahmed'in talepiyle mezbûre Fâtıma'nın iddet nafakası olarak zevc-i mutallıkı mezbûr Şaban Reis üzerine âti'l-beyân târihten i'tibâren yevmî yirmi bir akçe farz ve takdîr etti.

Cerâ ve hurrîre fî gurreti Cumâdelâhire sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülkâdir Hoca b. Hacı, Mehmed b. Abdullah er-Râcil, Ahmed b. Şaban, Muşa b. Hüsâm, Cafer b. Abdullah, Rıdvan Bey b. Abdullah, Keyvan Bey b. Abdullah, İsa b. Abdurrahman el-İmâm, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed, Hüseyin b. Hasan ve gayruhüm

14. [3b-2, Arapça] Hâkimin vasîye nâzır ataması

Hâkim, mu'temed Mehmed b. Ahmed'i Ebâ Eyyûb-i Ensârî mahallâtından Kasım-paşa mahallesinde bundan akdem fevt olan Yağcı diye ma'rûf merhûm Musli Çelebi b. Derviş'in câriyesi Zemâne bt. Abdullah'ın vaz'-ı hamline ve doğacak çocuğa, merhûm babasından intikâl eden arâzi ve malları vasî ile birlikte kemâl-i ihtimâm ve istikâmet üzere gözetmek maksadıyla kibel-i şer'den mansûb vasî olan müezzin Hüseyin b. Necib nâm kimesneye nâzır nasb etti. O da nezâret-i mezbûreyi kabûl

edip hizmet-i lâzımevi üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin aşere min Recebi'l-mürecceb sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Beytullah b. İsmail, Kasım Çelebi b. Mehmed, Hüseyin Efendi b. Mehmed el-Hatîb, Mahmud Çelebi b. İlyas el-Kâtib, Hoca Mehmed b. Hamza, Seyyid Ramazan b. Seyyid Mustafa, Mustafa b. Abdullah, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

15. [3b-3] Âişe Hatun bt. Abdullah'ın muhallefâtı

Merhûm Cihangir Câmi'i mahallesinde fevt olan ve geride sadece Kenan Bey b. Abdullah nâm zevcini bırakan merhûme Âişe Hâtun bt. Abdullah'ın muhallefâtıdır beytülmâl emîni fahrü'l-akrân Ali Çelebi b. Mustafa ma'rifetiyle 1016 senesi Cumâdelûlâsı'nın 12. gününde yazıldı.

Mecmû'ü'l-müfredât: 5413+6000: 11413

el-Mesârif: 830

el-Bâkî: 10584

Hissetü'z-zevc: 5292

Hissetü'l-emîn: 5292

16. [4a-1,Ararça] Beytülmâlce el konulan muhallefâtın mirasçıya iadesi

Osman b. Şaban ve Mehmed b. Ahmed nâm kimesneler, Kasımpaşa mahallâtından Bâli Hoca mahallesinde bundan akdem fevt olan merhûm Ali b. Musa b. Ali'nin muhallefâtını, emânet ve kitâbet-i mahkiyeleri münâsebetiyle vârisi olmadığı zannıyla zabt eden ve husûs-ı âti'l-beyânı münkir olan, mahmiye-i Galata'da vâki' beytülmâl-i hâs emîni Mahmud Çavuş b. Ahmed ve kâtibi Ali Çelebi b. Mustafa nâm kimesneler mahzarında, işbu hâmil-i hâze'l-kitâb Mustafa b. Mehmed b. İsa ve Hatice bt. Mehmed b. İsa'dan sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, lehine şâhidlikde bulunulan mezbûr Mustafa, merhûm Ali'nin usûbet-i nesebiyye cihetiyle vârisidir. Şu cihetle ki, o merhûmun amca oğludur. Müdde'î-yi mezbûrun babasının adı Mehmed, müteveffâ-yı merkûmun babasının adı Musa'dır. Her ikisinin babasının adı da İsa'dır. Her biri mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından Topkapısı diye ma'rûf mahalle sâkinlerindedir. Lehine şehâdet edilen diğer kimesne olan merkûme Hatice de kezâ amca kızıdır; ancak zevi'l-erhâmdan olması cihetiyle merhûm Ali'nin muhallefâtından hissesi yoktur dediklerinde şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın târih-i mezbûrda mücebince hükm edildi.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed b. Abdüllatif, Mehmed b. Hücetullah es-Sarrâc, Hızır b. Musli, Mustafa [b.] Osman, Mehmed b. Mustafa, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf ve gayruhüm

17. [4a-2] Yirmi sekiz altın karz-ı hasen iddiasının kabul edilmesi

Medîne-i Ebî Eyyûb el-Ensârî mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde bundan akdem fevt olan Bâli b. Pîr Mehmed'in sulbî sagîr oğlu Derviş'in vasiyy-i şer'îsi olan işbu hâmilü'l-kitâb Sami b. Ramazan nâm kimesne meclis-i şer'a medîne-i mezbûre mahallâtından Sofular mahallesinde sâkin iken fevt olan Mustafa Çelebi b. el-Hâc Derviş'in sadriyye kızı kebîre Hatice nâm hâturnun husûs-ı âti'l-beyâna vekîli olup nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbit olan Ali Bey b. Abdullah ve yine müteveffâ-yı mezbûr Mustafa'nın câriye-i müstevlidesi Zemâne bt. Abdullah'ın hamline cânib-i şer'den vasî nasb olunan Hüseyin b. Muhib nâm kimesneleri ihzâr ve mahzarlarında takrîr-i da'vâ edip târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem vasîsi olduğum sagîr-i mezbûr malından altın yüz seksen râyic iken müteveffâ-yı mezbûra yirmi sekiz aded tâmmü'l-vezn sahîhü'l-ayâr altın vermiş idin zimmetinde iken fevt olmuşdur vesâyetim hasebiyle hâlâ muhallefâtından alıverilmesini talep ederim dedikde vasiyy-i mezbûr Satı'nın sıdk-ı da'vâsına mutâbik beyyine talep olundukda ricâl-i müslimînden Kalender b. Süleyman ve Abdi b. Mehmed ve Sinan b. Abdullah el-Kadrî nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde hâzırûn olup şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde fi'l-vâki' târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem sagîr-i mezbûr malından minvâl-i meşrûh [üzre] bizim huzûrumuzda altın yüz seksen râyic iken yirmi sekiz aded altın karz-ı hasen-i şer'î üzere vermişdir bu husûsa şahidlerimiz şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra sâlifü'z-zikr altını vasiyy-i merkûm müteveffâ-yı mezbûrdan bi'l-asâle ve bi'l-vekâle küllen ve ba'zan alma-dığına yemîn teklîf olundukda yemîn billâh edicek mâ hüve'l-vâki' kayd ü sebt [olundu].

Hurrîre fi târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn

18. [4b-1] Keyvan Ağa b. Abdülmennân'ın evin yarı hissesini sattığı

Fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Keyvan Ağa b. Abdülmennân mahfil-i kazâda fahrü'l-eşbâh Tersâne-i âmire reislerinden Abdi Reis b. Ali nâm kimesne muvâcehesinde bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip mahmiye-i Galata hâricinde Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde bundan akdem vefât edip verâseti benim mu'takam olmağın usûbet-i nesebiyye ile bana ve zevc-i metrûkü mûmâ-ileyh Abdi Reis'e münhasıra

olan Gülizar bt. Abdullah muhalledfâtından mahalle-i mezbûrede vâki' iki tarafı tarîk-i âmma ve bir tarafı Hamamcızâde mülküne ve bir cânibi Mehmed b. Ali mülküne ve bir cânibi yine mûmâ-ileyh Abdi Reis mülküne muntehâ olup iki beyt-i ulvîyi ve altında bir mahzeni ve bir su kuyusunu ve muhavvatayı müşte- mil olan menzilin merhûme-i mezbûreden irs-i şer'le bana intikâl eden nısf-ı şâyi'ini cemî'-i tevâbi' ve levâhıkıyla merhûme-i mezbûrenin zevci mûmâ-ileyh Abdi Reis'e on beş bin beş yüz nakid râyicü'l-vakt akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip meblağ-ı mezbûru mûmâ-ileyh Abdi Reis yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim menzil-i mezbûrun nısfı verâseten ve nısfı şirâ-i şer'î ile mülk-i mahz ve hakk-ı sırfıdır keyfe mâ yeşâ' tasarruf eylesin dedikde mukırr-ı müşârün- ileyh Keyvan'ın vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârını müşteri'-i mûmâ-ileyh Abdi Reis vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîkeyledikde mâ vaka'agıbbe't-talepketb olundu.

Cerâ zâlike fi evâili Receb li sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban b. Sadullah, Müyesser b. Ahmed Çelebi, Mehmed Bey b. Abdullâh, kazzâz Mahmud, Mahmud Efendi b. ( ) el-Kâtib, Mehmed b. Mustafa el-Kâtib, el-Hâc Mehmed b. Hasan, Cezerî Mehmed b. Abdullâh, Murad Çavuş b. Abdullâh, Perviz b. Abdullâh ve gayruhüm

19. [4b-2, Arapça] Hâkimin küçük kıza vasî atadığı

Hâkim, hâmil-i hâze'l-kitâb Ahmed Bey b. Abdüllatif'i, Âişe nâm sagîrenin hıfz-ı ahvâli ve sağığında dâhil-i havâss-ı Galata'da vâki' Uncu oğlu mahallesinde sâkin iken bir donanma seferinde vefât eden babası Bâli Reis b. Abdurrahman'dan kendisine intikâl eden malların zabtı için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i merkûmeyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike fi evâili Receb li sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hızır Beşe b. Abdullâh, Mustafa Çelebi b. Ahmed, Mustafa b. Abdullâh, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

20 [4b-3] Fâtıma bt. Abdullâh'ın muhalledfâtı

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa kasabası el-Hâc Ahmed mahallesinde vefât eden ve geride vâris olarak sadece Midillili Bahâüddin b. Mehmed nâm zevcini bırakan merhûme Fâtıma bt. Abdullâh'ın muhalledfâtıdır. 1016 senesi 12 Cumâdelülâ târihinde beytûlmâl-i hâs emîni Ali Çelebi b. Mustafa tarafından yazıldı.

el-Mecmû'ü'l-müfredât: 2881

el-Mesârif: 1130

el-Bâkî: 1751

Hissetü'z-zevc: 875

Hissetü'l-emîn: 875

20. [5a-1, Arapça] Köle âzadı ile ilgili noksan hüccet

( ) hasbeten lillâhi ta'âlâ ve haseneten li rûhi Resûlihi'l-mu'allâ âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Vâki' ikrâr gulâm-ı mezkûr tarafından da vicâhen ve şifâhen tasdik edildi. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefinden hür bir ki- mesne oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâsıtı şehri Saferi'l-muzaffer hateme'llahü bi'l-hayri ve'z-zafer min şühûri sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Hemdem el-Îmâm, Hüseyin Çelebi b. Mehmed el-Müezzîn, Ali Ağa b. Abdülmennân, Eyüb Çelebi b. Sefer el-Cündî, Emrullah b. Ali el-Kayyım

21. [5a-2, Arapça] Hâkimin küçük kıza nafaka takdiri ve annesine istidâneye izin vermesi

Hâkim, mahmiye-i Galata tevâbi'inden mahmiye-i Kostantiniye mahallâtından Yeldeğirmeni mahallesinde vefât eden reis-i sultânî merhûm Hüseyin Bey b. Ali'nin Âişe nâm sagîre kızının nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i zarûriyyesi için zeyilde yer alan târihden i'tibâren müteveffâ-yı mezbûr babasının kendisine intikâl eden emvâlden alınmak üzere, hâlen himâye ve terbiyesi altında bulunduğu Ümmühânî bt. Hasan adlı annesinin talebiyle râyicü'l-vakt yevmî on akçe-i Osmânî farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca anneye meblağ-ı mezbûrun sarfına ve vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû'una izin verdi.

Fî gurreti Receb sene 1016.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa b. Abdullah, Kâbil b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah korucu, Abdi b. İbrahim, Hasan Çelebi b. Mehmed

22. [5a-3, Arapça] Hâkimin iki küçük kardeşe nafaka takdiri ve annelerine istidâneye izin vermesi

Hâkim, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Yazıcı mahallesinde vefât eden Receb b. Mahmud'un Mustafa ve Sâliha nâm sagîreyinin nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i

zarûriyyeleri için müteveffâ-yı mezbûr babalarından kendilerine irs-i şer'le intikâl eden mallardan alınmak üzere, himâyesi ve terbiyesi altında buldukları Mümine bt. Mehmed nâm annelerinin talebiyle zeyilde yer alan târihten i'tibâren râyicü'l- vakt yevmî dört akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca anneye vakt-i hâcetde istidâneye edip vakt-i zaferde rücû' etmeğe izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı şehri Recebi'l-mürecceb sene hamse aşere ve elf.
Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Bey b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed, el-Hâc Rıdvan b. Abdullah ve gayruhüm

23. [5a-4] Mustafa b. el-Hâc'ın muhallefâtı

Kasımpaşa kasabası, Câmi'-i kebîr mahallesinde vefât eden ve geride Sitti Hâtun bt. Mustafa nâm annesini, Fâtıma ve Âişe nâm ana-baba bir kız karındaşlarını ve Ali b. Mehmed nâm baba bir erkek karındaşını bırakan Debbâğ el-Hâc Ahmed'in sagîr oğlu Mustafa'nın muhallefâtıdır.

Vaka'a et-tahrîr fî'l-yevmi't-tâsi' min Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.
1016 senesi Rebî'ulevvel ayının 11. günü ile müverrah Galata askerî kassâmı Ali Çelebi b. Mehmed'in tutduğu defter gereğince merhûm babasından kendisine intikâl eden mal tutarı: 106.822

Sene-i mezbûre evâhir-i Cumâdelâhire târihi ile müverrah ikinci bir defter gereğince kendisine erkek karındaşı Mehmed'den intikâl eden mal tutarı: 43333
Yekûn: 150155

Techîz, tekfîn ve resm-i kısmet mesârifi: 3000,

Nafaka-i sagîr fî selâse sinîn 7155,

Meblağ: 10155,

el-Bâkî: 140000

Annenin sūdüs hissesi: 233333,

Kız karındaşı Fâtıma'nın hissesi: 46666,

Diğerkız karındaşı Âişe'nin hissesi 46666,

Erkek karındaşı Ali'nin hissesi: 23333

24. [5b-1, Arapça] Tarih düşümü

Vaka'a el-bed'ü bi tahrîri'l-hücec ve't-temessükât ve'd-defâtir ve's-sicillât fî Şa'bâni'l-mu'azzam li sene hamse aşere ve elf

[1015 senesi Şa‘bân-ı mu‘azzamında hücec, temessükât, defâtir ve sicillâtın tahrîrinin başlangıcı]

25. [5b-2, Arapça] el-Hâc Mehmed b. Mahmud’un oğluna vasiyy-i muhtâr atadığı

Umdetü’l-emâcid ve’l-ekârim Nasuh Kapudân b. İvaz ve fahrü’l-eşbâh Mehmed Reis b. Nuh nâm kimesneler, mahmiye-i Galata hâricinde vâki‘ Kasımpaşa mahallesinde sâkin iken Donanma-yı hümâyûn seferinde mezbûr Nasuh Kapudân’ın gemisinde fevt olan el-Hâc Mehmed b. Mahmud’un zevcesi ve vârisi olan Âişe bt. Abdullah nâm hâturn kibelinden husûs-ı âti’l-beyânı inkâra vekâleti fahrü’l-emâsil ve’l-eşbâh Ali Reis b. Abdullah ve el-Hâc Ali b. Abdullah nâm kimesnelerin şehâdetleriyle nehc-i şer‘î üzere sâbit olan vekîl Ahmed b. Mustafa nâm kimesnenin mahzarında, hâmil-i hâze’l-kitâb İbrahim Çelebi b. Mustafa’dan sâdır olan da‘vâ-yı sahîha-i şer‘iyyede gıbbe’l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayâtında lehine şâhidlik yaptığımız merkûm İbrahim Çelebi’yi Mustafa adlı sagır oğlunun tesviye-i umûruna ve kendisine irs-i şer‘le intikâl edecek mal- ların zabtına vasî seçti; o da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı. Şehâdetleri ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer‘ mu‘teber ve makbûl olma- ğın mücebiyle hükm edildi.

Cerâ zâlike fi evâili Şa‘bân sene 1015.

Şuhûdü’l-hâl: Abdullah b. Mehmed, Mehmed Bey b. Abdullah, Himmet b. Mehmed, Hasan b. Abdullah, Osman b. Mahmud, İbrahim b. Nesîmi, Sefer Reis b. Abdullah, el-Hâc Ali b. Abdullah, Kasım b. Mesud, Mehmed b. Yusuf, Mehmed b. Mustafa el-Kâtib, Mustafa b. Mahmud el-Muhzır, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, el-Hâc Ali b. Abdullah el-Kayyim ve gayruhüm

26. [5b-3, Arapça] Ali b. Abdullah adlı babaları ölen küçük çocuklara hâkimin

vasî ataması

Hâkim, 17. yaya bölüğünün odabaşısı diye ma‘rûf Mehmed b. Abdullah nâm yayı Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü’l-Bârî- mahallâtından Câmi‘-i kebîr mahallesinde vefât eden merhûm Ali b. Abdullah adlı yayanın Mustafa, Sâlih, Mahmud ve Fâtıma adlı sığârının hıfz-ı ahvâli ve irs-i şer‘le babaları mezbûr Ali’den kendilerine intikâl eden malların muhâfazası için ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Hurrîre fi’t-târîhi’l-mezbûr.

Şuhûdü’l-hâl: Mustafa b. Muzaffer el-İmâm, Ahmed b. Abdullah, Ömer b. Abdullah, Ali Beşe b. Abdullah ve gayruhüm

27. [6a-1]el-Hâc Mehmed Reis b. Mahmud'un muhalledâtının vasiye teslimi

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa Câmi'-i şerîfi mahallesi sâkinlerinden olup Donanma-yı hümâyûn seferinde umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim Nasuh Kapudân b. İvaz nâm kimesnenin seffinesinde vefât eden el-Hâc Mehmed Reis b. Mahmud'un sulbî sagîr oğlu Mustafa'ya vasiyy-i muhtâr olan İbrahim Çelebi b. Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda müşârün-ileyh Nasuh Kapudân mahzarın- da bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip bundan akdem Donanma-yı hümâyûn seferinde müşârün-ileyh kapudânın seffinesinde mezbûr el-Hâc Mehmed fevt olduk- da yanında mevcûd olan muhalledâtından bir kürdeyi ve bir mâî çuka yelek ve bir göcen kürklü ...? çukayı ve bir mor çuka tuman çakşırını ve bir müsta'mel tûlbenti ve bir fes takyesini ve bir tencereyi ve üç ...? donunu ve üç uçkuru ve bir münakkaş küçük makramayı ve bir bakır kahve ibriğini ve bir kuntranı çuka bornosu ve iki beyaz velenseyi ve bir köhne sofrayı ve bir küçük kaliçeyi ve bir mükemmel rahtı ile Cezâyir tüfengini ve bir kevgir kepçeyi ve bir câmedanı ve bir nısf tûlbenti ve bir sahanı ve bir köhne zenbili ve içinde sikke-i harbiyye ile meskûke 26 guruş-ı kebîr bir sikke altın ve yüz fiddî Osmânî akçe ile memhûr bir kese yi zü'l-kadri'r-refî' ve'l-câhi'l-menî' sâhibü'l-izzî ve'l-iclâl sâhib-i ezyâli'l-mecd ve'l-ikbâl el-mahfûf bi sunûf-i avâtifi'l-mülk el-müte'âl Kapudân Cafer hazretleri cânib-i âlilerinden müşârün-ileyh Nasuh Kapudân'a emânet vaz' olunmuş idi. Hâlen vesâyet-i mah- kiyem hasebiyle kesesi ile meblağ-ı mezbûru ve zikr olunan esbâbın cümlesini müşârün-ileyh Nasuh Kapudân yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim dedikte mâ vaka'a gibbe't-talep ve't-tasdik ketb olundu.

Cerâ zâlike fî evâili Şa'bân sene 1015.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn fî hüccet-i vasiyy-i muhtâr

28. [6a-2,Arapça]Ali b. Abdullah'ın teçhiz ve tekfini ve yemek verilmesi için on bin akçe vasiyet ettiği

Ahmed Çelebi b. Ali ve Mercan b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'de, Hazret-i Ebî Eyyûb-i Ensârî mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesinde vefât eden merhûm Ali b. Abdullah'ın Mustafa, Sâliha, Mehmed ve Fâtma nâm evlâd-ı sığârına kıbel-i şer'den mansûb vasî olan ve husûs-ı âti'l-beyânı münkir bulunan Mehmed b. Abdullah nâm kimesne mahzarında, merhûm-ı mezbûrun vasiyyetlerinin tenfizi için seçdiği vasiyy-i muhtâr olan hâmil-i hâze'l-kitâb el-Hâc Ahmed b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, mezbûr Ali maraz-ı mevte yakalanıp başını yastığa koyduğunda mevtinden sonra sülüs-i mâlından râyicü'l-vakt on bin akçe-i Osmânî ayrılıp lehine

şâhidlik yapılan müdde'î-i mezbûr eliyle techîz ve tekfinine ve vefâtı ânındaki zarûri ihtiyâclara harcanmasını ve meblağ-ı mezbûr tükenene kadar eyyâm-ı mu'tâdede can aşî verilmesini vasiyyet etti. Mezbûr el-Hâc Ahmed'i de bu vasiyyetin tenfizine vasiyy-i muhtâr kıldı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın şehâdetleri mücebince hükm olundu.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Musli el-İmâm, Ahmed b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Ali Beşe b. Abdullah, Derviş b. Abdullah ve gayruhüm

29. [6b-1] Karamürsel tipi gemideki ortaklık payının satışı

Mahmiye-i Galata hâricinde Tophane'de Fındıklı nâm mevzi' kurbunda Hasan Çelebi mahallesi sâkinlerinden olup deryâ seferinde vefât eden merhûm el-Hâc Seyyid Şaban b. Ali nâm müteveffânın verâseti sagîr sulbî oğulları Şükrullah ve Mustafa ve Ali ve Mehmed ve kızları Âişe ve Hatice ve zevcesi Aynî Hâtun bt. Şaban'a münhasıra olup merhûm mezbûr el-Hâc Seyyid Şaban'ın karındaşı olup sığâr-ı mezbûrûnun vasiyy-i şer'îleri olan el-Hâc Seyyid Mustafa b. Ali nâm kimesne işbu sâhibetü'l-kitâb mezbûre Aynî mahzarında bi'l-vesâye ikrâr ve i'tirâf edip merhûm mezbûrun beyne'l-mellâhîn karamürsel denilmekle ma'rûf olan sefînde olan nisf hisse-i şâyi'ası ba'de'l-vefât verese-i mezbûrûn beyninde kırk sehim kılınıp taksîm olundukda zikr olunan kırk sehimden beş sehmi mezbûre Aynî ve otuz beş sehmi sığâr-ı mezbûrûna intikâl eylemiştir. el-Hâletü hâzihî sığâr-ı mezbûrûna intikâl eden otuz beş sehim sefine-i mezbûre-i köhne gark olursa eytâma zarar terettüb olmak ihtimâli kebîrû'l-vukû' olmağın min külli'l- vucûh eytâm için bey' enfa' olmağla bey' men yezîd kılınıp beyne't-tâlibîn zikr olunan otuz beş sehim kirâren ve mirâren nidâ olunup sûk-ı sultânî cem'an yirmi bir bin akçeye çıkdıkda rağabât-ı nâs müntefî'a olup semen-i mezbûr ile merkûme Aynî üzerinde karâr etmeğın zikr olunan otuz beş sehmi cemî' âlât ve esbâbı ile merkûme Aynî'ye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen-i mezbûr ve teslîm-i mebî'-i merkûm eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan otuz beş sehim merkûme Aynî'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe teşâ' mutasarrıfe ola dedikde vasiyy-i mezbûrun ikrâr-ı meşrûhlarını merkûme Aynî bi'l-muvâcehe tasdîk edecek işbu vesîka ketb olundu.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Ali b. Eyüb, el-Hâc Hayreddin b. Mahmud, Pîrî b. Abdullah, Seyyid Mehmed b. İsmail, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf

30. [6b-2, Arapça] **Hâkimin el-Hâc Seyyid Mustafa b. Ali adlı vasiye Âsiye bt.**

Şaban'ı nâzır nasbı

Hâkim, sağlığında Tophane mahallâtından Hasan Çelebi mahallesinde sâkin iken bir deryâ seferinde vefât eden merhûm el-Hâc Seyyid Şaban b. Ali'nin Mustafa, Şükrullah, Mehmed, Ali, Âişe ve Hatice nâm sığârının Âsiye bt. Şaban nâm annelerini sığâr-ı mezkûrine kıbel-i şer' den mansûb vasî olan amcaları el-Hâc Seyyid Mustafa b. Ali'ye nâzır atadı. Ki artık vasî onun iznini almadan ve fikrini sormadan küçüklerin malları üzerinde tasarrufa mübâşeret etmeyecektir. O da nezâret-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ fi't-târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Sâbikûn

31. [7a-1, Arapça] **Hâkimin el-Hâc Seyyid Şaban b. Ali'nin küçük çocuklarına**

vasî ataması

Hâkim, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Hasan Çelebi mahallesinde Fındıklı diye bilinen mevzi' kurbunda sâkin iken bir deryâ seferinde vefât eden babaları el-Hâc Seyyid Şaban'ın Mustafa, Şükrullah, Mehmed, Ali, Âişe ve Hatice nâm evlâd-ı sığârına amcaları el-Hâc Seyyid Mustafa b. Ali nâm kimesneyi hıfz-ı ahvâl ve babalarından kendilerine irs-i şer' le intikâl eden malların zabtı için ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Hurrire fi't-târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Sâbikûn

32. [7a-2, Arapça] **Hâkimin küçüklere nafaka takdir edip annelerine istidâneye**

izin vermesi

Hâkim, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Hasan Çelebi mahallesinde Fındıklı diye bilinen mevzi' kurbunda sâkin iken bir deryâ seferinde vefât eden el-Hâc Seyyid Şaban'ın Mustafa, Şükrullah, Mehmed, Ali, Âişe ve Hatice nâm evlâd-ı sığârının nafaka, kisve ve sâir havâic-i zarûriyyeleri için babalarından kendilerine irs-i şer' le intikâl eden mallardan alınmak üzere, himâye ve terbiyesi altında buldukları Aynî Hâtun bt. Şaban nâm annelerinin talebiyle zeyilde mezkûr târihten itibaren râyicü'l-vakt yevmî her birine üçer akçe olmak üzere 18 akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca anneye meblağ-ı mefrûzu harcamaya ve vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmeğe izin verdi.

Hurrire fi'l-yevmi's-sânî aşere min Şa'bâni'l-mu'azzam sene hamse aşere ve elf.
Şuhûdü'l-hâl: Sebeka sâbikûn

33. [7a-3] el-Hâc Seyyid Şaban b. Ali'nin muhalledfâtı

Sağlığında Hasan Çelebi mahallesindeki Fındıklı diye meşhûr mevzi' kurbunda sâkin iken bir deryâ seferinde vefât eden ve geride Şükrullah, Mustafa, Ali ve Mehmed nâm dört erkek çocuk ve Âişe ve Hatice adlı iki kız çocuk ve Aynî bt. Şa- ban adlı zevcesini bırakan merhûm el-Hâc Seyyid Şaban b. Ali'nin muhalledfâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâili Şa'bâni'l-mu'azzam sene hamse aşere ve elf.

Kaliçe köhne	200	Leğen ma'a ibrik	120
İhram	150	Tencere	150
Kebe ...? köhne	120	Enserân	5
Yorgan-ı Yemeni	140	Kaliçe köhne	50
Kaliçe köhne	80	Hâne der mahalle-i mezbûre	22000
Kilim köhne	80	Câriye	4000
Kaliçe köhne	130	Nısf sefine	24000
Tülbent beyaz	13	Der zimmet-i el-Hâc Seyyid Mustafa	18000
Yorgan köhne	40	Yekûn	69920
Kebe köhne	50	Resm-i kısmet	1300
Güğüm	50	Harc-ı hücec, defteriyye ve huddâmiye ve kâtibiyye ve dellâliyye	430
Kebe-i Yanbolu	160	Yekûn	1730
Kebe mavi	250	[7b] Sahhe'l-bâkî	68140
Döşek beledî	50	Hissetü'z-zevce	8517
Yastık köhne	200	Hissetü Şükrullah	11924
Perde-i ...?	120	Hissetü Mustafa	11924
Kılıç köhne	150	Hissetü Mehmed	11924
Kilim köhne	15	Hissetü Ali	11924
Kebe köhne	40	Hissetü Âişe	5962
Mînder köhne	10	Hissetü Hatice	5962
Sini nühâs	200		
Tülbent köhne	30		
Sahan	120		
Tas ma'a kapak	80		

34. [7b-1] Âişe bt. Mustafa'nın evini el-Hâc Behrâm'a sattığı

Kal'a-i Boğazkesen mahallâtından el-Hâc Kemal mahallesi sâkinelerinden Âişe bt. Mustafa nâm hâtun tarafından menzil-i âti'l-beyânı bey'a ikrâra vekîl olup vekâleti nehc-i şer'î üzre Ali b. Abdullah el-Cündî ve Mustafa b. Memi nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbit olan Ömer b. Osman nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu hâmilü'l-kitâb el-Hâc Behrâm b. Abdullah nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf edip kal'a-i mezbûre mahallâtından ...? mahallesinde vâki' hudûdunun bir tarafı kubûr-i müslimîn ve bir tarafı tarîk-i âm ve bir tarafı Mehmed Çelebi b. ( ) mülküne muntehî olup iki küçük harâbe evleri ve bir eşcâr-ı müsmireli cüneyneyi müstemil olan menzil müvekkile-i mezbûre Âişe taht-ı mülkünde iken mezbûr el-Hâc Behrâm bin sekiz yüz fiddî Osmânî akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen-i mezbûr ve teslîm-i mebi'-i merkûm eyle- di dedikde vekîl-i mezbûrun sâdır olan ikrârını müşterî-i mezbûr el-Hâc Behrâm vicâhen tasdîk edicek mücebince ketb olundu.

Cerâ ve hurrire fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Mustafa, Davud Bey b. Hüccetullah? el-Cündî, Ali Çelebi el-Cündî, Mehmed b. Mahmud, Süleyman Bey, Hüseyin b. Hasan

35. [7b-2, Arapça] el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Eflak asıllı kölesini sözleşmeli olarak âzat ettiği

Udûlden Mehmed Reis b. Nuh ve Memi Bey b. Abdullah ve Ahmed Reis b. Mustafa nâm kimesneler, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasım-paşa mahallesinde sâkin iken Akdeniz donanmasıyla seferde bulunan Nasuh Kapudân'ın gemisinde fevt olan merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Mustafa nâm sagîr oğlunun vasiyy-i muhtârı olan ve husûs-ı âti'l-beyânı münkir İbrahim Çelebi b. Mustafa nâm vasî mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb uzun boylu, açık kaş- lı, sarışın, elâ gözlü ve Eflak asıllı Kâbil b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i sıhha- tinde işbu hüccetin tahrîrinden üç ay mukaddem yukarıda vasıfları zikr edilmiş bulunan lehine şâhidlik yapılan abd-i memlûkünü Mustafa nâm sagîr oğluna üç sene hizmet etmesi mukâbilinde kitâbete kesdi. O da kitâbet-i mezbûreyi kabûl etti. Oğlu Mustafa'ya olan bu hizmetini edâ ettiğinde sâir ahrâr-ı mükellefin gibi hür olacaktır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl ol- mağın mücebince hükm edildi.

Cerâ fi'l-yevmi's-sâlis min Şaban sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdullah b. Ömer el-Îmâm, Keyvan Ağa b. Abdullah, Mehmed Reis b. Abdullah, Mehmed Reis b. Nuh, el-Hâc Mustafa b. Veli, Hüseyin Çelebi

b. İlyas, el-Hâc İsa b. Alâaddin, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır ve gayruhüm

36. [8a-1, Arapça] el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un kölesini sözleşmeli olarak âzat ettiği

Udûlden Mehmed Reis b. Nuh ve Memi Bey b. Abdullah ve Ahmed Reis b. Mustafa nâm kimesneler, hâl-i hayâtında Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde sâkin iken Akdeniz donanmasıyla seferde bulunan Nasuh Kapudân'ın gemisinde fevt olan merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Mustafa nâm sagır oğlunun vasiyy-i muhtârı olan ve husûs-ı âti'l-beyânı münkir İbrahim Çelebi b. Mustafa nâm vasî mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb uzun boylu, zenci, açık kaşlı, iri kara gözlü ve sağ kulağı üstünde eser-i cerh bulunan Hüseyin b. Abdullah'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i sıhhatinde bu hüccetin tahrîrinden üç ay mukaddem yukarıda vasıfları zikr edilen lehine şahidlik yapılan abd-i memlûkünü Mustafa nâm sagır oğluna üç sene hizmet etmesi mukâbilinde kitâbete kesdi. O da kitâbet-i mezbûreyi kabûl etti. Oğlu Mustafa'ya olan bu hizmetini edâ ettiğinde sâir ahrâr-ı mükellefîn gibi hür olacaktır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

37. [8a-2, Arapça] el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un kölesini sözleşmeli olarak âzat ettiği

Udûlden Mehmed Reis b. Nuh ve Memi Bey b. Abdullah ve Ahmed Reis b. Mustafa nâm kimesneler, hâl-i hayâtında Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde sâkin iken Akdeniz donanmasıyla seferde bulunan Nasuh Kapudân'ın gemisinde fevt olan merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Mustafa nâm sagır oğlunun vasiyy-i muhtârı olan ve husûs-ı âti'l-beyânı münkir İbrahim Çelebi b. Mustafa nâm vasî mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb ( )'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i sıhhatinde bu hüccetin tahrîrinden üç ay mukaddem yukarıda vasıfları zikr edilen lehine şahidlik yapılan abd-i memlûkünü Mustafa nâm sagır oğluna üç sene hizmet etmesi karşılığında kitâbete kesdi. O da kitâbet-i mezbûreyi kabûl etti. Oğlu Mustafa'ya olan bu hizmetini edâ ettiğinde diğer ahrâr-ı mükellefîn gibi hür olacaktır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

38. [8a-3, Arapça] el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Eflak asıllı kölesini sözleşmeli olarak âzat ettiği

Udûlden Mehmed Reis b. Nuh ve Memi Bey b. Abdullah ve Ahmed Reis b. Mustafa nâm kimesneler, hâl-i hayâtında Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa Câmî'i mahallesinde sâkin iken Akdeniz donanmasıyla seferde bulunan Nasuh Kapudân'ın gemisinde fevt olan merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Mustafa adlı sagîr oğlunun vasiyy-i muhtârı olan ve husûs-ı âti'l-beyânı münkir İbrahim Çelebi b. Mustafa nâm vasî mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb uzun boylu, sarışın, açık kaşlı, elâ gözlü, Eflak asıllı ve sağ kaşının üzerinde eser-i cerh bulunan Yusuf b. Abdullah'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i sıhhatinde bu hüccetin tahrîrinden üç ay mukaddem yukarıda vasıfları zikr edilen lehine şahidlik yapılan abd-i memlûkünü Mustafa nâm sagîr oğluna üç sene hizmet etmesi mukâbilinde kitâbete kesdi. O da kitâbet-i mezbûreyi kabûl etti. Oğlu Mustafa'ya olan bu hizmetini edâ ettiğinde diğerk ahrâr-ı mükellefin gibi hür olacaktır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş- şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

39. [8a-4, Arapça] Hâkimin çocuğa nafaka takdiri ve anneye istidâneye izin vermesi

Hâkim, hâl-i hayâtında Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa Câmî'i mahallesinde sâkin bulunan ve Akdeniz donanmasıyla seferde iken Nasuh Kapudân'ın gemisinde vefât eden merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Mustafa nâm sagîr oğlunun nafakası için, himâyesi ve terbiyesi altında bulunduğu Âişe bt. Abdullah nâm annesinin talebiyle kendisine merhûm babasından intikâl eden mallardan alınmak üzere râyicü'l-vakt yevmî on akçe-i Osmânî farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca annenin meblağ-ı mefrûzu sagîr-i mezbûrun havâicine harcamasına ve vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmesine izin verdi.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

40. [8b-1, Arapça] Hâkimin İbrahim Çelebi b. Mustafa adlı vasîye Âişe bt.

Abdullah'ı nâzır ataması

Hâkim, Âişe bt. Abdullah'ı hâl-i hayâtında Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde sâkin bulunan ve Akdeniz donanmasıyla seferde iken Nasuh Kapudân'ın gemisinde vefât eden merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Mustafa nâm sagîr oğlunun vasiyy-i muhtârı olan İbrahim Çelebi b. Mustafa nâm kimesneye nâzır nasbetti. Ki vasî artık vesâyete ilgili bir husûsta nâzır-ı mezbûrun izni olmadan herhangi bir mu'âmelede bulunmayacaktır. O da nezâret-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

41. [8b-2, Arapça] Hâkimin Haydar b. Abdullah'ın çocuklarına vasî ataması

Hâkim, Kamer Hâtun bt. Abdullah nâm hâtunu, bir deryâ seferinde vefât eden merhûm Reis-i sultânî Haydar b. Abdullah'ın Kerime ve Aliye nâm sagîreynine babalarından kendilerine irs-i şer'le intikâl eden malların muhâfazası ve zabt-ı ahvâli için ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyete mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi 20 Şa'bân sene-i mezbûre.

Şuhûdü'l-hâl: Abdi Halife b. Mehmed el-Müezzîn, Dervîş b. Abdullah, Mehmed Çelebi el-Muhzır, Mustafa el-Muhzır ve gayruhüm

42. [8b-3, Arapça] Hâkimin Haydar b. Abdullah'ın çocuklarına nafaka takdir etmesi ve annelerine istidâneye izin vermesi

Hâkim, bir deryâ seferinde vefât eden merhûm Haydar b. Abdullah'ın Kerime ve Aliye nâm sagîreyninin nafaka, kîsve ve sâir havâic-i zarûriyyeleri için babalarından kendilerine irs-i şer'le intikâl eden mallardan alınmak üzere himâye ve terbiyesi altında buldukları hâmiletü hâze'l-kitâb Kamer Hâtun bt. Abdullah nâm annelerinin talebiyle zeyilde mezkûr târihten i'tibâren râyicü'l-vakt yevmî altı akçe-i Osmânî farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmesi için anneye izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn

43. [8b-4, Arapça] Seyyid Şaban b. Seyyid Ali'nin, el-Hâc Ali

b. Eyüb'den ödünç aldığı

el-Hâc Mehmed b. Mustafa ve Seyyid Musa b. Seyyid İbrahim nâm kimesneler, kazâ-i mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından Hasan Çelebi mahallesinde sâkin bulunan ve bundan akdem Akdeniz'de boğularak vefât eden Seyyid Şaban b. Seyyid Ali'nin Seyyid Şükrullah, Seyyid Mehmed, Seyyid Mustafa, Ali ve Şerife Hatice nâm evlâd-ı sığârına kıbel-i şer'den mansûb vasî olan Seyyid Mustafa b. Seyyid Ali nâm kimesne mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb el-Hâc Ali b. Eyüb'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayâtında, lehine şahidlik yapılan el-Hâc Ali'den karz tarikiyle râyicü'l-vakt yirmi bin akçe-i Osmânî alıp kabz ettiği ni ikrâr ve i'tirâf etmişdi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve müdde'î-yi mezbûr el-Hâc Ali'ye meblağ-ı mezbûru merhûm-i mesfûrdan asâleten veya vekâleten kısmen veya tamâmen alıp kabz etmediğine, bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine yemîn verilmesinin ardından hâkim şehâdetleri mûcebince hükmetti.

Cerâ fi evâsıtı Şa'bân sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Hayreddin b. Mahmud, el-Hâc Ramazan b. Eyüb, Mehmed b. Şükrullah, Mustafa b. Hüdâverdi, Seyyid Hasan b. Seyyid Ali, Abdurrahman b. Abdülmümin ve gayruhüm

44. [9a-1, Arapça] Hâkimin Kamer bt. Abdullah adlı vasî üzerine Bayram Beşe

b. Abdullah'ı nâzır ataması

Hâkim, Bayram Beşe b. Abdullah nâm kimesneyi, bir deryâ seferinde vefât eden reis-i sultânî merhûm Haydar b. Abdullah'ın Kerime ve Aliye nâm sagireynine kıbel-i şer'den mansûbe vasî olan Kamer bt. Abdullah nâm hâtuna kendileri- ne müteveffâ-yı mezbûr babalarından irs-i şer'le intikâl eden malları gözetmek, umûrunu tesviye etmek ve sâir işlerinde vasiyy-i mezkûrle birlikte hareket etmek üzere nâzır atadı. Ki artık vasî, vesâyetle alâkalı bir işe nâzırın emri olmadan kemâl-i ihtimâm ve istikâmet üzere başlayamayacaktır. O da nezâret-i merkûmeyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Abdi Halîfe b. Mehmed Müezzîni, Derviş b. Mehmed, Mehmed Çelebi muhzır, Mustafa el-Muhzır ve gayruhüm

45. [9a-2, Arapça] **Rüstem Bey b. Abdullah'ın Rus asıllı câriyesini vasiyet yoluyla**

âzat etmesi

Beşiktaş kasabası Sinan Paşa mahallesinde sâkin fahrü'l-eşbâh Rüstem Bey b. Abdullah kıbelinden fahrü'l-emâsil ve'l-eşbâh zaîm Receb Ağa b. Abdullah ve zaîm Murad b. Abdullah nâm kimesnelerin şehâdetleri ile aşağıda zikr edilecek olan tedbîr ikrârına vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbit olan vekîl müezzin Hasan b. Abdullah şöyle ikrâr ve i'tirâf etti ki, müvekkili mezbûr Rüstem uzun boylu, elâ göz- lü, açık kaşlı, esmer ve Rûsiyyetü'l-asl câriye-i memlûkesi hâmiletü hâze'l-kitâb Peymâne bt. Abdullah'ı, maraz-ı mevtimden kırk gün mukaddem benden hürsün diyerek mukayyed tedbîr ile âzâd etti. Mezbûr efendisi öldüğünde o da mezheb-i muhtâra göre efendisi mal varlığından ayrılıp hür olacaktır.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Şa'bân sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Kadri Hoca imâm, Abdullah b. Abdülkâdir imâm, Receb b. Ârif imâm, Üstâd Hasan b. Abdullah, Ahmed Reis b. Abdullah, Yusuf b. Abdullah, Nasuh Efendi b. Abdullah imâm ve gayruhüm

46. [9a-3, Arapça] **Mustafa b. Abdullah'ın Rus asıllı câriyesini âzat ettiği**

Yahya Bey b. Ahmed ve Ahmed Bey b. Abdullah ve Pervâne b. Abdullah nâm kimesneler, vilâyet-i Anadolu'da vâki' Döne kasabasında vefât eden merhûm müteferrika Mustafa b. Abdullah'ın oğlu ve merhûmun Âişe nâm sagîre kızının vasiyy-i şer'îsi olan ve husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid Mehmed nâm kimesne mahzarında, orta boylu, açık kaşlı, beyaz tenli, elâ gözlü ve Rûsiyyetü'l- asl hâmiletü hâze'l-kitâb Yasemin bt. Abdullah'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'iyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde târih-i kitâbdan iki sene mukaddem lehine şâhidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zikr edilen câriye-i memlûkesini âzâd etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince ıtkına hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' min şehri Ramazân min şühûri sene ham- se aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Bey b. Hasan Bevvâb-ı sultânî, Mustafa b. Mehmed imâm, Mustafa b. Hasan Bevvâb-ı sultânî, Mehmed b. Yusuf muhızır, Mustafa b. Mehmed muhızır ve gayruhüm

47. [9b-1] **el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un muhallefâtı**

Hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa mahallesinde sâkin iken Akdeniz'deki donanma seferinde vefât eden ve geriye Âişe bt. Abdullah nâm

zevcesini, Mustafa nâm sagîr oğlunu ve Emine ve Hatice nâm kebîre kızlarını bırakan el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un muhalefâtıdır.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâsıtı Şa'bân sene hamse aşere ve elf.

İstanbul'da Yemiş iskelesi kapısı hâricinde merhûm-ı mezbûrun attâr dükkânında olan esbâbıdır iki Kelâm-ı Şerîf 'den gayrı

Kelâm-ı Şerîf	Cild 1	300
Kelâm-ı Şerîf	Cild 1	300
Kara zırnık	Kıyye 50	450
Anason	Kıyye 57,5	575
Biber	Dirhem 250	1225
Günlük	Kıyye 16	600
Kemmûn	Kıyye 15	300
Kişniş	Kıyye 6, Dirhem 100	25
Siyah çörek otu	Kıyye 28	224
Kibrit	Kıyye 4	80
Kızıl boya	Kıyye 6,5	97
Çemen	Kıyye 1	10
Kenevir	Kıyye 1	5
Hurde darçını	Kıyye 6,5	360
Eyir	Kıyye 3,5	35
Ham lâden	Dirhem 300	30
Biber	Dirhem 150	25
Kara sabır	Kıyye 1, Dirhem 100	30
Kâlib-i sükker	6	6
Kırmızı zencefil	Kıyye 6	280
Bakkam ağacı	Kıyye 4	40
Kilid	1	20
Frenk kilidi	1	20
Dardağan	Dirhem 80	5
Zarv-ı ...?	Kıyye 1, Dirhem 100	25
Günlük tozu	Kıyye 2,5	10
Hurde darçını	Kıyye 1, Dirhem 100	50

Toz darçını	Kıyye 1,5	20
Defne yağı	Kıyye 3,5	70
Dükkân perdesi	1	100
Zaferân tepsi	1	40
Tepsi	4	80
Rastık taşı	Dirhem 50	10
Üstübec	Kıyye 1,5	15
Kara tahliyon?	Dirhem 250	5
Tohum-1 şalgam		8
Tohum-1 râziyâne	Dirhem 180	5
Kızıl boya	Dirhem 130	5
Mumya	Dirhem 50, Kıyye 2	30
Piştahta	1	130
Çakmak demiri	Aded 14	14
Mazı	Kıyye 8,5	170
Havan	2	100
Kahve	Dirhem 50, Kıyye 2	90
Çakmak taşı		6
Çam* sakızı	Kıyye 2	20
Kav		6
Tobalk?	Dirhem 300	10
Oderkahr?	Dirhem 300	15
Çam sakızı	Dirhem 50, Kıyye 2,5	10
Ham çam sakızı	Dirhem 50, Kıyye 1	50
Çivit tozu	Kıyye 1, Dirhem 50	20
Asbur tohumu	Kıyye 2, Dirhem 50	10
Sinameki	Dirhem 150	20
Kemmûn-ı Kefe	Kıyye 1, Dirhem 100	10
Çam sakızı	Kıyye 1,5	15
Biber-i toz	Kıyye 1,5	5
Horasan	Dirhem 150	5

* Metinde “Şam”.

Tohum-ı üzerlik	Dirhem 150	5
Kan ot[u]	Kıyye 3, Dirhem 100	30
Havlıcan	Dirhem 20	1
Sevây-ı Hindî	Dirhem 30	5
Paspase?	Kıyye 2	200
Kan ot[u]	Kıyye 1	10
Günlük tozu	Dirhem 150	12
Merg-i mâhî	Dirhem 100	10
Tohum-ı keten	Kıyye 1	5
Zaferân-ı çörek	Dirhem 150	30
Hıyarşenbe	Dirhem 100	5
Toz-ı kan ot[u]	Kıyye 3,5	17
Kışr kahve[si]	Dirhem 300	20
Kemmûn	Dirhem 100, Kıyye 1	25
Hacılar kükürdü	Kıyye 1,5	15
Beyaz zencefil	Dirhem 300	60
Hurde çöpçini	Dirhem 150	30
Bân tohumu	Dirhem 500	5
Hurde sakız	Kıyye 1	150
Dâr-ı fülful	Dirhem 300	60
Beyaz zencefil	Kıyye 1,5	120
Kibrit	Kıyye 1,5	30
Beyaz susam	Dirhem 300	10
Gül kurusu	Dirhem 100	5
Günlük	Dirhem 300	30
[10a] Hurde sarı kükürd	Kıyye 2, Dirhem 50	20
Hurde darçını	Dirhem 50, Kıyye 0,5	25
Kahve	Kıyye 1,5	10
Güçle büken	Kıyye 0,5	15
Rezene tohumu	Dirhem 25	1
Devedikeni tohumu	Dirhem 300	5
Kışr kahvesi	Dirhem 300	10

Sükket-i nevbet	Kıyye 1	120
Kât-ı Hindî	Dirhem 120	10
Çivit	Kıyye 0,5	100
...?	Dirhem 100	5
Damla sakız	Kıyye 1	240
Şahdâne	Dirhem 120	150
Tohum-ı bân	Kıyye 1,5	5
Ûd ağacı	Dirhem 50	100
Lök	Kıyye 0,5	80
Semm-i fâr	Kıyye 1, Dirhem 50	25
Tel zaferân-ı Örenşehri	Dirhem 40	100
Demirhindi	Kıyye 1	40
Çeşmezen	Dirhem 100	5
Eğri kestâne	Dirhem 120	2
Sünbül-i Hindî	Dirhem 70	70
Kalemî zengâr	Dirhem 70	20
Zamk	Dirhem 370	15
Mor sâfi?	Dirhem 50	5
Beyaz karanfil	Dirhem 20	20
Beyaz biber	Dirhem 20	5
Yassı Kemmûn	Dirhem 150	5
Tohum-ı haşhaş	Dirhem 100	5
Fağfurî kâse	1	30
Kuşdili	Dirhem 50	5
Kara zırnık	Kıyye 6	45
Hurde sakız	Kıyye 1	150
Ayıdlanmış sakız	D[irhem] 100	80
Mevzek	Dirhem 100	5
Döğülmüş zaferân-ı Örenşehri	Dirhem 180	360
Kapaklı tas	1	40
Demir-i biber değirmeni	1	40
Hurde sakız	Dirhem 300	120

Kākule	Dirhem 100	25
Şab-ı yemeni	Dirhem 20	5
Demir iskemle	1	40
Hırdavât-ı demir	Kıyye 2	18
Akçe ...?	1	20
Sükker	Kıyye 21,5	1290
Hurde sükker	Kıyye 4	200
Vakıyye 7	Aded 16	150
Küçük sandık	1	25
Kantar	Vakıyye 95	80
Terâzi	3	100
Şem'-i kâfurî	Kıyye 18,5	1480
Kebîr şem'-i kâfurî	Kıyye 5, Dirhem 300	460
Yeşil şem'-i asel	Kıyye 7	500
Şem'-i kâfurî	Kıyye 7	640
Şem'-i kâfurî	Kıyye 2	160
Sarı şem'-i asel	Kıyye 3,5	210
Yeşil şem'-i asel	Kıyye 1, Dirhem 100	90
Şem'-i bal	Kıyye 11	28
Tehî kutu	23	120
Sükker-i bâdem	Dirhem 150	50
Şiše-i sükker	2	8
Nohut sükker	Dirhem (...)	40
Beyaz şab	Kıyye 4	20
Küçük akçe ...?	1	20
Çöpçini	Dirhem 10	5
Kaplı?	Dirhem 300	35
Saparna	Dirhem 300	150
Aselbend	Dirhem 5	10
Karanfil	Dirhem 100	100
Kebâbe	Dirhem 25	20
Kefe kavı	Kıyye 1	25
Yekûn		15294

Merhûm-ı mezbûrun Rüstempaşa hanı'nda vâki' mahzeninde olan attâr esbâbıdır:

Hurde darçını	Kıyye 10	200
Tohum-ı keten	Kıyye 12	70
Sarı kükürd-i hurde	Kıyye 9	50
Beyaz şab	Kantar 1,5, Lotra 34	350
Diğer beyaz şab	Kıyye 36	180
Sükket-i kelle	Kıyye 16	900
Diğer hurde sükket	Kıyye 11	500
Mazı	Kıyye 6	120
Bakır leğen	1	50
Tepsi	2	50
Kebîr maşraba	1	80
Bakır ibrik	1	40
Küçük tepsi	2	40
Bakır hokka	Tabaka 4	100
Na'leyn-i cedid	1 çift	15
Yanmış kışır 35	Dirhem 100	360
Sükket-i kelle	Kıyye 27	1700
Günlük tozu	Kıyye 100	400
Ağac-ı münakkaş sini	1	20
Demir buhurdan	1	10
Kebîr asma Frenk sâ'ati	1	200
Küçük tepsi	1	15
Hokka-i ma'cûn	1	15
[10b] Akçe tahtası	2	60
Küçük kâşî iskemle	1	80
Ağaç hokka	1	5
Çini kavanoz	1	10
Sadefkârî altın veznesi	1	80
Yaka iğne? ma'a şâne?	1	40
Küçük mermer tekne	1	25
Kılıf-ı vezne	1	3

Hâşiye-i Metâli'	Cild 1	20
Kitâb-ı Târihât ?	Cild 1	10
Çini bardak	1	5
Metn-i Ferâiz	Cild 1	20
Kitâb-ı Tasavvuf	Cild 1	5
Kitâb-ı Sarf	Cild 1	60
Beyaz tûm	Kıyye 43	3000
Şem'-i bal	Kıyye 40	1000
Diğer şem'-i bal	Kıyye 52	1300
Vakıyye 5,5	Aded 4	40
Kebîr demir terâzi	1	40
Küçük kantar	1	20
Kebîr kantar	1	80
Münakkaş ...?	1	120
Sarı balmumu	23	2240
Yanmış kahve-i kışr	Kıyye 40	400
Siyah çörek otu	Kıyye 12	100
Günlük	Kıyye 32	1130
Kara ot	Kıyye 50	450
Kebîr gülsuyu güğümü	1	400
Kebîr demir mîzan		40
Vakıyye	8	80
Kefe kavı		20
Kebîr kebe sandık	1	150
Sakız-ı Mazdaki	Kıyye 2	400
Tûm? ipliği	Kıyye 5, Dirhem 100	260
Biber	Kıyye 29	2000
Yekûn		19158

Merhûm-ı mezbûrun menziline olan muhalledâtıdır:

Yeşil çuka ma'a kürk-i samur		1700
Yaban kedisi kürklü mor çuka	1	500

Yeşil çuka ma'a post-1 göcen	1	700
Kırmızı çuka ma'a astın-1 dirâz	1	1200
Kırmızı dolama	1	600
Mâî çuka zıbn	1	200
Mâî çuka dolama	1	300
Kırmızı ferâce ma'a astın-1 küteh	1	1300
Köhne yeşil çuka ferâce ma'a astın-1 muvahhidî	1	500
Köhne mor tuman çakşırı	1	80
Köhne kırmızı tuman çakşırı		60
Mâî çuka benek	1 çift	30
Köhne bornos	1	200
Köhne bogasi zıbn		40
Çemenî kemha kaftan ma'a astın-1 dirâz	1	800
Beyaz tor kuşak	1	230
Tiftik kuşak	1	40
Münakkaş bohça	1	150
Alaca futa	1	40
Mısır seccâdesi	1	30
Lök diz çakşırı	1	15
Selânik mâî döşeme nihâlî keçe	2	800
Müsta'mel Selânik keçesi nihâlî	1	200
Beyaz velense	1	300
Kırmızı velense	1	350
Köhne velense	3	360
Kebîr alaca kaliçe	1	600
Kaliçe seccâde	1	150
Köhne kaliçe seccâde	1	500
Küçük kaliçe seccâde	1	80
Sarı Yanbolu kebesi	1	200
Beyaz döşeme velense	1	250
Köhne post-1 cilkava	1	450
Köhne post-1 vaşak-1 Cezâyir	1	400

Beyaz bornos	1	750
Köhne kadife yastık	1	250
Köhne Mısır tavkı	3	150
Pirâhen-i Mısır	3	200
Tülbent-i müsta'mel	1	250
Köhne nâkıs tülbent-i kadife	2	300
Köhne tülbent örtüsü	1	20
Köhne câmedân	1	30
Kebîr pîştâhta	1	150
Sandık sepet	1	160
Frenk sâ'ati	1	400
Köhne münakkaş makrama	2	60
Köhne tülbent	1	30
Köhne tülbent	1	200
Sumak?	2	40
Mükemmel rahtlı tüfeng-i Cezâyir	1	1200
Diğer tüfeng-i Cezâyir ma'a raht-ı mükemmel	1	1200
Diğer tüfeng-i Cezâyir ma'a raht-ı mükemmel	1	1500
Berber bileğisi ma'a ustura	2	100
Sâde gaddâre ma'a kılıf	1	100
[11a] Kürde ma'a kılıf	1	120
Köhne küçük sofa	1	40
Fağfurî gülâbdan	1	100
Fağfurî sûrahi gülâbdan	1	100
Diğer fağfurî sûrahi gülâbdan	1	80
Şikeste fağfurî kâse	1	50
Fağfurî tabak	1	180
Şerbetî fağfurî kâse	3	180
Şikeste fağfurî kâse	1	15
Küçük fağfurî tabak	1	50
Küçük fağfurî tabak	3	80
Şeşhâne fincan	2	100

Fincan-ı fağfurî	4	80
Küçük fağfurî fincan	4	100
<<Fincan-ı fağfurî	4	80>>
Leğen ma'a ibrik	1	300
Sahan	3	150
Şerbetî kâse-i cam	1	120
Kapaklı tas	1	80
Sahan kapağı	9	225
Bakır kahve ibriği	1	50
Meyve tepsisi	5	160
Kuzu tepsisi	1	80
Leğen-i câmeşûy	1	150
Kulplu tava	1	40
Tabak-ı sofra	1	60
Bakraç ma'a kapak	1	120
Satl-ı berber	1	30
Köhne tıgan	1	100
Şamdan	1	20
Sepedî sini	3	20
Hasırlı Mısır sini örtüsü	2	20
Sini iskemlesi	1	20
Selânik mâî döşeme nihâlî	2	800
Köhne keçe kaliçe	1	120
Sermâye-i dükkân-ı attâr		14437
Mirât-ı sedefkârî	1	3000
Gümüşlü gaddâre ma'a kılıf	1	3000
Gümüşlü kılıç ma'a kılıf	1	3000
Diğer gümüşlü kılıç ma'a kılıf	1	3000
Mâl ma'a ...? der kasaba-i Kasımpaşa	1	60000
Sadefkârî pîştâhta	1	2500
Kırmızı saçaklı kebe	1	200
Kızıl pâre kumaş-ı mak'ad	1	300

Bahçe der kasaba-i Kasımpaşa bi kurbi Fındıklı	1	40000
--	---	-------

Zikr olunan iki bin beş yüz akçe kıymetli sedefkârî pîštahtayı ve iki yüz akçe kıymetli kebeyi ve üç yüz akçe kıymetli mak'adı Kefeli bir kimesne merhûm-ı mezbûrdan bir mikdâr akçe alıp mukâbelesinde rehin vaz' eylemiştir lâkin ol kimesnenin olduğu ne mikdâr akçe idiği nâ-ma'lûm olmağın esbâb takvîm olunup merhûm-ı mezbûrun muhalefâtı beyinde tahrîr olunmuşdur.

Cem'an	188074
--------	--------

Mahmiye-i Galata dâhilinde vakıf şekerci dükkânı	1	60000
Hazret-i Eyyüb'da vâki' bir bâb vakıf Bozahâne	1	24000
İstanbul'da Yemiş iskelesi kapısı hâricinde vâki' bir bâb vakıf dükkân-ı attâr	1	120000
Rüstempaşa câmi'i kurbunda vâki' vakıf mahzen	1	12000
Yekûn		216000
Cem'an		394074
Minhâ el-ihracât		
Deyn-i müsbet mehr-i müeccel		3000
Deyn-i müsbet li vakfi Cafer Efendi		90000
Deyn-i müsbet li vakfi Piyâle Paşa		30000
Deyn-i müsbet li Hasan Bey		15000
Resm-i kısmet		4750
Kalemiyye-i kâtib ma'a ihzâriyye		500
Yekûn		143250
El-Bâkî		44823
Hissetü zevce Âişe	5603 Beş bin altı yüz üç	
Hissetü İbn Mustafa	19610 On dokuz bin altı yüz on	
Hissetü bint Emine	9805 Dokuz bin sekiz yüz beş	
Hissetü bint Hatice	9805 Dokuz bin sekiz yüz beş	

Bu taksîm merhûm-ı mezbûrdan hakk-ı tasarruf ale's-seviyye hâssa oğluna ve kızlarına intikâl eden attâr dükkânının ve şekerci dükkânının ve bozahânenin ve mahzenin gayri menkûlât ve akârdan cümle muhalefâtının cemî' vârisleri beyinde olan taksîmidir.

[11b] Hissetü ibn Mustafa	72000
Hissetü bint Hatice	72000
Hissetü bint Emine	72000

Bu taksîm merhûm-ı mezbûr el-Hâc Mehmed'den hakk-ı tasarrufu ale's-seviyye oğluna ve kızlarına intikâl eden vakıf attâr dükkânının ve şekerçi dükkânının ve bozahânenin ve mahzenin taksîmidir bunda zevcesinin hissesi yoktur.

48. [11b-1, Arapça] Sâliha bt. Abdullah'ın mehr-i müeccel talepi

Udûlden Şeyh Mehmed b. Şeyh Abdullah ve müezzin Ali b. Hüseyin nâm kimesneler, husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden ve aşağıda ismi geçecek zevcesi dışında başka vârisi ma'lûm olmadığı için, deniz seferinde vefât eden Turgut [b.] Ali'nin muhallelâtının dörtde üçünü zabt eden mahmiye-i Galata'da vâki' beytül mâl emîni fahrü'l-ümenâ Mahmud Çavuş b. Ahmed mahzarında, mahmiye-i Kostantiniye mahallâtından Uzun Şücâ' mahallesinde sâkine olan, müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi ve vârisi Sâliha bt. Abdullah nâm hâton kibelinden âti'z-zikr meblağın da'vâ ve kabzına vekâleti nehc-i şer'î üzere Mahmud b. İbrahim ve Yakub b. Mustafa nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbit olan bevâb-ı sultânî bâ'is-i kitâb Mustafa b. Abdullah'dan bi'l-vekâle sâdir olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gibbe'l-istişâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr Turgut'un zimmetinde müvekkile-i mezbûre Sâliha'nın nikâhında ma'kûdun aleyh olan mehr-i müecceli cihetinden muhallelâtından edâsı lâzım gelen râyicü'l-vakt sekiz bin akçe-i Osmânî hakkı vardır. Şehâdetleri ba'de şerâti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl olmağın şehâdetleri mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Şa'bâni'l-mu'azzam sene hamse aşere ve elf. Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Ahmed, Hasan b. Gansu, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

49. [11b-2] Cârîye bedeli ile bazı malların bedelinin takas edildiği

Mahmiye-i Galata'nın kule kapısı hâricinde Müeyyedzâde Câmî'î şerîfi mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem tarîk-i hacda vefât eden Ahmed b. Mehmed nâm kimesnenin sin ve cüssesinin bülûğa tahammülü olup bülûğuna dahi mu'terif olan sulbî oğlu Mehmed nâm emred mahfil-i kazâda merhûm-ı mezbûrdan irs-i şer'le kendine intikâl eden muhallelâtını zabt ü kabza vasiyy-i muhtâr olan Yah- ya Bey b. Ahmed nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip mezbûr Yahya Bey senin silk-i mülkünde münselik orta boylu, kara gözlü, kara yağız, Eflakiyye Zemâne bt. Abdullah nâm cârîyesini dokuz bin fiddî Osmânî

akçeye iştirâ edip kabz ve tesellüm eyledim semeni olan meblağ-ı mezbûr dokuz bin akçeyi merkûm Yahya Bey ile vesâyet-i mahkiyesi hasebiyle zabt ü kabz ey- lediği emvâlimin dokuz bin akçesini takâs eyledim dedikde mezbûr Mehmed'in vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârını vasiyy-i mezbûr Yahya Bey de vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eyledi mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ fi evâili şehri Ramazân sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hayrullah b. Habib, Mustafa b. Cafer el-bevvâbü's-sultânî, el-Hâc Mustafa b. el-Hâc Sinan, Hasan b. Şükür er-Râcil, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır, Hasan Bey b. İbrahim, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mehmed b. Mustafa ve gayruhüm

50. [12a-1] Emine bt. Abdullah'ın müzayededen kalan evin hisselerini aldığı

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden kasaba-i Kasımpaşa'da Sürûri mahallesi sâkinle- rinden olup donanma seferinde bundan akdem vefât eden Mehmed Reis b. Ka- sım'ın li üm karındaşı kızını min cihetin zevî'l-erhâm vârisesi olan Emine bt. Abdul- lah tarafından kızın âti'l-beyân hisse-i şer'îyyesini bey'a ve semenini kabza vekîl-i şer'îsi olup vekâleti hasm-ı câhid mahzarında Mehmed Çelebi b. ( ) nâm kimesne ve Halil Bey b. İbrahim nâm kimesne şehâdetleri ile sâbit olan zümre-i râcilinden İbrahim Bey b. Mahmud nâm kimesne mahfil-i kazâda merhûm-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi Emine bt. Abdullah mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip merhûm-ı mezbûrun muhalledâtından mahalle-i mezbûrede vâki' olup hudûdunun bir cânibi tarîk-i âmma ve bir cânibi Sürûri Efendi vakfi'na ve bir cânibi el-Hâc Abbas b. Abdullah mülküne ve bir cânibi Garibzâde Hüseyin mül- küne muntehî olup ve bir beyt-i süflîyi ve bir beyt-i ulvîyi ve bir su kuyusunu ve cü- neyneyi ve kenîfi müştemil olan menzilin müvekkilem ile bi tarîki'l-hesâb zevce-i mezbûre beynlerinde irs-i şer'le dört sehim olup bir sehim zevce-i mezbûrenin hisse-i şer'îyyesi ve üç sehim müvekkilem mezbûre Emine'nin hisse-i şer'îyyesi olmuş idi el-hâletü hâzihî merkûm-ı mezbûrdan müvekkilem mezbûre Emine'ye intikâl eden zikr olunan dört sehimden üç sehim bey' için sûk-ı sultânîde mezâd ve müzâyede olup mirâren ve kirâren mecâlis-i tâlibîne arz olundukda dört bin yedi yüz yirmi beş akçede zevce-i mezbûre üzerinde karar edip meblağ-ı mezbûr hakkı kararı olup bir akçe ziyâde ile âhar tâlib ve râgıb olmamağın müvekkilemin hisse-i şer'îyyesi olan zikr olunan dört sehimden üç sehim vekâlet-i mahkiyem hasebiyle meblağ-ı mezbûr dört bin yedi yüz yirmi beş akçeyi zevce-i mezbûreye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip teslim-i mebî' ve kabz-ı semen-i mezbûr ey- ledim dedikde vekîl-i mezbûrun vech-i meşrûh üzre sudûr eden kelâmını zevce-i mezbûre vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eyledikde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike fî evâhiri Şa‘bân sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Seyyid Murad b. Seyyid Şaban, İlyas Bey b. Abdullah, el-Hâc Abbas b. Abdi, Mustafa b. İbrahim er-Râcil, Pîrî b. Şaban, Mehmed Bey b. Hızır er-Râcil, Ali Bey b. İskender el-bevvâbü’s-sultânî, Ali b. Derviş el-Cündî, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır ve gayruhüm

51. [12a-2] İhsan b. Abdullah’ın muhallelâtı

Kazâ-i mahmiye-i Galata tevâbi‘inden Beşiktaş mahallâtından Azab iskelesi mahallesinde vefât eden ve geride İbrahim nâm sagîr oğlunu ve Âfitâb b. Abdullah nâm zevcesini bırakan İhsan b. Abdullah’ın muhallelâtıdır. Verâset bu ikisine münhasırdır.

Vaka‘a’t-tahrîr fî gurreti şehri Ramazânî’l-mübârek sene hamse aşere ve elf.

Çakşır mor	200	Benevrek ma‘a yelek dolama	300
Alaca kaftan	380	Tencere küçük	110
Kebe mavi	200	Tencere küçük	100
Tülbent beyaz	92	Bakraç ma‘a tepsi	51
Döşek beledî	205	İstiridyeye küçük	50
Ferâce köhne ...?	300	Çakşır?	40
Bârâni yelek köhne	365	Anterine?	360
Kazan	310	İstefor?	
Palamut ma‘a ...?	125	Ağ-1 mâhî	40
Ağ-1 mâhî	40	Dolama ma‘a yen	370
Ağ-1 mâhî	70	Destâr köhne ma‘a kavuk	120
Ağ-1 mâhî	40	Kılıf-I bâlin	17
Ağ-1 mâhî	20	Dolama yelek	100
İp	20	Çakşır-ı Bodrum	82
İp	6	Hırdavât	14
Ferâce köhne	461	Tava-i börek	78
Alaca kaftan	212	Tava-i börek	50
Kürdi	133	Ağ-1 mâhî	56
Tülbent beyaz	100	Sandık	45
Yastık	30	Ağ-1 mâhî	21
[12b] Kalıçe	100	Ağ-1 mâhî	10

Ağ-ı mâhî 5	140	Deyn-i müsbet li Âfitâb el-mezbûre	6000
Der zimmet-i Hacı Mustafa	8000	Deyn-i müsbet li Nasuh Halîfe	2160
Der zimmet-i Mehmed Çelebi	2000	Deyn-i müsbet li Papas	600
Der zimmet-i haffâf Mustafa	2000	Dellâliyye	122
Der zimmet-i Fâtma Hâtun	400	Deyn-i müsbet li Cafer Bey	480
Kıymet-i bağ	800	Defter ve harc-ı hücece ve resm-i kâtibiyye	304
Nısf-ı dalyan	1500	Yekûn	12666
Kıymet-i Kayık	800	Sahhe'l-bâkî	8435
Yekûn	21101	Hissetü'z-zevce el-mezbûre	1054
Minhâ vasiyyet li't-techîz ve't-tekfîn	3000	Hissetü'l-ibn el-mezbûr	7381

52. [12b-1] Rıdvan Reis'e alacak iddiasının ispatı için mehil verilmesi

Mahmiye-i Galata dâhilinde Yolcu oğlu mahallesi sâkinlerinden olup Donanma- yı hümâyûn seferinde bundan akdem vefât eden Bâli Reis b. Abdurrahman'ın sul- biye sagîre kızı Âişe'ye kibel-i şer'den mansûb vasî olan Ahmed Bey b. Abdüllatif nâm kimesne mahfil-i kazâda Tersâne-i âmire reislerinden Rıdvan Reis b. Abdul- lah nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ edip mezbûr Rıdvan Reis merhûm-ı mezbûrun bir kıstı beş yüz doksan dört akçe hesabı üzre bin yedi yüz seksen iki akçe üç ulûfe kıstını cânib-i mîrîden ve fevt oldukda yanında mevcûd olan iki yüz kırk üç akçe ki cem'an iki bin yirmi beş ahz u kabz eylemiş meblağ-ı mezbûr iki bin yirmi beş akçe merhûm-ı mezbûrdan irs-i şer'le sagîre-i mezbûreye intikâl etmiş- ken vesâyet-i mahkiyem hasebiyle mezbûr Reis'den talep ederim dedikde gıbbe's- suâl mezbûr Rıdvan Reis bi'l-muvâcehe cevâbında fi'l-vâki' merhûm-ı mezbûrun bir kıstı beş yüz doksan dört akçe hesabı üzre bin yedi yüz seksen iki akçe ulûfesini cânib-i mîrîden ve fevt oldukda yanında mevcûd olan iki yüz kırk akçesini emâneten cem'an iki bin yirmi beş akçe eder ahz u kabz eyledim lâkin merhûm-ı mezbûrun zimmetinde iki bin yüz akçe hakkım vardır onun mukâbelesinde ahz u kabz eyledim dedikde mezbûr Rıdvan Reis'den merhûm-ı mezbûrun zimmetinde iki bin yüz [13a] akçe hakkı var idiğine beyyine talep olundukda mezbûr Rıdvan Reis beyyinem vardır lâkin şimdi hâzıra değildir deyip isbât-ı beyyineye istihâl eyledikde mehl-i şer'î verilip mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-ısrîn min Şa'bân sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. el-Hâc Şaban, Mustafa Bey b. Abdullah, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf el-Muhzıru's-sultânî, Ferruh Bey b. Abdullah, Mehmed b. Hasan el-Müezzın, Ahmed b. Şaban

53. [13a-1, Arapça] el-Hâc Hüseyin'in Rus asıllı câriyesini âzat ettiği

Cihangir Câmi'i imâmı Ali b. Yusuf ve bevvâb-ı sultânî Hasan b. Süleyman nâm kimesneler, kazâ-i mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından Cihangir Câmi'i mahallesinde sâkin iken Mısır yolunda deryâda boğularak ölen merhûm el-Hâc Hüseyin b. ( )'in zevcesi ve vârisi olan ve husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden Mehlika bt. Abdullah nâm hasm-ı câhid mahzarında ve merhûm-ı mezbûrun ana baba bir karındaş çocukları ve usûbet-i nesebiyye cihetiyle vârisleri olan Mahmud ve Mehmed adlı kimesnelerin husûs-ı âti'l-beyânı inkâra vekîlleri olan bevvâb-ı sultânî Yusuf Bey b. Abdullah nâm kimesne mahzarında, hâmiletü hâze'l-kitâb açık kaşlı, sarışın, mavi gözlü, orta boylu Rûsiyyetü'l-asl Yasemin bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayât ve kemâl-i akl ve sıhhatinde iken lehine şâhidlik yapılan yukarıda vasıfları yazılı câriye-i memlûkesini âzâd etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî şehri Ramazân sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Behrâm Ağa b. Abdullah Cündî, Hüseyin Bey b. Abdullah, Eyüb Bey b. Abdullah, İlyas Bey b. Mustafa çorbacı, Mustafa b. Mehmed muhızır, Hasan Çelebi b. Süleyman Sarrâc-ı sultânî, Mehmed b. Yusuf muhızır

54. [13a-2, Arapça] Âfitâb bt. Abdullah'ın mal bedelinden müteveffâ İhsan'da

alacağı olduğu

Udülden Sait Çelebi b. Ahmed ve Nasuh Efendi b. Abdullah nâm kimesneler, kazâ-i mahmiye-i Galata tevâbi'inden Azabiskelesi mahallesinde vefât eden merhûm İhsan'ın İbrahim nâm sagîrine vasiyy-i muhtâr olan ve husûs-ı âti'l-beyânı vesâyet-i mahkiyesi hasebiyle inkâr eden Ali Çelebi b. Memi Reis nâm kimesne mahzarında, merhûm-ı mezbûr İhsan'ın zevcesi ve vârisi olan hâmiletü hâze'l-kitâb Âfitâb bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm mezbûr İhsan, hâl-i sıhhatinde bizim yanımızda ve katımızda mezbûre Âfitâb'a müşterâ-i makbûz, vasfi kendi aralarında ma'lûm emtî'a semeninden râyicü'l-vakt altı bin akçe lâzîmü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ borcu olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmişdi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ fî t-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi [b.] Mustafa, Mahmud Çelebi b. Osman, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf ve gayruhüm

Şâhidân-ı mezbûrân daha sonra vasiyy-i mezbûr mahzarında Manas? b. İdris'den sâdır olan da'vâda 600 akçeye şâhidlik ettiler.

55. [13b-1,Arapça] Sâliha bt. Abdullah'ın mehr-i müeccel alacağı hakkında

Şeyh Mehmed b. Şeyh Abdullah ve müezzîn Ali b. Hüseyin nâm kimesneler meclis-i şer' de âti'z-zikr zevcesi hâricinde başka vârisi ma'lûm olmadığı için, deniz seferinde vefât eden Turgut b. Ali'nin muhallefâtının dörtde üçünü zabt eden mahmiye-i Galata'da vâki' beytülmâl emîni fahrü'l-ümenâ Mahmud Çavuş b. Ahmed nâm hasm-ı şer'î mahzarında,

mahmiye-i Kostantiniye mahallâtından Uzun Şücâ' mahallesinde sâkine, müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi ve vârisi olan Sâliha bt. Abdullah nâm hâtun kibelinden âti'z-zikr meblağın da'vâ edilmesine ve kabzına vekâleti nehc-i şer'î üzere Mahmud b. İbrahim ve Yakub b. Mustafa nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbitolan bevâb-ı sultânî bâ'is-i kitâb Mustafa b. Abdullah'dan vekâleten sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr Turgut'un zimmetinde müvekkile-i mezbûre Sâliha'nın nikâhında ma'kûdun aleyh olan mehr-i müeccelinden kaynaklanan ve muhallefâtından ödenmesi lâzım gelen râyicü'l-vakt sekiz bin akçe-i Osmânî hakkı vardır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l- kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın şehâdetleri mücebince hükm edildi.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Ahmed, Hasan b. Gansu, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

56. [13b-2,Arapça] Hâkimin Hüseyin Bey b. Ali'nin küçük çocuklarına vasî nasbı

Hâkim, kazâ-i mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa mahallâtından Yeldeğirmeni mahallesinde vefât eden reis-i sultânî merhûm Hüseyin Bey b. Ali'nin Abdülkerim ve Âişe nâm sagîreyninin dayısı bevâb-ı sultânî Hüseyin Bey b. Ali nâm kimesneyi hıfz-ı ahvâl ve babalarından irs-i şer'le kendilerine intikâl eden malların zabtı için ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah korucu, Abdi b. İbrahim, Hüseyin Çelebi b. Mehmed, Ahmed [b.] Abdüllatif

57. [13b-3, Arapça] Hâkimin Hüseyin Bey b. Ali'nin çocuklarına nafaka takdir edip annelerine istidâneye izin vermesi

Hâkim, kazâ-i mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa mahallâtından Yeldeğirmeni mahallesinde vefât eden reis-i sultânî merhûm Hüseyin Bey b. Ali'nin Abdülkerim ve Âişe nâm sagîr çocuklarının nafakaları, kisveleri ve sâir havâic-i zarûriyyeleri için himâye ve terbiyesi altında buldukları Ümmühânî bt. Hasan nâm annelerinin talebi ile babalarından irs-i şer'le kendilerine intikâl eden mallardan alınmak üzere zeyilde mezkûr târihten i'tibâren ikisine eşit olarak harcanmak üzere râyicü'l-vakt yevmî on dört akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca meblağ-ı mezbûru sagîreyin-i mezbûreynin havâicine sarf etmesine ve vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmek üzere anneye izin verdi.

Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' min Ramazânî'l-mübârek sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Es-Sâbikûn

58. [14a-1, Arapça] Mahmud Bey b. Mehmed'in mal satım bedeli olarak Turgut Reis b. Ali'de alacağı olduğu

Udûlden Ramazan Reis b. Şehsuvar ve Abdülcelil b. Receb nâm kimesneler meclis-i şer'de hâzîrân olup, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Mîr Ali adası yakınlarındaki Sığıburnu limanı nâm mevzi'de vefât eden merhûm Turgut Reis b. Ali'nin zevcesi ve vârisi olan Sâliha bt. Abdullah nâm hâtun kibelinden husûs-ı âti'l-beyânî inkâra vekîl edilen bevvâb-ı sultânî Mustafa Bey b. Abdullah nâm kimesne mahzarında ve yine husûs-ı âti'l-beyânî inkâr eden, merhûm-ı mezbûrun muhalledâtının dörtde üçünü zevcesinden başka vârisi olmadığı zannıyla zabt eden kazâ-i mezbûrede vâki' beytûlmâl-i hâs emîni fahrü'l-ümenâ Mahmud Çavuş b. Ahmed mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb Mahmud Bey b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayât ve kemâl-i akl ve sıhhatinde bizim yanımızda ve katımızda, müdde'î-yi mezbûr Mahmud Bey'e, zimmetinde aralarında ma'lûm mal mübâya'asından râyicü'l-vakt dört bin akçe borcu olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmiş- di. Müdde'î-yi mezbûr Mahmud Bey'e meblağ-ı mezbûru merhûm-ı merkûmdan tamâmen veya kısmen bi'z-zât veya bi'l-vâsita ahz u kabz etmediğine, bağışlamadığına, alacağı başkasına havâle etmediğine, bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesinin ardından, şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl olmanın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâli Ramazân sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. İbrahim Râcil, Mustafa Beşe b. Mehmed Râcil, Mustafa b. Mehmed, Turgut b. Receb, Mustafa b. Mehmed muhzır, Mehmed b. Yusuf muh- zır ve gayruhüm

59. [14a-2] İsbât-ı beyyineden acz ve davalılara yemin verilmesi

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Cezîre-i Mîr Ali'de Sığ burnu limanına giren sefînesinde bundan akdem vefât eden Turgut Reis b. Ali Bey zevce-i metrûkesi Sâliha bt. Abdullah nâm hâtonun husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti hasm-ı câhid mahzarında nehc-i şer' üzere sâbit olan Mustafa Bey b. Abdullah nâm bevvâb-ı sultânî ve mahmiye-i mezbûre kazâsında emîn-i beytûlmâl-i hâs olan fahrü'l-ümenâ Mahmud Çavuş b. Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazâda merhûm-ı mezbûrun sefînesi huddâmı olan Ahmed b. Ali ve Siyâmi b. Himmet ve Mustafa b. Şaban ve İslâm b. Şaban ve Hızır b. Mehmed ve Turgut b. Receb ve Mahmud b. Mehmed ve Hasan b. Mehmed nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i da'vâ edip mezbûrûn Ahmed ve Siyâmi ve Mustafa ve İslâm ve Hızır ve Turgut ve Mahmud ve Hasan merhûm-ı merkûmun zikr olunan sefînesinde vâki' muhallefâtından ar- pasını ve buğdayını ve alefini ve gemi âlâtını ve sermâyesini bilâ-vechin vaz'-ı yed edip ahz u kabz etmişler suâl olunmaları matlûbumuzdur dedikde gibbe's-suâl ve akîbe'l-inkâr vekîl-i mezbûra ve emîn-i mûmâ-ileyhe da'vâ-yı mezbûrelerine beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ettiklerinde mezbûrûn Ahmed ve Siyâmi ve Mustafa ve İslâm ve Hızır ve Turgut ve Mahmud ve Hasan merhûm-ı mezbûrun zikr olunan muhallefâtından bir habbe ve bir nesne sakla- madığına ve saklamadıklarına vekîl-i mezbûr ve emîn-i mûmâ-ileyh talepleriyle tahlîf olunduklarında onlar dahi vech-i meşrûh üzere yemîn-i billâhi'l-aliyyi'l- azîm ettiklerinde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

60. [14b-1] Müteveffa Turgut Reis b. Ali Bey'in muhallefâtındaki şayka türü geminin yarı hissesinin satışı

Mahmiye-i Galata kazâsına tâbi' Mîr Ali cezîresinde Sığ burnu nâm limana bundan akdem giren sefînesinde vefât eden Turgut Reis b. Ali Bey zevce-i metrûkesi Sâliha bt. Abdullah nâm hâtonun sefîne-i âti'l-beyânının nısf-ı şâyi'inde olan hisse-i şer'îyesini bey'a ve semenini kabza ve kendine îsâle vekîl-i şer'îsi olan Mustafa Bey b. Abdullah nâm bevvâb-ı sultânî ve mahmiye-i Galata kazâsında emîn-i beytûlmâl-i hâs olan fahrü'l-ümenâ Mahmud Çavuş b. Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazâda Mahmud Bey b. Mehmed nâm Râcil mahzarında bi't-tav'

ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip zâhirde vâris-i ma'rûfu olmamağın zevce-i mezbûreden gayrı vârisi olmamağın terekesinin bir ribhi zevce-i mesfûreye ve selâse erbâ'ı beytûlmâl-i mezbûra âid olan merhûm-ı mezbûrun muhallefâtından şayka demek ile ma'rûf sefinenin nısf-ı şayi'ini bey' için sûk-ı sultânide mezâd ve müzâyede olup rağabât-ı nâs mûnkatı'a olduktan sonra on iki bin beş yüz akçe merkûm Mahmud Bey b. Mehmed üzerinde karâr edip bir akçe ziyâde ile âhar tâlib ve râgıb olma- mağın zevce-i mesfûrenin hisse-i şer'îyyesi olan nısf-ı mezbûrun rub'unu vekîl-i mezbûr vekâleten ve beytûlmâl-i mezbûra âid olan selâse-i erbâ'ını emîn-i mezbûr Mahmud Bey b. Mehmed meblağ-ı mesfûr on iki bin beş yüz akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip vekîl-i mezbûr meblağ-ı mesfûrun rub'u olan üç bin yüz yirmi beş akçeyi ve emîn-i mûmâ-ileyh dahi meblağ-ı mesfûrun selâse erbâ'ı olan dokuz bin üç yüz yetmiş beş akçeyi mezbûr Mehmed Bey b. Mehmed yedinden ahz u kabz eyledik dediklerinde vekîl-i mesfûrun vekâleten ve emîn-i müşârün- ileyhın asâleten vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârlarını müşteri-i mezbûr Mehmed Bey vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eylediğinde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

61. [14b-2,Arapça] Hasan Bey b. Musa'nın Eflak asıllı câriyesini âzat etmesi

Dâhil-i hısn-i mahmiye-i Galata'da Azabkapısı kurbundaki el-Hâc A'mâ mahallesinde sâkin olan topçular tâifesi reisi fahrû'l-eşbâh Hasan Bey b. Musa, rıkkını mu'terif, beyaz tenli, açık kaşlı, elâ gözlü, uzun boylu, Eflakiyyetü'l-asl ve çenesinde et beni bulunan câriye-i memlûkesi hâmiletü hâze'l-kitâb Kadem bt. Abdullah'ı ivazsız olarak âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Câriye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât-ı mükellefât gibi hürre oldu.

Cerâ zâlike fi evâsıtı Ramazân sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Musli Çelebi b. İbrahim, Sefer Halîfe b. Ferhad el-İmâm, Ahmed Bey b. Mehmed el-Cündî, el-Hâc Rıdvan b. Abdullah, Hüseyin b. Mehmed, Hasan Bey b. Hüseyin er-Râcil, Haydar b. Abdullah, Osman b. Cafer, Mehmed Bey b. Mustafa Hazînedâr-ı hâssa, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

62. [14b-3,Arapça] Hasan Bey b. Musa'nın Rus asıllı câriyesini âzat etmesi

Dâhil-i hısn-i mahmiye-i Galata'da Azabkapısı yakınındaki el-Hâc A'mâ mahallesinde sâkin topçular tâifesi reisi fahrû'l-eşbâh Hasan Bey b. Musa, rıkkını

mu'terif, sarışın, açık kaşlı, elâ gözlü, Rûsiyyetü'l-asl câriye-i memlûkesi hâmiletü hâze'l-kitâb Peymâne bt. Abdullah'ı hasbeten lillâhi ta'âlâ âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

63. [15a-1] Hasan Bey b. Ali'nin muhallelâtı

Kasımpaşa mahallâtından Yeldeğirmeni mahallesinde vefât eden ve geride Abdülkerim nâm oğlunu, Âişe nâm kızını, Ümmühânî bt. Hasan nâm zevcesini ve Kâmîle bt. Abdullah nâm annesini bırakan reis-i sultânî merhûm Hasan Bey b. Ali'nin muhallelâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâili Ramazâni'l-mübârek sene hamse aşere ve elf.

Kelâm-ı şerîf	300	İbrik	40
Tevârih-i Taberî	200	Piştahta	26
Kürde sîm kabza	1118	Zırh köhne	73
Sâde kürde	296	Kürdi kuzu kürkü	460
Kaftan alaca	700	Mor çakşır	300
Köhne destâr	210	Keçe-i Acem köhne	200
...?	60	Sahan ma'a kapak	150
Şamdan	25	Tas ma'a kapak	35
Sepet sandık	66	Kebe-i siyah köhne	92
Frengi sandık	20	Kebe beyaz 1	110
Devât-i sim	40	Lacivert ferâce	850
Harbe	41	Seccâde	160
Harbe	10	Kebe beyaz	80
Sürh kilim	100	Tas ma'a kapak	55
Velense sürh	280	...?	30
Bursa Bâlin	500	Kilim	105
Kaliçe köhne	360	Ferâce-i bez bâ post-ı kurt	1440
İskemle bâ sofa	50	Mor dolama köhne	285
Bakraç	51	Mor miyânbend	180
Cendere	5	Kaynuta?	40

Tîr ve keman	500	Kâtibiyye ve ihzâriyye	190
Sikkîn	100	Resm-i kısmet	2220
Münakkaş sofrâ ma'a köhne don ve gömlek	200	Düyûn-i müsbet li Kâmile el-mezbûre	9800
Hatab ber vech-i tahmîn	1400	Düyûn-i müsbet mehr-i müeccel-i zevce	9800
Zahîre ber vech-i tahmîn	4140	Düyûn-i müsbet Ahmed	300
...?	120	Verese-i mezbûrûn rızâ ile cümle malından ... için sagırlere kaftan bahâ?	1000
Köhne reze	100	Yekûn	24187
Dükkân esbâbı ma'a cemî'-i âlât	25000	Sahhe'l-bâkî	86626
Tohum 580 fi 120	69600	Südüs hisse-i üm	14437
Yekûn	110704	Hisse-i zevce	10827
Minhâ		Hisse-i ibn	40906
Hammâliyye	30	Hisse-i bint	20453
Kirâ	20	Bâkî	2
Hücece-i müte'addide ve defter	168		
Dellâliyye	550		

64. [15b-1, Arapça] Cemile bt. Hüseyin'in mehr-i müeccel alacağı olduğu

İmâm Mehmed b. Bâli ve Derviş b. Abdullah nâm kimesneler, mahmiye-i Gala- ta tevâbi'inden Kasımpaşa kasabası mahallâtından Bedreddin mahallesinde vefât eden Musa b. ( )'ın muhallefâtının üç rub'unu Cemile bt. Hüseyin nâm zevcesinden başka vâris-i zuhûr etmediği için zabt eden mahmiye-i Galata'da vâki' beytülmâl-i hâs emîni Mehmed Çavuş b. Mehmed nâm hasm-ı câhid mahzarında, zevce-i mezbûre Cemile kibelinden da'vâ açmaya ve kabza vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbit olan vekîl sâhib-i hâze'l-kitâb Seyyid Mehmed b. Abdurrahman'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr Musa Reis'in üzerinde ve zimmetinde, müvekkile-i mezbûre Cemile'nin nikâhı esnâsında ma'kûdun aleyh olan mehr-i müeccelinden kaynaklanan râyicü'l-vakt üç bin akçe lâzımü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ hakkı vardır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâsıtı Ramazâni'l-mübârek sene hamse aşere ve elf. Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Mustafa, Mahmud Çavuş b. Kemal, Mehmed b. Yunus ve gayruhüm

65. [15b-2,Arapça] Ahmed Hoca b. Abdullah'ın Gürcü asıllı kölesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata mahallâtından el-Hâc A'mâ mahallesinde sâkin olan Ahmed Hoca b. Abdullah kibelinden âzâd ikrârına vekâleti reis-i sultânî Hamza Çelebi b. Haydar ve müezzin Mehmed Halîfe b. Ali nâm kimesnelerin şehâdetleri ile nehc-i şer'î üzre sâbit olan vekîl Hüseyin Hoca b. Abdullah nâm kimesne, meclis-i şer'at-i şerîfe-i garrâda müvekkil-i mezbûrun, rıkkını mu'terif, orta boylu, koyun gözlü, sarışın, açık kaşlı, başının sol yanında eser-i cerh bulunan Gürciyyü'l-asl hâmil-i kitâb Hasan b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü -hasbeten lillâhi'l-aliyyi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbi'r-rahîm ve hereben an ikâbihi'l-elîm yevme lâ-yenfe'u mâlûn ve lâ-benûn illâ men etallâhe bi kalbin selîm- âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Abd-i mezkûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri şehri Ramazânî'l-mübârek sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Kapudân b. Elvan er-Reis es-sultânî, Üstâd Piyâle b. Abdullah es-Sarrâc, Ömer Çelebi b. Ali er-Reis es-sultânî, el-Hâc Mustafa b. Abdullah, Sefer Hoca b. ( ) el-İmâm, Hasan Halîfe b. ( ) el-Kayyım, Rıdvan Reis b. Abdullah er-Reis es-sultânî ve gayruhüm

66. [16a-1,Arapça] el-Hâc Mehmed b. Abdullah'ın Gürcü asıllı kölesini âzat ettiği

el-Hâc Mehmed b. Abdullah nâm kimesne, kendisine rıkkını mu'terif olan, orta boylu, elâ gözlü, sarışın Gürciyyü'l-asl abd-i memlûkü hâmil-i hâze'l-kitâb Hüseyin b. Abdullah'ı hasbeten lillâh âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Müstedâm Bey, Hacı İsa, Mahmud b. ( ) el-Bevvâb?, Osman b. Hamza, Ömer b. Durmuş ve gayruhüm

67. [16a-2] Emine bt. Musli Reis'in muhallefâtı

Kazâ-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa kasabası mahallâtından Sürûri Efendi mahallesinde vefât eden ve geride Mehmed nâm oğlunu, Âişe bt. Hüseyin nâm kızını ve Kamer bt. Osman nâm annesini bırakan merhûme Emine bt. Musli Reis'in muhallefâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâhiri Ramazânî'l-mübârek sene hamse aşere ve elf.

Minder köhne 1	70
Zıbın kemha	120
Yastık köhne	26
Yastık	35
Köhne yastık	28
Sahan 3	150
Tencere	71
Futa-i hamam	184
Çakşır mor atlas	100
Kebe ...?	120
Yastık köhne	25
Yastık ala	39
Kilim	140
Yorgan	390
Pirâhen-i hamam	55
Döşek	142
Minder	50
Minder	65
Minder	35
Tencere	160
Leğen-i hamam	73
Tor kuşak	200
Perde-i bâr	20
Çarşaf	40
Gömlek	40
Çarşaf beyaz	30

Pıştahta	60
Minder beyaz	78
Döşek ala	166
Kilim ala	23
Sahan	130
Kürdiye-i Acem	615
Arakiyye	13
Yorgan ...?	163
Kaliçe	700
Bilezik	1000
Câme-i hâre köhne	300
Sandık demirli	300
...?	28
Mukâbeleten rehin alınan	1000
Yekûn	6527
Minhâ	
Techîz ve tekfin	2440
Dellâliyye ve kâtibiyye ve ihzâriyye ve resm-i hüceci müte'addide ve resm-i kısmet ve harc-ı ma'kûl	496
Yekûn	2936
Sahhe'l-bâkî	3591
Hisse-i üm	598
Hisse-i ibn	1994
Hisse-i bint	997

68. [16a-3] Hatice Hatun bt. Mehmed'in Mustafa Bey ve Mehmed Bey ile miras davasında sulh olduğu

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Yazıcı mahallesinde müteveffâ Receb b. Mahmud nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi Hatice Hâtun bt. Mehmed mahfil-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun kebîr oğlu Mehmed Bey ve sağîrleri Ali ve Mustafa

ve sağıresi Sâliha'nın vasiyy-i şer'îsi olan Mustafa Bey b. Mehmed mahzarlarında ikrâr ve i'tirâf edip merhûm müteveffânın mahalle-i mezbûrede vâki' hudûdunun bir tarafı İshak Efendi mülkü ve bir tarafı Üstâd Mehmed mülkü ve bir tarafı Hüseyin Bey mülkü ve bir tarafı tarîk-i âm ile mahdûd mülk menziline bana sümün hissem için üç bin yedi yüz elli akçe zuhûr edip meblağ-ı mezbûru merkûmân Mustafa Bey ile Mehmed Bey yedlerinden alâ sebîli't-tehârûc alıp kabûl ve kabz edip husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ ve nizâ'ım kalmamıştır ba'de'l-yevm ben-den asâleten ve vekâleten da'vâ sudûr eder ise lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû' ve makbûl olmaya dedikde mukırra-ı mezbûrenin vech-i meşrûh üzre olan ikrârını merkûmân Mustafa Bey ve Mehmed Bey bi'l-muvâcehe tasdik eylediklerinde tarafeynin ikrâr ve tasdikleri gibbe't-talep ber müceb-i temessük ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Receb sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Bey [b.] Mehmed, Mehmed [b.] Yusuf, el-Hâc Rıdvan [b.] Abdullah, Ali [b.] Mehmed el-İmâm, Mustafa Çelebi b. Ali el-Müezzîn, Üstâd Süleyman [b.] Abdullah, Üstâd Ramazan [b.] Mustafa

69. [16b-1] Beytül mâle ait evdeki hisselerin müzayedede satıldığı

Mahmiye-i Galata kazâsında emîn-i beytül mâl olan fahrü'l-ümenâ Mahmud Ça- vuş b. Ahmed nâm kimesne mahfil-i kazâda mahmiye-i mezbûre tevâbi'inden kasaba-i Beşiktaş'da bundan akdem Ekmekçi başı mahallesinde vefât eden Dede Bey demek ile ma'rûf Ali Bey b. Pîri nâm cündînin zevce-i metrûkesi Peymâne bt. Abdullah nâm hâtun mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip zâhirde zevce-i mezbûreden gayrı vâris-i ma'rûfu olmamağın merhûm mezbûrun muhallefâtından mahalle-i mezbûrede vâki' iki beyt-i ulvî ve üç beyt-i süflîyi ve bir kileri ve eşcâr-ı müsmireyi müştemil cüneyneyi hâvî olup hudûdunun iki cânibi Tekerlek Mustafa bahçesine ve iki cânibi tarîk-i âmma müntehî olan menzilin rub'u zevce-i mezbûreye ve selâse erbâ'ı beytül mâl-i mezbûra âid olmuş idi hâlâ beytül mâl-i mezbûra olan menzil-i mezbûrun selâse erbâ'ı bey' için sûk-ı sultânîde mirâren ve kirâren bey' men yezîd olup mecâlis-i tâlibîne arz olunduktan sonra beş bin üç yüz yirmi beş akçede karâr edip meblağ-ı mezbûr hakk-ı karârı olup bir akçe ziyâde ile âhar tâlib ve râgıb olmamağın menzil-i mezbûrun beytül mâl-i mezbûra âid olan selâse erbâ'ını meblağ-ı mezbûr beş bin üç yüz yirmi beş akçeye mezbûre Peymâne'ye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip meblağ-ı merkûm beş bin üç yüz yirmi beş akçeyi mezbûre Peymâne yedinden bi't-tamâm ahz u kabz edip teslîm-i mebî' eyledim dedikde emîn-i müşârûn-ileyhin vech-i meşrûh üzre sudûr eden kelâmını merkûme Peymâne vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk eyledikde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâilî Şevvâl sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Murad Ağa b. Abdullah, Memi Ağa b. Abdullah, İbrahim b. Hüdâverdi, Yusuf Ağa b. Abdullah, Ali Bey b. Abdullah, Ahmed Bey b. Abdüllatif, Ali Bey b. İskender, İskender b. Abdullah, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mehmed Bey b. Ali el-Cündî, sütçü Ali, Mehmed Çelebi b. Şehabeddin el-Mütevelli, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

70. [16b-2] Miras ihtilafıyla ilgili noksan hüccet

İşbu sâhibü'l-kitâb Seyyid Mustafa b. Seyyid Hasan b. Seyyid Mehmed b. Seyyid Hüseyin nâm kimesne mahfil-i kazâda Mustafa b. Abdullah nâm kimesne mahzarında kendi tarafından asâleten ve li ebeveyn karındaşları Ömer ve Hüseyin ve Âişe nâm sagîrler taraflarından vesâyeten üzerine takrîr-i da'vâ edip mahmiye-i Galata hâricinde kasaba-i Kasımpaşa mahallâtından el-Hâc A'mâ mahallesinde vefât eden merhûme Kâmile bt. Abdullah nâm müteveffât mahmiye-i İstanbul'da vâki' el-Hâc Timurtaş mahallesinde vefât edip cedd-i sahîhi olan Seyyid Mehmed b. Hüseyin nâm müteveffânın ümm-i veledi olup ba'de vefâtihâ merkûme-i mezbûre Kâmile hâl-i hayâtında âhîret oğlum ol deyip mahremine dahi alma-sıyla ba'de vefâtihâ muhalledfâtına bî-vech-i şer'î vaz'-ı yed ve kabz eylemiştir hâlâ muhalledfât-ı müteveffât-ı mezbûre Kâmile'yi mezbûr Mustafa'dan asâleten ve vesâyeten talep ederim suâl olunsun dedikde gibbe's-suâl mezbûr Mustafa fi'l- vâki' mezbûre Kâmile hâl-i hayâtında beni âhîret oğlum deyip mahremine aldık- dan sonra hâl-i hayâtında ba'zı esbâbın bana hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve teslîm eyledi bâkî kalan muhalledfât hâlen* [17a] ( ) merhûm[e]-i mezbûreye hâl-i hayâtında tâm ve kâmil olarak edâ etti. Şehâdetleri ba'de şerâti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' min Zilka'de sene hamse aşere ve elf. Şuhûdü'l-hâl: Pervâne b. Abdullah, Hızır b. Abdullah, Cafer b. Hüseyin, el-Hâc Hüseyin b. Abdullah, Hasan b. Abdullah, el-Hâc Yusuf b. Abdünnebi, Kâbil b. Abdullah, Ferhad b. Abdullah, Mehmed b. Yusuf ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

71. [17a-1, Arapça] Âişe Hatun bt. el-Hâc Ali'nin mehir alacağı

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Mustafa Ağa mahallesi imâmı Murad Halîfe b. Abdullah ve mahalle-i mezbûre müezzini Ali b. Hasan nâm kimesneler meclis-i şer' de hâzırân olup, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Süheyl Bey

* Metnin bundan sonraki kısmı Arapça olarak tutulmuştur. Fakat birinci kısım ile ikinci kısım muhteva olarak tam bir tutarlılık içinde değildir. Bu da, kâtibin hücceti deftere işlenken aradaki bir bölümü atlamış olabileceğini akla getirmektedir.

mahallesinde sâkin iken denizde boğularak vefât eden merhûm el-Hâc Mustafa b. Şaban'ın Mehmed nâm sagîr oğluna ve Kamer ve Asiye nâm sagîre kızlarına kîbel-i şer' den mansûb vasî olan ve husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid Pîrî b. Abdi nâm kimesne mahzarında, merhûm-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi ve kendisinin de kızı olan Âişe Hâtun nâm hâtun kîbelinden âti'z-zikr mehr-i müeccelinin isbâtına vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbit olan hâmil-i hâze'l-kitâb Solak el-Hâc Ali b. ( )'den bi'l-vekâle sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûrun zimmetinde, müvekkile-i mezbûre Âişe Hâtun'un nikâhı esnâsında ma'kûd-i aleyh olan mehr-i müecceli cihetinden râyicü'l-vakt on bin akçe hakkı vardır. Zevce-i mezbûreye meblağ-ı mezbûru merhûm-ı mesfûrdan tamamen veya kısmen, asâleten veya vekâleten almadığına, bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesinden sonra şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili Zilka'deti'ş-şerîfe sene hamse aşere ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Ahmed Reis b. Eyüb, Mustafa b. Abdi, Ramazan b. Yusuf, Allahverdi b. Mehmed, Mehmed b. Mustafa ve gayruhüm

72. [17a-2] Âlime Hatun bt. Kurd Reis'in muhallefâtı

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa mahallâtından Sürûri mahallesin- de vefât eden ve geride İbrahim ve Ebûbekir nâm sagîreyn oğullarını, Kâtibe adlı sagîre kızını, el-Hâc Ali b. ( ) nâm zevcini ve Kurd Reis nâm babasını bî- rakan merhûme Âlime Hâtun bt. Kurd Reis'in muhallefâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâhiri Zilka'de sene 1015.

Ferâce yeşil	1
Câme	aded 3
Zıbın	aded 4
Kuşak	aded 2
Yorgan	aded 2
Yastık	aded 2
Minder	aded 3
Tencere	aded 3
Sahan	aded 5

Tepsi	aded 3
Tas	aded ( )
Leğen ma'a ibrik	
Keçe	aded 2
Kaliçe	aded 3
Kilim	aded 2
Hamam esbâbı	
Peçe	
Baş makraması	

Çenber	
Çarşaf	aded 4
Bilezik	aded 2
Küpe	aded 2
Hâtem	[aded] 2
Ber vech-i tahmîn yekûn	10000

Minhâ	
Hissetü'l-eb	1696
Hissetü zevc	2500
Hissetü'l-ibn	2334
Hissetü'l-ibn	2334
Hissetü'l-bint	1167

73. [17b-1] Seyyid el-Hâc Mustafa b. Seyyid Şaban'ın muhalledâtı

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Süheyl Bey mahallesinde vefât eden ve geride Mehmed nâm oğlunu, Kamer, Asiye ve Sâliha nâm üç kızını, Hâtun Beşe bt. Mehmed nâm annesini ve Âişe bt. el-Hâc Solak Ali nâm zevcesini bırakan merhûm Seyyid el-Hâc Mustafa b. Seyyid Şaban'ın muhalledâtıdır. Verâset onlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâili Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Menzil der mahalle-i mezbûre fevkânî ve tahtânî
Mor dolama köhne
Kırmızı dolama
Diğer dolama
Yeşil yen
Çakşır lacivert
Uzun yenli siyah ferâce
Çemenî uzun yenli ferâce
Bohça Yemeni
Lacivert Kürdi cedîd
Yen? aded 1
Seccâde-i Mısıfî
Yekbend kuşak
Şamdan sofrası
İşleme yastık
Pusula
Hokka-i berş

Terâzi sagîr
Sünnet sandığı
Gümüşlü bıçak 2
Peşkir-i mülevven
Peşkir-i Mısıfî
Arakiye köhne 3
Tülbent cedid ...?
Tülbent köhne
Kırpas kıt'a 2
İpek alacası cedid
Kâbe örtüsü
Çakşır-ı cedid kırmızı
Kuşak
Sürmâyî
Velense beyaz
Kilim köhne aded 7
Kaliçe köhne 2

Kaliçe cedîd
Yanbolu siyah kebe köhne
Saçaklı kebe
Kaliçe cedîd
Hurde hadîd
Kılıç
Kırmızı köhne velense
Yanbolu siyah kebe köhne
Sürmâyî cedîd
Sürmâyî köhne
Yastık Yemeni aded 3
Yastık Beledî 2
Döşek aded 2
Yorgan Yemeni
Tencere aded 4
Sahan aded 8
Tava aded 1
Tas aded ( )
Tepsi aded 5
Kebab tavası
Kazan 2

Sini cedîd
Baklava tepsisi
Leğen kafesî ma'a ibrik
Tas-ı diğër
Çini tas ma'a kapak
Çini çanak İznikî 2
Alaca kilim
Frenk sandığı 1
Diğër sandık
Dakîk keyl 2,5
Hinta keyl 2,5
Câriye be nâm-ı Kâmile
Tencere aded ( )
Tava aded 1
Müteveffâ-yı mezbûrun zimem-i nâsda olan akçesi ki zikr olunur
Der zimmet-i el-Hâc Ali meblağ 2000
Der zimmet-i el-Hâc Mustafa meblağ 5000
Der zimmet-i diğër el-Hâc Mustafa meblağ 2035
Câriye be nâm-ı Kâmile 5000

74. [17b-2, Arapça] Hâkimin küçüklere Kurd Reis b. Bâli adlı dedelerini vasî ataması

Hâkim, dedeleri hâmil-i hâze'l-kitâb Kurd Reis b. Bâli'yi, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa mahallâtından Sürûri mahallesinde vefât eden Ali b. ( )'in Ebûbekir ve İbrahim nâm sagîrler ve Kâtibe adlı sagîre kızına babalarından kendilerine intikâl eden malların muhâfazası için vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâhiri Zilka'de sene 1015.

Şuhûdü'l-hâl: Ali b. Mehmed, el-Hâc Hasan [b.] Mehmed, Ali Çelebi b. Pîrî, Mehmed [b.] ( ) er-Râcil, Mehmed el-Muhzır, Mustafa el-Muhzır

75. [18a-1,Arapça] Hâkimin küçüğe Mümine Hatun bt. Hasan'ı vasî ataması

Hâkim, hâmiletü hâze'l-kitâb Mümine Hâtun bt. Hasan'ı Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -radiye anhu'l-Bârî- mahallesinde vefât eden Mehmed Bey b. Hüseyin'in sagîr oğlu Eyüb'e merhûm babasının muhalledâtından irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i merkûmeyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâhiri Şevvâli'l-mükerrem sene hamse aşere ve elf.
Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi b. İsa, Hamza Çavuş b. Mustafa, Mustafa Halîfe b. Mu-
zaffer el-İmâm, Mehmed Bey b. Mustafa, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed

76. [18a-2,Arapça] Âişe Hatun'un, kocası Ahmed Bey b. Ahmed'i babasından kalan muhalledâtı alması konusunda vekil ettiği

Âişe Hâtun nâm hâtun meclis-i şer'de hâzıra olup zevci fahrü'l-cüyûş cündî Ahmed Bey b. Ahmed'i Ebâ Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü'l-Bârî- mahallesinde vefât eden cündî Mehmed Bey b. Hüseyin nâm babasından kendisine irs-i şer'le intikâl eden hisse-i şer'îyesini kabza ve kendisine îsâline ve kabz ve îsâl için hükkâm-ı zevî'l-efdâl indinde mürâfa'a ve muhâsamaya vekil eyledi. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi t-târîhi'l-mezbûr.
Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

77. [18a-3] Mehmed Bey b. Hüseyin'in muhalledâtı

Hazret-i Ebî Eyyûb-i Ensârî -radiye anhu rabbühü'l-Bârî- mahallesinde vefât eden ve geride Sâkine bt. İskender nâm zevcesini, Eyüb nâm sagîr oğlunu ve Âişe nâm kızını bırakan merhûm cündî Mehmed Bey b. Hüseyin'in muhalledâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fi evâili Şevvâli mükerrem sene hamse aşere ve elf.

Sahan 14	650	Tas 10	20
Yahni tepsisi 5 fi 40	200	Küçük bakraç 2	30
Leğen-i dest	60	Küçük tepsi ma'a sahan	20
Börek tepsisi	60	Kebîr maşraba 1	50
Seferî tepsi	60	Leğen ma'a ibrik	15
Küçük 1	10	Kahve ibriği	10

Küçük tava	10
Şamdan	10
Kebîr havan	80
Kebîr badya cam	50
Kebîr tabak-ı İznik	40
Köhne çini sahan-ı İznik 7	40
Köhne tabak-ı İznik tepsi? 2	20
Kâse-i şerbet-i İznik 1	15
Cam tas çanak 2	80
Tencere 1	40
Köhne leğen ma'a ibrik	20
Mukavvâ ibrik ma'a leğen	20
Münakkaş ağaç tabak 4	20
Kâse-i İznik 2	15
Büzürg ve küçük fağfurî tabak aded 11	250
Fağfurî kâse kebîr 2 küçük 2	120
...? tabağı 1	200
Sâ'at ma'a zarf	20
Ayna ma'a zarf 2	40
Mercan tesbih 1	150
Toprak tesbih	10
Küçük pîštahta 1	100
Pîštahta sandık	130
Kâse-i mâiye ...? 1	50
Ağaç sini 2	40
Küçük mermer iskemle 1	20
Çuka cenderesi 1	70
Enseri ber vech-i tahmîn	200
[18b] Köhne beledî döşek 2	60
Köhne Yemeni yorgan 1	50
Köhne sincâbî velense 1	30
Köhne kilim 1	30

Köhne seccâde 1	25
Diğer seccâde 1	25
Köhne kilim	100
Küçük mermer	20
Dolap 1	60
Köhne demir mangal	10
Bosneviyye Meleksimâ nâm câriye 1	6000
Gülâhmer Macariyye ma'a bintihâ	6000
Macariyye Üftâde nâm câriye	2000
Gülîstan cild 1	60
Divan-ı Ubeydî cild 1	100
Türki kitâb cild 1	20
Menzil ma'a tevâbi'ihâ bi mahalleti'l-mezbûre	40000
Menzil ma'a tevâbi'ihâ bi mahalleti Nişancı Paşa	15000
Menzil ma'a tevâbi'ihâ der Sütlüce bi mahalleti Mahmud Ağa	6000
Der zimmet-i Ebûbekir Efendi el-İmâm meblağ	13700
Yekûn	92305
el-İhrâcâtü'l-mühimme	
Deyn li zevce Sâkine	7000
Mehr-i müeccel-i müsbet	15000
Resm-i kismet	1500
Resm-i hüceç ve defter	250
İhzâriyye	250
Yekûn	24000
el-Bâkî beyne'l-verese	68305
Hisse-i zevce	8538
Hisse-i ibn	39844
Hisse-i bint	19966

78. [18b-1] Mirasçılarının evi Sâliha bt. Ahmed'e sattıkları

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Cihangir mahallesinde [sâ]kine olup Mısır yolunda deryâda bundan akdem vefât eden el-Hâc Hüseyin b. Abdullah'ın li ebeveyn karındaşı oğulları ve usûbet-i nesebiyye tarîkiyle vârisleri olan Mahmud ve Mehmed taraflarından bey'-i âti'l-beyânı ikrâra vekîl-i şer'î olup fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Bey b. Süleyman nâm sarrâc-ı hâssa ve Nurullah Çavuş b. Muhamharrem nâm kimesne mahzarında vekâleti sâbit olan Yusuf Bey b. Abdullah nâm bevvâb-ı sultânî mahfil-i kazâda Sâliha bt. Ahmed nâm hâtun mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf edip verâseti zevcesi Mehlika bt. Abdullah nâm hâtun ve li ebeveyn karındaşı oğulları müvekkilân-ı mezbûrâna münhasıra olan merhûm-ı mezbûrdan irs-i şer'le müvekkilân-ı merkûmâna intikâl edip mahalle-i mezbûrede vâki' bir beyt-i süflîyi ve altında bir hücre ile ve bir su kuyusunu ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi hâvî hadîkayı müştemil olup hudûdu kıb- leten Sefer Reis mülküne ve şarkan ba'zan Gazanfer Ağa mülküne ve ba'z-ı âharı merhûm-ı mezbûrdan mezbûre Mehlika'ya intikâl edip hisse-i şer'îyyesi olan menzile ve şimâlen tarîk-i âmma ve garben Sefer Reis vakfî'na müntehî olan menzili cemî'-i tevâbi' ve levâhıkı ile müvekkileyn-i mezbûrân Mahmud ve Mehmed Bey merkûme Sâliha'ya on sekiz bin fiddî-yi Osmânî râyic akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip meblağ-ı mezbûru bi't-tamâm mezbûre Sâliha yedinden ahz u kabz edip teslîm-i mebi'-i mesfûr eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mezbûr cemî' tevâbi' ve levâhıkı ile mezbûre Sâliha'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr tasarruf eylesin dedikde vekîl-i mezbûrun bi'l-vekâle vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârını merkûme Sâliha vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk [19a] eyledikde mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâsıtı Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Halîfe b. Yusuf el-İmâm, Ahmed b. Mustafa el-Müezzîn, Mustafa b. Abdi, Behrâm Bey b. Abdullah, Yusuf Bey Abdullah el-bevvâbü's-sultânî, Mustafa b. Süleyman, Keyvan Çavuş b. Abdullah, Mehmed b. ( ) el-Müezzîn, Veli [b.] Bâli el-Kayyım, Cafer b. Abdullah el-Kayyım, İlyas Bey b. Nasuh, Ahmed Bey b. Durmuş, Mehmed Bey b. Abdullah, el-bevvâbü's-sultânî ve gayruhüm

79. [19a-1, Arapça] Hâkimin Emine bt. Mustafa Bey adlı küçük kıza nafaka takdiri ve annesine istidâne izni vermesi

Hâkim, Hazret-i Ebî Eyyûb-i Ensârî -radiye anhu rabbühü'l-Bârî- mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde vefât eden merhûm Mustafa Bey b. el-Hâc Dervîş'in Emine nâm sagîre kızının nafakası, kisvesi ve sâir zarûri ihtiyâcları için müteveffâ-yı mezbûr babasından kendisine irs-i şer'le intikâl eden mallardan alınmak üzere,

himâye ve terbiyesi altında bulunduğu Zemâne Hâtun bt. Abdullah nâm annesinin talepiyle zeyilde yer alan târihten i'tibâren râyicü'l-vakt yevmî on iki akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmeğe anneye izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min Şevvâli'l-mükerrerrem sene ham- se aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Muharrem Efendi b. Mustafa, Mustafa b. Süleyman, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır

80. [19a-2,Arapça] Hâkimin Hüseyin Halîfe b. Abdurrahman'ı küçük kıza vasî nasbı

Hâkim, Hüseyin Halîfe b. Abdurrahman nâm kimesneyi, Ebâ Eyyûb-i Ensârî kasabası mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde vefât eden merhûm Mustafa b. el-Hâc Dervîş'in Emine nâm sagîre kızına kendisine müteveffâ-yı mezbûr babasından irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mesfûreyi kabûl edip cemî' umûrunu edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike fi evâsıtı Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şükrullah Efendi b. İbrahim el-Kâtib, Abdülkerim Efendi b. Mehmed el-Kâtib, Mustafa b. Mehmed el-Kâtib, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

81. [19a-3,Arapça] Behrâm Ağa b. Abdullah'ın Bulgar asıllı kölesini âzat ettiği

Hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata tevâbi'inden Beşiktaş kasabasında Sinan Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden merhûm-i mebrûr Behrâm Ağa b. Abdullah'ın ana-baba bir kız karındaşı ve vârisi olan fahrü'l-muhadderât Âişe Hâtun bt. Abdullah kıbelinden âti'z-zikr âzâd ikrârına vekîl edilen fahrü'l- eşbâh Ahmed Bey b. Ali ve merhûm-i mûmâ-ileyhin zevcesi zahrü'l-muvakkarât Âmine Hâtun bt. Abdullah nâm kimesneler, merhûm Behrâm Ağa'nın hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde iken uzun boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, esmer, Bulgar asıllı, sağ yanağında siyah bir beni ve çenesinde eser-i cerh bulunan abd-i memlûkü hâmil-i hâze'l-kitâb Hasan b. Abdullah'ı hasbeten lillâhi'l-azîm ve taleben li merzâti rabbihi'l-kerîm âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf ettiler.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâhiri Zilhicce sene hamse aşere ve elf mine'l-hicreti'n-Nebeviyye.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Ağa b. Abdullah, Mehmed Çavuş b. Abdullah, Mustafa Bey b. Abdullah, Halil Bey b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf, Mehmed Bey b. Musa, Mustafa b. Mehmed, Mustafa b. Süleyman ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

82. [19b-1] Rıdvan Bey b. Abdullah'ın muhallelâtı

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa mahallesinde vefât eden ve geride Ebûbekir nâm oğlunu, İsmihan nâm kızını ve Âmine bt. Yusuf nâm zevcesini bırakan hakkâk-i sultânî merhûm Rıdvan Bey b. Abdullah'ın muhallelâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâhiri Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Uzun yenli lacivert ferâce ma'a kürk	2500	Beyaz velense	120
Kırmızı kısa yenli ferâce	1200	Beledi yorgan	140
Yeşil ferâce köhne	800	Döşek köhne	150
Yeşil uzun yenli ferâce	400	Diğer döşek	150
Kürdiye yeşil köhne	500	Yastık aded 2	80
Tülbent bürgü	20	Sepet köhne	20
Câme ibrişim alaca	800	Sandık	200
Dolama yeşil köhne	300	Pabuç? Aded 2	60
Mor yelek köhne	200	...?	
Çemenî yelek köhne	200	Gulâm be nâm-ı Hüseyin Macariyyü'l-asl	3000
Kırmızı yelek köhne	100	...?	
Kırmızı çakşır	300	Dükkân bi kurbi Bezzâzistan	10000
Mor çakşır	100	Yekûn	20450
Diğer mor çakşır	100	Minhâ el-bâkî	
...? tülbent köhne	150	Hissetü'z-zevc es-sümün	2556
Diğer tülbent köhne	100	Hissetü'l-ibn	11928
Diğer köhne tülbent	100	Hisse mine'd-dükkân	5000
Tor beyaz ibrişim kuşak	120	Hissetü'l-bint	5964
Eğın kürkü	300	Hisse mine'd-dükkân	5000
Kavuk? aded 3	40		
Kilim kırmızı	60		
Kaliçe köhne	60		

83. [19b-2, Arapça] Hâkimin Mehmed ve Âişe adlı çocuklara nafaka takdiri ve anne annelerine istidâneye izin vermesi

Hâkim, Mehmed ve Âişe nâm iki sagîrın nafaka, kisve ve sâir havâic-i zarûriyyeleri için mahmiye-i kazâ-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından Memi Câmî'i mahallesinde vefât eden Fâtıma Hâtun bt. Mustafa Bey nâm annelerinden kendilerine irs-i şer'le intikâl eden mallardan karşılanmak üzere himâyesi ve terbiyesi altında buldukları Nefise Hâtun bt. Şaban nâm anne annelerinin talebiyle her birine dört akçe olmak üzere râyicü'l-vakt yevmî sekiz akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca anne anneye vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmeğe izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmî'l-hâmîs aşer min Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şükrullah Efendi b. İbrahim, Abdülkerim Efendi, Mehmed b. Mustafa ve gayruhüm

84. [20a-1, Arapça] Hâkimin küçüklere Mustafa Halîfe b. Mehmed'i vasî, vasîye de Nefise Hatun bt. Şaban'ı nâzır tayini

Hâkim, imâm Mustafa Halîfe b. Mehmed'i, Mehmed nâm sulbî sagîr oğluna ve Âmine nâm sulbiye sagîre kızına kendilerine mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından el-Hâc Memi mahallesinde vefât eden Fâtıma Hâtun nâm annelerinden irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâlleri için ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı. Hâkim-i müşârûn-ileyh sonra Nefise Hâtun bt. Şaban nâm anne annelerini vasiyy-i merkûma nâzır atadı. Ki artık vasî vesâyetle alâkalı herhangi bir işe nâzırın ma'rifeti olmadan mübâşeret etmeyecektir. O da nezâret-i mezkûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn

85. [20a-2] Âmine bt. Mehmed lehine iddet nafakasına hükmedilmesi

Mahmiye-i Galata dâhilinde Yolcu oğlu mahallesi sâkinelerinden Âmine bt. Mehmed nâm hâtun meclis-i şer'-i şerîfde Ferruh Bey b. Abdullah nâm cündî mahzarında takrîr-i da'vâ edip bundan esbak zümre-i mellâhînden zevcim Hasan b. Hüseyin nâm kimesne kasaba-i İznikmid'e gittikde ben târih-i kitâb Recebi'nin gâyetine gelir isem zevcim mezbûr Âmine benden talâk-ı bâyin ile mutallaka olsun ve nafaka-i iddeti dahi benim vekîlim olup veresin diye mezbûr Ferruh Bey nafaka-i iddetimi bana teslim etmeğe vekîl eyledi târih-i mezbûr mürûr edip ve ben

talâk-ı mezbûr ile mutallaka olmuşdum nafaka-i iddetimi vekîl-i mezbûrdan talep ederim dedikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr husûs-ı merkûmu bi'l-küllîye inkâr ile cevâb verdikde merkûme Âmine'den vech-i meşrûh üzre da'vâsına mutâbık bey-yine talep olundukda udûl-i müslimînden Mehmed b. Hasan ve diğeri Mehmed b. Ali nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfil-i kazâyâ hâzırân olup fi'l-vâki' mezbûr Hasan kasaba-i mezbûreye gittikde bu târih-i kitâb Recebi'nin gâyetine gelmez- sem benim zevcem mesfûre Âmine benden talâk-ı bâyin ile mutallaka olsun sen benim vekîlim olup nafaka-i iddetimi mezbûre Âmine'ye veresin diye bizim huzûrumuzda mezbûr Ferruh Bey'i vekîl eyledi bu husûsa biz şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diye edâ-i şehâdet-i şer'îyye ettiklerinde ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mâ vaka'abi't-talep kaydolundu.

Tahrîren fi evâili Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Bey b. Abdüllatif, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır, Mustafa b. Süleyman ve gayruhüm

86. [20a-3] Evin Lâleruh bt. Abdullah'a hibe edildiği

Lâleruh bt. Abdullah nâm hâtonun zevci ve husûsi'l-âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti nehc-i şer'î üzre el-Hâc Ramazan b. Cemal ve Piyâle Bey b. Abdullah nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbite olan Mehmed b. Cafer nâm kimesne mahfil-i kazâda bi'l-fî'l Sefer Çelebi vakfî'na mütevellî olan fahrü'l-eşbâh Mustafa Çelebi b. Ahmed nâm kimesne mahzarında vekâleten takrîr-i da'vâ edip mahmiye-i Gala- ta tevâbi'inden Tophane'de Tomtom mahallesinde vâki' iki cânibi mezbûr Sefer Çelebi vakfî'na ve iki cânibi tarîk-i âmma müntehâ olup [20b] biri tahtânî ve biri fevkânî iki çatma beyti ve bir kenîfi ve bir muhavvatayı müştamil olup mezbûr Sefer Çelebi merkûme Lâleruh'a târih-i kitâbdan on yıl mukaddem hibe-i sahiha-i şer'îyye ile hibe edip mezbûre Lâleruh dahi gıbbe't-tahliyyeti's-şer'îyye meclis-i hibede ittihâb ve kabz eylediği çatma menzili mesfûr Mustafa Çelebi bilâ-vech-i şer'î vaz'-ı yed edip mezbûre Lâleruh'un tasarrufuna mâni' olur suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa Çelebi menzil-i merkûm yedinde idiği hasm-ı câhid mahzarında nehc-i şer'î üzre sâbit oldukdan sonra bi'l-muvâcehe cevâbında mesfûr Sefer Çelebi menzil-i mezbûru bundan akdem târih-i kitâb Şevvâli'nin evâsıtında evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ba'dehû Medîne-i münevvere fukarâsına vakf edip mütevellîsi olduğum ecilden vaz'-ı yed ettim deyip hibe-i merkûmeyi münkir oldukdan sonra vekîl-i mezbûr Mehmed'den vech-i meşrûh üzre hibeye beyyine talep olundukda udûl-i müslimîn ve ahrâr-ı muvahhidînden Mehmed Çelebi b. Cafer Bey fahrü'l-eimme Mustafa Efendi b. Abdülaziz ve zümre-i râcilînden Mahmud Beşe b. Abdullah nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfil-i kazâyâ hâzırân olup gıbbe'l-istişhâdi's-şer'î edâ-i şehâdet-i şer'îyye edip fi'l-vâki' mezbûr Sefer

Çelebi bundan akdem silk-i mülkü iken müvekkile-i mezbûre Lâleruh'a târih-i kitâbdan on yıl mukaddem bizim huzûrumuzda menzil-i mezbûru hibe-i sahîh-i şer'îyye ile hibe edip mezbûre Lâleruh dahi gıbbe't-tahliyyeti'ş-şer'îyye menzil-i mezbûru meclis-i hibede ittihâb ve kabz eyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diye edâ-i şehâdet-i şer'îyye ettiklerinde ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın menzil-i mezbûr merkûme Lâleruh'un mülk-i mevhûbu olmasına hükm olunup mâ vaka'abi't-talep ketb olundu.

Tahrîren fi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Efendi [b.] Hasan, Seyyid Mahmud b. Seyyid Mustafa, Mehmed Bey b. Hüsrev el-Cündî, Piyâle Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî, Hasan Bey b. Abdullah ve gayruhüm

87. [20b-1] Beytûlmâle intikal eden evdeki beytûlmâl payının satılması ve takas beyanı

Mahmiye-i Galata'da emîn-i beytûlmâl olan fahrü'l-ümenâ Murad Çavuş b. Abdürrahim nâm kimesnenin kâtibi ve husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbite olan Ali Çelebi b. Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda Topkapısı hâricinde Emânî Çelebi mahallesinde bundan akdem vefât eden Kasım b. Abdullah nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi ve vârisesi Kamer bt. Abdullah nâm hâtun mahzarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip müteveffâ-yı mezbûr Kasım'ın zevcesi mezbûre Kamer'den gayrı zâhirde vâris-i ma'rûfu olma- yıp muhallelâfâtının selâse erbâ'ı beytûlmâl-i mezbûra ve rub'u zevcesi mezbûre Kamer hâtuna âid olmağın müteveffâ-yı mezbûrun muhallelâfâtından mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Dilsiz Çerkez İsmail Ağa ve bir taraftan Mustafa Çelebi mülkleri ile ve bir taraftan tarîk-i âm ile mahdûd olup iki beyt-i süflîyi ve bir beyt-i ulvîyi ve bir su kuyusunu ve bir sofayı ve fırını ve kenîfi ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi müştemile hadîkayı hâvî menzil sûk-ı sultânîde bey' olunmak için mirâren ve kirâren müddet-i medîde mezâd olunup mecâlis-i tâlibîne arz olundukda on bin akçede mezbûre Kamer hâtunun üzerinde karar edip bir akçe ziyâde ile âhar tâlib ve râğb olmamağın [21a] menzil-i mezbûrun beytûlmâle âid olan selâse erbâ'ı vekâleti mahkiyem ve kitâbetim hasebiyle mezbûre Kamer hâtuna yedi bin beş yüz akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip semeni olan yedi bin beş yüz akçesini mezbûre Kamer hâtunun müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde karz-ı şer'îden olan sekiz bin akçe deyninin altı bin akçesine takâs olunup bâkî bin beş yüz akçeyi mîrî için mezbûre Kamer yedinden aldım kabz eyledim dedikde mukırr-ı mezbûr Ali Çelebi'nin ber vech-i meşrûh sudûr eden ikrârını mukarrun lehâ'l-merkûme Kamer vicâhen tasdik edicek mâ vaka'abi't-talep ketb olundu

Tahrîren fî evâili Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed b. Osman, Ömer b. Ali, Mustafa b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf

88. [21a-1, Arapça] Sâliha Hatun bt. Mehmed lehine mehr-i müeccele hükmedilmesi

Udûlden Mahmud b. İsa ve Mustafa b. Abdülaziz nâm kimesneler, bundan akdem vilâyet-i Rumeli'nde Prevadi kasabasında vefât eden merhûm Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in sulbiye kızı ve vârisi Sâliha Hâtun kibelinden husûs-ı âti'z-zikri inkâra vekâleti nehc-i şer'î üzre sâbit olan vekîl Hüseyin b. Lütfullah nâm hasm-ı câhid mahzarında ve yine merhûm-ı mezbûrun ana-baba bir kız karındaşı ve vârisi olan fahrü'l-muhadderât Kerime Hâtun kibelinden vekâleti nehc-i şer'î üzre sâbit olan Osman Çelebi b. Abdülaziz nâm vekîl mahzarında, hâmiletü hâze'l-kitâb Sâliha Hâtun bt. Mehmed'den sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, [merhûm-ı mezbûrun zimmetinde] da'vâcının nikâhı esnâsında ma'kûd-i aleyh olan mehr-i müeccele cihetinden râyicü'l-vakt otuz bin akçe hakkı vardır. Müdde'îye-i mezbûre Sâliha'ya, meblağ-ı mezbûrun tamâmını veya bir kısmını asâleten veya vekâleten merhûm-ı mezbûrdan alıp kabz etmediğine, bağışlamadığına ve bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesinin ardından hâkim şehâdetleri mûcebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali b. Mehmed, Mehmed b. Alâaddin, Mustafa b. Süleyman, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

89. [21a-2, Arapça] Âişe bt. Mehmed'in mehr-i müeccelini talep etmesi için

vekâlet verdiği

Âişe bt. Mehmed nâm hâtun meclis-i şer' de hâzıra olup erkek karındaşı Derviş Bey b. Mehmed'i kendisine Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından Cihan- gir Câmî'i mahallesinde vefât eden kocası Hüseyin Bey b. Abdullah'dan intikâl eden hisse-i şer'îyyesini ve nikâhı esnâsında ma'kûdun aleyh olan râyicü'l-vakt beş bin akçe-i Osmânî mikdârındaki mehr-i müeccelini talepe, kabza, kendisine îsâle ve vakt-i hâcetde hükkâm-i zevî'l-efdâl indinde kabz ve îsâl için mürâfa'a ve muhâsama yapmaya vekîl ta'yîn eyledi. O da vekâlet-i mesfûreyi kabûl edip cemî' umûrunu edâyı üzerine aldı.

Cerâ fî't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Beyti Bey b. İsmail, Mehmed Bey b. Mehmed gulâm-ı Acemî, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

90. [21b-1, Arapça] Kerime Hatun bt. Ali'nin Macar asıllı câriyesini âzat ettiği

Fahrü'l-kuzât Abdülkâdir Efendi b. Ramazan ve fahrü'l-müderrişin Mehmed Efendi b. Mustafa nâm kimesneler, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpa- şa mahallâtından Muhyiddin Efendi mahallesinde vefât eden merhûme Kerime Hâtun bt. Ali'nin âti'z-zikr zevcinden başka ma'rûf vârisi olmadığı için muhallefâtının bir kısmını zabt eden ve âti'z-zikr âzâd ikrârını inkâr eden mahmiye-i Galata'da vâki' beytül-mâl-i Hâs emîni ve kâtibi fahrü'l-akrân Ali Bey b. Mustafa adlı hasm-ı câhid mahzarında ve ayrıca merhûme-i merkûmenin zevci ve vârisi olan ve yine âzâd ikrârını inkâr eden fahrü'l-kuzât Süleyman Efendi b. Osman nâm kimesne mahzarında, uzun boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, Macariyyetü'l-asl ve çenesinde Hind beni bulunan hâmiletü hâze'l-kitâb Nâzenin bt. Abdullah'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme Kerime Hâtun hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhatinde iken lehine şâhidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zikr edilen câriye-i memlûkesini âzâd etmişti. Şehâdetleri ba'de şerâti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti. Cârîye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât-ı mükellefât gibi hürre oldu.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâili Zilhicce sene hamse aşere ve elf mine'l-hicreti'n-Nebeviyye.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Yakub, Ahmed b. Hüseyin, İsmail b. Mustafa, Mustafa Çelebi b. Sefer, Rıdvan Bey b. Abdullah

91. [21b-2, Arapça] Kerime Hatun bt. Ali'nin Çerkez asıllı câriyesini âzat etmesi

Fahrü'l-kuzât Abdülkâdir Efendi b. Ramazan ve fahrü'l-müderrişin Mehmed Efendi b. Mustafa nâm kimesneler, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpa- şa mahallâtından Muhyiddin Efendi mahallesinde vefât eden merhûme Kerime Hâtun bt. Ali'nin âti'z-zikr zevcinden başka ma'rûf vârisi olmadığı için muhallefâtının bir kısmını zabt eden ve âti'z-zikr âzâd ikrârını inkâr eden mahmiye-i Galata'da vâki' beytül-mâl-i Hâs emîni ve kâtibi fahrü'l-akrân Ali Bey b. Mustafa nâm hasm-ı câhid mahzarında ve ayrıca merhûme-i merkûmenin zevci ve vârisi olan ve yine âzâd ikrârını inkâr eden fahrü'l-kuzât Süleyman Efendi b. Osman nâm kimesne mahzarında, orta boylu, açık kaşlı, elâ gözlü,

Çerkeziyyetü'l-asl hâmiletü hâze'l-kitâb Mülâyim bt. Abdullah'dan sâdir olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme Kerime Hâtun hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde iken lehine şahidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zikr edilen câriye-i memlûkesini âzâd etmişdi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti. Cârîye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât-ı mükellefât gibi hürre oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn

92. [22a-1] Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in ipek bahâsından borcu olduğu

Osman Çelebi b. Abdülaziz nâm kimesne mahfil-i kazâda mahmiye-i Gala- ta tevâbi'inden Tophane'de Hoca Ali mahallesi sâkinlerinden olup vilâyet-i Rumeli'nde Prevadi nâm kasabada bundan akdem vefât eden merhûm-i mebrûr Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in zevce-i metrûkesi olup ba'zı muhalledâtına vâzı'atü'l-yed olan fahrü'l-muhadderât Sâliha Hâtun bt. Mehmed'in husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup hasm-ı câhid mahzarında Mahmud b. İsa ve İsmail Halîfe b. Abdi el-İmâm şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan fahrü'l-eşbâh Behrâm Bey b. Abdullah nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ edip merhûm-ı mezbûr Yusuf Efendi'nin zimmetinde beynimizde ilm-i şer'î ile ma'lûm harîr bahâsından sekiz bin fiddî Osmânî akçe hakkım vardır muhalledâtından talep ederim dedikde gibbe's-suâl vekîl-i mezbûr Behrâm Bey bi'l-muvâcehe cevâbında da'vâ-yı mezbûreyi bi'l-küllîye inkâr ettikde mesfûr Osman Çelebi'den da'vâ-yı mezbûresine muvâfık beyyine talep olundukda udûl-i müslimîn ve ahrâr-ı muvahhidînden Nebi b. Mehmed ve Mehmed b. Osman nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde mahfil-i kazâya hâzırân olup gibbe'l-istişhâdi'ş-şer'î edâ-i şehâdet-i şer'îyye edip merhûm Yusuf Efendi hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde bizim huzûrumuzda mezbûr Osman Çelebi'ye beynimizde ilm-i şer'î ile ma'lûm harîr bahâsından sekiz bin akçe deynim vardır diye ikrâr eyledi bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diye edâ-i şehâdet-i şer'îyye eyleyip ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Yahya b. Seyyid Hasan, Mehmed Çelebi b. Cafer Bey er-Reis es-sultânî, Mahmud b. Mehmed el-İmâm, fahrü'l-eimme Mustafa Efendi b. Abdülaziz, Mehmed b. Mustafa, Mehmed b. Mustafa el-Kâtib ve gayruhüm

93. [22a-2, Arapça] Hüseyin Bey b. Abdullah'ın vasiyet yoluyla para vakfı kurduğu

Udûlden Mehmed Halife b. Abdullah ve Siyâmi Reis b. Mehmed nâm kimesne- ler meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfte mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane'de vâki' Cihangir mahallesinde vefât eden merhûm Hüseyin Bey b. Abdullah'ın muhallefâtının bir kısmını zabt eden hâlen Galata'da vâki' beytümâlin emîni ve kâtibi Ali Bey b. Mustafa nâm hasm-ı câhid mahzarında, hâmil-i hâze'l- kitâb fahrü'r-râcilîn Derviş Bey b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-i mebrûr dünyânın yalancı ve fânî olduğunu idrâk ve hâl ve gidişâtını te'emmül edip hâl-i hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde iken sülûs-i mâlından ve mahz-ı menâlından râyicü'l- vakt on beş bin akçe-i Osmânînin ihrâc edilip bunun dokuz bin akçesinin sene- de ona on bir buçuk ribh üzre mu'âmele-i şer'îyye ile istirbâh edilmesini şart etti. Ribhden senevî yedi yüz akçeyi her gün Kur'ân-ı azîmden bir cüz' okuyup sevâbını rûhuna hediye eden kimesneye verilmesini şart etti. Kırâati de câmi'-i mezbûrda imâm olan kimesneye şart etti. Ribhden senevî altı yüz akçenin de câmi'-i mezbûr mahallesinin avârızına verilmesini şart etti. Elli akçenin mütevellî olacak kişiye verilmesini şart etti. Asl-ı mâldan artan altı bin akçenin ise techîz ve tekfinine ve vefât gününde, yedinci ve kırkıncı günde ve sene tamâmında vech-i mu'tâd üzre verile- cek ta'âma harcanmasını şart etti. Lehine şahidlik yapılan mezbûr Derviş Bey'i de vech-i mezkûr üzre hâkimin re'yi ile vasiyyetlerinin tenfizine vasî seçti. Merhûm-i mesfûr vasiyyeti üzerine öldü ve vasiyyetinden dönmedi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l- kabûl inde ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti. Zirâ' bir kimesne hayâtında vasiyyetinden dönmezse ölümüyle vasiyyetin te'kîden kesinleşeceği ve lâzım olacağı vasiyyetin hükmündendir.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Beyti b. İsmail, Mehmed Bey b. Mehmed el-gulâmü'l-Acemî, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır, Şükrullah Efendi b. İbrahim el-Kâtib, Mehmed b. Mustafa el-Kâtib, Mustafa b. Süleyman ve gayruhüm

94. [22b-1, Arapça] Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in mirasçıları

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l-fuzalâi'l-müteverri'in yenbû'ü'l-fazli ve'l- yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'in el-hâkimü'l-âdil el-fâsıl beyne'l- hak ve'l-bâtıl hâlen mahmiye-i Bursa kadısı Mustafa Efendi b. merhûm-ı mebrûr Mehmed Efendi'nin imzâsıyla mûmzâ, mührüyle memhûr, ünvanıyla mu'anven ve 1015 senesi Zilka'de ayının 9. günüyle müverrah kadı-yı mezbûr mahkemesinden verilen nakl-i şehâdet vârid olduğunda mazmûnunda udûlden

mahrûse-i Bursa mahallâtından Veled Sarayı mahallesinden el-Hâc Mehmed b. Abdurrahman b. Abdullah ve Hamza Bey mahallesinden Abdurrahman Bey b. Mahmud b. Ahmed nâm kimesnelerin Veled Sarayı mahallesinde sâkine olan bâ'ise-i hâze'l-kitâb Kerime Hâtun bt. Abdülaziz'den sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettikleri görüldü: Müdde'îye-i mezbûre, vilâyet-i Rumeli'nde vâki' Prevadi kasabasında vefât eden ve muhallefâtının bir kısmı mahmiye-i Galata mahallâtından Hoca Ali mahallesinde sâkine zevcesi ve helâli zahrû'l-mestûre Sâliha Hâtun bt. Abdülaziz tarafından zabt edilen kadı Mevlânâ Yusuf Efendi b. Abdülaziz nâm kimesnenin ana-baba bir kız karındaşı ve vârisidir. Sâliha Hâtun'un babası Abdülaziz, annesi Aynî bt. Abdullah ve dedesi de Mehmed'dir. Müteveffâ-yı merhûmun verâseti ona ve Beşir? mahallesinde sâkine sulbiye kızı Sâliha Hâtun'a münhasırdır. O ikisinden başka mîrâşçı ve terekeye hak sâhibi kimesne ma'lûmumuz değildir. Şehâdetleri ba'de şerâti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olduktan sonra ve müdde'îye-i mezbûre Kerime'nin erkek karındaşı hâmil-i hâze'l-kitâb Osman Çelebi b. Abdülaziz'i vekîl edip müteveffâ-yı mezbûrdan kendisine intikâl eden hisse-i şer'îyyesini talep, kabz ve îsâle ve vakt-i hâcetde hükkâm-ı zevi'l-efdâl nezdinde muhâsama, mürâfa'a ve cidâle vekîl etmesinden sonra mezbûre Sâliha Hâtun'a huzûrunda vesika okundu. Ancak onun müşârün-ileyh Mustafa Efendi tarafından yazıldığını inkâr etti. İsimleri zeyl-i kitâbda muharrer udûlden Nebi b. Mehmed ve Ali b. Mehmed ve Abdurrahman b. Mahmud nâm kimesneler hâzır olup kitâb-ı mesfûrun mevlânâ-yı müşârün-ileyhe âid olduğuna, zeyilde yer alan mührün de onun mührü olduğuna şehâdet ettiler. Onlar böyle şehâdet edince hâkim de şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud b. İsa, Mehmed b. Alâaddin, Mustafa Efendi b. Abdülaziz, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

95. [23a-1] Behrâm Ağa b. Abdullah'tan kızı Âişe'ye intikal eden mallar

Oldur ki, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Beşiktaş'da Sinan Paşa câmi'i şerîfi mahalle- si sâkinlerinden olup Engürüs seferinde bundan akdem vefât eden merhûm Behrâm Ağa b. Abdullah'ın irs-i şer'le sulbiye-i sagîre kızı Âişe'ye intikâl edip vasîsi Ferhad Ağa b. Hasan vesâyeti hasebiyle zabt ü kabz eylediği emvâlîn beyân eder.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fi evâsıtı Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

An bahâ-i çiftlik-i makbûz-ı mevcûd der yed-i vasiyy-i mezbûr	59442
An bahâ-i mahsûl-i çiftlik-i makbûz-ı mevcûd der yed-i vasiyy-i mezbûr	8000

An zimem-i makbûz-ı mevcûd an yed-i Mehmed der yed-i vasiyy-i mezbûr	3000
Sâir muhallefâtıdan makbûz-ı mevcûd der yed-i vasiyy-i mezbûr	25621
Yekûn	96063

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çavuş b. Abdullah, Şaban Kethüdâ b. Abdullah, Mustafa Bey [b.] Abdullah, Halil Bey [b.] Mehmed, Mehmed Bey b. Musa, Mehmed b. Yusuf

96. [23a-2, Arapça] Yusuf Efendi'nin kumaş bedelinden borcu olduğu

el-Hâc Ahmed b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer' de hâl-i hayâtında Galata hâricinde vâki' Tophane mahallâtından Hoca Ali mahallesinde sâkin iken vilâyet-i Rumeli'nde vâki' Prevadi kasabasında vefât eden merhûm Yusuf Efendi'nin ana-baba bir kız karındaşı ve vârisi Kerime Hâtun bt. Abdülaziz kibelinden husûs-ı âti'l-beyâna vekîl edilen Osman Çelebi b. Abdülaziz nâm kimesne mahzarında, üzerinde ve zimmetinde merhûm-ı mûmâ-ileyhin yemeni kumaşı semeninden lâzîmü'l-edâ râyicü'l-vakt üç bin dört yüz kırk akçe alacağı bulunduğunu ikrâr ve i'tirâfetti. Beyânı Osman Çelebi vekîlince vicâhen ve şifâhen tasdîk edildi.

Cerâ zâlike fi evâili Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-eimme Mustafa Efendi b. Abdülaziz, Mehmed Çelebi b. Cafer Bey, Derviş Reis b. Yunus, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır havâle, Mehmed [b.] Yusuf, el-Hâc Mustafa b. Abdullah

97. [23b-1, Arapça] Ramazan b. Şükrullah'ın noksan ve iptal edilmiş muhallefât kaydı*

<<Hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata mahallâtından Tophâne'de vâki' Fındıklı diye ma'rûf mevzi' kurbundaki Selime Hâtun mahallesinde vefât eden ve geride Ayşe Hâtun bt. Hasan ve Kamer bt. Abdullah nâm iki zevcesi ile Şükrullah nâm sagîr ve El-hâc Mustafa nâm kebîr oğullarını ve Sultan nâm kebîre, Gülver? ve Cennet nâm sagîre kızlarını bırakan merhûm El-hâc Ramazan b. Şükrullah'ın muhallefâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fi evâili Receb sene hamse aşere ve elf.>>

98. [23b-2] Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in muhallefâtı

Sağlığında mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından Hoca Ali mahallesinde sâkin iken vilâyet-i Rumeli'nde Prevadi kasabasında vefât eden ve geride Sâime nâm sulbiye kızını, Kerime nâm ana-baba bir kız karındaşını ve Sâliha

* Muhallefatın tamamı 30b-1'de yer almaktadır.

Hâtun bt. Mehmed nâm zevcesini bırakan merhûm-ı mebrûr Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in muhallefâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâili Zilhicceti'ş-şerîfe sene.

Mushaf-ı şerîf 1	600
Yakub Paşa hâşiye-i sadrû'ş-şerî'a 1	180

Muhtasar-ı vikâye 1	90	Mâi iskerlet çuka ma'a post-i tavşan 1	1800
Cönk 1	80	Post-i samur 1	1500
Ferâiz ...? 1	130	Tülbent kuşak 1	180
Türkî Resâil 1	130	Münakkaş tülbent örtü 1	450
Kudûri 1	120	Köhne don 4	180
Mecaz? 1	50	Münakkaş uçkur 4	50
Kânunnâme 1	25	Beyaz yen 1	40
Mebûsüt kıt'a 1	210	Uçkur 1	30
Resâil 1	50	Bürgü destâr 1	40
Şerh-i Muhtâr 1	100	Çemenî çuka ma'a sincab kürk 1	1600
Türkî mecmu'a 1	90	Münakkaş ebyat-ı makrama 1	50
Kîne? 1	190	Münakkaş makrama 1	40
Netâyicü'l-fünûn li Nev'î Efendi 1	130	Mavi bohça 1	20
Dîvan-ı Sebâi 1	40	Mavi inâyet câme 1	1000
Mukaddime-i Ebülleys 1	30	Înâyet erguvânî câme 1	1000
Cönk 1	50	Alaca köhne çarşaf 2	50
Köhne kitâb 1	20	Köhne peşkir-i dest 2	150
Bostan 1	140	Sandık sepet 1	180
Âhiretnâme 1	30	Köhne alaca peşkir 2	40
Metn-i Kenz 1	40	Frengi berber bileğisi 1	120
Maksud 1	15	Köhne tülbent 1	200
Metn-i Ferâiz	15	Köhne tülbent örtüsü ma'a penbe	60
Kânunnâme	25	Neftî yan kebesi	260
Hülâsâ min ilmi't-tb 1	25	Sarı Yanbolu kebesi	250
Yekûn	2605	Neftî Yanbolu kebesi	160

Köhne velense sürh	60	Hırdavât ma'a leğen 1	150
Köhne sarı velense 1	150	Şamdan 1	20
Küçük seccâde 1	80	Bukağı 2	80
Köhne neftî Yanbolu kebesi 1	50	Kebîr kum sâ'at 1	80
Köhne kırmızı velense	40	Fincan fağfurî 2 fincan-ı İznik 2 ma'a zarf	80
Kırmızı kilim 1	120	Tava-i kebab 1	120
Telâfîn 1	130	Çini bardak ma'a kavanoz ma'a tas	30
Köhne sofrası 1	20	Tavlı 1	80
Diğer sofrası 1	200	İskemle 1	150
Diğer köhne sofrası 1	30	Akçe tahtası 1	20
Müşemmâ kirpası top 1	100	Eyer 2	400
Köhne kadife yastık 1	180	Piştahta 1	50
Köhne çuka abayı 1	250	Diğer piştahta 1	200
Köhne teğelti 3	150	Kebîr tencere 3	500
Oyan ma'a esbâb 4	320	Kavanoz ma'a revgan-ı sâde	40
Üzengi çift 2	250	Köhne sepet	50
Diğer üzengi çift 2	230	Garar çift? 1	120
Diğer üzengi çift 1	100	Pirinç keyl 5 şinik 1	300
Cam tas-ı hamam 1	80	Mercimek keyl 5 şinik 1	200
Kebîr safa 1	100	Şehriye vakıyye 20	120
Kahve güğümü 1	50	Tarhana keyl 0.5	50
Küçük ibrik 1	35	Bulgur keyl 0.5	50
Diğer ibrik-i kahve	165	Keten vakıyye 16	300
Sahan 4	180	Üstübec vakıyye 1	60
Fânus 1	50	Odun ber vech-i tahmîn	400
Yumurta tavası 1	60	Harc-ı hamam ber vech-i tahmîn	1300
Diğer tava 1	20	Bir mikdâr keten	40
Tepsi ma'a tas ma'a piştahta 1	120	Yekûn	20000
[24a] Bakır boş kavanozu 1	100		

Bu zikr olunan esbâb mezbûre Sâliha Hâtun'un zevci merhûm Yusuf Efendi'nin zimmetinde olan 30000 akçe mehr-i müccelinin 20000 akçesi mukâbelesinde cümle veresinin rızâlarıyla mezbûre Sâliha'ya teslim olunup ol dahi kabûl ve kabz eyledi

Şuhûdü'l-hâl: Nebi b. Mehmed, Mehmed Bey b. İsa, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır, Mehmed b. Mustafa el-Kâtib, Şükrullah Efendi b. İbrahim el-Kâtib, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır

99. [24a-1] Fâtıma Hatun'un muhalledfâtı

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından el-Hâc Memi mahallesinde vefât eden ve geride Nefise Hâtun bt. Şaban nâm annesini, imâm Mustafa Halife b. Mehmed nâm zevcini, Mustafa Bey b. Abdullah nâm babasını, Mehmed nâm sagîr oğlunu ve Emine nâm sagîre kızını bırakan merhûme Fâtıma Hâtun'un muhalledfâtıdır. Verâset onlara münhasırdır; onlardan başka mirâsçı yoktur.

Cerâ zâlike ve hurrire fi evâhiri Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Beledî döşek 1	361
----------------	-----

Kılıf-ı yastık 1	37
Köhne yastık minder 1	131
Tencere 3	400
Tava 1	25
Baklava tepsisi 1	40
Tas-ı hamam 1	46
Beledî döşek 1	210
Köhne kılıf-ı minder	90
Gügüm 1	50
Küçük sini 1	87
Sahan aded 5	220
Börek tepsisi 1	25
Şamdan 1	11
Köhne Yemeni yorgan 1	155
Kılıf-ı minder 1	51
Köhne Yemeni yorgan 1	303
Köhne beledî kılıf-ı minder 1	120
Sahan 4	183
Köhne kılıf-ı yastık	35
Kılıf-ı yastık 1	50

Kılıf-ı yastık 1	120
Köhne kılıf-ı minder 1	105
Kebîr tencere 1	95
Vasat tencere 1	60
Gül kutusu ma'a maşraba 1	42
Kılıf-ı minder 1	63
Köhne çatma yorgan 1	419
Leğen 1	71
Baklava tepsisi 1	60
Pirâhen-i hamam 1	83
Kebîr tencere 1	135
Safa	46
Pâye-i sini 1	10
Bakır ibrik 1	55
Köhne sandık 1	30
[24b] Köhne çatma yastık 1	120
Köhne kılıf-ı yastık 1	20
Köhne münakkaş bohça 1	60
Kebîr maşraba 1	80
Sandık 1	290

Diğer sandık çift 1	600
Der zimmet-i zevc mehr-i müeccel meblağ	1000
Yekûn	6194
Menzil ma'a tevâbi'ihâ	20000
Cem'an	26194
el-İhrâcâtü'l-mühimme	
Techîz ve tekfîn	1000
Resm-i kısmet ve kassâmiyye ve kâtibiyye ve ihzâriyye	358
Ve defteriyye	42
Yekûn	1400
el-Bâkî beyne'l-verese	24794

Hisse-i üm	794
Hisse-i üm mine'l-menzil	3333
Hisse-i zevc	1198
Hisse-i zevc mine'l-menzil	5000
Hisse-i eb	794
Hisse-i eb mine'l-menzil	3333
Hisse- ibn	1333
Hisse-i ibn mine'l-menzil	5556
Hisse-i bint	666
Hisse-i bint mine'l-menzil	2778

100. [24b-1] Habib Ağa b. Yakub'un çiftliği müzayede ile satın aldığı

[İşbu akd-i mer'î ve vesîka-i şer'î benim indimde cereyân etti. Ben fakîr ileyhi ta'âlâ Havâss-ı Kostantiniye kadısı Abdullah b. Dursun'um. Ufiye anhümâ]

Bundan akdem menzil-i âti'l-beyânı ale's-seviyye nisfeyn-i şâyi'ayn olmak üzere iştirâ ve temellük eden li ebeveyn karındaşlar olan Behrâm Bey b. Abdullah ve İbrahim Bey b. Abdullah'dan evvelâ İbrahim Bey vefât edip verâseti vâlidesi Hatice Hâtun'a ve li ebeveyn ehi mezkûr Behrâm Bey'le li ebeveyn uhti Âişe'ye münhasıra olup ba'dehû Behrâm-ı mezbûr dahi vefât edip verâseti vâlidesi merkûme Hatice Hâtun'a ve zevcesi Emine Hâtun'a ve sulbî oğlu Mehmed'e ve sulbiye kızı Hatice nâm sagîreye münhasıra olup ba'dehû mezbûr Mehmed dahi vefât edip verâseti vâlidesi Emine Hâtun'a ve li ebeveyn uhti sagîre-i mesfûreye münhasıra olup ba'dehû mezbûre Hatice Hâtun dahi vefât edip verâseti bint-i sulbiyesi mezkûre Âişe'ye ve bint-i ibni sagîre-i mezbûreye münhasıra oldukda menzil-i ma'hûd ile'l-ân kısmet olunmayıp pes Behrâm'ın menzil-i ma'hûddan sehm-i müşterâsına sehm-i mevrûsu zam olunup veresesine mecmû'u münâta- kil olmak i'tibârınca münâsaha-i hesâb oldukda altı bin dört yüz seksenden tashîh olunup binâen alâ-zâlik ol menzil altı bin dört yüz seksen sehim farz olunup Âişe'ye iki def'ada cem'an bin dokuz yüz otuz beş sehim isâbet edip Emine'ye dahi kezâlik iki def'ada cem'an bin beş yüz seksen iki sehim isâbet edip ve sagîreye üç def'ada cem'an iki bin dokuz yüz altmış üç sehim isâbet eder idi- ği mütelhakkik oldukdan sonra menzil-i ma'hûd âti'l- evsâfdan Âişe-i mezkûre kıbelinden hisse-i [25a] mezkûresinin bey'ine ve semeninin kabzına vekîl olup

vekâleti Yunus Reis b. Abdullah ve Ali Bey b. Abdullah el-Cündî şehâdetleri ile şer'an sâbite olan zevci fahrü'r-rüesâi's-sultânî Ahmed Reis b. Ali ve Emine-i mezbûre kıbelinden hisse-i mezkûresinin bey'ine ve semeninin kabzına vekil olup vekâleti Eyüb Bey b. Durmuş el-Cündî ve İbrahim Bey b. Abdullah el-Cündî şehâdetleri ile şer'an sâbite olan Dergâh-i âlî çavuşlarından umdetü'l-a'yân Hüseyin Çavuş b. Abdülmennân ve sagîre-i mezkûrenin vasiyy-i şer'îsi umdetü'z-zu'amâ Ferhad Bey b. Hasan ez-Za'im meclis-i şer'-i enver ve mahfil-i dîn-i mutahharda hâmil-i hâze'l-kitâbi'ş-şer'î ve hâfız-ı zâke's-sifr mu'teberi'l-mer'î umdetü a'yâni'l-enâm ve zübdetü ahyâri'l-kirâm zü'l-kadri'l-bâzih ve'l-izzî'ş-şâmih pîşvâ-yı kübrâ-yı mevâlî-i mashûb sâbikan çavuşbaşı olan Habib Ağa b. Yakub zîde mecduhû hazretleri muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve tasvîr-i merâm edip sadr-ı sahîfede mastûr olduğu üzre mukaddemâ İbrahim Bey'le Behrâm Bey'in ale'l-iştirâk mülk-i mahzları olup hâlâ münâsaha-i ma'hûde mücebince vârisât-ı selâse beyninde bi haseb-i nisbeti's-sihâm müsterek mülk-i müstekar ve ilâ hîni sudûri hâze'l-akd mine'l-müte'âkîdîn yedlerinde ve tasarruflarında müstemir olup kazâ-yı havâss-ı Kostantiniye tevâbi'inden Silivri nâhiyesinde Fethi köyü nâm karyede vâki' dâhilî ve hâricî iki kısma münkasım olup kısm-ı dâhilîsi iki beyt-i süflî ve iki sofa beyninde bir sofa-yı uhrâyı ve hadîkayı ve mahzeni ve mat- bahı ve anbarı ve fırını ve bi'r-i mâyı câriyi ve bir beyt-i ulvî tahtında bi'r-i mâyı hâvî ve kısm-ı hâricî bir mevzi'de iki beyt-i süflîyi ve bir sofayı ve mahzeni ve bir âhar mevzi'de üç beyti ve iki ahır ve kapı üzre bir çardağı ve bir çeşmeyi ve bir samanlık damını ve cüneyneyi hâvî olan menzili cemî'-i hukûk ve merâfıkı ile ve kâffe-i tevâbi' ve levâhıkı ile on bir çift camus ve kara sığırı öküzü ile ve yirmi yedi re's kara sığırı ineği ve buzağıları ile ve beş re's kısrak ve beygir ve taylar ile ve bir ma'lûmü's-sıfat abd-i sagîr ve bir ma'lûme câriye ile ve bi'l-fi'l der anbar ve mevcûd üç arpa iki müd buğday ile ve aslında altı müd buğday ve beş müd arpa ve altı müd alef tohum arza ilkâ ve hirâset olunup hâlâ ...? müntefe'un bihî olan ma'lûm ve müşâhed zer'ler ile ve bi'l-cümle eşyâ-i mezkûrenin cemî'ini her biri kemâ yenbağı ma'lûm ve tarafeynden nizâ'a mufzî cehâletden berî olduktan sonra vekâleten ve asâleten mârrü'l-avsâf Habib Ağa hazretlerine bi i'tibârî's-sihâm cem'an yüz otuz bin nakid râyic fî cemî'i'l-havâic fiddî Osmânî akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' eylediği müşterî-i merkûm dahi semen-i mezbûr ile iştirâ eyledi ve cemî'-i menzilin semeni ki yüz otuz bin akçedir alâ hasebi's-sihâm kısmet olundukda Âişe'ye otuz sekiz bin sekiz yüz on dokuz akçe isâbet ve Emine'ye otuz bir bin yedi yüz otuz yedi akçe isâbet ve sagîre-i mezkûreye elli dokuz bin dört yüz kırk iki akçe isâbet edip ve iki akçe beylerinde kesr kalır bi't-tamâm ve'l-kemâl müvekkilelerimiz ile [25b] sagîre için alıp kabz eyledik ve mebî'-i mezkûru tafsîl-i sâbık-ı müsted'âsınca müşterî-i merkûma teslîm-i şer'î eyledik ol dahi tesellüm-i şer'î eyledi pes min ba'd menzil-i mezkûr zamâim

ve levâhık-ı mezkûresi ile mezkûr Habib Ağa'nın mülk-i mahzı ve hakk-ı sır- fı olmuşdur keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr tasarruf eylesin dediklerinde mukırrın-ı mezbûrının ikrâr-ı meşrûhunu mukarrun leh el-merkûm Habib Ağa vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik edip ve mu'âkade-i meşrûhanın vukû'u menzil-i mevsûf yevmen fe-yevmen harâba müşrif olup intifâ'dan kalıp bey' olunmazsa bi'l-küllıye harâb olup sagîre-i mezkûreye özr-i azîm lâzım olacağı mütekarrir ve mebi'-i mezkûr mirâren râgıbîne arz olunup semen-i mezkûre karâr edip bir akçe ziyâde ile tâlib bulunmayıp semen-i mezkûr kıymet-i misli idiği tahakkuk ve zuhûr bulduktan sonra olup mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu ve terkîm ve yed-i tâlibe def' ü teslîm olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Zılka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-a'yân Davud Ağa b. İbrahim el-Müteferrika, fahrü'l-akrân Ali Ağa el-Müteferrika, fahrü'l-a'yân Osman Ağa b. eş-Şeyh İbrahim Efendi el-Müteferrika, Haydar Efendi el-Hatîb, Mahmud Çavuş [b.] Mahmud, Osman b. Abdullah el-Cündî, Cafer Çavuş b. Abdullah, İbrahim Ağa b. Mehmed el-Müteferrika

101. [25b-1] **Aleksi v. Koroya'nın kefaletten kaynaklanan borcunu Mehmed b.**

Mahmud'a ödediği

Mahmiye-i Galata hâricinde Kasım Paşa câmi'i şerîfi mahallesi sâkinlerinden olup Donanma-yı hümâyûn seferinde Akdeniz'de bundan akdem vefât eden merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un sulbî sagîr oğlu Mustafa'ya vasiyy-i muhtâr olup vesâyet-i nehc-i şer'î üzre sâbite olan fahrü'r-rüesâi'l-hâssa İbrahim Bey b. Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda mahmiye-i mezbûre dâhilinde vâki' Karaköy demekle ma'rûfe mahalle sâkinlerinden Aleksi v. Koroya nâm zimmî mahzarında vesâyeten takrîr-i da'vâ edip merhûm-ı mezbûrun deyn-i şer'îden Dimitri v. Kostantin nâm zimmînin zimmetinde elli bir sikke altın hakkına merkûm Aleksi icâb ve kabûlü hâvî kefâletle kefil-bi'l-mâl olmağla meblağ-ı mezbûrun yirmi sikke altın merhûm-ı mezbûr el-Hâc Mehmed hâl-i hayâtında mesfûr Aleksi'den ahz u kabz edip bâkî otuz bir sikke altın kalmış idi. Hâlen vesâyetim hasebiyle otuz bir sikke altını talep ederim dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Aleksi bi'l-muvâcehe cevâbında fi'l-vâki' meblağ-ı mezbûr elli bir sikke altına vech-i meşrûh üzre kefil oldum lâkin meblağ-ı mesfûr elli bir sik- ke altını mezbûr el-Hâc Mehmed'e hâl-i hayâtında bi't-tamâm edâ eyledim de- yip vasiyy-i mezbûr İbrahim Çelebi vech-i meşrûh üzre edâyı münkir oldukda mezkûr Aleksi'den sıdk-ı makâline beyyine talep olundukda udûl-i müslimîn ve ahrâr-ı muvahhidînden Mustafa b. Ali ve el-Hâc Rıdvan b. Abdullah nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfil-i kazâya hâzırân olup gıbbe'l-istişhâdi's-şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iyye edip fi'l-vâki' merhûm-ı mezbûr el-Hâc Mehmed hâl-i

hayâtında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde Donanma-yı hümâyûn seferinde gittiği zamânda merkûm ? mezbûr Aleksî vech-i meşrûh üzre kefil olduğu meblağ-ı mezbûr elli bir sikke altını bi't-tamâm bana edâ ve teslîm eyledi zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkım kalmadı diye ikrâr-ı sahîh-i şer'î eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyip edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın mücebiyle hükm olun- du mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Cerâ fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Şükrullah Efendi b. İbrahim, Abdülkerim Efendi b. Mehmed, Ali b. Mustafa, Mehmed b. Mustafa, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır ve gayruhüm

102. [26a-1, Arapça] Kamer Hatun bt. Cihan'ın, malının üçte birinin hayır ve

hasenata harcanması yönündeki vasiyeti

el-Hamdü li men ce'ale'l-vasiyyete li ibâdihî hayra'z-zâd ve sayyerahâ zahra'l-yevmî'l-mî'âd ve's-salâtü alâ men beyyine li ümmetihî minhâci's-sedâd Muham- med ellezî evsânâ bi'l-birri ve hedânâ ilâ sebîli'r-reşâd ve alâ âlihî ve ashâbihi'l- emcâd. Ammâ ba'd; işbu sahîh ve şer'î bir hüccet ve sarîh ve mer'î bir vesîkadır. Udûlden Kurd b. Ali ve Ahmed b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfde, -el-masûn ani't-tağyîr ve't-tahrîf- vilâyet-i Rumeli'nde Çorlu tevâbi'inden Çandarlı karyesinde bundan akdem vefât eden merhûme Ka- mer Hâtun bt. Cihan'ın kızı ve vârisi olan fahrü'l-muhadderât Fâtîma Hâtun bt. merhûm Edâyî kıbelinden husûs-i âti'l-beyânı inkâra vekâleti zevcesi kıdvetü'z- zu'amâ Memî Ağâ b. Abdülmennân ve Mustafa b. Abdullah nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbit olan bevvâb-ı sultânî vekîl Hasan Bey b. Abdullah nâm hasm-ı câhid mahzarında ve ayrıca merhûme Kamer Hâtun'un kızı ve vârisi olan zahrü'l- muvakkarât Hatice Hâtun bt. Edâyî kıbelinden yine husûs-i âti'l-beyânı inkâra vekâleti Hüseyin Efendi b. Hasan ve Mustafa Çelebi b. Ahmed nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbit olan vekîl Ahmed Bey b. Abdülatif nâm hasm-ı câhid mah- zarında, hâmil-i hâze'l-kitâb Hasan b. Abdullah b. Ahmed'den sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l- istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme-i mesfûre Kamer Hâtun dünyânın fânî olduğunu, evler ve sarayların değil kabirlerin geride kaldığını anladığında sülüs-i mâlının tamâmını hayır ve hasenâta harcamayı iste- di ve hâl-i hayâtında sülüs-i mâlının tamâmının hâkim ma'rifetiyle ayrılıp yirmi bir bin altı yüz akçesi ile ona on bir olmak üzere mu'âmele ve murâbaha edilmesini vasiyyet etti. Ribhden yevmî iki akçenin Allah'ın kelâmından her gün bir cüz' oku- yup sevâbını kendisine hediye etmek üzere ehl-i kurrâdan sâlih bir kimesneye ve- rilmesini vasiyyet etti. Ribhden yevmî iki akçenin Kur'ân-ı kerîmden her gün bir cüz' okuyup sevâbını annesinin rûhuna hediye etmek üzere ehl-i kurrâdan diğer

sâlih bir kimesneye verilmesini vasiyyet etti. Ribhden yevmî iki akçenin Allah'ın kelâmından her gün bir cüz' okuyup sevâbını mukaddemâ vefât eden Âişe nâm kızının kızına hediye etmek üzere ehl-i kurrâdan diğer sâlih bir kimesneye verilmesini vasiyyet etti. Sülûs-i mâldan artan diğer kısmın ise hâkimin re'yi alınarak hayır ve hasenâta harcanmasını vasiyyet etti. Ve lehine şahidlik yapılan kimesneyi de vasiyyetinin vech-i meşrûh üzere tenfizi için vasî seçti. Merhûme bu vasiyyeti üzerine vefât etti ve sağlığında vasiyyetinden dönmedi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti. Vasiyyetden dönülmedikçe ölümle birlikte vasiyyetin kesinleşip, lâzım olması onun hükmündendir.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâhiri Zilka'de sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-mülâzımîn Mustafa Efendi b. Mehmed, Yusuf Halife b. Musa el-Îmâm, fahrü'l-eşbâh Davud Çavuş b. Abdullah, Veli b. Ömer el-Müezzîn, Yusuf b. Ahmed, Seyyid Yahya [b.] Hamza, Nasuh b. Mahmud, Mustafa Reis b. Yusuf, Mehmed b. Yusuf muhzır, Mustafa b. Mehmed muhzır

103. [26b-1] Raziye bt. Abdullah'tan intikal eden evdeki hisse satışı

Mahmiye-i Galata müzâfâtından kasaba-i Kasımpaşa mahallâtından el-Hâc Ha- san mahallesinde vâki' bir taraftan Derviş Hüseyin b. Abdullah ve bir taraftan haffâf Mehmed ve bir taraftan Âişe Hâtun mülkleri ile ve bir taraftan da tarîk-i âm ile mahdûd ve mümtâz olup bi'r-i mâyı ve kenîfi ve cüneyneyi müstemil mu- havvatayı hâvî bir bâb fevkânî menzili mülk-i mahzî olmak üzere mutasarrife olan Râziye bt. Abdullah nâm hâtun fevt olup verâseti sulbî sagîr oğlu Mehmed'e ve sul- biye kızı Âişe'ye ve zevc-i metrûkü Bâli Bey b. Abdurrahman nâm reis-i sultânîye münhasıra olan oğlu mezbûr Mehmed dahi vefât edip verâseti babası merkûm Bâli Bey'e münhasıra olup ba'dehû mezbûr Bâli Bey dahi vefât edip verâseti sulbi- ye kızı mezbûre Âişe'ye ve zevce-i metrûkesi Nisâ Hâtun'a ve li eb ve üm karındaşı Hüseyin b. Abdurrahman'a münhasıra oldukda menzil-i ma'hûd ile'l-ân kısmet olunmayıp pes mezbûr Bâli Bey'e menzil-i ma'hûdda zevcesi mezbûre Râziye'den intikâl eden hisse-i şer'îyyesine sagîr oğlu Mehmed'den intikâl eden hisse-i şer'îyyesi zam olunup veresesine müntakil olmak üzere i'tibârca münâsahaten hesâb oldukda doksân altıdan tashîh olunup binâen alâ zâlik ol menzil dok- san altı sehim farz olunup Bâli Bey'e iki def 'ada cem'an yetmiş iki sehim isâbet edip ba'de vefâtihî yetmiş iki sehimden otuz altı sehim sulbiye kızı Âişe'ye ve dokuz sehim zevcesi Nisâ Hâtun'a ve yirmi yedi sehim usûbet-i nesebiyye tarîki üzere mezbûr Hüseyin'e isâbet ettiği mütehakkik oldukdan sonra mezbûr Hüseyin meclis-i şer'-i şerîfde hâmil-i hâze'l-kitâb mezbûre Âişe mahzarında bi't-tav' ikrâr ve i'tirâf edip sadr-ı sahîfede mastûr olduğu üzere menzil-i mezbûrdan yetmiş iki

sehimden bana isâbet eden yirmi yedi sehim hisse-i şer'îyyeyi mezbûre Âişe'ye bin iki yüz nakd-i râyicü'l-vakt fiddî Osmânî akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' edip mezbûre Âişe dahi kabz ve tesellüm eyledi dedikde mukırr-ı merkûmun minvâl-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârın mukarrun lehâ el-merkûme Âişe dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi's-şifâhe tahkîk edicek mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî bi't-talep ketbolunupyed-i tâlibe vaz' ve def' olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Yunus b. Mehmed, Hüseyin b. Abdullah, Sefer b. Abdurrahman, el-Hâc Mustafa [b.] Osman, Nasuh [b.] Yusuf

104. [27a-1] Bâli b. Abdurrahman'dan intikal eden evdeki hisse satışı

Bundan akdem vefât eden Bâli b. Abdurrahman nâm müteveffânın sulbiye kızı Âişe nâm hâtun meclis-i şer'-i şerîfde hâmil-i hâze'l-kitâb Hüseyin b. İbrahim mahzarında ikrâr ve i'tirâf edip mahmiye-i Galata müzâfâtından kasaba-i Kasımpaşa mahallâtından Hacı Hasan mahallesinde vâki' bir taraftan Derviş Hüseyin b. Abdullah ve bir taraftan haffâf Mehmed ve bir taraftan Âişe hâtun mülkleri ile ve bir taraftan tarîk-i âm ile mahdûd olup bi'r-i mâyı ve kenîfi ve eşcâr-ı müsmireyi müstemil muhavvatayı hâvî bir bâb fevkânî menzilden müteveffâ-yı mezbûr babamdan li eb ve üm karındaşım ve usûbet-i nesebiyye tarîki üzre vârisi olan Hüseyin'e alâ tarîki'l-münâsaha intikâl eden doksan altı sehimden yirmi sehim hisse-i şer'îyyesini mezbûr Hüseyin'den bin iki yüz akçeye iştirâ etmiş idim hâlen zikr olunan sihâmdan merkûm Hüseyin'den iştirâ ettiğim yirmi yedi sehim hisseyi mezbûr Hasan'a bin iki yüz nakid akçeye bey'-i sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' edip mezkûr Hasan dahi kabz ve tesellüm edip meblağ-ı mezbûr bin iki yüz akçeyi mezbûr Hasan'a edâ ettiğim zamânda zikr olunan hisse yine benim olmak üzre şart eyledi dedikde mukırra-ı merkûme Âişe'nin minvâl-i meşrûh üzre sudûr ve zuhûr eden ikrârını mukarrun leh merkûm Hasan dahi bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi's-şifâhe tahkîk etti ve mâ vaka'a bi't-talep ketbolundu

Şuhûdü'l-hâl: el-Mezbûrûn

105. [27a-2] Çeşitli para vakıflarına nâzır atanması

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane'de Fîruz Ağa mahallesi avârızına merhûm İskender vakf eylediği bin akçenin ve merhûm kadı Üveys vakf eylediği bin akçenin ve merhûme Mümine Hâtun vakf eylediği bin akçenin ve el-Hâc Durmuş vakf eylediği dört bin akçenin ve merhûme diğer Mümine Hâtun vakf

eylediği bin akçenin ve merhûm-ı mezkûr Cemal vakf eylediği bin akçenin ve merhûme Aynî Hâtun vakf eylediği iki bin ve merhûme Mümine Hâtun vakf eylediği bin akçenin ve merhûm Memişah vakf eylediği beş bin akçenin ve Safiye Hâtun vakf eylediği üç bin akçenin ve İdris vakf eylediği bin akçenin ve merhûme Kâmile Hâtun vakf eylediği bin akçenin ve merhûm Mercan vakf eylediği bin akçenin ve Kamer bt. Sinan Hâtun hâssa tabbahlardan Mehmed Ağa b. Abdullah vakf eylediği bin akçenin nâzır olmayıp nâzır lâzım olmağın hâmil-i hâze'l-kitâb mûmâ-ileyh Mehmed Ağa hasbî nâzır nasb ve ta'yîn olundu mûmâ-ileyh Mehmed Ağa nezâret-i mezbûreyi kabûl edip cemî'-i hıdemâtını üzerine alıp evkâf-ı mezbûrenin her husûsuna mütevellîsi nâzır-ı mûmâ-ileyh ma'rifeti ve izni yok iken mübâşeret etmemesine tenbîh olunup mâ vaka'â gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ fî evâhiri Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Beyti b. İsmail, Hüseyin b. Mehmed el-ma'rûf bi Arabzâde, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

106. [27b-1] **Rabia Hatun bt. Mustafa'nın açtığı istihkak davasında delil**

ikamesinden aczi ve davalıya yemin verilmesi

Mahmiye-i Galata dâhilinde Sultan Bayezid Han aleyhi'r-rahmetü ve'r-ırdvân mahallesi sâkinlerinden fahrü'l-muhadderât Râbia Hâtun bt. Mustafa nâm hâtunun zevci ve husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti nehc-i şer'î üzre sâbite olan fahrü'l-eimme Ahmed Halîfe b. Muharrem nâm kimesne mezbûre Râbia'nın vâlidesi Âbide bt. Abdullah nâm hâtunu meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr ve mahzarın- da bi'l-vekâle takrîr-i da'vâ edip bundan akdem müvekkile-i merkûme Râbia'nın babası merhûm-ı mezbûr Mustafa fevt oldukda muhalledâtından bir istikan ve bir sorguç ve bir altın bilezik ve beş aded tesbih inciye merkûme Âbide Hâtun ahz u kabz edip hâlâ yedindedir eşyâ-i mezkûreden mezbûre Râbia'nın hisse-i şer'îyesin talep ederim suâl olunsun dedikde gibbe's-suâl merkûme Âbide Hâtun eşyâ-i mezkûreyi bi'l-küllîye inkâr edip vekîl-i mezbûr Ahmed Halîfe'den da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda ikâmet-i beyyineden âciz ve kâsır olup vekîl-i merkûm Ahmed Halîfe talepi ile zikr olunan eşyâyı ahz u kabz etmediğine mezbûre Âbide'ye yemîn teklîf olundukda yemîn-i billâhi'l-aliyyi'l-a'lâ edicek mâ hüve'l-vâki' bi't-talep ketb olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdürrahim Efendi b. Mehmed, Mehmed Efendi b. Mustafa, Şük-rullah Efendi [b.] İbrahim, Mustafa [b.] Süleyman, Mehmed b. Yusuf ve gayruhüm

[27b-2] Mustafa b. Abdullah'tan intikal eden evdeki hisse satışı

Mahmiye-i Galata'da Tophane kapısı dâhilinde Sultan Bayezid mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm Mustafa b. Abdullah'ın sulbiye kızı Râbia'nın hâlâ zevci ve bey'-i âti'l-beyâna ve semenini vech-i âfî üzre takâsa vekîl-i şer'îsi olup vekâlet-i nehc-i şer'î üzre sâbite olan Ahmed Halîfe b. Mustafa nâm ki- mesne meclis-i şer'de merhûm-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi ve vârisesi Âbide bt. Abdullah'ın hâlâ zevci ve ikrâr-ı âti'l-beyânı tasdîke vekîl-i şer'î olup vekâleti Şükrullah Efendi b. Ali ve Mehmed Efendi b. Mustafa şehâdetleri ile sâbite olan Mahmud b. Ahmed nâm kimesne mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip merhûm mezbûr Mustafa fevt olup verâseti zevcesi müvekkile-i mezbûre Âbide'ye ve sulbiye kızı mesfûre Râbia'ya ve diğere sulbiye kızı Sultana ve Sâliha'ya münhasıra olup ba'dehû kable'l-kısmet mesfûre Sultana dahi vefât edip verâseti mezbûre Âbide'ye ve li ebeveyn kız karındaşları mezbûretân Râbia ve Sâliha'ya münhasıra olup kable'l-kısmet mezbûre Sâliha dahi vefât edip verâseti anası mezbûre Âbide'ye ve li ebeveyn kız karındaşı merkûme Râbia'ya münhasıra olup merhûm-ı mezbûr Mustafa'nın muhalledâtından mahmiye-i mezbûrede vâki' iki bâb fevkânî odayı ve bir bâb tahtânî odayı ve bir tahtapûşu ve bir su kuyusunu ve bir musluğu ve bir kenîfi hâvî olup hudûdunun iki cânibi tarîk-i âmma ve bir cânibi Ermeni Yavanos mülküne ve bir cânibi İbrahim Çelebi mülküne muntehî olan menzil verese-i mezbûre beyinlerinde münâsaha tarîkiyle altı yüz sehîm olup bu altı yüz sehîmden münâsaha tarîkiyle mezbûre Râbia'ya babası merhûm-ı mezbûr Mustafa'dan intikâl eden yüz yetmiş beş sehîm hisse-i şer'îyesini ve li ebeveyn kız karındaşı mezbûre Sultana'dan intikâl eden yetmiş sehîm hisse-i şer'îyesini ve diğere li ebeveyn kız karındaşı mezbûre Sâliha'dan intikâl eden elli sehîm hisse-i şer'îyesini mezbûre Râbia'nın cem'an iki yüz doksan beş sehîm hisse-i şer'îyesini anası mezbûre Âbide'ye vekâlet-i mahkiyem hasebiyle sekiz bin altı yüz kırk akçeye bey-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip meblağ-ı mezbûr sekiz bin altı yüz kırk akçeyi müvekkile-i mezbûre Râbia'nın zimmetinde anası mezbûre Âbide'ye olan sekiz bin altı yüz akçe deyn-i nafakasına takâs eyledim [28a] dedikde vekîl-i mûmâ-ileyh Ahmed Halîfe'nin vech-i meşrûh üzre sudûr eden kelâmını vekîl-i mesfûr Mehmed Bey vekâleten vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eyledikde mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Cerâ fi evâhiri Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Pervâne b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah el-Hayyât, Şükrullah b. el-Hâc Mehmed, Beyti Bey b. İsmail, Derviş b. Mustafa, Hüseyin b. Mehmed el-ma'rûf bi Arabzâde, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır ve gayruhüm

107. [28a-1, Arapça] Fâtıma bt. Mustafa'nın Boğdan asıllı câriyesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde sâkine zahrü'l-muvakkarât Fâtıma bt. Mustafa kıbelinden âti'z-zikr âzâd ikrârına vekâleti sâbit olan umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Osman Ağa b. İbrahim, müvekkilesi mezbûre Fâtıma Hâtun'un rıkkını mu'terif, elâ gözlü, açık kaşlı, orta boylu, sarışın, Boğdaniyyetü'l-asl ve sol göğsünde eser-i cerh bulunan câriye-i memlûkesi hâmiletü hâze'l-kitâb Meleksimâ bt. Abdullah'ı hasbeten-lillâhi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihâ el-kerîm âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Câriye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i mükellefât gibi hürre oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fi evâhiri Zilhicce'ti'ş-şerîfe sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. İsmail, Mustafa Bey b. Cafer el-Cündî, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusufel-Muhzır

108. [28a-2, Arapça] Hâkimin Yusuf Ağa b. Abdülmennân'ı iki çocuğa vasî tayini

Hâkim, fahrü'l-emâsil ve'l-a'yân za'îm Yusuf Ağa b. Abdülmennân'ı Mehmed ve Fâtıma nâm iki sagîrenin, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde sâkine iken bundan akdem Kahire yolculuğunda vefât eden merhûme Râbia Hâtun bt. Mustafa nâm annelerinden irs-i şer'le kendilerine intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrire fi t-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

109. [28a-3, Arapça] Âmine Hatun bt. Mustafa'nın teşhiz, tekfin ve can aşısı verilmesi için beş bin akçe vasiyet ettiği

Ahmed Bey b. Ali el-Cündî ve fahrü'n-nisâ Fâtıma bt. İsmail ve Fâtıma bt. Hasan nâm kimesneler meclis-i şer'de, vesâyet-i sebebiyle muhalledâtını zabt ettiği Âmine Hâtun bt. Mustafa nâm annelerinin Mehmed ve Âişe nâm iki sagîrine kıbel-i şer'den mansûb vasî olan anne anneleri Kamer Hâtun bt. Osman nâm hasm-ı câhid hâtun mahzarında, kıbel-i şer'-i şerîfden merhûme-i mezbûrenin vasiyyetlerini tenfize vasî nasb edilen hâmil-i hâze'l-kitâb Mustafa b. Mehmed'den sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme-i merkûme Âmine maraz-ı mevte yakalanıp başını yastığa koyduğunda

dünyânın fânî âhiretin bâkî olduğunu idrâk edip âhîret için azık tedârik etmek istedi ve cemî‘ malından beş bin akçenin hâkimin re‘yi ile techîz ve tekfini ile vefât günü, yedinci, kırkinci ve sene-i devriyyesi günü vech-i mu‘tâd üzere can aşî verilmesine sarf edilmesini vasiyyet etti. Merhûme-i mezbûre bu vasiyyet üzerine vefât etti ve asla ondan dönmedi. Şehâdetleri ba‘de şerâiti‘l-kabûl inde‘ş-şer‘ mu‘teber ve maktûl olmağın şehâdetleri mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Zilhicce‘i ş-şerîfe sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Mehmed Efendi b. Mustafa, Şükrullah Efendi b. İbrahim el-Kâtib, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Süleyman

110. [28b-1, Arapça] **Âişe bt. Haydar’ın Emine bt. Mustafa’da on bir altın alacağı olduğu**

İbrahim b. Mehmed nâm kimesne ve Fâtıma Hâtun bt. Hasan ve Âişe Hâtun bt. Ali nâm hâtunlar, husûs-ı âti‘l-beyânı inkâr eden ve âti‘z-zikr merhûmenin annesi ve Mehmed ve Âişe ibney Hüseyin nâm iki sagîrin mahmiye-i Galata müzâfâtından Kasımpaşa kasabası mahallâtından Sürûri mahallesinde bundan akdem vefât eden Emine bt. Mustafa nâm annelerinden kendilerine irs-i şer‘le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâlleri için kibel-i şer‘den mansûb vasî olan Kamer Hâtun bt. Osman âm hasm-ı câhid mahzarında hâmiletü hâze‘l-kitâb Âişe bt. Haydar’dan sâdır olan da‘vâ-yı sahîha-i şer‘iyyede gibbe‘l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffât-ı merkûme hâl-i sıhhatinde ve kemâl-i aklında bizim yanımızda ve katımızda üzerinde ve zimmetinde müdde‘iye-i mezbûrenin lâzımü‘l-edâ ve vâcibü‘l-kazâ 11 tâmmü‘l-vezn sahîhü‘l-ayâr altın hakkı olduğunu ikrâr ve i‘tirâf etti. Şehâdetleri ba‘de şerâiti‘l-kabûl inde‘ş-şer‘ mu‘teber ve maktûl oldukdan sonra ve müdde‘iye-i merkûmeye meblağ-ı mezbûru merhûme-i mezbûreden kısmen veya tamâmen asâleten veya vekâleten alıp kabz etmediğine, bağışlamadığına ve bi vechin mine‘l-vücûh ve sebebin mine‘l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesinin ardından hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Zilhicce sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl: Mehmed b. Ahmed, Yunus Çavuş b. Kasım, Mehmed b. Ramazan, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf ve gayruhüm

111. [28b-2, Arapça] **el-Hâc Mehmed b. Mahmud’un Macar asıllı kölesini âzat ettiği**

Udûlden Ahmed b. Mustafa ve fahrü‘l-kâidîn Hasan Çavuş b. Abdullah nâm kimesneler, âti‘z-zikr âzâd iddi‘âsını inkâr eden ve sağlığında mahmiye-i Galata

mahallâtından Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde sâkin iken bir donanma seferinde bundan akdem vefât eden el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Mustafa nâm sagîrinin vasiyy-i muhtârı olan reis-i sultânî İbrahim Çelebi b. Mustafa nâm hasm-ı câhid mahzarında, açık kaşlı, elâ gözlü, sarışın, Macariyyü'l-asl hâmil-i hâze'l-kitâb Hasan b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gıbbe'l-istîshâd şöy- le şehâdet ettiler ki, merhûm el-Hâc Mehmed hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıh- hatinde lehine şahidlik yapılan ve evsâfı yukarıda zikr edilen abd-i memlûkünü âzâd etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makkûl olmağın şehâdetleri mücebince hükmedildi. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-i asliyyîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî gurreti Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Reis b. Abdullah, Pervâne b. Abdullah, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed, Mustafa b. Süleyman ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

112. [29a-1, Arapça] Hâkimin Ali Çelebi adlı vasiye Şemsüdduha Hatun bt.

Abdullah'ı nâzır ataması

Hâkim, hâmiletü hâze'l-kitâb Şemsüdduha Hâtun bt. Abdullah'ı, dâhil-i mahmiye-i Galata mahallâtından Okçu Musa mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm Mehmed'in Ahmed nâm sagîr oğluna kıbel-i şer'den mansûb vasî olan Ali Çelebi b. ( ) nâm kimesneye sagîr-i mezbûra müteveffâ-yı mezbûr babasından irs-i şer'le intikâl eden mallara nezâret etmek ve vasiyy-i mezkûrla birlikte umûrunu tesviye etmek üzere hasbî nâzır nasb etti. Ki ar- tık vasî vesâyette alâkalı bir husûsa ancak mezbûr nâzırın izni ve ma'rifeti ile mübâşeret edecekdir. O da nezâret-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî gurreti Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Halife b. Ahmed el-Îmâm, Mustafa b. Nasrullah el-Müezzin, Pervâne Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî, Yusuf b. Abdullah, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır

113. [29a-2] Hüseyin Bey b. Abdullah'ın muhalledfâtı

Cihangir mahallesinde vefât eden ve geride Âişe adlı zevcesini ve Hüseyin, Mahmud ve Ahmed nâm ana-baba bir erkek karındaşı çocuklarını bırakan bevâb-ı sultânî merhûm Hüseyin Bey b. Abdullah'ın muhalledfâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâhiri Zilhicceti'ş-şerîfe sene hamse aşere ve elf.

Menzil der mahalle-i mezbûre	54100
An bahâ-i menkûlât	2700
Yekûn	56800
Minhâ'l-ihracâtü'l-mühimme	
Mehr-i müeccel li Âiše el-mezbûre	5000
Sülüs-i mu'ayyen berâ-yı tilâvet-i eczâ-i şerîfe	9000
Berâ-yı techîz ve tekfin ber müceb-i vasiyyet	6000
Cem'an	20000
el-Bâkî beyne'l-verese	36800
Hisse-i zevce rub'	9200
Hisse-i ibni'l-ah li ebeveyn Hüseyin	9200
Hisse-i ibni'l-ah li ebeveyn Ahmed	9200
Hisse-i ibni'l-ah li ebeveyn Mahmud	9200

114. [29a-3, Arapça] Hasan Çavuş b. Abdullah'ın ödünçten el-Hâc Mehmed

b. Mahmud'da alacağı olduğu

Udûlden Ahmed b. Mustafa ve Hasan b. Abdullah nâm kimesneler, husûs-ı âti'l-beyâmî inkâr eden ve sağlığında mahmiye-i Galata müzâfâtından Kasımpaşa kasa- bası mahallâtından Câmî'-i kebîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem bir do- nanma seferinde vefât eden el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un Mustafa nâm sagîrinin vasiyy-i muhtârı olan reis-i sultânî İbrahim Çelebi b. Mustafa nâm hasm-ı câhid mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb fahrü'l-kâidîn Hasan Çavuş b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, lehine şâhidlik yapılan da'vâcının müteveffâ-yı merkûmun zimmetinde karz-ı şer'îden râyicü'l-vakt otuz bin akçe-i Osmânî lâzîmü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ hakkı vardır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve müdde'î-yi mezbûra meblağ-ı mezbûrun tamâmını veya bir kısmını asâleten veya vekâleten merhûm-ı mezbûrdan veya vekîlinden almadığına, bağışlamadığına ve bi vechin mine'l-vücûh ve tarîkin mine't-turuki'ş-şer'îyye zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn teklîf olundukda yemîn billâh edicek hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî gurreti şehri Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülkerim Çelebi b. Mehmed, Şükrullah Efendi b. İbrahim, Ali Reis b. Abdullah, Pervâne b. Abdullah, Hüseyin el-Münâdî, Mehmed b. Yusuf, Mehmed b. Abdullah, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

115. [29b-1, Arapça] Hâkimin Ahmed b. Mehmed adlı küçüğe nafaka takdir edip ninesine istidâneye izin vermesi

Hâkim, dâhil-i mahmiye-i Galata mahallâtından Okçu Musa mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm Mehmed'in sagîr oğlu Ahmed'in nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i asliyyesi için hidânesi ve terbiyesi altında bulunduğu Ruhisânî bt. Abdullah nâm ninesinin talebiyle zeyilde yer alan târihten itibâren babası müteveffâ-yı mezbûrdan kendisine irs-i şer'le intikâl eden muhalledefâtından alınmak üzere yevmî dört akçe farz ve takdir etti. Hâkim ayrıca nineye vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmesine izin verdi.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fi'l-yevmi's-sânî min şehri Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed b. Şaban, Hayrullah b. Habib, Mehmed b. Ali, Ahmed b. Abdüllatif, Abdülkâdir [b.] Hacı ve gayruhüm

116. [29b-2] Vesâyet gereği evin kullanıldığının anlaşılması

Mahmiye-i Galata müzâfâtından kasaba-i Kasımpaşa mahallâtından Sürûri mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Âmine bt. Mustafa nâm hâtunun sadrî oğlu Mehmed'in ve sadriyye kızı Âişe'nin babası fahrü'l-eşbâh Hüseyin Bey b. Yakub meclis-i şer'-i şerîfde Kamer bt. Osman nâm hâtun mahzarında takrîr-i da'vâ edip merhûme-i merkûme Âmine'nin muhalledefâtından mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Veli b. Abdullah ve bir tarafı mezbûre Kamer Hâtun mülkleri ile ve iki tarafı tarîk-i âm ile mahdûd olup bir beyt-i süflîyi ve zulleyi ve muhavvatayı ve eşcâr-ı müsmireyi müstemil hadîkayı havî olan menzili müteveffât-ı merkûme Âmine, Hani bt. Yahya nâm hâtundan beş bin üç yüz akçeye iştirâ edip mülk-i müşterâsı olup fevt olmağla sagîrân-ı mezbûrâna intikâl etmiş idi hâlâ mezbûre Kamer menzil-i mezbûru fuzûli tasarruf eder suâl olunup kasr-ı yed ettirilmesin talep ederim dedikde gibbe's-suâl mezbûre Kamer cevâb verip fi'l-vâki' menzil-i mezbûr müteveffât-ı merkûmenin mülk-i müşterâsı olup fevt olmağla sagîrân-ı mezbûrâna intikâl etti lâkin benim tasarrufum sagîrân-ı mezbûrânın emvâl ve erzâkını zabt için kıbel-i şerden vasî nasb olunmuş idim vesâyetim hasebiyle sagîrân-ı mezbûrân için zabt ederim dedikde mâ vaka'a ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed b. Hasan, Mehmed b. Mehmed, Ahmed b. Mehmed, Mehmed b. Bâli, Ömer b. Mehmed ve gayruhüm

117. [30a-1, Arapça] Evin bey' bi'l-istiğlâl ile merhum Kemal Vakfı'na satıldığı

Hâl-i hayâtında hâric-i mahmiye-i Galata mahallâtından Kasımpaşa Câmi'i mahallesinde sâkin iken bundan akdem Akdeniz donanması seferinde vefât eden el- Hâc Mehmed'in Mustafa nâm sagîr oğlunun vasiyy-i muhtârı olan fahrü'l-eşbâh İbrahim Çelebi b. Mustafa ve ayrıca merhûm-ı mezbûrun Âmine ve Hatice nâm kızları ve vârisleri kıbelinden ve yine ayrıca merhûm-ı mesfûrun zevcesi ve vârisi olan Âişe bt. Abdullah adlı hanımlar tarafından nehc-i şer'î üzre bey' ve îcâra vekâleti sâbit olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân vekîl Hasan Çavuş b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîfde, sagîr-i mezbûr ile müvekkilân-ı merkûmân arasında müşterek mülk olan ve irs-i şer'le merhûm-ı mezbûrdan kendilerine intikâl eden mahalle-i mezkûrede vâki' iki bâb tahtânî ve üç bâb fevkânî beyti, hamamı, su kuyusunu, helâyı, meyveli ve meyvesiz ağaçları müştemil bahçeyi hâvî ve bir taraftan Üstâd Hasan b. Abdullah mülkü, diğer taraftan reis-i sultânî Mustafa b. Abdullah mülkü, öbür taraftan Mesih b. Abdullah mülkü ve diğer taraftan da tarîk-i âm ile mahdûd cemâ' menzili, îcâb ve kabûl ile teslîm tesellümü hâvî bey' ü şirâ ile râyicü'l-vakt almış bin akçe-i Osmânî semen-i mu'ayyen-i makbûzla vesâyeten ve vekâleten bi tarîki'l-istiğlâl hâmil-i hâze'l-kitâb merhûm Kemal evkâfî mütevellîsi umdetü'l-muhakkikîn Cafer Efendi b. Mahmud'a bey' ettiklerini ikrâr ve i'tirâf ettiler. O da vakf-ı mezbûr malıyla menzili bey' bi'l-istiğlâl ile onlardan iştirâ etti. Gıbbe't-tahliyye ve't-tekâbuz sagîr-i mezbûra ve müvekkilân-ı merkûmâna vekâlet ve vesâyeti hasebiyle menzili bir seneliğine altı bin akçe ücret-i kirâ ile icâreye almak istemesi üzerine mütevellî menzil-i mezbûru icâreye verdi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî gurreti Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi [b.] Mustafa, Abdülkerim Çelebi [b.] Mehmed, Şükrullah Çelebi [b.] İbrahim, Mustafa b. Süleyman, Mustafa [b.] Mehmed, Mehmed b. Yusuf ve gayruhüm

118. [30a-2] Rabia bt. Mustafa'nın muhalledfâtı

Mısr-ı Kahire'de vefât eden ve geride Mehmed nâm sagîr oğlunu, Fâtıma nâm sagîre kızını, Fâtıma bt. Mustafa nâm annesini ve kıdvetü'l-ümerâ Osman nâm zevcini bırakan merhûme Râbia bt. Mustafa'nın muhalledfâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâhiri Zilhicceti's-şerîfe [sene 1015].

Menzil der mahalle-i Kasımpaşa	60000	Tepsi	120
Atlas kaftan	400	Tencere	250
Atlas kaftan	300	Kaliçe	200
Kırmızı kuşak	400	...?	300
Tülbent 3	200	Velense 2	250
Kutnî zıbın	200	Tepsi 2	60
Kaliçe	300	Tepsi	50
Keçe	500	Sini cedîd	200
Keçe-i Acemî	300	Gügüm	100
Bâlin 2	300	Tas	30
Leğen ma'a ibrik	120	Sandık	200
Tor cedîd	400	Yekûn	67142
Hırdavât cedîd	600	Hisse-i zevc rub'	16810
...?	150	Hisse-i üm südüs	10212
...?	92	Hisse-i ibn	26136
Çanak cedîd	160	Hisse-i bint	13073
Sahan kebîr	560		

119. [30b-1] el-Hâc Ramazan b. Şükrullah'ın muhallefâtı

Sağlığında mahmiye-i Galata mahallâtından Tophane'de Fındıklı nâm mevzi' kur-bunda Şelime Hâtun? mahallesinde sâkin iken Resne? kasabasında vefât eden ve geride Âişe Hâtun bt. Hasan ve Kamer bt. Abdullah nâm iki zevcesini, Şükrullah nâm sagîr oğlunu, el-Hâc Mustafa nâm kebîr oğlunu, Sultana nâm kebîre kızı- nı ve Selvi ve Cennet nâm iki sagîre kızını bırakan merhûm el-Hâc Ramazan b. Şükrullah'ın muhallefâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâli Receb sene hamse aşere ve elf.

Köhne mavi kılıf-ı minder	10	Köhne mavi Yemeni yorgan 1	160
Köhne mavi Yanbolu 1	150	Köhne beyaz velense 1	800
Sarı Yanbolu 1	200	Köhne Yemeni Yorgan 1	160
Alaca Yanbolu köhne 1	200	Beledî döşek 1	400
Köhne siyah Yanbolu 1	60	Köhne beledî döşek 2	100
Köhne Yemeni yorgan 1	160	Köhne kırmızı kilim 1	120

Köhne alaca kaliçe 1	100	Yekûn	31290
Köhne kırmızı kilim 1	80	Minhâ el-ihracât	
Diğer köhne alaca kaliçe 1	100	Mehr-i müeccel-i Âişe	2000
Kaliçe seccâde 1	120	Mehr-i müeccel-i Kamer Hâtun	1000
Beyaz velense 1	150	Deyn-i müsbet li Âişe Hâtun an bahâi atlas sûrh câme	1500
Köhne kılıf-ı minder 7	50	Resm-i kısmet ma'a kassâmiyye ve kâtibiyye ve ihzâriyye	530
Köhne beledî yastık 2	80	Resm-i hücec	168
Ayaklı sahan 3	120	Defter	60
Diğer ayaklı sahan 2	80	Sâir harc-ı ma'kûl	50
Tas ma'a kapak 1	80	Yekûn	5208
Yahni tepsisi 2	160	el-Bâkî	26082
Köhne kebîr tencere 1	100	Hisse-i zevce	1630
Köhne kebîr tencere	120	Hisse-i zevce	1630
Küçük tencere kapaksız	50	Hisse-i ibn	6520
Leğen-i dest ma'a ibrik 1	120	Hisse-i ibn	6520
Meyve tepsisi 1	60	Hisse-i bint	3260
Bulgari sumak 1	200	Hisse-i bint	3260
Köhne kırmızı saçaklı mor ferâce 1	360	Hisse-i bint	3260
Kebîr anbar 1	400		
Menzil ma'a tevâbi'ihâ der mahalle-i mezbûre	27000		

120. [30b-2, Arapça] Hâkimin Hüseyin Bey b. Abdullah Vakfı'na Ali Efendi

b. Yusuf 'u mütevellî nassettiği

Hâkim, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallesinde vâki' merhûm ve mağfûrun leh Sultan Cihangir Câmî'i imâmı hâmil-i hâze'l-kitâb fahrü'l-eimmeti'l-kirâm Ali Efendi b. Yusuf'u, bevâb-ı sultânî merhûm Hüseyin Bey b. Abdullah'ın mahalle-i mezbûrenin avârız ve tilâvet-i eczâ-i şerîfe için vakf ettiği râyicü'l-vakt dokuz bin akçe mikdârındaki nakid vakfına hasbî mütevellî nasb etti. O da tevliyye-i mesfûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî gurreti Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şükrullah b. İbrahim, Hasan Çelebi b. Süleyman es-Sarrâc, Veli b. Bâli, Mehmed b. Yusuf

121. [31a-1] Müteveffa el-Hâc Mehmed'in terekesindeki evin yarı hissesinin satışı, takas beyanı

Mahmiye-i Galata hâricinde Kasımpaşa Câmî'i mahallesinden olup bundan esbak deryâ seferinde vefât eden el-Hâc Mehmed'in sulbî sagîr oğlu Mustafa'ya vasiyy-i muhtâr olup ve sulbiye-i kebîre kızları Âmine ve Hatice ve zevce-i metrûkesi Âişe bt. Abdullah taraflarından dükkân-ı âti'l-beyânı bey'a ve semenini deyn-i âti'z- zikre takâsa ziyâdesini kabz ve îsâle vekîlleri olup vesâyet ve vekâleti garîm-i mün- kir mahzarında nehc-i şer'î üzre sâbite olan fahrü'l-eşbâh İbrahim Bey b. Mustafa meclis-i şer'de hâmil-i hâze'l-kitâb fahrü'l-kâidîn Hasan Çavuş b. Abdülmennân mahzarında vesâyeten ve vekâleten bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden mahmiye-i mezbûre dâhilinde Lonca mahallesinde vâki' bir taraftan Mercan Ağa vakfı ve bir taraftan Molla Kutbeddin vakfı ve iki taraftan tarîk-i âm ile mahdûd olup ortasında mermer direğin cânib-i yemîninde olan nısfî Kutbeddin vakfı'ndan olmağla ücret-i mu'accele ve müeccele ile müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Mehmed'in tasarrufunda olup ve cânib-i yesârında olan nısfî müteveffâ-yı mezbûrun mülkü olup fevt oldukda bi tarîki'l-inhisâr sagîr-i mezbûr ve müvekkilât-ı merkûmeye intikâl eden bir bâb şekerci dükkânı müteveffâ-yı mezbûrun zarûret-i deyni için bi izni'l-hâkim mezâda verilip mirâren tâlibîne arz oldukda mülk olan nısfî otuz beş bin akçede ve vakıf olan nısfî yirmi bin akçede mezbûr Hasan Çavuş üzerinde karâr edip bir akçe ziyâde ile âhar tâlib bulunmamağın mülk olan nısfî vesâyet ve vekâletim hasebiyle mezbûr Hasan Çavuş'a otuz beş bin akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip semeni olan meblağ-ı merkûm otuz beş bin akçeden beş bin akçesin mezbûr Hasan Çavuş yedinden vesâyeten ve vekâleten alıp kabz edip bâkî otuz bin akçesini mezbûr Hasan Çavuş'un karz-ı şer'îden müteveffâ-yı merkûm el-Hâc Mehmed'in zimmetinde olan otuz bin akçe deynine takâs eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan nısf-ı memlûk mezbûr Hasan Çavuş'un mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' tasarruf eylesin ve vakıf olan nısfîn dahi hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i mütevellî ile bi'l-vesâye ve'l-vekâle mezkûr Hasan Çavuş'a yirmi bin akçeye tefvîz edip bedel-i tefvîz olan yirmi bin akçeyi mezbûr Hasan Çavuş yedinden vesâyeten ve vekâleten aldım kabz eyledim zikr olunan nısf-ı mevkûf mezkûr Hasan Çavuş'un tasarrufunda olup tasarrufuna kimesne mâni' olmasın dedikde mukırr-ı merkûm İbrahim Bey'in ber vech-i meşrûh sudûr eden ikrârını mukarrun leh el-merkûm Hasan Çavuş vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk edicek mâ hüve'l-vâki' ketb olundu.

Tahrîren fî evâhiri Zilhiceti'ş-şerîfe sene hamse aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Ali, Şükrullah Efendi b. İbrahim el-Kâtib, Mehmed Efendi b. Mustafa el-Kâtib, İbrahim b. Mehmed, Cafer b. Mehmed, Hüseyin el-Münâdî, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır

122. [31a-2] İcâreteynle işletilen Molla Kutbeddin Vakfı'na ait şekerçi dükkânındaki tasarruf hissesinin yarısının satışı

Mahmiye-i Galata hâricinde Kasımpaşa mahallesinde sâkin fahrü'l-kâidîn Hasan Çavuş b. Abdurrahman meclis-i şer' de zevce ve halîlesi fahrü'l-muhadderât Âmine bt. el-Hâc Mehmed tarafından ikrâr-ı âti'l-beyânı tasdîke vekîl olup nehc-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan fahrü'l-eşbâh İbrahim Bey b. Mustafa mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip mahmiye-i mezbûre dâhilinde Lonca mahallesinde vâki' bir taraftan Mercan Ağa vakfı ve bir taraftan Molla Kutbeddin vakfı ve iki taraftan tarîk-i âm ile mahdûd olup ortasında mer-mer direğin cânib-i yemîninde olan nısfı Kutbeddin vakfı'ndan olup icâre-i müeccele ve mu'accele ile tasarrufunda olan ve cânib-i yesârında olan nısfı mülk-i müşterâm olan şekerçi dükkânının mülk olan nısfının nısf-ı şâyi'ini müvekkile-i mezbûre Âmine'ye on yedi bin nakd-i râyic fi'l-vakt fiddî Osmânî akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i müsemmen eyledim. Ba'de'l-yevm zikr olunan nısfın nısf-ı şâyi'i mezbûre Âmine'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ teşâ' ve tahtâr mutasarrife olsun ve vakıfda olan nısfın dahi nısf-ı şâyi'ini mütevellî-i vakıf ma'rifetiyle Âmine'ye on bin nakd-i râyic fi'l-vakt fiddî Osmânî akçeye tefvîz edip bedel-i tefvîz olan meblağ-ı merkûm on bin akçeyi mezbûre Âmine yedinden aldım kabz eyledim ba'de'l-yevm nısf-ı mevkûf-i mezbûrun dahi nısf-ı şâyi'i mezbûre Âmine'nin tasarrufunda olup tasarrufuna kimesne mâni' ve müzâhim olmaya dedikde mukırr-ı merkûm Hasan Çavuş'un vech-i meşrûh [üzre] sudûr ve zuhûr eden ikrârımı vekîl-i merkûm İbrahim Bey bi'l-vekâle vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk edecek mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Tahrîren fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

123. [31b-1, Arapça] 1016 senesi Havâss-ı Kostantiniye ve Galata kısmet-i askerîyesinin yazılmasına başlanması

Vilâyet-i Rumeli-i ma'mûre kazaskerî merhûm Sadeddin Efendi'nin oğlu efdalü'l-fuzalâi'l-izâm ve a'lemü'l-ulemâi'l-a'lâm ve mevlâ'l-mevâlî ve seyyidühüm Hazreti Es'ad Efendi zamânında, ikinci def 'a olarak Havâss-ı mahrûse-i Kostantiniye ve mahmiye-i Galata kısmet-i askerîyesinin yine ikinci def 'a bu işe memr edilen fakîr İbrahim b. Halil'in eliyle 1016 senesi gurre-i Muharremi'l-harâmının üçün- cü günü yazılmasına başlandı.

124. [31b-2, Arapça] el-Hâc Yusuf b. Abdullah'ın ödünçten olan alacağıının talep ve tahsili için Âbide Hatun bt. el-Hâc Hasan'ı vekîl tayin ettiği

el-Hâc Hüseyin b. Abdullah ve Ferruh b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde husûs-ı âti'l-beyâmı inkâr eden hasm-ı câhid mahzarında, hâmiletü hâze'l-kitâb Âbide Hâtun bt. el-Hâc Hasan'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, mahmiye Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde Galata kalesi kapılarından Kol kapısı diye bilinen yerde sâkin el-Hâc Yusuf b. Abdullah nâm kimesne, lehine şâhidlik yapılan Âbide Hâtun'u, Kerime Hâtun bt. Ali'nin zimmetinde bulunan karz-ı şer'îden kaynaklanan râyicü'l-vakt yirmi bin beş yüz seksen akçe alacağıının talepli, kabzı, kendisine îsâli ve vakt-i hâcetde hükkâm-ı zevi'l-ihtirâm indinde muhâsama ve mürâfa'a için vekîl edip nefisine nâib kıldı. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın şehâdetleri mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin b. Seyyid Ali, Mustafa b. Mehmed, Şükrullah Efendi b. İbrahim, ...? Abdi ve gayruhüm

125. [31b-3] İbrahim Efendi b. Mustafa'nın mirasçılarının, alacaklarının talep ve tahsili için Veli Kapudân'ı vekil ettikleri

Mahmiye-i Galata dâhilinde Sultan Bayezid mahallesinde sâkin olup cezîre-i Kıbrıs'da defterdâr iken bundan akdem vefât eden merhûm-i mebrûr İbrahim Efendi b. Mustafa'nın sulbiye sagîre kızı Sâliha'nın vasiyy-i şer'îyyesi olan Aynî Hâtun bt. Abdullah ve merhûm-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi ve vârisesi Fâtıma Hâtun bt. Veli Kapudân ve merhûm-ı mezbûrun sulbiye kebîre kızı Râbia ve sulbî kebîr oğlu İsmail Bey mahfil-i kazâda fahrü'l-emâsil ve'l-akrân müşârün-ileyh Veli Kapudân mahzarında ikrâr ve i'tirâf edip merhûm-ı mezbûr Hazîne-i âmire'de olan dört kere yüz bin akçesini hâl-i hayâtında cânib-i mîrîden ahz etmeyip Hazîne-i âmire'de bâkî kalmağın meblağ-ı mezbûru talep ve kabz ve îsâle ve meblağ-ı mezbûre müte'allik olan cümle de'âvî ve husûmâta müşârün-ileyh Veli Kapudân'ı vekîl ve kâimmakâm eyledik dediklerinde [32a] müşârün-ileyh kapudân dahi kabûl edip ve cemî' hıdemâtı üzerine aldıkda mâ vaka'a bi't-talep kayd olundu.

Tahrîren fî evâili Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hüseyin Bey [b.] Abdullah, Ali b. Yusuf, Mustafa Çelebi [b.] Ali

126. [32a-1, Arapça] Cafer Bey b. Abdullah'ın Rus asıllı câriyesini vasiyet yoluyla

âzat etmesi

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Beşiktaş kasabasındaki Azabiskelesi mahallesinde sâkin fahrü'l-eşbâh Cafer Bey b. Abdullah, kendisine rıkkını mu'terif, mavi gözlü, sarışın, açık kaşlı, orta boylu Rûsiyyetü'l-asl Peymâne bt. Abdullah nâm câriye-i memlûkesini mevtimden kırk gün mukaddem benden hür ol diyerek mukayyed tedbîrle âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Ecel gelip mezbûr efendisi vefât edip rabbine kavuştuğunda mezheb-i muhtâra göre müddet-i mezbûrede câriye-i mezkûre sâir harâir-i mükellefât gibi hürre olup efendisinin cemî' malından âzâd olacaktır.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili Muharrem sene 1016.

Şuhûdü'l-hâl: Nasuh Halîfe b. Abdullah el-İmâm, Ali Çelebi b. Memi, Musa el-Müezzîn, Ali b. Pîrî, Mehmed b. Şaban, Memi Ağa b. Abdullah, Üstâd Ramazan [b.] Kurd, Ahmed Ağa b. Abdullah ve gayruhüm

127. [32a-2, Arapça] Sâliha Hatun bt. Abdullah'ın Macar asıllı câriyesini vasiyet

yoluyla âzat etmesi

Mahmiye-i kazâ-i Galata tevâbi'inden Beşiktaş kasabasındaki Azabiskelesi'nde sâkine fahrü'l-muhadderât Sâliha Hâtun bt. Abdullah kıbelinden âti'z-zıkr tedbîr yoluyla âzâd ikrârına vekâleti Sait Çelebi b. Ahmed ve İbrahim Çelebi b. Osman nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbit olan vekîl fahrü'l-eşbâh Cafer Bey b. Abdullah, müvekkile-i mezbûresinin esmer, orta boylu, iri gözlü, açık kaşlı ve Macariyyetü'l-asl câriye-i memlûkesi hâmiletü hâze'l-kitâb Servinaz bt. Abdullah'ı mevtimden kırk gün mukaddem benden hür ol diyerek mukayyed tedbîrle âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Ecel gelip mezbûre efendisi Sâliha vefât edip rabbine kavuştuğunda mezheb-i muhtâra göre, sâir harâir-i mükellefât gibi hürre olup efendisinin malından âzâd olacaktır.

Cerâ zâlike fî't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

128. [32a-3, Arapça] Hamza Çelebi b. Haydar'ın Eflak asıllı kölesini âzat etmesi

Dâhil-i Galata'da vâki' Alaca Mescid mahallesinde sâkin reis-i sultânî Hamza Çelebi b. Haydar, rıkkını mu'terif, orta boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, esmer ve Eflakiyyü'l-asl Receb b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti.

Cerâ fî evâili Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi b. Abdurrahman, İbrahim b. Mustafa, el-Hâc Ahmed b. Abdurrahman el-Mismârî, Yusuf Bey b. Abdullah reis-i kalyon, Mustafa Bey b. Abdullah reis-i kalyon, Mehmed b. Mustafa el-Kâtib, Mustafa b. Mehmed

129. [32b-1, Arapça] el-Hâc Ramazan b. Abdullah'ın Gürcü asıllı kölesini âzat etmesi

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane'de vâki' Hoca Ali mahallesinde sâkin fahrü'l-eimme el-Hâc Ramazan b. Abdullah, çatık kaşlı, elâ gözlü, sarışın, orta boylu, sakallı ve Gürciyyü'l-asl abd-i memlûkü hâmil-i hâze'l-kitâb Hüseyin b. Abdullah'ı âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti.

Cerâ zâlike fi evâili Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Derviş Bey b. Mehmed er-Râcil, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf, Hasan b. Mustafa el-Müezzîn, Kalender b. Abdullah, Keyvan b. Abdullah ve gayruhüm

130. [32b-2] İbrahim Efendi b. Mustafa'nın mirasçılarının kendilerine intikal eden evdeki miras paylarını Veli Kapudân'a satmaları

Mahmiye-i Galata dâhilinde Sultan Bayezid Han aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân mahallesi sâkinlerinden olup cezîre-i Kıbrıs'da defterdâr iken bundan akdem vefât eden merhûm İbrahim Efendi b. Mustafa'nın sulbiye sagîre kızı Sâliha'nın cânib-i şer'-i kavîmden mansûb vasîsi olup ve vâlidesi olan Aynî Hâtun bt. Abdullah ve merhûm-ı mezbûrun sulbiye kebîre kızı Râbia ve sulbî kebîr oğlu İsmail Bey ve merhûm-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi ve vârisesi Fâtıma bt. Veli Kapudân meclis-i şer'-i şerîfde müşârün-ileyh Veli Kapudân mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip merhûm-ı mezbûrun muhalledâtından mahalle-i merkûmede vâki' olup bir beyt-i süflîyi ve beyt-i ulvîyi ve bir kenîfi müştemil olup bir tarafı mezbûr İsmail Bey mülküne ve bir tarafı merkûme Râbia mülküne ve bir tarafı Haydar hadîkasına ve taraf-ı ahırî tarîk-i âmma müntehî olup fevt oldukda irs-i şer'le bi tarîki'l-inhisâr verese-i mesfûreye intikâl edip beynlerinde otuz iki sehim olan menzil bey' olunmak için sûk-ı sultânîde mirâren ve kirâren mezâd ve müzâyede olup sekiz bin akçede müşârün-ileyh Veli Kapudân'ın üzerinde karâr edip bir akçe ziyâde ile tâlib ve râgıb olmamağın otuz iki sehim olan menzil-i mezbûrdan sagîre-i mezbûreye intikâl eden yedi sehim hisse-i şer'îyyesini merkûme nafakası için ve merkûme Râbia'ya intikâl eden yedi sehim hisse-i şer'îyyesini ve merkûm İsmail Bey'e intikâl eden dört sehim hisse-i şer'îyyesini ve zevce-i merkûmeye intikâl eden dört sehim hisse-i şer'îyyesini vesâyeten ve asâleten müşârün-ileyh Veli Kapudân'a meblağ-ı mezbûr sekiz bin fiddî Osmânî râyic fi'l-vakt akçeye bey'-i

bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledik ba'de'l-yevm menzil-i merkûm cemî' tevâbi'yle müşârün-ileyh Veli Kapudân'ın mülk-i mahzı- dır keyfe mâ yeşâ' tasarruf eylesin dedikde mesfûre Aynî Hâtun'un vesâyeten ve merkûm İsmail Bey'in ve merkûmetân Râbia ve Fâtıma'nın asâleten vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârlarını müşârün-ileyh Veli Kapudân vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk eyledikde mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Tahrîren fî evâili Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî, Ali Bey b. Yusuf er-Reis es-sultânî, Mustafa Çelebi b. Ali, Ahmed Halife b. Muharrem el-İmâm, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır

131. [32b-3, Arapça] Muslihiddin Halîfe b. Muzaffer'in Eflak asıllı câriyesini

vasiyet yoluyla âzat etmesi

Havâss-ı Kostantiniye mahallâtından Kasım Çavuş mahallesinde sâkin fahrü'l- akrân Muslihiddin Halîfe b. Muzaffer, meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîf el-masûn ani't-tağyîr ve't-tahrîfde, kendisine rıkkını mu'terif olan, orta boylu, açık kaşlı, beyaz tenli, elâ gözlü ve Eflakiyyetü'l-asl câriye-i memlûkesi hâfıza-i hâze'l-kitâb Kâtibe bt. Abdullah'ı mevtimden kırk gün mukaddem benden hür ol diyerek mukayyed tedbîrle âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Efendisi ölüp rabbine kavuştuğunda mezheb-i muhtâra göre müddet-i mezbûreden i'tibâren o artık sâir harâir-i asliyyât gibi hürre olacak ve efendisinin mal varlığından âzâd olacaktır. Vâki' ikrâr, câriye-i mezbûre tarafından da vicâhen ve şifâhen tasdîk edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî'l-yevmi'l-âşir min Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf min hicreti men lehü'l-izzü ve's-şeref.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Çelebi b. Abdülkâdir Efendi, Sunullah Çelebi b. Siyâmi, Mustafa Halîfe el-Müezzîn, Muharrem Çelebi b. Ömer, Bayram Çelebi b. Şükrullah

132. [33a-1, Arapça] Muslihiddin Halîfe b. Muzaffer'in Eflak asıllı kölesini vasiyet

yoluyla âzat etmesi

Havâss-ı Kostantiniye mahallâtından Kasım Çavuş mahallesinde sâkin olan fahrü'l-akrân Muslihiddin Halîfe b. Muzaffer, meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîf el-masûn ani't-tağyîr ve't-tahrîfde, kendisine rıkkını mu'terif, orta boylu, açık kaşlı, mavi gözlü, sarışın ve Eflakiyyü'l-asl abd-i memlûkü hâmil-i hâze'l-kitâb Hüseyin b. Abdullah'ı mevtimden kırk gün mukaddem hür ol diyerek mukayyed tedbîrle âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Efendisi ölüp rabbine kavuştuğunda mezheb-i muhtâra göre müddet-i mezbûreden i'tibâren abd-i merkûm

sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür olacak ve efendisinin mal varlığından âzâd olacaktır. Vâki' ikrâr, abd-i mezkûr tarafından da vicâhen ve şifâhen tasdik edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-âşir min Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Çelebi b. Abdülkâdir Efendi, Bayram Çelebi b. Şükrullah, Mustafa Halîfe el-Müezzin, Mustafa Çelebi er-Râcil, Mehmed Çelebi b. Mehmed, İbrahim Çelebi b. Musa, Sunullah Halîfe b. Siyâmi ve gayruhüm

133. [33a-2] el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un mirasçılarının

Balkapanı'ndaki dükkânın tasarruf hakkını el-Hâc Musa

b. Abdullah'a tefviz edip bedelini aldıkları

Mahmiye-i Galata hâricinde Kasımpaşa câmi'i şerîfi mahallesi sâkinlerinden olup donanma seferinde Akdeniz'de bundan akdem vefât eden merhûm el-Hâc Mehmed b. Mahmud'un sulbî sagîr oğlu Mustafa'nın vasiyy-i muhtârı ve sulbiye kebîre kızları Hatice ve Âmine'nin tefvîz-i âti'l-beyâna ve semenini kabza vekîl-i şer'îsi olup vekâleti hasm-ı câhid mahzarında Ahmed b. Mustafa ve Hasan Çavuş b. Abdullâh şehâdetleri ile nehc-i şer'î üzre sâbite olan fâhrü'r-rüesâi'l-hâssa İbrahim Bey b. Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu hâmilü'l-kitâb el-Hâc Musa b. Abdullâh nâm kimesne mahzarında vesâyeten ve vekâleten bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip merhûm-ı mezbûrdan hakk-ı tasarrufu fevt oldukda kânûn-ı pâdişâhî üzre evlâd-ı verese-i mesfûreye intikâl edip mahmiye-i Kostantiniye'de Bal kapa- nında vâki' Ayasofya-i kebîr vakfı'ndan olup hudûd-i râbi'ası yine vakf-ı mezbûra müntehî olan bir bâb mahzenin hakk-ı tasarrufunu sagîr-i mezbûrun zarûret-i nafakası olmağın mütevellîsi ma'rifeti ile mezbûr el-Hâc Musa'ya on bir sikke-i altına vesâyeten ve vekâleten tefvîz edip ol dahi tefevvuz edip mukâbele-i tefvîzde meblağ-ı mezbûru merkûm el-Hâc Musa yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyle- dim dedikde mezbûr İbrahim Bey'in vech-i meşrûh üzre vesâyeten ve vekâleten sudûr eden kelâmını merkûm el-Hâc Musa vicâhen tasdik eyledikde mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu

Cerâ zâlike ve hurrire fi evâsıtı Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Hüseyin b. Abdullâh, Ahmed b. Abdullâh, İbrahim b. Mehmed, el-Hâc Mehmed eş-Şâmî, el-Hâc Mustafa b. Abdullâh

134. [33b-1] Evin mülkiyetinin Cemile Hatun bt. Hüseyin'e ait olduğu

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa'da Bedreddin Bey mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm Musa Reis b. Bâli'nin li ebeveyn karındaşları ve vârisleri Mehmed ve Mustafa Bey husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti

nehc-i şer'î üzere sâbite olan Mehmed b. Ferruh ve merhûm-ı merkûmun diğer li ebeveyn karındaşı ve vârisi olan İbrahim'in husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbite olan Hayreddin Halîfe b. İbrahim mahfil-i kazâda merhûm-ı mezbûrun zevce-i metrûkesi ve vârisesi Cemile Hâtun bt. Hüseyin mahzarında her birisi vekâleten takrîr-i da'vâ edip mahalle-i mezbûrede vâki' hudûdunun iki cânibi tarîk-i âmma ve bir cânibi Ali nâm kimesne mülküne, ve bir cânibi Derviş b. Abdullah mülküne müntehî olup iki beyt-i süflîyi ve bir beyt-i ulvîyi ve bir ulvî odayı ve bir tahtapûşu ve muhavvatayı ve bir kenîfi müştemil olup merhûm-ı mezbûrun muhallefâtından olup müvekkilân-ı mezbûrânın hisseleri olan menzilin cümlesine ve merkûme Cemile bilâ-vech-i şer'î vaz'-ı yed edip tasarruf eder vekâlet-i mahkiyem hasebiyle suâl olunması matlûbumuzdur dediklerinde gibbe's-suâl mezbûre Cemile bi'l-muvâcehe cevâbında menzil-i mezbûr benim mülk-i müşterâmdır deyip merhûm-ı mesfûrun mülkü olup muhallefâtından olduğunu inkâr ile vekîlân-ı mesfûrândan menzil-i mezbûr merhûm-ı mezbûrun mülkü olup muhallefâtından olduğuna beyyine talep olun-dukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ettiklerinde kütüb-i şer'îyye ve mu'teberât-ı asliyyede mezkûr olan ? amelen mezbûre Cemile'ye menzil-i mezbûr mülk-i müşterâsı olup vechen mine'l-vücûh mülkünden ihrâc etmediğine yemîn [teklîf] olunup ol dahi vech-i meşrûh üzere yemîn-i billâhi'l-aliyyi'l-azîm ettikde menzil-i mezbûr merkûme Cemile'nin mülkü olmasına hükm olunup mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Mehmed b. Seyyid Abdurrahman, Seyyid Mustafa b. Seyyid Mehmed, Mehmed Efendi b. İslâm, İsa Efendi b. Bayram, Mehmed Efendi b. Veli, İbrahim Efendi b. Muslihiddin, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

135. [33b-2] Âmine Hatun bt. Musli Reis'ten kalan evin İbrahim Bey

b. Mahmud'a müzayede ile satıldığı

Mahmiye-i Galata müzâfâtından kasaba-i Kasımpaşa mahallâtından Sürûri Efendi mahallesinde sâkine olup bundan akdem müteveffât olan Âmine Hâtun bt. Musli Reis'in sadrî sagîr oğlu Mehmed ve sulbiye sagîre kızı Âişe'nin cânib-i şer'-i kavîmden mansûb vasîsi olup ve merhûme-i merkûmenin anası ve vârisesi olan Kamer Hâtun bt. Osman meclis-i şer'-i şerîfe-i garrâda râcilin zümresinden İbrahim Bey b. Mahmud nâm râcil mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip merhûme-ı mezbûrenin muhallefâtından mahalle-i merkûmede vâki' olup bir beyt-i süflîyi ve bir beyt-i ulvîyi ve bir kenîfi ve eşcâr-ı müsmireyi müştemil olup bir tarafı Âişe Hâtun bt. Halime mülküne ve bir tarafı Baba Veli nâm muhzır

mülküne ve tarafeyni tarîk-i âmma müntehî olup merhûme-i mesfûreden irs-i şer'le bi tarîki'l-inhisâr bana ve sagîrân-ı mezbûrâna intikâl edip beynimizde on sekiz sehîm olup üç sehmi benim hisse-i şer'îyyem olup ve on sehmi merkûm Mehmed'in ve beş sehmi mesfûre Âişe'nin olan menzil sagîrân-ı mezbûrânın zarûret-i nafakaları için bey' olunmak lâzım geldikde sûk-ı sultânîde mezâd ve müzâyede olup mirâren tâlibîne arz olunduktan sonra altı bin akçede mezbûr İbrahim Bey'in üzerinde karâr edip bir akçe ziyâde ile âhar tâlib ve râgıb olmamağın on sekiz sehîm olan menzil-i mezbûrdan bana intikâl eden üç sehîm hisse-i şer'îyyemi ve sagîr-i mezbûr Mehmed'e intikâl eden on sehîm [34a] hisse-i şer'îyyesini ve sagîre-i mezbûre Âişe'ye intikâl eden beş sehîm hisse-i şer'îyyesini asâleten ve vesâyeten mezbûr İbrahim Bey'e meblağ-ı mezbûr altı bin fiddî Osmânî râyic fi'l-vakt akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mesfûr cemî' tevâbi'yle müşârün-ileyh İbrahim Bey'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr tasarruf eylesin dedikde merkûme Kamer Hâtun'un asâleten ve vesâyeten vech-i meşrûh üzere sudûr eden ikrârını müşârün-ileyh İbrahim Bey vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk eyledikde mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Receb Efendi b. Mustafa el-İmâm, Mehmed b. Hüdâverdi el-Müezzîn, Ahmed Bey b. Abdüllatif, Pîrî Bey b. Şaban el-bevvâbü's-sultânî, Ali Bey b. Ahmed el-bevvâbü's-sultânî, Mehmed Bey b. Derviş el-Cündî, Mustafa Bey b. İbrahim er-Râcil, Mehmed Çelebi b. Mustafa, Nebi b. Mehmed

136. [34a-1, Arapça] Hasan Beşe b. Mustafa'nın Eflak asıllı kölesini sözleşmeli olarak âzat ettiği

Fahrü'l-akrân Hasan Beşe b. Mustafa, meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîf el-masûn ani't-tağyîr ve't-tahrîfde hâzır olup, kendisine rıkkını mu'terif olan, orta boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, emred, Eflakiyyü'l-asl ve sol elinde eser-i cerh bulunan hâfız-ı hâze'l-kitâb Rıdvan b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü kaçmadan ve hıyânet etmeden zeyilde yer alan târihden i'tibâren beş sene aralıksız hizmet etmesi mukâbilinde kitâbete kesdiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Müddet-i mezbûre geçdi ve abd-i mezbûr sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefin gibi hür oldu. Efendilerin âzâdlı köleler üzerinde şer'an sâhib oldukları velâ hakkından başka üzerinde hiç kimesnenin bir hakkı kalmadı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min Muharremi'l-harâm min şuhûri sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa b. Abdülmennân, Hasan Bey b. Cafer, Ahmed Çelebi b. İsa, Rıdvan b. Abdullah, Mehmed el-Muhzır

137. [34a-2, Arapça] Hâkimin Âişe bt. Yusuf'u küçük çocuklara vasî atadığı

Hâkim, hâfıza-i hâze'l-kitâb Âişe bt. Yusuf nâm hâtunu, bundan akdem vefât eden Mustafa nâm kimesnenin Musa, Mehmed ve Belkıs nâm evlâd-ı sığârına, müteveffâ-yı mezbûr babalarından kendilerine irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâlleri için rüşd ve bülûğlarına kadar vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip cemî' hıdemâtını üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâsıtı şehri Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa b. Abdülmennân, Ahmed Çelebi b. İsa, Hasan Bey b. Cafer el-Münâdî, Mustafa el-Muhzır, Mehmed el-Muhzır

138. [34a-3, Arapça] Hasan Beşe b. Mustafa'nın Macar asıllı câriyesini sözleşmeli olarak âzat etmesi

Hasan Beşe b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde hâzır olup, kendisine rıkkını mu'terif olan, orta boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, sarışın, sol elinde eser-i cerh bulunan Macariyyetü'l-asl câriye-i memlûkesi hâfıza-i hâze'l-kitâb Meleksimâ bt. Abdullah'ı zeyilde yer alan târihten i'tibâren kaçmaksızın ve hıyânet etmeksizin beş sene aralıksız hizmet etmesi mukâbilinde kitâbete kesdiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Müddet-i mezbûre geçdi ve câriye-i mezbûre sâir harâir-i asliyyât-ı mükellefât gibi hürre oldu. Efendilerin âzâdlı köleler üzerinde şer'an sâhib oldukları velâ hakkın- dan başka üzerinde hiç kimesnenin bir hakkı kalmadı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min Muharremi'l-harâm min şühûri sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa b. Abdülmennân, Ahmed Çelebi b. İsa, Hasan Bey b. Cafer, Rıdvan b. Abdullah, Mustafa el-Muhzır

139. [34b-1, Arapça] İbrahim Beşe b. Mahmud'un, evini bey' bi'l-istiğlâl ile

Kamer Hatun bt. Osman'a sattığı

Fahru'r-râcilîn İbrahim Beşe b. Mahmud nâm kimesne sâhibi ve mâliki olduğu kazâ-i mahmiye-i Galata'da Kasımpaşa kasabası Sürûri Efendi mahallesinde vâki' bir taraftan Âişe Hâtun mülkü, diğer taraftan muhzır Baba Veli mülkü ve iki taraftan da tarîk-i âm ile mahdûd cemî' mülk menziline cümle tevâbi' ve levâhıkı ile râyicü'l-vakt altı bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûzla hâmiletü hâze'l-kitâb Kamer Hâtun bt. Osman'abey' ettiğini ikrâr etti. Kamer Hâtunda istiğlâl maksadıyla

menzili ondan iştirâ etti. Ba'de't-tahliyye ve't-tekâbuz zeyilde mezkûr târihten i'tibâren bir sene tamâmına altı yüz akçe ücret-i kirâ ile ona icâreye verdi. Vâki' ikrâr, mesfûre Kamer Hâtun tarafından vicâhen ve şifâhen tasdik edildi.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min Muharremi'l-harâm sene sitte aşer ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Receb Efendi b. Mustafa el-Îmâm, Mehmed b. Hüdâverdi el-Müezzîn, Ahmed Bey b. Abdüllatif, Pîrî Bey b. Şaban el-bevvâbü's-sultânî, Ali Bey b. Ahmed el-bevvâbü's-sultânî, Mehmed Bey b. Dervîş el-Cündî

140. [34b-2, Arapça] **Hâkimin Mustafa adlı çocuğa Mehmed Bey b. Abdullah adlı dedesini vasî nasbı**

Hâkim, hâmil-i hâze'l-kitâb kalafatçı Mehmed Bey b. Abdullah nâm kimesneyi Mustafa adlı sağıre, hısn-i mahmiye-i Galata mahallâtından Sultan Bayezid mahallesinde vefât eden Belkıs Hâtun bt. vasiyy-i mezbûr Mehmed Bey nâm annesinden irs-i şer'le kendisine intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip cemî' hıdemâtını üzerine aldı.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmîs ve'l-ışrîn min Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Halîfe b. Ali el-Îmâm, Abdi Kapudân b. Sefer, Mehmed b. Bahşî, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed

141. [34b-3] **Bayram Bey b. Mustafa'nın, evini Mehmed**

b. Abdullah'a sattığı

İşbu husûs, medîne-i Galata müvellâsı el-fakîr Ömer b. Sadık'ın -ufiye anhümâ-tahrîr ettiği hüccetde zikr edildiği gibidir.

Saray-ı âmire iç oğlanları zümresinden fahrû'l-a'yân Bayram Bey b. Mustafa tarafından bey'-i âti'z-zikri ikrâra vekâleti Ali b. Bâli ve Ramazan b. Hüdâverdi nâm kimesneler şehâdetleri ile sâbite olan bahçe-i hâs bostancılarından Hürrem b. Gâzi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîru lâzîmü't-tevkîrde işbu kitâb-ı müstetâbın hâfızı Mehmed b. Abdullah el-Kalafatî muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve i'tirâf edip mahmiye-i Galata dâhilî mahallâtından Sultan Bayezid mahallesi demekle ma'rûf olan mahallede vâki' iki beyt-i ulvîyi ve bir sofayı ve bir bi'r-i mâyı ve cüneyneyi ve kenîfi müştemil [35a] olup bir cânibi Manola bt. Mardiroz nâm Nasrâniye ve bir tarafı Manol v. Misket nâm Nasrânî ve bir cânibi müşterî-i merkûm mülkleri ve tarîk-i âm ile mahdûd ve mümtâz olup müvekkilim mûmâ-ileyh Bayram

Bey mülk-i mevrûsu olan menzîlini müşteri-i merkûm Mehmed'e yirmi sekiz bin fiddî râyic fi'l-vakt Osmânîye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î ile bey' edip kabz-ı semen-i merkûm ve teslîm-i müsemmen-i mersûm kıldı ba'de'l-yevm menzîl-i merkûm sâlifü'z-zikr Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe mâ yeşâ' ve yahtâr mutasar- rıf ola dedikde mukırr-ı merkûmu ikrâr-ı meşrûhunda mukarrun leh el-mezkûr vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk ettikten sonra mâhüve'l-vâki' gibbe't-talep ketb olundu.

Tahrîren fi evâili şehri Şa'bâni'l-mu'azzam min şühûri sene semân ve elf mine'l-hicreti'n-Nebeviyye.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Mehmed, Pîrî b. Nebi, İbrahim b. Abdullah, Şaban b. Mustafa, Mustafa b. Mehmed, Hüseyin b. Murad, Mustafa b. Abdullah, Ahmed b. Abdullah ve gayruhüm

142. [35a-1] Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in terekesindeki bazı mallarda istihkak iddiası

Osman Çelebi b. Abdülaziz nâm kimesne meclis-i kazâda mahmiye-i Galata hâricinde Hoca Ali mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm-ı mebrûr Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in zevce-i metrûkesi ve vârisesi olup ba'zı muhalledâtına vâzi'atü'l-yed olan Sâliha Hâtun bt. Hasan mahzarında takrîr-i da'vâ edip zevce-i mezbûre merhûm-ı mûmâ-ileyhin zimmetinde olan otuz bin akçe mehr-i müeccelinden yirmi bin akçesi mukâbelesinde ber müceb-i defter-i kassâm cem'an yirmi bin akçesini alıp esbâb-ı merhûm-ı mesfûrun muhalledâtından ahz u kabz edip benim dahi merhûm-ı mûmâ-ileyhin zimmetinde beynimizde ilm-i şer'î ile harîr bahâsından sekiz bin akçe hakkım olup zevce-i mezbûrenin makbûzu olan merhûm-ı mûmâ-ileyhin yirmi bin akçe kıymetli muhalledât zevce-i mezbûre ile beynimizde taksîm-i guremâ olundukda zikr olunan sekiz bin akçe hakkım mukâbelesine dört bin iki yüz on akçe kıymetli esbâb benim olmağın hâlâ zevce-i mezbûreden talep ederim dedikde gibbe's-suâl zevce-i mezbûre bi'l-muvâcehe cevâbında fi'l-vâki' merhûm-ı mûmâ-ileyhin muhalledâtından otuz bin akçe mehr-i müeccelinden yirmi bin akçesi mukâbelesinde ber müceb-i defter-i kassâm yirmi bin akçe kıymetli esbâb ahz u kabz eyledim dedikde mezbûr Osman Çelebi yedinde olan hüccet-i şer'îyyesi mücebince meblağ-ı mesfûr sekiz bin akçe hakkı mukâbelesinde zevce-i mesfûre ahz u kabz ettiği yirmi bin akçe kıymetli muhalledâtdan taksîm-i guremâ tarîkiyle âid olan dört bin iki yüz on akçe hakkını teslîme tenbîh olunup mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâhiri Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Cafer Bey, Mustafa b. Mehmed, Mahmud b.

Mehmed el-İmâm, Mahmud b. Mustafa el-Kâtib, Ahmed Çavuş b. eş-şehîr bi Hamamcı zâde, Mehmed b. Yusuf ve gayruhüm

143. [35b-1] Maktul İbrahim Paşa Vakfı'ndan olup icâreteynle işletilen bakkal dükkânındaki tasarruf hakkının yarı hissesinin devri

Mahmiye-i Galata hâricinde Müeyyedzâde mahallesinde sâkine olup bundan ak-dem müteveffât olan merhûme Âişe Hâtun bt. Rüstem'in sadrî oğlu Ali b. Mehmed nâm sagîrin cânib-i şer'-i kavîmden mansûb vasîsi olan fahrü'l-akrân Ahmed Bey b. Abdüllatif meclis-i şer'-i hatîru lâzimü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb fahrü'r-rüesâ Ahmed Reis b. Mustafa er-Reis el-hâssa mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip merhûme-ı mezbûreden kânûn-ı pâdişâhî üzre hakk-ı tasarrufu müteveffât oldukda oğlu sagîr-i mezbûr Ali'ye intikâl edip mahmiye-i mezbûre hâricinde yağ kapamı kurbunda câmi'-i şerîf altında vâki' merhûm Maktûl İbrahim Paşa vakfı'ndan olup iki tarafı tarîk-i âm ve tarafeyni yine vakf-ı mezbûra muntehî olup icâre-i müeccele ve mu'accele ile taht-ı tasarrufunda olan bir bâb bakkal dükkânının nısf hisse-i şâyi'asını sagîr-i mezbûrun zarûret-i nafakası için mütevellîsi ma'rifeti ile merkûm Ahmed Reis'e on beş bin fiddî-i Osmânî râyic akçeye vesâyeten tefvîz edip ol dahi tefevvuz, mukâbele-i tefvîzde meblağ-ı mezbûr on beş bin akçeyi mersûm Ahmed Reis yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim dedikde mezkûr Ahmed Bey vech-i meşrûh üzre vesâyeten sudûr eden kelâmını mezbûr Ahmed Reis vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk eyledikde mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Tahrîren fî evâili Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Keyvan Bey b. Abdullah Kethüdâ-yı bezzâzistan-ı Galata, Rıdvan Bey b. Abdullah, Abdülkâdir Hoca b. Hacı, Ahmed b. Ali, Sefer Hoca b. Murtaza, Mehmed b. Hasan, Memi Reis b. Ali

144. [35b-2, Arapça] Hâkimin çocuğa Sâliha Hatun bt. el-Hâc Hasan adlı annesini ikinci vasî nasbetmesi

Hâkim, Sâliha Hâtun bt. el-Hâc Hasan nâm hâtonu, sadrî oğlu Fazlullah Çelebi'ye, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Hoca Ali mahallesinde vefât eden Kerâmî b. Abdülaziz diye meşhûr merhûm-ı mebrûr Mehmed Efendi nâm babasından kendisine intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ikinci vasî nasb etti. Ki artık sagîr-i mezbûrun mallarında birinci vasî ile birlikte tasarrufda bulunabilecektir. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip cemî' hıdemâtını üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi b. Abdüllatif, Behrâm Bey b. Abdullah, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır

145. [35b-3, Arapça] Hasan Beşe b. Mustafa'nın Macar asıllı kölesini sözleşmeli olarak âzat etmesi

Hasan Beşe b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde, kendisine rıkkını mu'terif olan, orta boylu açık kaşlı, emred, Macariyyü'l-asl, sağ kaşında eser-i cerh olan elâ gözlü hâfiz-ı hâze'l-kitâb Osman b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü zeyilde mezkûr târihten i'tibâren aralıksız üç sene kaçmaksızın ve hıyânet etmesizin hizmet etmesi mukâbilinde kitâbete kesdiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Müddet-i mezbûre geçince abd-i mezbûr sâir ahrâr-i asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu. Efendilerin âzâdlı köleler üzerinde şer'an sâhib oldukları velâ hakkından başka üzerinde hiç kimesnenin bir hakkı kalmadı.

Cerâzâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şühûri sene sitte aşere ve elf. Şuhûdü'l-hâl: Ali Ağa b. Abdülmennân, Ahmed Çelebi b. İsa, Hasan Bey b. Cafer, Mustafa el-Muhzır, Mehmed el-Muhzır

146. [36a-1, Arapça] Mehmed Efendi'nin, oğluna Mustafa b. Abdülaziz'i vasiyy-i muhtâr seçtiği

Udûlden fahrü'l-akrân Mehmed Çelebi b. Cafer Bey ve umdetü'l-emâcid Abdi Kapudân b. Ahmed meclis-i şer'de hâzırân olup, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Hoca Ali mahallesinde vefât eden Kerâmî b. merhûm Abdülaziz diye meşhûr Mehmed Efendi'nin zevce-i metrûkesi ve vârisi Sâliha Hâtun bt. el-Hâc Hasan nâm hâtun kıbelinden husûs-ı âti'l-beyânı inkâra vekâleti Ahmed b. Abdüllatif ve müezzîn Mehmed b. Hasan nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbit olan vekil Ferruh b. Abdullah nâm kimesne mahzarında, hâze'l-kitâb Mustafa b. Abdülaziz'den sâdir olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm Mehmed Efendi hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde lehine şâhidlik yapılan mezbûr Mustafa Efendi'yi Fazlullah Çelebi nâm sulbî sagîr oğluna vasî seçip nasb etmişdi. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hıdemât-ı lâzimesini edâyı üzeri- ne aldı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi evâhiri Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Mahmud b. Seyyid Mustafa, Derviş Reis b. Yunus, Ali Reis b. Siyâmi, Osman Çelebi b. Abdülaziz, el-Hâc Mehmed b. Süleyman, Mehmed Bey b. Abdullah er-Râcil, Mustafa b. Ali ve gayruhüm

147. [36a-2] Belkıs Hatun bt. Mehmed'in muhallefâtı

Dâhil-i hısn-ı Galata'da Sultan Bayezid mahallesinde vefât eden ve geride râcıl Mehmed Bey b. Abdullah nâm zevcini, kalafatçı Mehmed Bey nâm babasını, Hatice Hâtun bt. Mehmed nâm annesini ve Mustafa nâm sağır oğlunu bırakan merhûme Belkıs Hâtun bt. kalafatçı Mehmed Bey'in muhallefâtıdır. Verâset onlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâilî Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Tesbih inci aded 3 miskal 8 beher miskal 160	1280	Tepsi 2	31
İncili kuşak	1.550	Minder köhne	64
İnci çatma miskal 6 beher miskal 125	750	Kadife yastık köhne	80
İncili bilezik miskal 8 beher miskal 55	440	Beledî döşek	131
İncili saç bağı miskal 3 beher miskal 85	255	Kaliçe kebîr	380
Futa-i hamam müsta'mel	180	Sedekârî kutu	30
Peçe	150	Tülbent kuşak	121
Tülbent ortası	160	Münakkaş bohça	62
Kürdiye	670	Beledî minder	35
Kadife yastık aded 5	1060	[36b] Kılıf-ı minder köhne	36
Çatma kadife döşek yüzü	520	Lacivert ferâce mavi ...?	1010
Çatma kadife minder yüzü	260	Yüz yastığı 2	80
Beledî döşek	106	Kadife yorgan ma'a münakkaş işleme başlık	925
Kılıf-ı yastık	35	Leğen-i hamam	140
Yemeni yastık	30	Şamdan	40
Kırmızı dârâyî câme	400	Mavi kemha kaftan	480
Kaliçe seccâde	112	Yemeni perde	120
Münakkaş bohça ma'a diğer atlas bohça	250	Ayna kadifeli ma'a gümüşlü	200
Döşeme havlu	80	Sedekârî küçük sandık	45
Yemeni peşkir köhne	22	Tencere	47
Fânus ma'a zarf	45	Sahan aded 1	63
Tencere	55	Sandık ayaklı çift 1	360
Sahan aded 2	67	Sürh ferâce	590
		Sürh atlas câme	440
		Kadife döşek yüzü	405

Mehr-i müeccel	2500	Ücret-i kadem-i muhızırın	40
Yekûn on altı bin dokuz yüz kırk yedi	16947	Ve defteriyye	42
Minhâ'l-ihracâtü'l-mühimme		Dellâliyye	140
Deyn-i müsbet li Marola nâm Nasrâniye	5000	Yekûn	8112
Techîz ve tekfîn	2580	Sahhe'l-bâkî beyne'l-verese	8112
Resm-i kısmet ma'a ücret-i kadem-i kassâm	240	Hisse-i eb	1472
Ücret-i kadem-i kâtib ma'a kalemiyye	70	Hisse-i üm	1472
		Hisse-i zevc	2208
		Hisse-i ibn	3683

148. [36b-1, Arapça] Hâkimin Mustafa adlı küçüğe nafaka takdir edip anneannesine istidâne izni vermesi

Hâkim, Mustafa nâm sagîrin nafakası için dâhil-i mahmiye-i Galata mahallâtından Sultan Bayezid mahallesinde vefât eden Belkıs Hâtun bt. Mehmed Bey nâm merhûme annesinden kendisine intikâl eden mallardan alınmak üzere, himâye ve terbiyesi altındaki Hatice Hâtun bt. Mehmed nâm anne annesinin talebiyle râyicü'l-vakt yevmî dört akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca anne anneye vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmesine izin verdi.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî selhi Muharremi'l-harâm sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Bahşî, Ahmed Bey b. Abdüllatif, Mehmed b. Abdullah, Mehmed b. Mustafa el-Muhzır, Mehmed b. Yakub el-Muhzır

149. [36b-2, Arapça] Mustafa Ağa b. Mehmed Çavuş'un Rus asıllı kölesini âzat ettiği

Kasımpaşa mahallâtından ( ) mahallesinde sâkin fahrü'l-akrân müteferrika Mustafa Ağa b. Mehmed Çavuş meclis-i şer' de, kendisine rıkkını i'tirâf eden, orta boy- lu, sarışın, parlak yüzlü, açık kaşlı, Rûsiyyü'l-asl ve sol elinde eser-i cerh bulunan abd-i memlûkü hâmil-i hâze'l-kitâb Yusuf b. Abdullah'ı hasbeten lillâhi ta'âlâ ve hasbeten li rûhi Resûlihi'l-mu'allâ âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Vâki' ikrâr mukarrun leh el-mezbûr tarafından da vicâhen ve şifâhen tasdik edildi. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu ve üzerinde efendilerin âzâdlı köleleri üzerinde şer'an sâbit olan velâ hakkından başka kimesnenin hakkı kalmadı.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâsıtı Saferi'l-muzaffer hateme'llahü bi's-sürûr ve 'z-zafer min şuhûri sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. Abdullah, Ali Ağa ez-Zevvâk, İbrahim Reis b. Hızır Reis, Ferruh Bey b. Abdullah, Osman Reis, Mustafa el-Muhzır

Mâh-ı Saferü'l-muzaffer li sene sitte aşere ve elf

150. [37a-1] Belkis Hatun'dan intikal eden evin mülkiyeti üzerindeki ihtilafın halli

Mahmiye-i Galata dâhilinde merhûm Sultan Bayezid Han aleyhi'r-rahmetü ve'l-gufrân mahallesinde bundan [akdem] vefât eden merhûme Belkis Hâtun'un zevci ve vârisi olan zümre-i râcilinden Mehmed Beşe b. Abdullah nâm râcil mahfil-i kazâda merhûme-i mezbûrenin babası olup menzil-i âti'l-beyân yedinde olduğu nehc-i şer'î üzre sâbit olan hâssa kalafatçıları zümresinden Mehmed Bey b. Abdullah mahzarında takrîr-i da'vâ edip mezbûr kalafatî Mehmed Bey kızı merhûme-i mesfûre Belkis'a hâl-i sıhhatinde mahalle-i mezbûrede vâki' olup iki beyt-i ulvîyi ve bir sofayı ve bir bi'r-i mâyi ve matbahı müstemil olup hudûdunun bir cânibi Manola nâm Nasrâniye mülküne ve bir cânibi Manol nâm zimmî mülküne ve bir cânibi kendi mülküne ve bir cânibi tarîk-i âmma müntehâ olup hibe-i sahîh-i şer'î ile hibe ve teslim edip mezbûre Belkis dahi meclis-i hibede kabz ve tesellüm eylediği menzilin merhûme-i mezbûreden irs-i şer'le bana intikâl etmişken bilâ- vech-i şer'î cümlesine vaz'-ı yed edip tasarruf eder mezbûr kalafatî Mehmed Bey'e suâl olunması matlûbumdur dedikde gibbe's-suâl menzil-i mezbûr benim mülk-i müşterâmdır ol ecilden tasarruf ederim deyip hibe-i mezbûreyi bi'l-küllîye inkâr eyledikde mezbûr râcil Mehmed Bey'den menzil-i mezbûr merhûme-i mezbûrenin mülk-i mevhubu olup muhalefâtından olduğuna beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineden âciz olmanın mezbûr kalafatî Mehmed Bey'e menzil-i mezbûru kızı merhûme-i merkûmeye hibe etmeyip ve menzil-i mezbûr merhûme-i mesfûrenin muhalefâtında olmadığına yemîn teklîf olundukda mezbûr kalafatî Mehmed Bey dahi vech-i meşrûh üzre yemîn-i billâhi'l-aliyyi'l-azîm eyledikde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike fî evâhiri Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Halife b. Ali el-İmâm, Abdi Kapudân b. Sefer, Davud Bey b. Cafer, Rüstem Bey b. Abdullah, Mehmed b. Bahşî, Mustafa b. Hüseyin, Ferruh b. Abdullah, Mehmed Bey b. Abdullah ve gayruhüm

151. [37a-2] Beytül mâlin, Mustafa adlı kimseden ödünç alacağını tahsil ettiği

Mahmiye-i Galata ve havâss-ı Kostantiniye'de emîn-i beytül mâl olan fahrü'l-ümenâ Mahmud Çavuş b. Ahmed nâm kimesne meclis-i kazâda kasaba-i Ebî

Eyyûb-i Ensârî aleyhi'r-rahmetü'l-meliki'l-Bârî kazâsı tevâbi'inden Kabadere? nâm karye sâkinlerinden Mustafa b. Abdullah nâm kimesne mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf [edip] karye-i mezbûre sâkinlerinden olup bundan akdem vefât edip zevce-i metrûkesi ve vârisesi ( ) bt. Abdullah nâm hâtundan gayrı vâris-i ma'rûfu olmamağın muhalledâtının sülûs-i erbâ'ı beytümâl-ı mezbûra âid olan Şaban b. ( ) nâm müteveffânın karz-ı şer'îden mezbûr Mustafa zimmetinde olan on sekiz sikke-i filorisi emânet-i mahkiyem hasebiyle mîrî için bi't-tamâm ahz u kabz eyledim dedikde emîn-i mûmâ-ileyhin vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârını mezbûr Mustafa vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik eyledikde mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike fi evâsıtı Safer sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. Abdullah el-Cündî, Ali Bey b. Abdullah el-Cündî, Pîrî b. Abdullah er-Râcil, Musli Çelebi Sarrâc-ı hâssa, Ahmed Bey b. Ali er-Râcil, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

152. [37b-1] Mehmed Beşe'nin takas beyanını Mehmed Bey ve Hatice'nin kabul ettiği

Mahmiye-i Galata dâhilinde Sultan Bayezid Han mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûme Belkıs Hâtun'un zevc-i metrûkü ve vârisi olan zümre-i râcilînden Mehmed Beşe b. Abdullah merhûme-i mezbûrenin vâlidesi Hatice Hâtun bt. Mehmed ve babası ve sulbî sagîr oğlu Mustafa'ya kibel-i şer'den mansûb vasî olan Mehmed Bey b. Abdullah mahzarlarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip merhûme-i mezbûrenin hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde mülk-i mahzî olan esbâblarından beş yüz doksan akçeye bir kırmızı ferâce ve dört yüz akçeye bir kırmızı atlas kaftan ve dört yüz beş akçeye bir kadife döşek yüzü bey' ve temlikle kabz edip ve merhûme-i mezbûrenin muhalledâtından ba'de'l-vefât seksen akçeye bir ...? düveyi iştirâ edip semeni zimmetimde kalıp ve iki bin beş yüz akçe mehr-i müeccel olup cem'an zimmetimde dört bin on beş akçesi olmuşdur ve merhûme-i mesfûrenin muhalledâtından kassâm defterinde taksîm olunduğu üzre iki bin iki yüz sekiz akçe hisse-i şer'îyyesi olup mezbûrân Mehmed Bey ve Hatice Hâtun rızâlarıyla merkûme-i mezbûrenin techîz ve tekfinine malımdan iki yüz akçe harc etmiş idim meblağ-ı mezbûr iki bin iki yüz sekiz akçeyi ve harc eylediğim iki yüz akçeyi mezbûrân Mehmed Bey ve Hatice Hâtun rızâ ve kavlen kabûlleriyle zim- metimde olan meblağ-ı mezbûr dört bin akçenin iki bin dört yüz sekiz akçesine takâs eyledim zimmetimde olan bin altı yüz yedi bâkî kalmışdır dedikde mezbûr Mehmed Beşe'nin vech-i meşrûh üzre sâdır olan ikrârını mezbûr Mehmed Bey ve Hatice vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik eylediklerinde mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike fî evâili Muharrem sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi b. Ali, Abdi Kapudân b. Sefer, Mehmed Bey [b.] İsa, Mehmed b. Rıza?, Mustafa b. Yusuf, Mustafa b. Yusuf

153. [37b-2] Seyyid Ali'nin ve Seyyid Veli'nin buğday alacağı iddiasından vazgeçilip zimmetin ibrâ edilmesi

es-Seyyid Ali b. es-Seyyid Bayezid nâm kimesne mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane'de Fındıklıkurbunda Yırtlaz? Hasanmahallesiâkinlerinden olup vilâyet-i Rumeli'nde Aydos kazâsında vâki' Burgos nâm iskelede vefât eden merhûm es-Seyyid Üveys b. es-Seyyid Fethullah'ın zevce-i metrûkesi ve vârisesi Müslime bt. el-Hâc Hüseyin nâm hârunun husûs-ı âti'l-[bey'a] vekîl-i şer'îsi olup vekâleti hasm-ı câhid mahzarında nehc-i şer'î üzre sâbite olan [es-Seyyid] Veli b. es-Seyyid İsmail nâm kimesne meclis-i şer'at-i garrâda el-Hâc Musa b. Hüseyin ve M[ehmed] b. el-Hâc Ahmed nâm kimesneler mahzarlarında vekâleten ve asâleten bi't-tav'î's- sâf ikrâr ve i'tirâf edip mezbûrân el-Hâc Musa ve Mehmed merhûm es-Seyyid Üveys'den hâl-i sıhhatinde zikr olunan iskelede kendi mağazasında her kilesi yüz üçer buçuk akçe hesâbı üzre Zağra kilesi ile dört yüz kile buğdayını kırk bir bin dört yüz akçeye iştirâ eyleyip lâkin teslîm-i semen [ve] kabz-ı mebî' olmayıp nisfi mezbûr es-Seyyid Ali'nin ve nisfi merhûm-i merkûmun olup zâhirde vârisi olma- mak zu'muyla zikr olunan iskelede emîn-i beytûlmâl olan Kankar nâm Nasrâniye cânib-i mîrî için emânet-i mahkiyesi hasebiyle zabt ve kabz eylediği merhûm-ı mezbûrun zikr olunan buğdayını merkûmân el-Hâc Musa ile Mehmed'den da'vâ ve talep ettiğimizde beynimizde münâza'ât-ı kesire vâkı'a olmuş idi hâlâ zikr olunan buğdaya mûte'allik da'vâdan asâleten ve vekâleten mezbûrân el-Hâc Musa ile Mehmed'in [38a] zimmetlerini ibrâ-i âm ile ibrâ ve iskât-ı tâm ile iskât eyledik ba'de'l-yevm vekîl-i mezbûr es-Seyyid Veli müvekkilesi merkûme Müslime tarafından bi'z-zât ve bi'l-vâsita ve mezbûr es-Seyyid Ali kendi tarafından bi'z-zât ve bi'l-vâsita husûs-i mezbûra mûte'allik da'vâ sâdıra olursa lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makhbûle olmaya dedikde mezbûr es-Seyyid Ali'nin ve vekîl-i merkûm es-Seyyid Veli'nin asâleten ve vekâleten vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârlarını mesfûrân el-Hâc Musa ile Mehmed vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk eylediklerinde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu

Tahrîren fî evâsıtı Saferi'l-muzaffer sene sitte aşere ve elf

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid el-Hâc Nebi b. es-Seyyid Bayezid, el-Hâc Mustafa b. el-Hâc Sinan, el-Hâc Osman b. Receb, Mehmed Reis b. Mustafa, Veli b. Ramazan, Ali b. Mehmed, Veli b. Mehmed, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf

154. [38a-1, Arapça] **Kefilin Akçeli Bey Vakfı'na kefaleti gereği yaptığı ödemeyi borçlunun muhallelâtından talepi**

A'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn ve efdalü'l-fuzalâi'l-müteverri'in menba'ü'l-fazli ve'l-yakîn hüccetü'l-hakkı ale'l-halkı ecma'in el-hâkimü'l-âdil el-fâsıl beyne'l-hakkı ve'l-bâtıl, hâlen mahmiye-i Bursa kadısı Mustafa Efendi b. merhûm-i mebrûr Mehmed Efendi'nin imzâsıyla mümzâ, mührüyle memhûr, ünvânıyla mu'anven ve 1016 senesi evâhir-i Muharremi'l-harâm târihiyle müverrah kadı-yı mezbûr mahkemesinden verilen nakl-i şehâdet vârid olduğunda mazmûnunda udûlden mahrûse-i Bursa kalesi mahallâtından Satı Fakîh mahallesinden Mehmed b. Hüseyin b. Abdullah ve Bâb-ı Zemîn mahallesinden Ali b. Bâli b. Abdullah nâm kimesneler, yine mahrûse-i merkûmede vâki' Maksem mahallesinden bâ'is-i kitâb el-Hâc İbrahim b. Mustafa b. Cihan'dan sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, vilâyet-i Rumeli'nde Prevadi kasabasında nâib iken vefât eden ve muhallelâtının bir kısmı mahmiye-i Galata'da Hoca Ali mahallesinde sâkin vereseşi tarafından zabt edilen kadı mevlânâ Yusuf Efendi b. Abdülaziz'in zimmetinde mahrûse-i mezbûrede vâki' Akçeli Bey vakfı'na âid yedi bin akçesi karz-ı şer'iden ve sene tamâmına müeccel olan yedi yüz akçesi çuka bahâsından borç bulunmakta idi. Da'vâcı el-Hâc İbrahim de borcun tamâmına icâb ve kabûlü hâvî kefâletle kefil olmuş idi. Mezkûr el-Hâc İbrahim sonra vakf-ı mezbûrun mütevellîsinin talepiyle asıl borç olan yedi bin akçeyi kefâleti mücebince tâm ve kâmil olarak ödemiş idi. Bu durumda müdde'î-yi mezbûrun, müteveffâ-yı merkûmun muhallelâtından ödediği mikdârın tamâmını talep hakkı mevcûddur. Müdde'î-yi mezbûra meblağ-ı mezbûru müteveffâ-yı mastûrdan veya vekîlinden kısmen veya tamâmen almadığına, bağışlamadığına, alacağı baş- kasına nakl etmediğine ve bi vechin mine'l-vücûh zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemin billâh teklîf olundukda şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl oldu. Müdde'î-i mezbûr sonra işbu kitâbü'l-hükmîyi nakl eden sulbî oğlu yaya Mustafa'yı, meblağ-ı mezbûrun tamâmını merhûmun muhallelâtından talep, kabz ve isâle ve vakt-i hâcetde mahkeme huzûrunda muhâsama ve mürâfa'a etmesine vekîl eyledi. O da vekâlet-i merkûmeyi kabûl edip, müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi ve vârisi Sâliha Hâtun bt. el-Hâc Hasan nâm hâtun kıbelinden inkâra vekâleti nehc-i şer'î ile sâbit olan vekîl Ferruh Bey b. Abdullah nâm kimesneyi ve yine merhûm-ı mezbûrun ana-baba bir kız karındaşı ve mîrasçısı olan Kerime Hâtun adlı kadın kıbelinden inkâra vekâleti nehc-i şer'î ile sâbit vekîl Osman Çelebi b. Abdülaziz nâm kimesneyi meclis-i şer'a ihzâr etti. İki vekîl vekâleten kitâbü'l-hükmînin müşârûn-ileyh kadıdan vârid olduğunu inkâr ettiler. Bunun üzerine isimleri zeyl-i kitâbda mastûr Süleyman b. Kasım ve Mehmed b. Mustafa ve Mehmed b. Süleyman el-Fâris nâm kimesneler meclis-i şer'de hâzırûn olup kitâb-ı mezkûrun mevlânâ-yı müşârûn-ileyh tarafından vârid olduğuna, zeyilde

vâki' mührün de onun mührü olduğuna şehâdet ettiler. Hâkim de şehâdetleri mûcebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî'l-yevmi's-sâdis aşere min Saferî'l-muzaffer sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Efendi b. Mustafa el-Kâtib, Abdülkerim Çelebi b. Mehmed Efendi, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf

155. [38b-1] Sâliha Hatun bt. el-Hâc Hasan'ın kocasından intikal eden miras payını aldığı

Mahmiye-i Galata hâricinde Hoca Ali mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm-ı mezbûr Mehmed Kerâmî Efendi b. Abdülaziz'in zevce-i metrûkesi ve vârisesi Sâliha Hâtun bt. el-Hâc Hasan nâm hâtunun husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbite olan Ferruh Bey b. Abdullah merhûm-ı mezbûrun sulbî sagîr oğlu Fazlullah'a vasiyy-i muhtâr olan fahrü'l-eimme Mustafa Efendi b. Abdülaziz mahzarında vekâleten bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip merhûm-ı mûmâ-ileyhin cümle muhallefâtından düyûn-i müsbetesi ve zevcesi mezbûre Sâliha Hâtun'un mehr-i müecceli otuz bin Osmânî akçe edâ olunup ve sâir harâcî ihrâc olunduktan sonra bâkî kalan meblağ bi tarîki'l-inhisâr zevce-i mezbûre ile ve sagîr-i merkûm beyninde kassâm defterinde taksîm olduğuna üzere müvekkilem mezbûre Sâliha'ya irs-i şer'le âid olan yedi yüz otuz dört akçe sümün hisse-i şer'îyesini îsâl için vekâlet-i mahkiyem hasebiyle vasiyy-i mûmâ-ileyh yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim dedikde vekîl-i mûmâ-ileyhin vekâleten vech-i meşrûh üzere sudûr eden kelâmını vasiyy-i mûmâ-ileyh Mustafa Efendi vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk eyledikde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı Saferî'l-muzaffer sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Memi Ağa b. Abdullah, Osman Bey b. Cafer, Murad Ağa b. Abdullah, Ramazan b. Abdullah, Kâtib Ahmed Efendi, Abdülkerim Çelebi b. Mehmed Efendi, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf

156. [38b-2, Arapça] el-Hâc Pervane b. Abdullah'ın Macar asıllı kölesini âzat ettiği

İskender Bey b. Abdullah ve Yahya Bey b. Abdullah ve imâm Hasan Halîfe b. Ramazan ve Mehmed Çelebi b. Behrâm nâm kimesneler meclis-i şer'de hâzırûn olup, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm el-Hâc Pervâne b. Abdullah'ın zevcesi ve mîrasçısı Nefise bt. Abdullah nâm husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid kadın mahzarında ve yine merhûm-ı

mezbûrun sulbî kızı Kâtibe nâm hâtun mahzarında, açık kaşlı, sarışın, çok uzun boylu, Macariyyü'l-asl ve sol kulak memesi kesik ve sol yanağında eser-i cerh bulunan hâmil-i hâze'l-kitâb Mustafa b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i sıhhatinde bizim yanımızda, lehine şahidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zikr edilen mezbûr abd-i memlûkünü âzâd etmişdi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mûcebince hükmetti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Safer sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsa Efendi b. Hızır, Ahmed b. Abdullah, el-Hâc Yusuf b. Abdullah, Abdüllatif b. Ramazan, Mehmed Çelebi b. Hasan, İsa b. Yakub, Mustafa b. Ahmed, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır, Mustafa b. Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

157. [39a-1, Arapça] Hâkimin Nefise Hatun bt. Abdullah adlı anneyi kızına vasî nasbetmesi

Hâkim, Nefise Hâtun bt. Abdullah'ı Fâtıma nâm sagîre kızına, hısn-i mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm el-Hâc Pervâne b. Abdullah nâm babasından kendisine irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike fî'l-yevmi'l-ısrîn min Safer sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

158. [39a-2, Arapça] el-Hâc Pervane b. Abdullah'ın Macar asıllı câriyesini âzat ettiği

İskender Bey b. Abdullah ve Yahya Bey b. Abdullah ve imâm Hasan Halîfe b. Ramazan ve Mehmed Çelebi b. Behrâm nâm kimesneler meclis-i şer'de, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm el-Hâc Pervâne b. Abdullah'ın zevcesi ve vârisi Nefise bt. Abdullah nâm husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid mahzarında ve yine merhûm-ı mezbûrun sulbî kızı Kâtibe nâm hâtun mahzarında, açık kaşlı, elâ gözlü, kısa boylu ve Macariyyetü'l-asl hâmiletü hâze'l-kitâb Belkıs bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i sıhhatinde bizim yanımızda, lehine şahidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zikr edilen câriye-i mezbûresini âzâd etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın şehâdetleri mûcebince târih-i mezbûrda hükmedildi.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

159. [39a-3, Arapça] el-Hâc Pervane b. Abdullah'ın Eflak asıllı kölesini sözleşmeli olarak âzat ettiği

İskender Bey b. Abdullah ve Yahya Bey b. Abdullah ve imâm Hasan Halife b. Ramazan ve Mehmed Çelebi b. Behrâm nâm kimesneler meclis-i şer' de hâzırûn olup, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm el-Hâc Pervâne b. Abdullah'ın zevcesi ve vârisi olan Nefise bt. Abdullah nâm husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid mahzarında ve yine merhûm-ı mezbûrun sulbî kızı Kâtibe nâm hâtun mahzarında, elâ gözlü, açık kaşlı, çok uzun boylu, emred, Eflakiyyü'l-asl ve sol yanağında eser-i cerh bulunan hâmil-i hâze'l-kitâb Rıdvan b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayât ve kemâl-i akl ve sıhhatinde bizim yanımızda, lehine şâhidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zikr edilen mezbûr abd-i memlûkünü mîrâşçıları isim-leri yukarıda zikr edilen Nefise ve Kâtibe ve ayrıca Fâtıma adlı sagîreye ze-yilde mezkûr târihten i'tibâren altı sene hizmet etmesi mukâbilinde kitâbete kesmişdi. O da mükâtebeyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı. Hizmet-i mezbûreyi tâm ve kâmil olarak edâ ettiğinde sâir ahrâr-i asliyyîn gibi hür olacaktır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min Saferi'l-muzaffer sene sitte aşere ve elf. Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

160. [39b-1, Arapça] Hâkimin Nefise bt. Abdullah adlı vasîye İskender Bey

b. Abdullah'ı nâzır nasbetmesi

Hâkim, fahrü'l-eşbâh râcil İskender Bey b. Abdullah'ı mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm el-Hâc Pervâne b. Abdullah'ın Fâtıma nâm sagîre kızının vasiyy-i şer'îsi olan Nefise bt. Abdullah nâm hâtuna, sagîre-i mezbûreye babasından irs-i şer'î ile intikâl eden malları gözetmek ve umûrunu ve sâir husûsları vasiyy-i mezbûr ile birlikte tesviye etmek üzere nâzır nasb etti. Ki artık vasî, vesâyetle ilgili bir işe nâzır-ı mesfûrun emri olmaksızın mübâşeret edemeyecektir. O da nezâret-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike fi't-târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

161. [39b-2, Arapça] Hatice Hatun bt. Edâî'nin Rus asıllı câriyesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından Sultan Cihangir mahallesinde sâkine fahrü'l-muhadderât Hatice Hâtun bt. Edâî kibelinden âti'z-zikr âzâd ikrârına vekâleti fahrü'l-cüyûş Ali Çavuş b. Abdullah ve Mustafa Çelebi b. Ahmed nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbit olan vekil fahrü'l-mülâzımın Hüseyin Efendi b. Hasan, müvekkile-i mezbûresi Hatice'nin, kendisine rıkkını mu'terife olan, orta boylu, açık kaşlı, esmer, Rûsiyyetü'l-asl ve sol elinde eser-i cerh bulunan câriye-i memlûkesi hâmiletü hâze'l-kitâb Meleksimâ bt. Abdullah'ı hasbeten lillâhi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihi'r-rahîm âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Câriye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât-ı mükellefât gibi hürre oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min Saferi'l-hayr sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Müstedâm Bey b. Abdullah, Sefer Bey b. Abdullah, Mehmed b. Sefer, Mustafa Çelebi b. Ahmed, İbrahim Bey er-Râcil, Mehmed b. Yusuf el-Muhzır

162. [39b-3, Arapça] Hâkimin Fâtıma adlı küçük kıza nafaka takdir edip anneye istidâneye izin vermesi

Hâkim, Fâtıma nâm sagîrenin nafakası, kisvesi ve sâir zarûri ihtiyâcları için mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm Pervâne b. Abdullah nâm babasından irs-i şer'le kendisine intikâl eden mallardan alınmak üzere, himâyesi ve terbiyesi altında bulunduğu Belkıs bt. Abdullah nâm annesinin talepiyle zeyilde mezkûr târihten i'tibâren râyicü'l-vakt yevmî sekiz akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca anneye vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmeğe izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min Saferi'l-muzaffer sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsa Efendi b. Hızır, Ahmed b. Abdullah, el-Hâc Yusuf b. Abdullah, Abdüllatif b. Ramazan, Mehmed Çelebi b. Hasan, Yahya b. Yakub, Mustafa b. Ahmed, Mehmed b. Yusuf

163. [40a-1, Arapça] Belkıs bt. Abdullah'ın mehr-i müeccelinin muhalledâttan ödenmesi

Yahya Bey b. Abdullah ve Ahmed Bey b. Abdullah ve Yusuf Bey b. Ali nâm kimesneler, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden Pervâne b. Abdullah'ın kızı ( ) nâm husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı

câhid mahzarında, merhûm-ı mezbûrun zevcesi ve vârisi bâ'ise-i tahrîr-i hâze'l- kitâb Belkıs bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gibbe'l- istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde bizim yanımızda, üzerinde ve zimmetinde lehine şahidlik yapılan mezbûre Belkıs'ın nikâhı esnâsında ma'kûdun aleyh olan mehr-i müeccelinden lâzîmü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ râyicü'l-vakt altı bin akçe-i Osmânî hakkı olduğu- nu ikrâr ve i'tirâf etmişti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve zevce-i mezbûreye meblağ-ı mezbûru merhûm-i merkûmdan kısmen veya tamâmen asâleten veya vekâleten almadığına, bağışla- madığına, bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etme- diğine dâir yemîn verilmesinin ardından hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ fi evâhiri Safer sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsa Efendi b. Hızır, Ahmed b. Abdullah, Abdülatif b. Ramazan, Mehmed Çelebi b. Hasan, İsa b. Yakub, Mustafa b. Ahmed, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

164. [40a-2, Arapça] Müslime bt. Seyyid Hüseyin'in mehr-i müeccelinin muhallefâtın ödenmesi

Seyyid Ali b. Seyyid Bayezid ve Şaban b. Mustafa nâm kimesneler, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından Yırtlaz Hasan mahallesinde vefât eden merhûm Seyyid Üveys b. Seyyid Fethullah'dan hâmile kalan Müslime bt. Seyyid Hüseyin nâm hârunun hamline kibel-i şer'den mansûb vasî olan ve vesâyet-i mahkiyesi hasebiyle husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden Mehmed b. Yusuf nâm kimesne mahzarında, merhûm-ı mezbûrun zevcesi ve vârisi olan mezbûre Müslime kibelinden âti'z-zikr meblağın da'vâ edilmesine, kabzına ve isâline vekâleti nehc-i şer'î ile sâbit olan vekîl hâmil-i hâze'l-kitâb Seyyid Veli b. Seyyid İsmail'den sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr Seyyid Üveys'in üzerinde ve zimmetinde, zevcesi Müslime'nin nikâhları esnâsında ma'kûd-i aleyh olan mehr-i müeccelden dola- yı râyicü'l-vakt üç bin akçe-i Osmânî lâzîmü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ hakkı vardır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve zevce-i mezbûreye meblağ-ı mezbûru merhûm-i merkûmdan kısmen veya tamâmen, asâleten veya vekâleten almadığına, bağışlamadığına, bi vechin mine'l- vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesi- nin ardından hâkim şehâdetleri mücebince meblağ-ı mezbûrun vekîl-i mersûma muhallefât-ı merhûmdan ödenmesine hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâhiri Safer sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Veli b. Şaban, Yusuf b. Ramazan, Mustafa b. Abdullah, Mustafa el-Muhzır ve gayruhüm

165. [40b-1] el-Hâc Pervane b. Abdullah'ın muhalledfâtı

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden ve geri- de Kâtibe nâm kebîre ve Fâtıma nâm sagîre kızı ile Nefise bt. Abdullah nâm zevce- sini bırakan merhûm el-Hâc Pervâne b. Abdullah'ın muhalledfâtıdır.

Cerâ zâlike fî evâhiri Saferi'l-muzaffer sene sitte aşere ve elf.

Kırmızı ferâce	705	Köhne kaliçe	77
Köhne mor ferâce	165	Sandık-1 sepet	100
Köhne yelek	100	Köhne tülbent	180
Karziye çuka dolama	125	Köhne çuka benek çift 1	54
Köhne sarı kebe	25	Köhne yeşil dolama	120
Don ma'a gömlek aded 1	125	Kırmızı velense 1	205
Köhne kaliçe 1	45	Gömlek ma'a don çift 2	225
Köhne alaca kilim	101	Makrame 6	123
Akçe tahtası 1	45	Alaca kuşak	95
Tabak-1 sofrâ ma'a küçük tas ma'a tepsi	32	Kerrâke seccâde ma'a bürgü destâr 2	60
Sandık-1 Frenk	200	Tülbent 1	180
Köhne küçük sandık	20	Dimi benevrek	120
Tesbih mercan	230	Beylik çuka çakşır	103
Alaca kaftan 1	420	Bıçak 2	26
Nefî çuka ferâce ma'a post-i kuzu	86	Tepsi	25
Köhne beyaz velense	20	Kebîr tencere	195
Siyah Yanbolu kebesi	171	Tencere 1	31
Köhne mavi döşeme	80	Tas 1	35
Köhne uçkur 2	15	Kazgan-1 süt	30
Sumak 1	77	Kavs ma'a fitil? ma'a sehim	130
Tencere ma'a kapak	35	Tencere ma'a kapak 1	40
Köhne beyaz velense 1	43	Tas ma'a kapak	36
Köhne Yemeni yastık	55	Ma'a sahan 1	30

Câriye-i Eflakiyye ma'a bint	4000	Diğer hâne ma'a tevâbi'ihâ der mahalle-i Müeyyedzâde	12600
Nakid akçe	12740	Yekûn	49100
Yekûn	22225	Cem'an	120445
Siyah üzüm kantar 2	4000	[41a] Dükkân der İskele-i Meyve	4000
Fındık kantar 15	3000	Yekûn ma'a dükkân cem'an	124445
Harnup kantar 6	420	Minhâ'l-ihracât	
Zerdâli kantar 2	400	Techîz ve tekfîn ber müceb-i vasiyyet	4000
Armut-ı kak kantar 3	300	Mehr-i müeccel	6000
Yekûn	8120	Mahalle-i mezbûre imâmı merhûm-ı mezbûrun rûhu için günde bir cüz'-i şerif tilâvetine vasiyyet eylediği	2000
Der zimmet-i Solak	3000	Resm-i kısmet ma'a kassâmiyye ve kâtibiyye ve ihzâriyye	1800
Der zimmet-i Yahudi	18000	Yekûn	14825
Der zimmet-i Musli Reis	5000	el-Bâkî	105620
Der zimmet-i Şaban Reis	3000	Hisse-i zevce Nefise Hâtun	13202
Der zimmet-i Mehmed Çelebi	4000	Hisse-i bint Fâtıma	46209
Der zimmet-i Hacı	1000	Hisse-i bint Kâtibe	46209
Der zimmet-i Hasan	1000		
Der zimmet-i Mustafa Reis	6000		
Yekûn	41000		
Hâne ma'a tevâbi'ihâ der mahalle-i Müeyyedzâde	36500		

Bu taksimde dükkân-ı mezbûr vakıf olup kânûn-ı pâdişâhî üzre bi tarîki'l-münâsaha merhûm-ı mezbûrun kızları Fâtıma ve Kâtibe'ye intikâl edip zevce-i mezbûrenin hisse-i şer'îyyesi olmamağın idhâl olunmamışdır.

166. [41a-1, Arapça] el-Hâc Pervane b. Abdullah'ın Rus asıllı câriyesini kızı

Kâtibe'ye hibe ettiği

İskender Bey b. Abdullah ve Yahya Bey b. Abdullah ve imâm Hasan Halîfe b. Ramazan ve imâm Mehmed Çelebi b. Behrâm ve Ali b. Mustafa nâm kimesneler, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm el-Hâc Pervâne b. Abdullah'ın zevcesi ve vârisi ve ayrıca merhûm-ı mezbûrdan olma Fâtıma nâm sagîre kızının kibel-i şer' den mansûb vasîsi olan ve âti'l-beyân hibeyi kendi nefsinden asâleten ve sagîre-i mezbûre Fâtıma kibelinden vesâyeten inkâr eden Nefise bt. Abdullah nâm hâtunun mahzarında, merhûm-ı mezbûrun sulbiye kızı hâmiletü hâze'l-kitâb Kâtibe'den sâdır olan

da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde mavi gözlü, sarışın, açık kaş- lı, kısa boylu, Rûsiyyetü'l-asl Ceyhun bt. Abdullah nâm câriye-i memlûkesini târihi kitâbdan iki sene mukaddem sulbiye sagîre kızı Kâtibe'ye hibe etmiştir. Meclis-i hibede de velâyet hakkına istinâden onun adına hibeyi kabûl edip teslîm almıştır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın 1016 senesinde mücebince hükmedildi.

Şuhûdü'l-hâl: İsa Efendi b. Hızır, İsa b. Yakub, Ahmed b. Abdullah, el-Hâc Yusuf b. Abdullah, Abdüllatif b. Ramazan, Mehmed Çelebi b. Hasan, Mustafa b. Ahmed, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

167. [41a-2, Arapça] Mahveş bt. Abdullah'ın mehir alacağını bağışladığı

Himmet Halîfe b. Mehmed nâm kimesne ve Küşâde bt. Abdullah ve Rahime bt. Abdullah nâm hanımlar meclis-i şer'-i şerîfde, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa kasabası mahallâtından Hacı Ferhad mahallesinde vefât eden merhûme Mahveş bt. Abdullah'ın usûbe-i nesebiyye cihetiyle vârisi olan fahrü'l- muhadderât Nefise Hâtun bt. Hamza Çelebi kıbelinden âti'z-zıkr hibeyi inkâra vekâleti sâbit olan vekîl umdetü'l-a'yân Yahya Efendi b. Mustafa Efendi mahzarın- da, merhûme-i mezbûrenin zevci ve vârisi olan hâmil-i hâze'l-kitâb Mahmud b. Şükru'llah'dan sâdir olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme-i mezbûre hâl-i hayât ve kemâl-i aklında lehine şâhidlik ya- pılan mezbûr Mahmud'a, nikâhı esnâsında ma'kûdun aleyh olan râyicü'l-vakt bin akçe-i Osmânî mehr-i müccelini bağışlamıştı. O da meclis-i hibede kabûl, kabz ve ittihâb eyledi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükmedildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâili Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsa Çelebi b. Abdülaziz, es-Seyyid Ali b. Seyyid Bayezid, Seyyid İsmail b. Seyyid Veli, Musli b. Mustafa

168. [41b-1, Arapça] Nefise Hatun bt. Hamza Bey'in, kızına vasiyy-i muhtâr nasbı

Udûlden Yahya Efendi b. Mustafa Efendi ve İsmail Efendi b. Hacı Hasan nâm kimesneler, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Kasımpaşa kasabası mahallâtından Hacı Ferhad mahallesinde vefât eden merhûme Mahveş bt. Abdullah'ın zevci ve vârisi olan ve husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden Mahmud b. Şükru'llah nâm hasm-ı câhid mahzarında, fahrü'l-muhadderât Nefise Hâtun bt. Hamza Bey kıbelinden vesâyet isbâtına vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbit olan hâmil-i hâze'l-kitâb vekîl

Himmet b. Mehmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme-i mezbûre hâl-i hayât ve kemâl-i akl ve sıhhatinde müvekkile-i mesfûre Nefise Hâtun'u sadriyye sagîre Fâtıma nâm kızının umûrunu görmek ve ona merhûme-i mezbûreden intikâl edecek malları zabt etmek için vasî seçmişdi. O da vesâyet-i mesfûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı ta'ahhüd etmişdi. Merhûme Mahveş bu ihtiyârı üzre vefât etti ve sağlığında bu ikrârından dönmedi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İsa Çelebi b. Abdülaziz, es-Seyyid Ali b. Seyyid Bayezid, es-Seyyid İsmail b. Veli

169. [41b-2]Âmine bt. ( )'in muhallelâtı

Ebvâb-i hısn-ı Galata hâricindeki Yazıcı mahallesinde vefât eden ve geride Mehmed Reis nâm zevcini bırakan merhûme Âmine bt. ( )'nin muhallelâtıdır. Târih-i mezbûrda yazıldı.

Köhne yorgan	80	Sahan	28
Kılıf-ı yastık 2	21, 27	Alaca	50
Köhne ferâce	76	Tencere ve sahan	12
Kebe	65	Kılıf-ı minder	37
Tencere	17	Keçe	101
Sacayak ve sandık ve ba'zı hırdavât	37	Safa?	23
Köhne kadife yastık	48	Kilim ...?	30
Kılıf-ı minder	30	...? ma'a arakiyye	16
Kıt'a-i kebe ma'a kıt'a-i havlu kutnî çuka	7	İki sini	14
Leğen	26	Yekûn	1189
Çarşaf	18	Mehr-i müeccel	1200
Yorgan	63	Nakd-i mevcûd	600
Tencere	27	Der zimmet-i Fâtıma Hâtun	240
Kılıf-ı yastık	27	Der zimmet-i Âişe Hâtun	10000
Döşek	70	Yekûn	12040
Köhne kürek	55	12040+1189	13229
Döşek	121	Yekûn	13229
		Minhâ techiz ve tekfin	480

Kassâmiyye kâtibiyye ve defteriyye	90	Yekûn	873
İhzâriyye ve dellâliyye	34	el-Bâkî	12356
Hammâliyye ma'a harc-ı pereme	40	Hisse-i zevce Âişe	6178
Didebân	50	Hisse-i beytûlmâl	6178
Müjde	121	Bi't-tamâm makbûz-ı Emîn	
Kâtib-i beytûlmâl	40		

170. [42a-1] Mehmed Çelebi b. Mustafa'nın bir miktar para ve bazı eşyasını annesine hibe ettiği

Kasaba-i Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü'l-Bârî- mahallâtından Molla Atûfî mahallesi sâkinlerinden zümre-i zincirciyândan Mehmed Çelebi b. Mustafa nâm kimesne mahfil-i kazâda işbu sâhibetü'l-kitâb vâlidesi Âişe Hâtun bt. Ha- san Ağa tarafından hibe-i âti'z-zikri tasdik ve kabûle Ahmed Ağa b. Abdullah ez- Zevvâk ve Mehmed Bey b. Sinan el-Cündî şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan Mus- tafa Subaşı mahzarında takrîr-i kelâm edip babam Mustafa Ağa ve karındaşım Sâlih'den bana intikâl eden altı bin iki yüz altını vasiyy-i muhtârım olan Mehmed Ağa'dan alıp kabz eyledikten sonra üç bin beş yüz altını ba'zı mesârifime harc ve sarf eyledim bâkî kalan iki bin yedi yüz altını ve bir gümüşlü eyer ve bir müsta'mel serâser abayı ve bir gümüşlü raht ve bir gümüşlü kılıcı ve bir gümüşlü şamdan ve bir sorguç bu cümle zikr olan esbâbi ve meblağ-ı mezbûru vâlidem merkûme Âişe Hâtuna üzerimde olan hukûk-ı vâcibesi mukâbelesinde hibe ve teslîm eyle- dim ol dahi zikr olunan esbâbi meclis-i hibede kabûl ve kabz ve ittihâb eyledikde ba'de'l-yevm zikr olunan esbâb ve meblağı keyfe mâ teşâ' mutasarrife olsun dedik- de mezbûr Mehmed Çelebi'nin ikrâr-ı meşrûhunu vekîl-i mezbûr Mustafa Subaşı bi'l-muvâcehe tasdik ve kabûl eyleyip sıhhat-ı hibe ve temlîke hükm olunur mâ vaka'a gıbbe't-talep ketb olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî' ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ömer Subaşı b. Hasan, Hacı Kurd ...?, Ahmed Ağa b. Abdullah, Mustafa Subaşı, Ömer Çelebi el-Kâtib, Mustafa Çavuş b. Abdullah, Mehmed Bey el-Cündî, Mustafa Çelebi Yayabaşı, Mustafa Subaşı, Abdurrahman Efendi b. Veli, Mehmed b. Mustafa ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

171. [42a-2, Arapça] Hasan b. Abdullah'ın Rus asıllı kölesini âzat ettiği

Mahrûse-i Galata mahallâtından Yazıcı mahallesinde sâkin Hasan b. Abdullah nâm kimesne, kendisine rıkkını i'tirâf eden, orta boylu, açık kaşlı, sakallı, mavi gözlü,

Rûsiyyü'l-asl hâmil-i hâze'l-kitâb Ferhad b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü -hasbeten lillâhi'l-aliyyi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihi'r-rahîm yevme lâ-yenfe'u mâlûn ve lâ-benûn illâ men etallâhe bi kalbin selîm- âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür oldu ve efendisi üzerinde sâbit olan hakk-ı velâdan gayrı üzerinde kimesnenin bir hakkı kalmadı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed b. Hüseyin, Mahmud b. Tayyib, Hamza? b. Abdullah, Ca-fer b. Abdullah

172. [42b-1, Arapça] Hâkimin İbrahim b. Turan adlı çocuğa nafaka takdir etmesi

Hâkim, İstinye kasabası mahallâtından Gürcü Paşa mahallesinde vefât eden İbrahim b. Turan nâm sagîrin nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i asliyyesi için babasından irs-i şer'le kendisine intikâl eden mallardan alınmak üzere himâyesi ve terbiyesi altında bulunduğu Sâliha bt. Nuh nâm annesinin talepiyle zeyilde mezkûr târihten i'tibâren râyicü'l-vakt yevmî dört akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca annenin meblağ-ı mefrûzu harcamasına izin verdi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı şehri Rebî'ilevvel min şühûri sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Çelebi b. Ali, Cafer b. Abdullah, İbrahim b. Abdullah, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf

173. [42b-2, Arapça] Sinan b. Abdullah'ın Sirkeci'deki evini Yusuf

b. Murad'a sattığı

Sinan b. Abdullah nâm kimesne işbu akdin kendilerinden sudûruna kadar sâhibi ve mâliki olduğu, elinde ve taht-ı tasarrufunda bulundurduğu, mahrûse-i Galata mahallâtından Sirkeci mahallesinde vâki' bir bâb tahtânî ve bir bâb fevkânî bey-ti, selâmlığı, bahçeyi, avluyu ve helâyı hâvî ve bir taraftan Mehmed b. Abdullah mülkü, diğer taraftan Hasan b. Osman mülkü ve iki taraftan da tarîk-i âm ile mahdûd cemî' menziline cümle hudûd ve kâffe-i hukûkuyla râyicü'l-vakt yedi bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûzla hâmil-i hâze'l-kitâb Yusuf b. Murad'a îcâb ve kabûlü ve teslîm ve tesellümü hâvî bey'-i sahîh ile bey' ettiğini ikrâr etti. O da kendi malıyla ve kendisi için menzili ondan iştirâ etti. Vâki' ikrâr müdde'î-yi mezbûr tarafından da vicâhen ve şifâhen tasdik edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı şehri Rebî'ilevvel min şühûri sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ramazan b. Halîfe el-İmâm, Osman b. İbrahim, Hüsrev b. Abdullah, Murad b. Abdullah, İbrahim b. Yusuf, Haydar Bey b. Abdullah el-Cündî ve gayruhüm

174. [43a-1] Mahveş Hatun bt. Abdullah'ın muhallelâtı

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa kasabası mahallâtından el-Hâc Ferhad mahallesinde vefât eden ve geride Mahmud b. Şükrullah nâm zevcini, Nefise Hâtun bt. Hamza Çelebi nâm âzâdlı câriyesini ve Fâtıma bt. merhûm Cafer Reis nâm sagîre kızını bırakan merhûme Mahveş Hâtun bt. Abdullah'ın muhallelâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fî gurreti Rebî' ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Beyaz minder	102	Al zıbn	256
Beledî döşek	200	İşleme gömlek ma'a ferâce	280
Hamam gömleği ma'a bohça	160	Münakkaş makrama 2	60
Peşkir-i Yemeni	70	Beyaz çarşaf	100
Gügüm	100	Diğer beyaz çarşaf	100
Kadife yastık yüzü köhne 2	200	Don	56
Don ma'a gömlek	206	Bogasi pâresi beyaz	30
Tencere	90	Sahan ayaklı 5	167
Ağaç sandık fena	15	Tepsi ma'a tas	41
Tencere	60	Kılıf-ı yastık	35
Kılıf-ı minder küçük köhne	13	Diğer kılıf-ı yastık	25
Seccâde	161	Alaca perde köhne	21
Zıbn köhne 2	14	Kılıf-ı yastık	27
Ocak perdesi fena	25	Beyaz çarşaf	65
Kılıf-ı yastık küçük köhne	10	Beyaz sâde câme	120
Yastık köhne	50	Don ma'a gömlek	90
Haleb münakkaş yorgan	400	Nezkeb	24
Kilim sürh	160	Sebz kadife yastık yüzü	100
Beyaz çarşaf	80	Bal mumu pâresi	24
Siyah hamam futası ma'a bohça	240	Şamdan	25
Nakışlı sofra	140	Kepçe	7
Nakışlı bohça	180	Kırmızı kadife çatma yorgan	430

Kılıf-1 minder	30	Altın hâtem	120
Mavi muhayyer kaftan köhne	60	Küpe incili aded 1	240
Yemeni yastık	33	Haleb münakkaşî yorgan	400
Sarı atlas câme ma'a yen	370	Beyaz çarşaf	120
Yüz yastık yüzü işleme 3	150	Yastık köhne	40
Kılıf-1 yastık	24	Kilim	200
Bakır sini vasat	180	Tencere	20
Beyaz çarşaf kebîr	140	Beledî döşek	200
Bohça	58	Kebab demiri	9
Beyaz tor kuşak	400	[43b] Peşkir bezleri	89
Sarı yaşmak ma'a edik	90	Gül kutusu	8
Hasır	11	Kadife yastık	150
İskemle sofrası fena	12	Diğer kadife yastık	150
Füsünkârî sandık	305	Hırdavât esbâb	35
Kavanoz	12	Kırmızı atlas câme cedîd	1000
Sandık ayaklı çift 1	300	Ferâce lacivert köhne	150
Kutu 3	7	İplik üskülü arşın 15 fi 20	300
Fıçı	15	Hâne der mahalle-i merkûme	20000
Beledî döşek	160	Yekûn otuz bir bin iki yüz on üç	31213
Beyaz minder	78	Minhâ'l-ihracât	
Makrame kebîr 2	82	Techîz ve tekfin	1000
Fânus	30	Deyn-i müsbet li's-sagîre el-merkûme. Bu altı bin akçe menzil-i mezbûrda sagîre-i mezbûrenin babası merhûm Cafer Reis'den intikâl eden hisse-i şer'iyesidir.	6000
İşleme yorgan başı 4	300	Dellâliyye-i esbâb	150
İşleme makrama fena 4	50	Hammâliyye ma'a pereme	50
Sırmalı makrama	38	Kirâ-i dükkân	10
Leğen ma'a ibrik-i atîk	70	Hüccet 2	84
Sacayak ma'a ...?	14	Ve defteriyye	80
Arakiyye kutusu	30	Resm-i kısmet ve ücret-i kadem-i kassâm ve kâtibiyye ve ihzâriyye ve sair harc-ı ma'kûl	1025
Arakiyye	47		
Ayna	21		
Tecemmûlat-ı hâne	93		
Hamam tası	16		

Yekûn sekiz bin üç yüz doksan dokuz	8399
el-Bâkî beyne'l-verese	22814
Hisse-i zevc Mahmud	5703

Hisse-i bint Fâtıma	11407
Hisse-i Nefise Hâtun el-merkûme	5703

175. [43b-1, Arapça] Şirket-i inân gelirinin taksim edildiği

Kendileri ma'zeretleri sebebiyle hâzır olamayan asıl şâhidler yerine olmak üzere, Şaban b. Mustafa ve Ali b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde Der- viş b. Hacı Aydın nâm kimesnenin yerine ve yine udûlden Veli b. İsa ve Şaban b. Yusuf nâm kimesneler Ramazan b. Veli nâm kimesnenin yerine, aşağıda zikri geçecek merhûm Seyyid İdris b. Seyyid Abdülfettâh'ın zevcesi ve vârisi olan Müs- lime bt. Seyyid Hüseyin nâm hâtun kibelinden husûs-ı âti'l-beyânı inkâra vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbit olan vekîl Seyyid Veli b. Seyyid İsmail mahzarında, Seyyid Ali b. es-Seyyid Bayezid'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd, mezkûr iki asıl şâhid bizim yanımızda şöyle şehâdet ettiler diyerek şehâdet etti- ler ki, merhûm Seyyid İdris b. Seyyid Abdülfettâh bizim yanımızda Seyyid Ali b. Seyyid Bayezid nâm kimesne ile şirket-i inân ortaklığı yaptıklarını sonra şirketin mallarını hesâb edip bunun altmış bin akçe olduğunu, bunun gelirini araların- da taksim ettiklerinde kendisine ve şerikine yüz seksen İstanbul kilesi düştüğünü, şirket malı geliri ile ilgili da'vâdan biri birinin zimmetini ibrâ-i âm ile kesin ola- rak ibrâ ettiklerini ikrâr etti. Bizim yanımızda böyle şehâdet ettiklerine şehâdet ederiz. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi evâsıtı Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Veli b. Şaban, Yusuf b. Ramazan, Mehmed b. Yusuf, Mehmed b. Ab- dullah, Ali b. Hasan, es-Seyyid Yunusb. es-Seyyid Ramazan, es-Seyyid Nurullah b. es-Seyyid İsmail, es-Seyyid Veli b. es-Seyyid Bayezid, es-Seyyid Hacı Abdî b. es-Seyyid Bayezid, es-Seyyid Mahmud b. es-Seyyid Musa

176. [44a-1, Arapça] Hâkimin küçük kıza Mehmed Halife b. Sâlih adlı babasını

vasî nasbetmesi

Hâkim, hâmil-i hâze'l-kitâb Mehmed Halife b. Sâlih'i, Mümine bt. Mehmed nâm sagîre kızına, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından Ali Paşa mahallesinde vefât eden Cemile bt. Abdünnebi nâm annesinden intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i merkûmeyî kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrire fi evâsıtı şehri Rebî‘ilevvel sene sitte aşere ve elf.
Şuhûdü’l-hâl: Hüseyin Çelebi b. Behrâm, Hüseyin b. ( ) el-Müezzın, Abdi Beşe b.
Abdullah, Muslihiddin el-Muhzır

**177. [44a-2, Arapça] Cemile Hatun bt. Abdünnebi’nin Eflak asıllı câriyesini
mükâtebe yoluyla âzat ettiği**

Hatîb Mehmed Efendi b. Hızır ve Keyvan Bey b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şerîfde hâzırân olup, Tophane mahallâtından Ali Paşa mahallesinde vefât eden Cemile Hâtun bt. Abdünnebi nâm hâtunun zevci ve vârisi olan ve husûs-ı âti’l-beyânı inkâr eden Mehmed Halîfe b. Sâlih nâm hasm-ı câhid mahzarında, sarışın, elâ gözlü, Eflakiyyü’l-asl ve sol elinde eser-i cerh bulunan hâmiletü hâze’l-kitâb Gülbahar bt. Abdullah’dan sâdır olan da‘vâ-yı sahiha-i şer’iyyede gibbe’l-istişhâd şöyle şehâdet ettilerki, merhûme-i mezbûre hâl-i hayât ve kemâl-i akl ve sıhhatin- de, lehine şâhidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zıkr edilen da‘vâcıyı, Mümine bt. Mehmed nâm sadriyye-i sagîre kızına zeyilde mezkûr senenin Rebî‘ulevvel ayının yirminci gününden i‘tibâren üç sene tamâmına kadar hizmet etmesi karşılığında kitâbete kesdi. O da kitâbet-i merkûmeyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı. Hizmet-i mezbûreyi edâ ettiğinde sâir harâir-i mükellefât gibi hürre olacaktır. Şehâdetleri ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer’ mu‘teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrire fi evâsıtı Rebî‘ilevvel sene sitte aşere ve elf.
Şuhûdü’l-hâl: es-Sâbikûn

178. [44a-3] Cemile bt. Abdünnebi’nin muhallelâtı

Vefât eden ve geride Mümine nâm kızı ile Mehmed Halîfe b. Sâlih nâm zevcini vâris bırakan Cemile bt. Abdünnebi’nin muhallelâtıdır.

Beledî döşek aded 3	450	[44b] Hamam leğeni 1	120
Yüz yastığı aded 4	80	Yemeni perde	20
Beyaz yastık 5	500	Yeşil kemha kaftan	800
Tencere 3	300	Kırmızı kemha kaftan	800
Sahan 8	350	Tor kuşak kırmızı	160
Sagîr tas 5	50	Köhne beyaz kuşak	20
Kevgir 3	15	Keten bezi zirâ‘ 50	1500
Tepsi sagîr 2	60	Alaca çarşaf 1	80

Köhne çarşaf	80	Mehr-i müeccel	2000
Beyaz minder 2	80	Vasiyyet	1000
Hamam esbâbı mükemmel	200	Yekûn sekiz bin yüz akçedir	8100
Siyah ferâce	400	Minhâ ihrâcât	
Bakraç	80	Resm-i kısmet ve hücec ve ihzâriyye	340
Yemeni yorgan 3	300	Techîz ve tekfin	1000
Kilim	60	Yekûn	1340
Köhne kebe	120	el-Bâkî	7260
Mor kürdiye	40	Hisse-i bint el-mezbûre	5445
Yeşil Bağdadî kürklü kürdiye	150	Hisse-i zevc	1810
Köhne kürek	20	Yekûn yedi bin iki yüz altmış akçedir.	
Demir sandık 1	150		

179. [44b-1, Arapça] Hâkimin Mehmed b. Ahmed Reis adlı küçüğe nafaka takdir edip annesine istidâneye izin vermesi

Hâkim, Mehmed nâm sagîrin nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i zarûriyyesi için Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm Ahmed Reis b. Mehmed nâm babasından kendisine irs-i şer'le intikâl eden mallardan alınmak üzere himâyesi ve terbiyesi altında bulunduğu Rahime Hâtun bt. İbrahim nâm annesinin talebiyle zeyilde mezkûr târihten i'tibâren râyicü'l-vakt yevmî sekiz akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmeğe anneye izin verdi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-ısrîn min şehri Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdülkâdir Halîfe b. Hacı el-Müezzin, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Ali, el-Hâc Mustafa b. Abdullah, Mustafa Reis b. Abdullah, Pîrî Çelebi b. Mehmed, Hüsrev b. Abdullah ve gayruhüm

180. [45a-1, Arapça] Hâkim küçük kıza Sinan b. Abdullah'ı vasî nasbı

Hâkim, hâmil-i kitâb Sinan b. Abdullah'ı mahrûse-i Galata tevâbi'inden Fındıklı mahallesinde vefât eden merhûm İbrahim'in Âişe nâm sagîre kızına müteveffâ-yı mezbûr babasından kendisine irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâsıtı Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan b. Abdullah, Mehmed b. Halil, Rıdvan Bey

181. [45a-2,Arapça]Ahmed b. Abdullah'ın Rus asıllı câriyesini âzat ettiği

Ahmed b. Abdullah nâm kimesne, kendisine rıkkını mu'terif olan, orta boylu, elâ gözlü, açık kaşlı, Rûsiyyetü'l-asl hâmiletü hâze'l-kitâb Yasemin bt. Abdullah nâm câriye-i memlûkesini -hasbeten lillâhi'l-aliyyi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihi'l-aliyyi[l-azîm]- âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Câriye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i mükellefât gibi hürre oldu ve efendisi üzerine sâbit olan hakk-ı velâdan gayrı üzerinde kimesnenin bir hakkı kalmadı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili şehri Rebî' ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Musa b. Hızır, Halil b. Ahmed, Mustafa b. İbrahim, İsa b. Musa, Ahmed b. Mehmed, Cafer b. Mustafa, es-Seyyid Mehmed b. Ali, Osman b. Halil ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

182. [45b-1,Arapça]Rabia bt. Cafer'in Macar asıllı câriyesini âzat ettiği

Tophane mahallâtından Cihangir mahallesinde sâkine Râbia bt. Cafer nâm hâtun, kendisine rıkkını mu'terif olan, orta boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, kızıl saç- lı, Macariyyetü'l-asl, hâmiletü hâze'l-kitâb Zemâne bt. Abdullah nâm câriye-i memlûkesini -hasbeten lillâhi'l-aliyyi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihi'r-rahîm yevme lâ-yenfe'u mâlûn ve lâ-benûn illâ men etallâhe bi kalbin selîm- âzâd ettiği- ni ikrâr etti. Câriye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i mükellefât gibi hürre oldu ve efendisi üzerine sâbit olan hakk-ı velâdan gayrı üzerinde kimesnenin hakkı kalmadı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı şehri Rebî' ilevvel min şühûri sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ramazan b. Abdullah, Tayyib b. İbrahim, Ferhad b. Abdullah, Murad Bey b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah, Rıdvan b. Abdullah

183. [45b-2,Arapça]Ferruh b. Abdullah'ın müteveffa Murad'da alacağı olduğu

Udûlden Hüseyin b. Musa ve Abdurrahman b. Sinan nâm kimesneler, mahrûse-i Galata mahallâtından Alaca Mescid mahallesinde vefât eden merhûm Murad'ın Osman nâm sagîr oğluna tesviye-i umûru için kîbel-i şer' den mansûb vasî olan ve husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden vasî Rıdvan b. Abdullah nâm hasm-ı câhid mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb Ferruh b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde lehine şâhidlik yapılan da'vâcının râyicü'l-vakt bin akçe mikdârında hakkı vardır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde's-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve müdde'î-yi mezbûra meblağ-ı merkûmu merhûm-ı mezkûrdan alıp

kabz etmediğine, zimmetini ibrâ etmediğine, alacağı nakl etmediğine, bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb kendisine veya vekîline bağışlamadığına dâir yemîn verilmesinin ardından hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı şehri Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim b. Abdullah, Mahmud b. Hızır, Rıdvan b. Abdullah, Ali b. Abdullah, Ferhad b. Abdullah

184. [46a-1] Ahmed Reis b. Mehmed'in muhalledâtı

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden ve geri- de Rahime bt. İbrahim Hoca nâm zevcesini ve Mehmed nâm sağır oğlunu bırakan merhûm Ahmed Reis b. Mehmed'in muhalledâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâhiri Rebî'ilâhır sene sitte aşere ve elf.

Yeşil ferâce iskerlet 1	1100	Diğer Selânik velensesi 1	220
Alaca câme 1	600	Gümüşlü bıçak 1	145
Köhne alaca câme	142	Köhne yastık 1	27
Tülbent 1	216	Alaca kilim	110
Köhne alaca câme 1	65	Sahan 3 ma'a tepsi 1	140
Köhne diz çakşırı ma'a destâr ve kavuk 1	60	Tas ma'a tepsi	90
Köhne zıbın 2	113	Kapaklı tas	82
Köhne kelle-puş 1	10	Köhne bakır hurde? 1	55
Köhne kuşak ma'a kavuk	15	Kaşık aded 60	37
Bıçak ma'a ...?	30	Akçe tahtası aded 2	30
Çarşaf 1	81	Pusula 1	45
İhram 1	300	Köhne bogasi çakşır 1	16
Kırmızı velense 1	241	Keyl kutusu ma'a pirinç	30
Köhne mor kürdegi ma'a post köhne 1	270	Güvercin	227
Seyf 1	150	Tavuk 5	80
Köhne döşek 1	170	...? aded 40	34
Tencere 1	101	Câriye be nâm-ı Zemâne 1, ba'dehû isbât-ı kitâbet etmiştir.	4000
Selânik velensesi 1	165	Gümüş dirhem 100	800
		Gulâm be nâm-ı Cafer 1	4000

Kahvehânedede fincan-ı fağfurî ve sâir esbâb ve hırdavât-ı kahvehâne	6000
Yekûn	20000
Minhâ'l-ihrâcât	
Techîz ve tekfîn	2100
Resm-i kısmet ma'a ihzâriyye ve kâtibiyeye ve hücec-i şer'iyeye ve defteriyye ve ücret-i kadem	700

İcâre-i mu'accele ve sâir harc berâ-yı kahvehâne bi kavli'l-vasiyyi'l-muhtâr	130 0
Yekûn	43 00
el-Bâkî	15 70 0
Hisse-i zevce	19 62
Hisse-i ibn	13 .7 38

185. [46a-2, Arapça] Aynî Hatun bt. Şaban adlı vasînin önceki vasîden gemi hissesi parasını ve gemiye konulan sermayeyi teslim aldığına dair

Mahmiye-i Galata'da vâki' Yırtlaz Hasan mahallesinde vefât eden merhûm el-Hâc Şaban'ın Şükrullah, Mehmed, Mustafa, Ali, Âişe ve Hatice nâm evlâd-ı sığârına kibel-i şer'den mansûb vasî olan Aynî Hâtun bt. Şaban, sığâr-ı mezbûrünün bundan önceki vasîleri hâfiz-ı hâze'l-kitâb el-Hâc Mustafa b. ( )'den babalarından irs-i şer'le kendilerine intikâl eden kendilerince ma'lûm geminin nısf hissesi semenin-den yirmi beş bin iki yüz akçeyi ve sermaye olarak konulan seksen bin akçeyi vesâyet-i mahkiye hasebince tâm ve kâmil olarak ahz u kabz ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Tasdik hakkı sâhibince beyânı tasdik edildi.

Cerâ fi 6 Cumâdelülâ sene 1016.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Halife b. Uğurlu, Veli Halife b. Nasuh, Hasan b. Murad, Veli b. İsmail ve gayruhüm

Derkenâr: Mikdârı râyicü'l-vakt yüz beş bin iki yüz akçedir. Sah.

186. [46b-1, Arapça] Hâkimin küçüğe Fâtıma Hatun bt. Hasan'ı vasî nasbı

Hâkim, hâmiletü hâze'l-kitâb Fâtıma Hâtun bt. Hasan'ı Tomtom mahallesinde vefât eden Abdi Reis'in Âişe nâm sagîre kızına mezbûr babasından intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâhiri Rebî'ilâhır sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Çelebi b. Abdülaziz, Sinan Bey [b.] Sefer, Mustafa el-Muhzır

187. [46b-2, Arapça] Ahmed Reis b. Mehmed'in, oğluna sağlığında vasiyy-i muhtâr nasbettiği

el-Hâc Hasan b. Mehmed ve Mehmed b. Abdullah nâm kimesneler, Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden merhûm Ahmed Reis b. Mehmed'in

zevcesi ve vârisi olan Rahime bt. İbrahim nâm hâtun kibelinden husûs-ı âti'l-beyânı inkâra vekâleti sâbit olan vekîl Abdülkâdir Halife b. Hacı nâm hasm-ı câhid mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb el-Hâc Sefer b. Davud'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde lehine şâhidlik yapılan el-Hâc Sefer'i sagîr-i mezbûr oğluna kendisinden irs-i şer'le intikâl edecek malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için vasî seçip nasb etmişti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın târih-i mezbûrda mücebince böyle hükm edildi.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mustafa b. Abdullah, Mustafa Reis b. Abdullah, Pîrî Çelebi b. Mehmed, Mehmed b. Ali, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

188. [46b-3, Arapça] Rahime bt. İbrahim lehine mehr-i müeccele hükmedildiği

el-Hâc Hasan b. Mehmed ve Mehmed b. Abdullahnâmkimesneler, Galatahâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden Ahmed Reis [b.] Mehmed'in sagîr oğlu Mehmed'in vasiyy-i muhtârı olan ve husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden el-Hâc Sefer b. Davud nâm hasm-ı câhid mahzarında, merhûm-ı mezbûrun zevcesi ve vârisi olan Rahime bt. İbrahim nâm hâtun kibelinden âti'z-zikr mehr-i müec- celin isbâtına vekâletinehc-i şer'îüzre sâbit olan hâmil-i hâze'l-kitâb Abdülkâdir b. Hacı'dan bi'l-vekâle sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöy- le şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mersûm hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatin- de bizim yanımızda ve katımızda, üzerinde ve zimmetinde, zevcesi müvekkile-i mezbûrenin, nikâhı esnâsında ma'kûd-i aleyh olan mehr-i müeccelden râyicü'l- vakt bin akçe-i Osmânî hakkı bulunduğunu ikrâr ve i'tirâf etmişti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve zevce-i mezbûreye meblağ-ı mezbûru kısmen ya da tamâmen merhûmdan almadığına, bağışlamadığına, bi vechin mine'l-vücûh zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemin verilmesinin ardından hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâzâlike ve hurrîre fî evâhiri Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

189. [47a-1, Arapça] Ahmed Reis b. Mehmed'in Mekril asıllı câriyesini sözleşmeli olarak âzat ettiği

el-Hâc Hasan b. Mehmed ve Mehmed b. Abdullah nâm kimesneler, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden Ahmed Reis [b.] Mehmed'in Mehmed nâm sagîrinin vasiyy-i muhtârı olan ve âti'z-zikr mükâtebeyi

vesâyeti hasebiyle inkâr eden el-Hâc Sefer b. Davud nâm hasm-ı câhid mahzarın- da, açık kaşlı, elâ gözlü, sarışın, orta boylu, Mekkiliyyetü'l-asl hâmiletü hâze'l-kitâb Zemâne bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr, hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde lehine şahidlik yapılan ve yukarıda vasıfları sayılan câriye-i memlûkesi Zemâne'yi sagîr-i mezbûr oğluna zeyilde geçen târihden i'tibâren yedi sene tamâmına kadar hizmet etmesi karşılığında kitâbete kesmişti. O da mükâtebe-i mezkûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı. Hizmet-i mezkûreyi edâ ettiğinde sâir harâir-i mükellefât gibi hürre olacaktır. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebine hükm edildi.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

190. [47a-2] Âişe bt. el-Hâc Ali'nin mehr-i müeccelini muhallelâtan aldığı

Mahmiye-i Galata hâricinde Süheyl Bey mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Şaban'ın zevce-i metrûkesi ve vârisesi Âişe'nin babası ve husûsi âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti nehc-i şer'î üzere sâbite olan Dergâh-ı âlî solaklarından el-Hâc Ali nâm kimesne mahfil-i kazâda merhûm-ı mezbûrun evlâd-ı sigârı Mehmed ve Asiye ve Kamer'e vasiyy-i şer'î olan Pîrî b. Abdi Reis nâm kimesne muvâcehesinde vekâleten takrîr-i kelâm edip müvekkilem mezbûre Âişe'nin merhûm-ı mesfûrun zimmetinde olan on bin fiddî Osmânî akçe mehr-i müeccel hakkını merhûm-ı mezbûrun sûk-ı sultânîde fûruht olan muhallelâtının semeninden vasiyy-i mesfûr yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim vekîl-i mezbûr el-Hâc Ali'nin vech-i meşrûh üzere sudûr eden ikrârını vasiyy-i mezbûr Pîrî vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eyledikde mâ vaka'a gıbbe't- talep ketb olundu.

Cerâ zâlike fi evâili Rebî'ilâhir sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Bey [b.] Abdullah, Beyti b. İsmail el-Münâdî, Hayreddin b. Musa, Ahmed b. Ali, Mehmed b. Ali, Mehmed b. Abdullah el-Münâdî, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm

191. [47a-3, Arapça] Hâkimin Âsiye adlı küçüğe nafaka takdir edip annesine istidâne izni vermesi

Hâkim, Asiye nâm sagîrenin nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i lâzimesi için Galata hâricinde vâki' Süheyl Bey mahallesinde vefât eden es-Seyyid el-Hâc Mustafa b. es-Seyyid Şaban nâm babasından irs-i şer'le intikâl eden mallardan alınmak üzere,

himâyesi ve terbiyesi altında bulunduğu Âişe bt. el-Hâc Ali nâm annesinin talebiyle zeyilde mezkûr târihten i'tibâren râyicü'l-vakt yevmî altı akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû' etmek üzere anneye izin verdi.

Cerâzâlike fî gurreti şehri Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

192. [47b-1] Mehmed b. Ahmed'in babasından intikal eden parayı vasîden aldığı

Mahmiye-i Galatahâricindevâki' Müeyyedzâdemahallesisâkinlerindenmüteveffâ Ahmed'in bi nefsihî oğlu Mehmed nâm bâliğ mahfil-i kazâda işbu hâmilü'l-kitâb Yahya Bey b. Abdülvehhâb mahzarında ikrâr edip ben sagîr iken bundan akdem mezbûr Yahya Bey benim vasiyy-i muhtârım olup pederim müteveffâ-yı mezbûrdan ve vâlidem Fâtıma Hâtun'dan bana irs-i şer'le intikâl eden hisse-i şer'iyem on altı bin akçenin nısfî sekiz bin akçe olup meblağ-ı mezbûru vasiyy-i merkûm Yahya Bey'den bi't-tamâm alıp kabz eyledim mezbûrun zimmetini berî kıldım ba'de'l-yevm benden asâleten ve vekâleten husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ sudûr ederse lede'l-hükkâm makbûle olmaya dedikde mukırr-ı mezbûrun ikrârını mukarrun lehü'l-mezbûr Yahya tasdik edip mâ vaka'a gıbbe't-talep kayd olundu.

Tahrîren fî evâili Rebî'ilâhir sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi el-Îmâm, Mustafa Çelebi b. Mehmed, Receb b. Bâli, Mehmed b. Mustafa, İbrahim b. Mustafa, Mustafa Bey b. Abdullah, Mustafa Bey b. Hasan, Yusuf [b.] Ali, Mehmed [b.] Yusuf

193. [47b-2, Arapça] Mehmed b. Ahmed'in, babasından intikal eden muhallefâtı vasîden talep etmesi

Galata hâricinde vâki' Müeyyedzâde mahallesinde oturan ve babası vefât eden, bâliğ ve reşîd olduğunu ikrâr ve i'tirâf eden ve yaşı ve cüssesi de bunu müteham- mil bulunan Mehmed b. Ahmed nâm kimesne babasından kendisine intikâl eden hissesini babası tarafından vasiyy-i muhtâr nasb edilen hâmil-i hâze'l-kitâb Yahya Bey b. Abdülvehhâb'dan talep etti.

Cerâzâlike ve hurrire fî evâili Rebî'ilâhir sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

194. [47b-3, Arapça] Hâkimin küçüğe Mehmed Bey b. Abdullah'ı vasî nasbı

Hâkim, hâmil-i hâze'l-kitâb Mehmed Bey b. Abdullah nâm kimesneyi Ahmed nâm sagîr oğluna Galata hâricinde vâki' Tomtom mahallesinde vefât eden merhûme Fâtıma Hâtun bt. Hasan nâm annesinden kendisine irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâhiri Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Abdullah, Mustafa Halîfe el-Îmâm, Mehmed Bey b. Abdullah, Mahmud Bey b. Abdullah

195. [48a-1, Arapça] Mehmed Bey b. Abdullah'ın karısından intikal eden muhallefâtı alması için Mustafa Bey b. Abdullah'ı vekil etmesi

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Tomtom mahallesinde sâkin olan tabîb-i hâs Mehmed Bey b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'de hâzır olup, bevâb-ı sultânî hâmil-i hâze'l-kitâb Mustafa Bey b. Abdullah'ı mahalle-i merkümede vefât eden Fâtıma Hâtun bt. Hasan nâm zevcesinden kendisine irs-i şer'le intikâl edenleri talep, kabz ve îsâl etmeğe ve vakt-i hâcetde hükkâm-ı kirâm indinde mürâfa'a ve muhâsamaya kendi yerine nâib kılıp vekîl etti. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâhiri şehri Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

196. [48a-2] Fâtıma Hatun bt. Hasan'ın muhallefâtı

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Tomtom mahallesinde vefât eden ve geri- de Mehmed Bey b. Abdullah nâm zevcini, Âişe bt. Abdi Reis nâm kebîre kızını, Hasnâ Hâtun bt. ( ) nâm annesini ve Ahmed b. Mehmed nâm sagîr oğlunu bira- kan Fâtıma Hâtun bt. Hasan'ın muhallefâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâhiri şehri Rebî'ilevvel sene sitte aşere ve elf.

Kalıçe-i divan	1520	Yemeni yastık	15
Beyaz atlas kaftan	625	Köhne velense	39
Kalıçe-i vasat	410	Tencere	100
Leğen ibrik 1	66	Kibritî diz çakşırı	50
Beyaz nakışlı yastık yüzü 2	70	Çatma yastık 2	520

Kırmızı atlas ...? kaftan	425	Kıbrıtlı atlas kaftan	1100
Kırmızı atlas kaftan	1.200	Çatma döşek	210
Sandık demirli 1	61	Keten bezi	300
Yorgan-ı Yemeni 1	340	Yemeni yastık	51
Mavi hâre kaftan 1	191	Kalıçe-i kebîr	400
Peşkir-i Yemeni	150	Beledî döşek	106
Tava-i sagîr	15	Köhne beyaz çarşaf	30
Yeşil çatma yorgan	1000	Münakkaş fener örtüsü	60
Kırmızı çatma minder	480	Sahan-ı sagîr 2	16
Yemeni yastık	60	Mavi kebe	200
Tepsi sagîr	16	Sürmâyî çatma yastık	700
Köhne velense	52	Serâser kaftan	12500
Tepsi kebîr 1	213	Mavi kürdiye atlas	600
Kırmızı çatma yastık	180	Sarı dârâyî	500
Elması atlas kaftan	505	Hamam gömleği ma'a makrama	190
Ayaklı sahan 5	223	Kuşak-ı Hindî	200
Köhne çatma yastık	72	Sandık	182
Alaca peşkir sagîr 1	35	Ayaklı tas 2	80
Alaca makrama	15	Yeşil çatma döşek	815
[48b] Kürklü atlas kaftan	800	Def'a yeşil çatma döşek	851
Hamam leğeni	150	Münakkaş sofrâ ma'a bohça	186
Alaca çarşaf	70	İşleme çarşaf	600
Yemeni yorgan	145	Kılıf-ı minder	97
Çatma yorgan	500	Beledî döşek	194
Tencere ma'a kepece	61	Tepsi-i kebîr	45
Beyaz çarşaf	70	Kırmızı çatma yastık	600
Çatma yastık yüzü	246	Yeşil çatma yastık	605
Çenber bez	20	Sarı atlas kaftan	465
Tencere kebîr	170	Beledî döşek	142
Yeşil yorgan	1355	Sürmâyî çatma minder	445
Kırmızı çatma döşek	1100	Leğen ibrik	150
Güğüm	62	Sürmâyî çatma döşek	1000

Yeşil du-hâvî kaftan	900	Deyn be Derviş Mehmed Bey el-mezbûr	17000
Bohça nakışlı	86	Deyn be Ahmed kapıcı	2300
Siyah ferâce	650	Yekûn	12770
Altın cebe	3744	12770+19300	32070
Zümrüt taşlı küpe	1000	Cümle mesârif otuz iki bin yetmiş akçedir.	
[49a] Zümrüt ve la'l ve yâkut hâtem	1800	Sahhe'l-bâkî	21570
Mehr-i müeccel	15000	Hisse-i zevc mine'l-menkül, beş bin üç yüz doksan üç	5393
Dibâ zıbn?	400	Hisse-i üm mine'l-menkül, üç bin beş yüz doksan altı	3596
Sadeî sandık	80	Hisse-i bint mine'l-menkül, dört bin yüz doksan beş	4195
Der zimmet	3000	Hisse-i ibn mine'l-menkül, sekiz bin üç yüz doksandır	8390
Yekûn elli üç bin altı yüz kırk beş	53645	Bâkî	1
Minhâ'l-ihrâcât			
Techîz ve tekfîn ber müceb-i vasiyyet	10000		
Resm-i kısmet	1500		
Dellâliyye	500		
Kirâ-i dükkân ma'a hammâliyye	140		
Resm-i hücec	150		
İhzâriyye ve sâir harc-ı ma'kûl be kavî-i vasî	400		
Defteriyeye	80		

197. [49a-1, Arapça] Hâkimin Osman Çelebi b. Süleyman Bey adlı vasiye

Müstedâm Bey b. Abdullah'ı nâzır ataması

Hâkim, hâmil-i hâze'l-kitâb Müstedâm Bey b. Abdullah'ı, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Piyâle Paşa mahallesinde sâkin iken donanma seferinde şehîd olan Süleyman Bey'in Sâlih adlı sagîr oğluna tesviye-i umûru için kıbel-i şer'den mansûb vasî olan karındaşı Osman Çelebi b. Süleyman Bey nâm kimesneye nâzır atadı. Artık vasiyy-i mezbûr vesâyetle alâkalı bir işe nâzıra danışmadan ve onun ma'rifeti olmadan mübâşeret etmeyecektir. O da ecrini Allahü te'âlâdan umarak nezâret-i mezbûreyi kabûl etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı Rebî'ilâhır sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-müderrişîn İbrahim Efendi, Handan Efendi el-İmâm, Ramazan Mehmed b. ( )

198. [49b-1, Arapça] Hâkimin küçüğe Osman Çelebi b. Süleyman Bey'i vasî nasbı

Hâkim, hâmil-i hâze'l-kitâb Osman Çelebi b. Süleyman Bey'i, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Piyâle Paşa mahallesinde sâkin iken donanma seferinde şehîd olan Süleyman Bey'in Sâlih nâm sagîr oğluna babasından irs-i şer'le kendisine intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâcına binâen rüşd ve bülûğ zamânına kadar vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ ve hurrîre fî evâsıtı şehri Rebî'îlâhır sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-müderrişin İbrahim Efendi eş-şehîr bi Çavuşzâde, Handan Efendi el-İmâm, Ali Beşe b. Abdullah, Mehmed Çelebi b. Ramazan, Mustafa b. Mehmed, Hasan b. Yusuf, Ali Çelebi b. Mustafa, Mehmed Çelebi b. Hasan, Müstedâm Bey b. Abdullah, Üstâd Muslihiddin el-Cerrâh

199. [49b-2, Arapça] Hâkimin iki çocuğa Yusuf b. Pîr Ali'yi vasî nasbı

Hâkim, hâmil-i hâze'l-kitâb Yusuf b. Pîr Ali'yi, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Tophane mahallâtından Sakabaşı mahallesinde vefât eden imâm Nasuh Halife'nin Mehmed ve Âişe nâm iki sagîrine merhûm-ı mezbûr babalarından kendilerine intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ fî evâsıtı Rebî'îlâhır sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa b. Davud, Hasan b. Pîr Kadem, Hanefî Efendi el-Müderriş, Hacı Hasan b. Ramazan

200. [49b-3, Arapça] Âişe bt. Abdi Reis'in miras hakkının talepi için vekâlet vermesi

Tomtom mahallesinde sâkine Âişe bt. Abdi Reis meclis-i şer'-i şerîfde hâzıra olup hâmil-i hâze'l-kitâb Mahmud Bey b. Abdullah'ı, merhûme Fâtıma Hâtun bt. Hasan nâm annesinden kendisine irs-i şer'le intikâl eden hissesini, merhûme-i mezbûrenin zevci ve vârisi olan vasiyy-i şer'îsi Mehmed Bey b. Abdullah'dan talep etmesi için vekîl edip yerine nâib kıldı. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

201. [50a-1] Kâtip Süleyman Bey b. Abdullah'ın muhallelâtı

Hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Piyâle Paşa mahallesinde sâkin iken donanma seferinde şehîd olan ve geride Osman ve Süleyman nâm kebîr oğullarını, Sâlih nâm sagîr oğlunu ve Râziye Hâtun bt. İskender nâm zevcesini bırakan merhûm kâtip Süleyman Bey b. Abdullah'ın muhallelâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâsıtı Rebî'îlâhir sene sitte aşere ve elf.

Siyah ferâce 1	
Kıvırcık kürk	
Kurt kürkü kapsız	
Yeşil ferâce 1	
Dolama siyah	
Dolama yeşil	
Ferâce yeşil 1	
Ferâce mor 1	
Kırmızı kemha yen 1	
Mavi yen	
Sâde yen 1	
Ferâce siyah kuzu	
Çatma yastık 6	
Kalıçe 3	
Kürde gümüşlü	
Çuka yen	
Kavuk	
Kırmızı kemha kaftan	
Mücevveze	
Ağaç buhurdanlık	
Levha-i mühre	
Levha-i akçe	
Katır sandığı 1	
Koz ağacı dolap	
Fındık ağacı dolap	
Yeşil kebe 1	

İskemle 4	
İskemle-i Frenk 3	
Sandık sagîr 5	
Tesbih-i kalembeg yelek 2	
Tesbih-i mercan	
Tûlbent ağacı	
Sâde kürde 1	
Keman köhne 3	
Tüfenk 1	
Börk 1	
Peştamal 1	
Ceren postu	
Seccâde 2	
Kalıçe 3	
Perde-i yük	
İhram 4	
Döşeme 1	
Sofra 1	
Kavanoz 5	
...? 2	
Sepet 2	
Katır sandığı 2	
Sini 1	
Şamdan 2	
Sandık ...?	
Kantar 2	

Kile 2		Kebe 3	
Börek tepsi 4		Yeşil mukaddem kuşak	
Varil 2		Peşkir 2	
Garar 30		Yüz makraması 1	
Pirinç kutu 1		Tülbent örtüsü 2	
Değirmen 2		Bohça 2	
Mermer havan 3		Peştamal	
Kalbur 2		Mavi iç edik	
Tunç havan 1		Cendere ağacı	
Çûb havan 1		Tabak sahan 8	
Huni 1		Salata tabağı 8	
Çuka kîse mor		Çini tas 3	
Çuka kîse yeşil		Cam tas 1	
Keçe 9		Kapaklı tas	
Frenk yorgani		Büyük maşraba	
Yanbolu kebesi		Küçük maşraba	
Mak'ad		Sırça fincan	
Yastık 10		Arşın	
Dimi yastık 2		Çini 3	
Yemeni yorgan		Şerbet tası 2	
Döşek 6		Tezgâh 1	
[50b] Yastık kılıfı 4		Şişe 2	
Mısır hasırı 9		Vezne	
Döşeme 3		Ardıç	
Kilim 4		Sumak	
Ocak perdesi		Harbe 3	
Küçük yastık		Bıçak 2	
Yağmurluk		Yastık 1	
Kuzu kürkü		Sahan sagır 3	
Kürdiye 1		Gültâre 3	
Yelken bezi		Buhurdan 2	
Mavi minder 1		Şamdan sagır 2	

Bakraç kapaksız 3	
Bakraç kapaklı 3	
Sofra tası 2	
Tas 4	
Kaşık tepsi 2	
Tepsi sagır 2	
Sini 1	
Kevgir sahan	
Meyve tepsi 4	
Büyük sahan 7	
Berber leğeni 2	
Hamam leğeni	
Satır 4	
Kasab satırı	
Kebab tepsi 2	
Keçe 5	
Tava	
Kabak rendesi	
Peynir rendesi	
Seayak?	
Gelberi	
Fener	
Maşa	
Tencere 7	
Kazan 3	
Leğen ibrik	
At eğeri	
Ağ	
Testi	
Tekne çüb 3	
Gügüm 1	
...? 8	

Ağaç sini 3	
Şiş 4	
[51a] Büyük fiçı	
Büyük çekik	
Büyük varya	
Küskü	
Çapa 2	
Devât gümüslü	
Câriye-i Eflakiyye 2	
Gulâm-ı emred be nâm-ı Ferhad	
Pây-ı zen	
Yekûn ber vech-i tahmîni ma'a hâne	92000
Minhâ'l-ihracât	
Mehr-i müeccel	10000
Resm-i kısmet	1250
Kâtibiyye ve hücec-i müte'addide	320
İhzâriyye ve sâir harc-ı ma'kûl	350
Defteriye	80
Yekûn	12000
Sahhe'l-bâkî	80000
Hisse-i zevce sümün	10000
Hisse-i ibn	23333
Hisse-i ibn	23333
Hisse-i ibn	23333

202. [51a-1, Arapça] Hâkimin Sâlih b. Süleyman Bey adlı çocuğa nafaka takdiri

Hâkim, donanma seferinde şehîd olan Süleyman Bey'in Sâlih nâm sagîr oğlunun nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i lâzimesi için mezbûr babasından irs-i şer'le kendisine intikâl eden mallardan alınmak üzere himâyesi ve terbiyesi altındaki Osman Çelebi nâm karındaşının talepiyle yevmî beş akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca meblağ-ı mezbûru sagîr-i merkûmun ihtiyâclarına harcamasına karındaşına izin verdi.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâsıtı şehri Rebî'îlâhir sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-müderrişin İbrahim Efendi eş-şehîr bi Çavuşzâde, Handan Bey el-İmâm, Ali Beşe b. Abdullah ve gayruhüm

203. [51a-2, Arapça] Ali Bâli'nin Macar ve Gürcü asıllı câriyelerini âzat ettiği

Hüseyin Bey b. Hasan ve Ömer Ağa b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'de Trabzon kasabasında vefât eden Ali Bâli b. ( )'nin oğlu Mehmed Bey kıbelinden âti'z-zikr âzâd husûsunu inkâra vekâleti Piyâle Bey b. Abdullah ve Mehmed b. Malkoç nâm kimesnelerin şehâdetleri ile sâbit olan vekîl Hayrûnnisâ bt. Mustafa nâm hasm-ı câhid mahzarında, orta boylu, esmer, açık kaşlı ve Macariyyetü'l- asl hâmiletü hâze'l-kitâb Âfitâb bt. Abdullah'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mezbûr hâl-i sıhhatinde zeyilde mezkûr târihten altı sene mukaddem lehine şâhidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zikr edilen câriye-i memlûkesini âzâd etmişti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi. Ayrıca şâhidân-ı mezbûrân, orta boylu, esmer, iri kara gözlü, açık kaşlı ve Gürciyyetü'l- asl hâmiletü hâze'l-kitâb Zemâne bt. Abdullah'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede merhûm-ı mezbûr, mezbûre câriye-i memlûkesini bizim yanımızda âzâd etmişti diye şâhidlik ettiler. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlîke fî'l-yevmi's-sâdis min Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Dulkadir b. Abdullah, İsa b. Abdullah, Derviş b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah, Mehmed b. Yusuf (m), Mustafa b. Abdullah (m) ve gayruhüm

204. [51b-1] Nasuh Halîfe b. Pîr Ali'nin muhallefâtı

Galata hâricinde vâki' Sakabaşı mahallesinde vefât eden ve geride Rahime Hâtun bt. Mahmud ve Hatice bt. Ahmed nâm zevcelerini, Âişe nâm sagîre kızını ve ( ) nâm sagîr oğlunu mîrâsçı bırakan Nasuh Halîfe b. Pîr Ali'nin muhallefâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fî evâli Rebî'ilâhir sene sitte aşere ve elf.

Beyaz yastık 1	27	Tülbent müsta'mel 1	201
Yemeni yorgan 1	200	Sahan ma'a tepsi 5	160
Tencere 1	60	Tencere 1	40
Beledî döşek 1	241	Safa 1	20
Yastık 1	65	Kaftan müsta'mel 1	103
Müsta'mel deve yünü ferâce 1	380	Kaliçe 1	140
Köhne tülbent 1	121	Yekûn	2000
Mor çakşır müsta'mel 1	137	Minhâ'l-ihracât	
Köhne kürdiye 1	66	Dellâliyye	46
Köhne kapama kaftan 1	32	Mehr-i müeccel	1000
Alaca kaftan ipliği 1?	91	Resm-i hücece ve ihzâriyye	( )

205. [51b-2,Arapça] Ali Bey b. Abdullah'ın Rus asıllı kölesini âzat etmesi

Ali Bey b. Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde hâzır olup, kendisine rıkkını i'tirâf eden, çok uzun boylu, sarışın, mavi gözlü, Rus asıllı ve ayaklarında eser-i cerh olan abd-i memlûkü hâmil-i hâze'l-kitâb Eyvân b. Abdullah'ı -hasbeten lillâhi te'âlâ ve talepen li merzâtihi ve tevessülen bi şefâ'ati Resûlihî yevme lâ-yenfe'u mâlûn velâ-benûn illâ men etallâhe bi kalbin selîm- âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Gulâm-ı mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı aslıyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu ve velâ hakkından başka üzerinde kimesnenin hakkı kalmadı.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâsıtı şehri Rebî'ilâhir sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-a'yân Ahmed Çelebi b. Abdüllatif, Piyâle Bey b. Abdullah er-Râcil, Handan Ağa b. Abdullah, Hüdâverdi b. Abdullah, Muslihiddin el-Muhzır, Murad Reis b. Abdullah

206. [52a-1,Arapça] Hâkimin çocuklara el-Hâc Hüseyin Çelebi

b. Ali'yi vasî nasbı

Hâkim, fahrü'l-a'yân el-Hâc Hüseyin Çelebi b. Ali'yi, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata mahallâtından Bereketzâde mahallesinde sâkin iken Kâbe-i mükerrreme yolunda vefât eden reis-i sultânî Ahmed'in Mehmed ve Âişe nâm iki sagîrine babalarından kendilerine irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için bülûğ ve rüşd zamânlarına kadar ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı şehrî Rebî' ilâhir sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-eimme Sefer Efendi b. Ferhad, Hoca Memî b. Abdullah, Musli Çelebi b. Mehmed, Mustafa el-Muhzır

207. [52a-2] Defterdar Mustafa Efendi Evkafı'nın alacağıının muhallefâtından alındığı

Budur ki, kasaba-i Hazret-i Eyyûb'da vâki' merhûm Defterdâr-ı sâbık Mustafa Efendi evkâfî'na mütevellî olan Mehmed Çelebi b. Şaban mahfil-i kazâda Mustafa b. Abdullah mahzarında takrîr-i kelâm kılıp bundan [akdem] mezbûrun zevcesi Yasemin nâm müteveffât vakf-ı mezbûrdan üç bin üç yüz akçe alıp vefât etmeğin zimmetinde kaldı zevc-i mezbûrdan merkûmenin muhallefâtından talep ederim dedikde gıbbe's-suâl ba'de'l-inkâr akîbe'l-istişhâd Hüsâm Efendi b. Abdürrahim ve Ömer Halîfe b. Mustafa li ecli'ş-şehâde hâzırân olup mütevellî-i merkûm da'vâsına muvâfık şehâdet eyledikde gıbbe ca'li? şerâiti'l-kabûl meblağ-ı merkûmun edâsına tenbîh olundu ve kaydolundu.

Tahrîren fî evveli şehrî Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Hasan Efendi b. İshak el-Hatîb, Ahmed Çelebi b. Mustafa, Ali Çelebi b. Mustafa, Mehmed Çelebi b. Ahmed, Osman b. Hasan

208. [52a-3, Arapça] Yasemin Hatun bt. Abdullah'ın Eflak asıllı câriyesini vasiyet yoluyla âzat ettiği

Hüsâm Efendi b. Abdürrahman ve Ömer Halîfe b. Mustafa ve İbrahim Çelebi b. Mehmed ve Mehmed Çelebi b. Abdülganî nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde hâzırûn olup, Ebâ Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü'l-Bârî- mahallâtından ( ) mahallesinde vefât eden Yasemin Hâtun bt. Abdullah nâm hâtunun zevci ve vârisi olan ve husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid mahzarında, orta boylu, elâ gözlü, Eflakiyyetü'l-asl ve sağ ayağında sakatlık bulunan hâmiletü hâze'l-kitâb Kâmile bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme-i mezbûre hâl-i hayâtı ve kemâl-i aklında, le- hîne şahidlik yapılan ve yukarıda vasıfları zikr edilen câriye-i memlûkesini mev- timden kırk gün mukaddem hür ol diyerek mukayyed tedbîrle âzâd etmişdi. Mezbûre efendisi maraz-ı mevte yakalandı. Efendisi müddet-i mezbûreden fazla yaşadı ve sıhhat buldu. Cârîye-i merkûme sâir harâir-i mükellefât gibi hürre oldu. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mûcebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâili Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

209. [52b-1, Arapça] Hâkimin vasîye Hasan Çelebi'yi nâzır ataması

Hâkim, hâl-i hayâtında Galata hâricinde vâki' Yırtlaz Hasan mahallesinde sâkin iken bir seferde fevt olan Seyyid Şaban b. Seyyid Ali'den olma Seyyid Şükrullah ve Seyyid Mehmed ve Seyyid Mustafa ve şerîfe Hatice ve Âişe nâm evlâd-ı sığârına işlerini düzene sokmak için kıbel-i şer'den vasî nasb edilen anneleri Aynî Hâtun bt. Seyyid Şaban adlı vasiyeye hâmil-i hâze'l-kitâb Hasan Çelebi b. ()'yi nâzır olarak nasb etti. Vasî artık vesâyette alâkalı bir işe nâzır-ı mezbûrun ma'rifeti olmadan mübâşeret edemeyecektir. O da nezâret-i mezbûreyi kabûl etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evveli şehri Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi b. Uğurlu, Seyyid Ali b. Seyyid Bayezid, Seyyid Veli b. Seyyid İsmail, Seyyid Mehmed b. Musa

210. [52b-2, Arapça] Vasîlikten ayrılan vasî yerine Aynî Hatun bt. Seyyid Şaban'ın vasî atanması

Vasî Seyyid Mustafa b. Seyyid Ali kendi rızâsı ile vesâyetten ayrılınca hâkim Aynî Hâtun bt. es-Seyyid Şaban'ı bir seferde vefât eden Seyyid Şaban b. Seyyid Ali'nin Seyyid Ali, Seyyid Mustafa, Seyyid Mehmed, Seyyid Mahmud, Seyyid Şükrullah ve şerîfe Âişe ve Hatice adlı evlâd-ı sığârına merhûm babalarından irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâlleri için vasî nasb etti. O da vesâyette-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

211. [53a-1, Arapça] Mehmed Bey b. Ali Paşa'nın Çerkez asıllı câriyesini âzat ettiği

Hüseyin Bey b. Hasan ve Anber Ağa b. Abdullah nâm kimesneler, vilâyet-i Anadolu'da vâki' Trabzon kasabasında vefât eden merhûm-i mebrûr Ali Paşa'nın oğlu umdetü'l-emâcid Mehmed Bey kıbelinden vekâleti nehc-i şer'î üzre sâbit olan vekîl Hayrûnnisâ bt. Mustafa nâm hâtun mahzarında, esmer, açık kaşlı, iri kara gözlü, uzun boylu, Çerkeziyyetü'l-asl ve kaşının üstünde eser-i cerh bulunan hâfizatü hâze'l-kitâb Ceyhun bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mûmâ-ileyh, kendisine rıkkını i'tirâf eden ve lehine şâhidlik yapılan câriye-i memlûkesini -hasbeten lillâhi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihi'r-rahîm yevme yestezillü'l-mer'ü tahte zillî sadakâtihi ve Hz. Peygamberin "Kim müslüman bir köleyi âzâd ederse Allah ta'âlâ onun her uzvuna mukâbil âzâd edenin bir uzvunu cehennem ateşinden

kurtarır.” hâdisine ri‘âyeten âzâd etmişdi. Şehâdetleri ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş- şer‘ mu‘teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi. Cârîye-i mezbûre bu sûretle sâir harâir-i asliyyât-ı mükellefât gibi hürre oldu ve efendisi üzerine sâbit olan hakk-ı velâdan gayrı üzerinde kimesnenin hakkı kalmadı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi’l-yevmi’s-sâdis min şehri Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Zülfikâr b. Abdullah, Rıdvan b. Abdullah, Dervîş b. Abdullah ve gayruhüm

212. [53a-2, Arapça] Ahmed b. İvaz el-Halebî’nin Galata askerî kassâmlık vazifesine başlangıç tarihi

Bismillâhirrahmânirrahîm

Her türlü âfet ve belâdan korunmuş medîne-i Galata ve tevâbi‘-i ma‘rûfesindeki askerî kassâmlık hizmetime başlangıç günü: 1016 senesi Cumâdelûlâsının sekizinci günü olan mübârek Cumartesi inşâ‘allâhü ta‘âlâ ve tebâreke. Ben Allah’ın kullarının en za‘îfi Ahmed b. İvaz el-Halebî’yim. Ganî olan Allah onu ve ana babasını lutf ü keremiyle affetsin. Âmin.

Yevmü’l-ehad mine’ş-şehri’l-mübârek.

213. [53a-3, Arapça] Osman Bey b. Abdullah’ın Eflak asıllı kölesini âzat ettiği

Dâhil-i mahmiye-i Galata’da vâki‘ Câmî‘-i kebîr mahallesinde sâkin Osman Bey b. Abdullah, kendisine rıkkını i‘tirâf eden, elâ gözlü, açık kaşlı, uzuna yakın boy- lu, Eflakiyyü’l-asl ve başında eser-i cerh bulunan Keyvan b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten lillâhi ta‘âlâ âzâd ettiğini ikrâr etti.

Fî tâsi‘i Cumâdelûlâ sene 1016.

Şuhûdü’l-hâl: Hüseyin Bey b. Abdullah, Keyvan Bey [b.] Abdullah, Memi Ağa [b.] Abdullah, Haydar [b.] Abdullah, Murad [b.] Abdullah, Ahmed Çelebi ...?, Receb [b.] Abdullah, Mehmed [b.] Yusuf, Mustafa [b.] Mehmed

Yevmü’l-isneyn âşir mine’ş-şehri’l-mübârek

Yevmü’s-sülesâ 11 el-mübârek inşâallahü ta‘âlâ ve tebârek
Yevmü’l-erbi‘â 12 el-mübârek inşâallahü ta‘âlâ ve
tebârek Yevmü’l-hamîs 13 el-mübârek inşâallahü ta‘âlâ ve
tebârek Yevmü’l-cum‘a 14 el-mübârek inşâallahü ta‘âlâ
ve tebârek

Yevmü's-sebt 15 el-mübârek inşâallahü ta'âlâ ve tebârek

Yevmü'l-ehad 16 el-mübârek inşâallahü ta'âlâ ve tebârek

214. [53a-4] Abdi Reis b. Abdullah'ın evini kızı Âişe'ye bağışladığı

Mahmiye-i Galata hâricinde Tomtom mahallesi sâkinlerinden olup hacc-ı şerîfden gelir iken Akdeniz'de bundan akdem vefât eden merhûm Abdi Reis b. Abdullah'ın sulbiye kızı Âişe'nin husûsi-i âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti hasm-ı câhid mahzarında nehc-i şer'î üzere sâbit olan fahrü'r-râcilin Mahmud Bey b. Abdullah mahfil-i kazâda menzil-i âti'z-zikre vâzî'ü'l-yed olup yedinde idiği hasm-ı câhid mahzarında nehc-i şer'î üzere sâbite olan umdetü'l-etıbbâ ve'l-cerrâhın Mehmed Bey b. Abdullah mahzarında takrîr-i da'vâ edip merhûm-ı merkûm Abdi Reis hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde silk-i mülkünde mün-selik ve samt-ı zabtında münzabıt olup hudûdunun bir cânibi kaftancı Sefer Çelebi mülküne ve bir cânibi Mustafa Çavuş mülküne ve bir cânibi tarîk-i hâssa ve bir cânibi merhûm Mehmed Bey mülküne muntehî olup iki beyt-i süflîyi ve iki beyt-i ulvîyi ve bir kileri ve bir selâmlığı ve bir kenîfi ve su kuyusunu ve eşcâr-ı müsmireyi [53b] müştemil hadîkayı hâvî olan menzilini cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla kızı mezbûre Âişe'ye mukaddemâ sagîre iken hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve temlîk edip ve menzil-i mezbûru meclis-i hibede sagîre-i mezbûre için velâyeten kabz edip menzil-i mezbûr müvekkilem merkûme Âişe'nin mülk-i mevhûbesi olmuş iken bilâ-vech-i şer'î mezbûr Mehmed Bey vaz'-ı yed edip tasarruf eder menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed eylemesin talep ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Bey bi'l-muvâcehe cevâbında fi'l-hakîka menzil-i mezbûr merhûm-ı merkûmun mülkü olup vefât ettikde kızı müvekkile-i mezbûre Âişe'yi ve zevcesi Fâtıma nâm hâtunu terk etmekle menzil-i mezbûrun sümünü irs-i şer'le mezbûre Fâtıma Hâtuna intikâl edip ba'dehû mezbûre Fâtıma Hâtun'u terk etmekle menzil-i mezbûrun sümünü irs-i şer'le merkûme Fâtıma Hâtuna intikâl edip ba'dehû mezbûre Fâtıma Hâtun'u tezevvüc edip taht-ı nikâhında fevt olmağla hisse-i mu'ayyene-i meşrûhasından rub' hisse bana intikâl etmekle menzil-i mezbûra vaz'-ı yed ederim kazıyye? ma'lûmum değildir deyip hibe-i mezbûreyi bi'l-küllîye inkâr eyledikde vekîl-i mesfûr Mahmud Bey'den hibe-i merkûmeye beyyine talep olundukda udûl-i müslimîn ve ahrâr-ı muvahhidînden Kapudân Paşa Câmi'i müezzini olan Mehmed b. Sâlih ve câmi'-i mezbûr mahallesi sâkinlerinden olup câmi'-i merkûm müezzini olan Hüseyin b. Ali ve merhûm hazret-i Sinan Paşa mahallesi sâkinlerinden olan Hüseyin b. Ahmed nâm kimes-neler li ecli's-şehâde mahfil-i kazâyâ hâzırûn olup gıbbe'l-istişhâdi's-şer'î edâ-i şehâdet-i şer'îyye edip fi'l-vâki' merhûm-ı mezbûr Abdi Reis hâl-i sıhhatinde bi-zim huzûrumuzda menzil-i mezbûru sagîre kızı merkûme Âişe'ye hibe-i sahîha-i

şer'îyye ile hibe edip sagîre-i mezbûre tarafından velâyeten meclis-i hibede kendi- si ittihâb ve kabz ve bizi hibe ve menha ve kabz ve tesellüme işhâd eyledi menzil-i mezbûr cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla sagîre-i mesfûrenin mülk-i mevhubesi ol- muşdur bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diye edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a ol- dukdan sonra hibe-i mezbûrenin sıhhat ve sedâd üzre câriye ve fesâd ve halel- den âriye olmağın sıhhatine hükm olunup mezbûr Mehmed Bey'in kasr-ı yedine tenbîh olundu.

Cerâ zâlike fi'l-yevmi'l-hamîs 13 Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Efendi b. Abdülaziz el-İmâm, Gülâbi Reis b. Pîr Nefes, el-Hâc Kasım b. Abdullah, Receb b. Mustafa, Ömer b. Sefer, Mehmed Efendi b. Mehmed min zümre-i küttâb-ı dîvân, Mehmed Efendi b. Hızır el-İmâm, el-Hâc Mehmed b. Ahmed, Hacı Mehmed b. Sefer, Mustafa b. Ali, İskender b. Meh- med, Hüseyin b. Abdullah, Mehmed Reis b. Mustafa, eş-Şeyh Ramazan Efendi b. Mahmud, es-Seyyid Mahmud b. es-Seyyid Mustafa el-Müezzîn, Mehmed Çe- lebi b. Cafer Bey, Ali Efendi b. Uğurlu, el-Hâc Mustafa b. Mehmed er-Râcîl ve gayruhüm

[54a]

Yevmü's-

sülesâ

Yevmü'l-erbi'â

Yevmü'l-hamîs el-mübârek inşâ'allâhü tebâreke ve ta'âlâ

215. [54a-1, Arapça] Mustafa Paşa b. Abdullah'ın Efrenc asıllı kölesini sözleşmeli olarak âzat ettiği

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadri ve'l-ihirâm Musta- fa Paşa b. Abdullah kıbelinden âti'z-zikr mal karşılığında âzâd ikrârına vekâleti Şaban Reis b. Abdullah ve Mehmed Çelebi Şaban'ın şehâdetleri ile nehc-i şer'î üzre sâbit olan vekîl el-Hâc Murad Bey b. Abdullah meclis-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfte müvekkil-i müşârün-ileyhin, kendisine rıkkını i'tirâf eden, orta boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, Efrenciyyü'l-asl ve sol el bileğinde eser-i cerh bulunan hâfız-ı hâze'l-kitâb Mesine v. Mayno nâm abd-i memlûkünü râyicü'l-vakt altı bin otuz akçe-i Osmânî alıp âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn-i mükellefîn gibi hür oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi evâsıtı Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Şaban Çelebi b. Abdullah, Yusuf Ağa b. Abdullah, Memi Bey b. Ab- dullah, Murad Ağa b. Abdullah, el-Hâc Abdüsselâm b. Mehmed, el-Hâc Receb

b. Abdullah, Haydar b. Abdullah, Receb b. Abdullah, İbrahim b. Abdullah ve gayruhüm

Yevmü'l-cum'a el-mübârek inşâallahü sübhânehu ve ta'âlâ

216.[^{54a-2}] **Fâtıma Hatun bt. Hasan'ın mirasçısının miras hissesini aldığı Mahmiye-i Galata hâricinde Tomtom mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûme Fâtıma Hâtun bt. Hasan'ın verâseti zevci fahrü'l-etubbâi'l-hâs Mehmed Bey b. Abdullah ve anası Hasnâ bt. Abdullah ve sadriyye kebîre kızı Âişe bt. Abdi Reis, sadrî sagîr oğlu Ahmed b. Mehmed Bey el-mezbûra münhasıra oldukdan sonra mezbûr Mehmed Bey mahfil-i kazâda mezbûre Âişe'nin husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olup vekâleti hasm-ı câhid mahzarında nehc-i şer'î üzere sâbit olan fahrü'r-râcilîn Mahmud Bey b. Abdullah mahzarında kendi tarafından asâleten ve sagîr-i mezbûr tarafından vesâyeten bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip zev- cem müteveffât mezbûre Fâtıma'nın zevci sâbıkı mezbûr Abdi Reis'e intimâ ile tahdîd ve tavsîfden müstağnî mahalle-i mezbûrede vâkî olan menzil mukaddemâ merhûm-ı mezbûr Abdi Reis'den zevcem mezbûre Fâtıma'ya ve sâir veresesine intikâl etmek mülâhazasıyla hâlâ mezbûre Fâtıma'nın hissesini muhallefât defteri- ne idhâl etmiş idik el-hâletü hâzihî zikr olunan menzili mezbûr Abdi Reis Kâbe'ye müteveccih olmağla hâl-i sıhhatinde kızı mezbûre Âişe'ye temlik ettiği nehc-i şer'î üzere sâbit olup zevcem mezbûre Fâtıma'nın muhallefâtından olmadığı mü- te'ayyin olmağla taksîm-i evvel fesh, defter-i sâbık ilgâ olunup mezbûre Fâtıma'nın muhallefâtı cem'an elli bir bin yedi yüz altmış akçe olup on iki bin yedi yüz yetmiş akçesi vasiyyeti üzere techîz ve tekfîn ve sâir mesârifine harc olunup ve bana on yedi bin akçe deyni olmağla zikr olunan on yedi bin akçeyi ben dahi alıp kabz edip ve Ahmed nâm kapıcıya deyni olan yalnız iki bin üç yüz akçe teslim olunup mecmû' isrâfât otuz iki bin yetmiş akçe ve bakiyye-i muhallefât on dokuz bin altı yüz doksan akçe olup meblağ-ı bâkî beyne'l-verese el-mezbûre taksîm olundukda bana dört bin dokuz yüz yirmi iki akçe ve oğlu sagîr-i mezbûr [54b] Ahmed'e yedi bin yedi yüz elli sekiz akçe âid olup mecmû'u on iki bin beş yüz seksen akçe olup ve mezbûre Âişe'ye üç bin sekiz yüz yirmi dokuz akçe ve vâlidesi mezbûre Hasnâ'ya üç bin iki yüz seksen bir akçe âid olup bana oğlum sagîr-i mezbûrdan intikâl eden on iki bin beş yüz seksen akçeyi asâleten ve vesâyeten vekîl-i mezbûr Mahmud Bey yedinden mezbûre Fâtıma Hâtun'un bi't-tamâm ve'l-kemâl alıp kabz eyledim mezbûre Âişe'nin zimmetini zikr olunan menzile ve vâlidesi merhûme-ı mezbûre zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr on yedi bin akçeyi ve sâir muhallefâtından olan hisse-i şer'îyyeye müte'allik de'âvî ve husûmâtdan ibrâ-i âm ile ibrâ ve iskât-ı tām ile iskât eyledim ba'de'l-yevm benden asâleten veya vekîlimden vekâleten husûs-ı mezbûra müte'allik da'vâ ve husûmât sâdira olursa lede'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû' olmaya mukırr-ı mezbûr Mehmed Bey'in vech-i meşrûh üzere sudûr eden kelâmını**

vekil-i mezbûr Mahmud Bey vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik eyledikde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehri Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mustafa Efendi b. Abdülaziz el-Îmâm, Gülâbi Reis b. Pîr Nefes, el-Hâc Kasım b. Abdullah, Receb b. Mustafa, Ömer b. Sefer, Mehmed Efendi b. Hızır el-Îmâm, Mehmed Efendi b. Mehmed min zümre-i küttâb-ı Dîvân, el-Hâc Mehmed b. Ahmed, el-Hâc Mehmed b. Süleyman, Mustafa b. Ali, İskender b. Mehmed, Hüseyin b. Abdullah, Memi Reis b. Mustafa, es-Seyyid Mahmud b. es-Seyyid Mustafa el-Müezzîn, eş-Şeyh Ramazan Efendi b. Mahmud, Mehmed Çelebi b. Cafer Bey, Ali Efendi b. Uğurlu, el-Hâc Mustafa b. Mehmeder-Râcil ve gayruhüm

217. [54b-1] Manol v. Andon nam Efrencî'nin Mekri asıllı cârîyesini âzat etmesi

Mahmiye-i Galata dâhilinde Dört Yol ağzı nâm mevzi'in kurbunda sâkin Manol v. Andon nâm Efrencî mahfil-i kazâda bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip işbu hâmil-i hâze'l-kitâb açık kaşlı sarı elâ gözlü orta boylu ak benizli Mekkiliyyü'l-asl başında alâmet-i kar' ve sol kaşı üstünde eser-i cerâhati olan Katrina v. Hahodî nâm cârîyesini malımdan i'tâk ve mülkiyyetinden itlâk edip müzâyaka-i rikkiyyetinden ihrâc ve kazâ-yı hürriyetine idhâl ve îlac eyledim min ba'd mevlâ üzerine sâbit olan hakk-ı velâdan gayrı hakkım kalmadı sair harâir-i mükellefât gibi hürre oldu dedikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre sudûr eden ikrârını merkûme Katrina vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik eyledikde mâ vaka'a gibbe't-talep ketb olundu.

Cerâ fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ısrîn min Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Bey b. Abdüllatif, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed, fâhrü'l-eşbâh Memi Bey b. Abdullah, Mehmed Halife b. Hüsrev el-Îmâm, Kâtibü'l-hurûf Mehmed b. Mustafa, Murad Ağa b. Abdullah ve gayruhüm

[55a]

Yevmü'l-isneyn 24

Yevmü's-sülesâ 25

Yevmü'l-erbi'â 26

Yevmü'l-hamîs 27

Yevmü'l-cum'a 28

Yevmü's-sebt 29

218. [55a-1, Arapça] Ahmed Ağa b. el-Hâc Mehmed'in Rus asıllı kölesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Cihangir mahallesinde sâkin olan, müteferrika tâifesinden fahrü'l-emâsil Ahmed Ağa b. el-Hâc Mehmed meclis-i şer'-i şerîfde, kendisine rıkkını i'tirâf eden, Rûsiyyü'l-asl, orta boylu, mavi gözlü, sarışın, açık kaşlı ve sağ kaşında eser-i cerh bulunan hâfız-ı hâze'l-kitâb Müstedâm b. Abdul-lah nâm abd-i memlûkünü hasbeten lillâhi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihi'l-kerîm ve Hz. Peygamberin "Kim müslüman bir köleyi âzâd ederse Allah ta'âlâ onun her uzvuna mukâbil âzâd edenin bir uzvunu cehennem ateşinden kurtarır." hâdisine ri'âyeten âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî selhi Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

219. [55a-2] Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer'in Cihangir'deki evini oğluna bağışladığı

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Cihangir mahallesinde sâkin Dergâh-ı âlî müteferrikalarından Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer mahfil-i kazâda işbu sâhibü'l-kitâb sadrî oğlu Ömer Çelebi mahzarında takrîr-i kelâm edip mahalle-i mezbûrede vâki' hudûdunun Kible tarafı tarîk-i âm ve şark tarafı İbrahim Çelebi b. el-Hâc Sinan mülkü ve garb tarafı yine tarîk-i âm ve şimâl tarafı Seydi Bey mülkü ile mahdûd olup fevkânî ve tahtânî on bir bâb oda ve iki matbah ve iki bi'r ve bir hamam ve üç sofa ve kiler ve ıstabl ve bahçeyi müştemil mülk evimi cümle tevâbi' ve levâhıkı ile târih-i kitâbdan beş yıl mukaddem zeyl-i kitâbda mastûrû'l-esâmî olan kimesneler mahzarında oğlum mezbûr sünnet olduğu zamânda Resûl-i ekrem hürmetine zikr olunan hudûd ile mahdûd evlerimi min ba'd oğlum Ömer Çelebi'ye temlik ve teslim edip ol dahi kabûl ve kabz ve tesellüm edip müstakîl zabt ve tasarruf etti. Zikr olunan evler oğlum merkûm Ömer'in mülk-i mevhûbesidir benim kat'â alâkam yoktur diye bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve i'tirâf eyledikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre olan ikrârını mukar-run lehü'l-merkûm Ömer Çelebi bi'l-muvâcehe tasdîk ve bi's-şifâhe tahkîk ettikde tarafeynin ikrâr ve tasdikleri gibbe't-talep ber sebab-i temessük ketb olunup yedi-ne def' olundu.

Tahrîren fî 23 Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

220. [55a-3] Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer'in İznikmid'deki çiftliğini ve müştemilâtını oğluna bağışladığı

Mahrûse-i Galata hâricinde vâki' Cihangir mahallesinde sâkin Dergâh-ı âlî müteferrikalarından Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer mahfil-i kazâda işbu hâmilü'l-kitâb

sadrî oğlu Ömer Çelebi mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bir-i merâm edip bundan akdem İznikmid kazâsında seksen bin akçeye şîrâ-yı şer'î ile iştirâ eylediği inde'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd olan mülk çiftliği içinde sâkin olan İskender ve Ramazan ve Rıdvan ve Cafer ve Balaban nâm gilmân ve Yasemin ve Hasnâ ve Kamer nâm câriyelerle elli dört re's kara sığır ve altı re's kısrak [55b] ve üç çatma ambar ve üç bâb oda ve ıstabl ve samanlık ve kırk aded kuzu ve cümle içinde olan tevâbi' ve levâhıkı ile mezbûr oğluma târih-i kitâbdan bir yıl mukaddem hibe ve temlik edip ol dahi kabûl ve kabz ve tesellüm edip elân zabtıdadır benim kat'â alâkam yoktur zikir olunan çiftlik mezbûr oğlumun mülk-i mevhubesidir diye ikrâr eyledikde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzre olan ikrârını mukarrun lehü'l-merkûm Ömer Çelebi bi'l-muvâcehe tasdik ve bi's-şifâhe tahkik eyledikde mâ hüve'l-vâki' ber sebep-i temessük ketb ve yed-i tâlibe def' olundu.

Tahrîren fî evâhiri Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-emsâl Hoca Maksud b. Hoca Ramazan, İhsan Bey b. Abdullah Kâtib-i dergâh-ı âlî, fahrü'l-emâsil Hoca İbrahim b. el-Hâc Sinan, Şaban Bey b. Mustafa er-Reis, Keyvan Bey b. Abdullah, el-Hâc Mikâil b. Mahmud, Mehmed Çelebi b. Ahmed Çelebi, Yusuf Bey b. Mahmud es-Sarrâc, Muslihiddin b. Mehmed ve gayruhüm

Yevmü'l-ehad Yevmü'l-isneyn Yevmü's-sülesâ Yevmü'l-erbi'â

Yevmü'l-hamîs el-mübârek inşâallahü ta'âlâ

221. [55b-1, Arapça] Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer'in Macar asıllı kölesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' merhûm Cihangir mahallesinde sâkin, müteferrika tâifesinden fahrü'l-erkân Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer, meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîf el-masûn ani't-tağyîr ve't-tahrîfde, kendisine rıkkı-nı i'tirâf eden, Macariyyü'l-asl, uzun boylu, beyaz tenli, elâ gözlü, açık kaşlı, sol elinden hançerle yaralanmış hâfız-ı hâze'l-kitâb Rıdvan b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten lillâhi'l-azîm âzâd ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti.

Cerâ fî 20 Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

222. [55b-2, Arapça] Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer'in Hırvat asıllı kölesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' merhûm Cihangir mahallesinde sâkin, müteferrika tâifesinden fahrü'l-erkân Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer, kendisine rıkkını i'tirâf eden, Hırvadiyyü'l-asl, uzun boylu, açık kaşlı, mavi gözlü, beyaz tenli ve alnında eser-i cerh bulunan hâfız-ı hâze'l-kitâb Hüseyin b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten lillâhi'l-azîm âzâd ettiğini ikrâr etti.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî 20 Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

223. [55b-3, Arapça] Ahmed Ağa b. Ömer'in Rus asıllı kölesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' merhûm Cihangir mahallesinde sâkin, müteferrika tâifesinden fahrü'l-erkân Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer, kendisine rıkkını i'tirâf eden, orta boylu, mavi gözlü, açık kaşlı, Rûsiyyü'l-asl ve sağ kulağında eser-i cerh bulunan hâfız-ı hâze'l-kitâb Mustafa b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten lillâhi'l-aliyyi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihi'l-kerîm âzâd ettiğini ikrâr etti.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî 20 Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-a'yân İhsan Bey b. Abdülmennân, Hoca Maksud b. Hoca Ramazan, Keyvan Bey b. Abdullah, Yusuf Bey b. Mahmud, Şaban Çelebi b. Mustafa ve gayruhüm

224. [56a-1, Arapça] Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer'in Macar asıllı kölesini âzat ettiği

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' merhûm Cihangir mahallesinde sâkin, müteferrika tâifesinden fahrü'l-emâcid ve'l-ekârim Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer, kendisine rıkkını i'tirâf eden, Macariyyü'l-asl, uzun boylu, beyaz tenli, açık kaşlı, elâ gözlü ve kaşında eser-i cerh bulunan hâmil-i hâze'l-kitâb Pervâne b. Abdullah nâm abd-i memlûkünü hasbeten lillâhi'l-aliyyi'l-azîm ve talepen li merzâti rabbihi'l-kerîm ve Hz. Peygamberin "Kim müslüman bir köleyi âzâd ederse Allah ta'âlâ onun her uzvuna mukâbil âzâd edenin bir uzvunu cehennem ateşinden kurtarır." hâdisine ri'âyeten âzâd ettiğini ikrâr etti. Abd-i mezbûr bu sûretle sâir ahrâr-ı asliyyîn gibi hür oldu ve efendilerin âzâdli köleler üzerinde şer'an sâhib oldukları velâ hakkından gayrı üzerinde kimesnenin bir hakkı kalmadı.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî 20 Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

225. [56a-2] Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer'in, oğlu Ömer'i vasiyetini tenfize ve Rabia adlı kızına vasiyy-i muhtâr nasbettiği

Budur ki, kazâ-yı Galata müzâfâtından Tophane mahallâtından Cihangir merhûm mahallesinde sâkin olup Dergâh-ı âlî -dâme mahfûfen bi'l-me'âlî- müteferrika-larından olan fahrü'l-emâcid Ahmed Ağa b. el-Hâc Ömer meclis-i şer'-i şerîfde sulbî kebîr oğlu Ömer Çelebi mahzarında takrîr-i kelâm edip dünyâ bî-sebât olup bekâ olmadığı ulü'l-elbâba ayân olmağla oğlum mezbûr Ömer Çelebi'yi vasiyy-i muhtâr ve kendi makâm ve menâbıma nâib ve kâim ihtiyâr edip sagîre kızım Râbia'nın tesviye-i umûruna ve vücûh-i hayrâta ta'yîn eylediğim meblağın ta'yîn ettiğim üzre mesârifine bezl ve sırfet-i tasarrufâtına râzı oldum deyip mezbûr Ömer Çelebi dahi bi'l-muvâcehe emr-i vesâyeti kabûl ve edâ-i hıdemâtına ta'ahhüd etmeğin mâ vaka' a zabt ve sûreti yedlerine def' olundu.

Tahrîren fi 20 Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

Yevmü'l-Cum'a 5

Yevmü's-sebt 6 el-mübârek inşâallahü ta'âlâ

Yevmü'l-ehad 7

Yevmü'l-isneyn 8 el-mübârek inşâallahü ta'âlâ ve tekaddes

226. [56a-3, Arapça] Ahmed Çavuş b. Ömer'in sağlığında kızı Rabia'ya Mahmud Efendi b. Sinan'ı vasiyy-i muhtâr nasbettiği

Cündî Keyvan Bey b. Abdullah ve sarrâc-ı sultânî el-Hâc Mustafa b. Abdullah ve Hüseyin Bey b. Şehîd Bey ve Siyâmi Reis b. Mehmed ve Şaban b. Mustafa ve Hoca Maksud b. Ramazan ve Yusuf b. Abdullah ve sarrâc-ı sultânî İbrahim Çelebi b. el-Hâc Sinan ve İhsan Bey b. Abdullah ve Yusuf Çelebi b. Mahmud nâm kimesneler meclis-i şer'de hâzırûn olup, mahmiye-i Galata hâricinde vâki' Cihangir mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûm Ahmed Çavuş b. Ömer'in husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden oğlu Ömer Çelebi nâm hasm-ı câhid mahzarında, bâ'is-i tahrîr-i hâze'l-kitâb kıdvetü'l-müderresîn Mahmud Efendi b. Sinan'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûm-ı mûmâ-ileyh, hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde, lehine şahidlik yapılan da'vâcı Mahmud Efendi'yi, Râbia nâm sulbiye kızının hıfz-ı ahvâli ve kendisinden irs-i şer'le intikâl edecek malların zabtı için vasî seçdi. O da emr-i vesâyeti kabûl ve edâ-i hıdemâtını üzerine aldı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın hâkim şehâdetleri mücebince hükm etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

227. [56b-1, Arapça] Ahmed Çavuş b. Ömer'in hayır ve hasenata harcanmak üzere vasiyette bulunduğu

Merhûm Ahmed Çavuş b. Ömer, maraz-ı mevte yakalanıp başını yastığa koyduğunda dünyâ hayâtının bâkî olmadığını idrâk ve hâl ve gidişâtını te'emmül edip bir kısım malının hayır ve hasenâta harcanmasını istedi ve malından râyicü'l- vakt üç yüz yetmiş altı bin akçe-i Osmânîyi bu gayeyle vasiyyet etti. Meblağ-ı mezbûrdan altmış bin akçeyi techîz ve tekfini ile vefât günü, vefâtının kırkinci günü ve sene-i devriyyesinde olmak üzere fukarâ-yı müslimîne yemek verilmesi için ayırdı. Meblağ-ı mezkûrdan ilâveten yüz yirmi bin akçeyi sulbiye kızı Râbia'ya ta'yîn etti. Hac vazîfesini yerine getirmeye gücü yeten üç kişinin her birine de üç sene haccetmeleri karşılığında on sekiz bin akçe ta'yîn etti. Cihangir câmi'inin avârızına yirmi bin akçe ta'yîn etti. Hepsisi de Tophane'de vâkî olan Rıdvan Çavuş mescidinin, Ekmekçi başı mescidinin, Fîruz Ağa mescidinin, İlyas Çelebi mescidinin, Süheyl Bey mescidinin, Sakabaşı mescidinin ve Selime Hâtun mescidinin her birinin avârızına on bin akçe ta'yîn etti. Müstedâm, Rıdvan, Hüseyin, Pervâne ve Mustafa nâm âzâdlı köleleri ile ve Peymâne ve Mâhinu[r] nâm âzâdlı câriyelerinin her birine altı bin akçe ta'yîn etti. Vasiyyeti mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâhiri Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Çelebi b. Sinan es-Sarrâcü's-sultânî, Keyvan Bey b. Abdullah el-Cündî, İhsan Bey b. Abdullah, Hoca Mikâil b. el-Hâc Mahmud, Hüseyin Çelebi b. Süheyl Bey, Şaban b. Mustafa er-Reisü's-sultânî, Ali Halîfe el-İmâm bi Câmi'i Cihangir, Sefer b. Hızır, Ali b. Sinan, Pîrî Çavuş b. Gazanfer, Molla Yusuf et-Tâcir, Mehmed b. Pîr ...?, el-Hâc Sinan b. Abdullah ve gayruhüm

Yevmü's-sülesâ 9

228. [56b-2]el-Hâc Rıdvan b. Abdullah'ın gemideki hissesinin sabit olduğu

Budur ki, hâric-i mahmiye-i Galata'da Hoca Ali mahallesi sâkinlerinden el-Hâc Rıdvan b. Abdullah mahfil-i kazâda Mekke-i mükerrime'de müteveffâ Ahmed Reis b. Yakub'un eytâmına vasiyy-i muhtâr olan li ebeveyn birâderi el-Hâc İbrahim b. Yakub muvâcehesinde takrîr-i da'vâ kılıp bundan akdem müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Reis zimmetinde karz-ı hasenden altı yüz elli filori ki nısfî üç yüz yirmi beş filori olup hakkım olup hacc-ı şerîfe gitmezden mukaddem hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde yeni gemi demekle ma'rûf otuz sekiz zirâ' mülk sefinesi sekiz sehim olup sihâm-ı merkûmeden bir sehimini altı yüz elli filoriye bana bey' ve semenin zimmetinde olan meblağ-ı merkûm ile takâs edip ben dahi

kabûl ve kabz edip bu ana gelince minvâl-i meşrûh üzre mutasarrıf iken mezbûr Ahmed Reis vefât etmekle vasiyy-i mezbûr sefine-i merkûmeye vaz'-ı yed eder suâl olunup [57a] men' olunmasın talep ederim dedikde gıbbe's-suâl ba'de'l-inkâr gıbbe'l-istişhâd fahrü'l-a'yân el-Hâc Hüseyin Çelebi b. Ali ve Mustafa Reis b. İsa nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde hâzırân olup müdde'î-yi merkûmun da'vâ- yı muharreresine muvâfık şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra müdde'î-yi mezbûr hisse-i mezkûreyi bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb mülkünden ihrâc etmediğine yemîn-i billâh eyledikten sonra hisse-i merkûme müdde'î-yi merkûmun mülkü idiği- ne hükm olunup mâ vaka'a ber sebîl-i temessük ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu.

Tahrîren fî evâhiri Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-emâsil Mehmed Çelebi b. Hüseyin, fahrü'l-kuzât Osman Efendi b. İmrân, Mustafa b. Hüseyin, Mustafa b. Yusuf, Mahmud b. İsa, Mehmed b. Hasan, Ali b. Mehmed ve gayruhüm

Yevmü'l-erbi'â 10

Yevmü'l-hamîs el-mübârek inşâallahü ta'âlâ 11

229. [57a-1, Arapça] Kenan Bey b. Abdullah'ın, miras payını almaya Mehmed b. Murad'a vekâletvermesi

Mahmiye-i Galata hâricinde vâki' merhûm Cihangir câmi' i mahallesinde sâkin Kenan Bey b. Abdullah, Galata hâricinde vâki' Yazıcı mahallesinde sâkin Mehmed b. Murad'ı merhûme zevcesi Râziye bt. Abdullah'ın muhallefâtından kendisine düşen hissesini almaya vekîl ettiğini ikrâr etti. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl etti.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud Çavuş [b.] Ahmed, Yahya Efendi b. Abdullah, Kaytas Bey [b.] Abdullah, Ahmed Bey [b.] Abdüllatif, Osman b. Ömer

Yevmü'l-Cum'a

Yevmü's-sebt 13 el-mübârek inşâallahü ta'âlâ

230. [57a-2, Arapça] Hâkimin, müteveffa Mustafa Reis b. Abdullah'ın Mehmed, Ali, İbrahim, Âişe ve Fâtıma adlı çocuklarına nafaka takdir etmesi

Hâkim, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata müzâfâtından İstinye nâhiyesinde vâki' Makber burnu diye bilinen yerde sâkin iken Kozlu kalesi muhâsarasında vefât eden merhûm Mustafa Reis b. Abdullah'ın Mehmed, Ali, İbrahim, Âişe ve

Fâtıma nâm evlâd-ı sığārının nafakası, kisvesi, ve zarûrî ihtiyâcları için, himâyesi ve terbiyesi altında buldukları Sâliha Hâtun bt. Siyâmi Reis nâm annelerinin talebiyle, müteveffâ-yı mezbûrdan irs-i şer‘le kendilerine intikâl eden mallardan karşılanmak üzere zeyilde mezkûr târihten i‘tibâren râyicü’l-vakt yevmî yirmi akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca merhûmun vasiyyeti gereği Musli Çelebi b. Mehmed’e meblağ-ı mezbûru sığâr-ı merkûmînin ihtiyâclarına harcama izni verdi ve ayrıca vakt-i hâcetde istidâne edip vakt-i zaferde rücû‘ etmesine izin verdi.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî yevmi’l-Cum‘a 12 Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: Ali Bey b. İbrahim er-Râcil, Mustafa Çelebi b. Rüstem, Osman Bey b. Abdullah er-Râcil, Ahmed Bey b. Yusuf, Mehmed Reis b. Abdullah, Osman Bey b. Abdullah el-bevvâbü’s-sultânî ve gayruhüm

Yevmü’l-ehad 14 el-mübârek inşâallahü ta‘âlâ

231. [57a-3, Arapça] Ahmed Çavuş b. Ömer’in hayır ve hasenat için vasiyette bulunduğu

Hamdele ve salvele. Ammâ ba‘d, hâl-i hayâtında mahmiye-i Galata hâricinde vâki‘ Cihangir câmi‘i mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden merhûm-i mebrûr Ahmed Çavuş b. Ömer, maraz-ı mevte yakalanıp başını yastığa koyduğun- da dünyânın fânî olup bâkî olmadığını, insanın yediklerinin aslında onu tükettiğini, giydiklerinin aslında onu eskittiğini, tasadduk ettiklerinin ise onu kalıcı yaptığını idrâk ve hâl ve gidişâtını teemmül edip mallarının bir kısmını hayır ve hasenâta harcamayı istedi. Bunun üzerine sülûs-i mâlından ve hâlis-i menâlından râyicü’l-vakt on bin akçe-i Osmânînin ayrılıp mahmiye-i Galata hâricinde vâki‘ Tophane diye ma‘rûf mevzi‘deki Sakabaşı mescidi mahallesi avârızı için kurulmuş vakfın mütevellîsi İbrahim b. Abdullah nâm kimesneye hâkim-i vaktin de yardımıyla, as- lını muhâfaza edip, rehn-i kavî ve kefil-i melî ile vech-i mu‘tâd üzere ona on bir ribh ile istirbâh edilip gelir elde etmek ve bunun rub‘unu mahalle-i mezbûre avârızına ödemek üzere verilmesini vasiyyet etti. Mücebince de hükm edildi.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fî evâhiri Cumâdelûlâ sene sitte aşere ba‘de’l-elf.

Yevmü’l-isneyn 15 el-mübârek inşâallahü ta‘âlâ

232. [57b-1] Müteveffa İlyas b. Ali’ye ait evin mirasçıları arasında taksimi

Galata müzâfâtından Kasımpaşa’da Hacı Ferhad mahallesinde bundan akdem vefât eden İlyas b. Ali’nin verâseti kebîr oğlu Mehmed ve kebîre kızı Nisâ ve

refikası Canfedâ'ya münhasır olup ve ancak mahalle-i mezbûrede bir Merarat ve Süleyman Reis ve Şaban Reis ve Hallâc mülkleri ile mahdûd mülk menzilin terk edip ve zevcesi mezbûre Canfedâ'ya bin akçe mehr ve Hacı Behrâm nâm dayısının bin akçe ve avârız-ı mahalle-i mezbûre iki bin akçe cem'an dört bin akçe deyni terk edip deyn-i mezbûr beyne'l-verese taksîm olundukda mezbûre Canfedâ'ya beş yüz akçe ve mezbûr Mehmed'e iki bin üç yüz otuz dört akçe ve mezbûre Nisâ'ya bin yüz altmış yedi akçe deyn edâsı lâzım gelip ve menzil-i mezbûr mâ beyne- rinde taksîm olunmak murâd ettiklerinde talepleri ile Dergâh-ı âlî çavuşlarından Mustafa Çavuş b. Abdullah mübâşereti ile mi'mârân-ı hâssadan el-Hâc Mustafa b. Abdullah ve Hasan b. el-Hâc Cafer ile ve zeyl-i kitâbda isimleri mastûr olan müslimîn ile menzil-i mezbûrun üzerine varılıp bennâ zirâ'ı ile ölçülüp cem'an arz-ı hâliye tûlen otuz dört zirâ' ve arzen on iki zirâ' ve on sekiz üsbü' olup hesâb-ı satrancı üzerine darb ve cem' olundukda cem'an dokuz yüz elli dört zirâ' olup ve arz-ı mebnîye ölçüldükde tûlen on iki zirâ' ve arzen on bir zirâ' olup darben ve cem'an yüz yirmi dört zirâ' olup mes'ele yirmi dörtten olmağla sümün-i zevce arz-ı hâliyeden yüz on dört zirâ' ve arz-ı mebnîyeden on beş zirâ' olup bâ kabûl li'z-zekeri mislü hazzi'l-ünseyeyn mücebi ile mezbûr Mehmed Bey hissesi arz-ı hâliyeden beş yüz elli altı zirâ' arz-ı mebnîyeden yetmiş iki zirâ' olup ve mezbûre Nisâ'nın hissesi arz-ı hâliyeden iki yüz yetmiş sekiz zirâ' ve arz-ı mebnîyeden otuz altı zirâ' olup kapı zarûreti için Süleyman Reis menzili tarafından arz-ı hâliyeden iki yüz yetmiş iki zirâ' arz-ı mebnîyeden otuz altı zirâ' mezbûre Nisâ'nın hissesine ta'yîn ve hudûduna işâret-i alâmet vaz' olunup müzekkir-i mâ cerâ olmak için tahrîr olunup yedine vaz' olundu.

Tahrîren fi evâhiri Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Behrâm b. Abdullah, Hacı Hüseyin b. Abdullah, Rıdvan Bey b. Hasan, Ahmed b. Mustafa, İbrahim b. İsa, Şaban b. Abdullah, Süleyman ve gayruhüm

233. [57b-2, Arapça] Raziye Hatun bt. Abdullah'tan intikal eden evin borç ve nafaka gereğince açık artırmayla satıldığı

Mahmiye-i Galata tevâbi'inden Beşiktaş kurbundaki merhûm Sinan Paşa câmi'i mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûme Râziye Hâtun bt. Abdullah nâm annesinden kendisine intikâl eden hissesinin zabtı için Fâtıma bt. Mustafa Bey nâm sagîreye kıbel-i şer' den mansûb vasî olan Mustafa b. Mehmed meclis-i şer'-i şerîfde, merhûmeden intikâl eden ve mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan râcil el-Hâc Mahmud b. Abdullah mülkü ve üç taraftan da müşterî-i mezbûr mülkü ile mahdûd menzili, cemî' tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i menâfi' ve merâfıkı ile râyicü'l-vakt yirmi bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûzla merhûme-i mezbûrenin zevc-i metrûkü ve sagîre-i merkümenin babası olan hâmil-i hâze'l-kitâbsarrâc-ı sultânî Mustafa Bey b.

Hızır'a teslim tesellümü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh ile bey' ettiğini ikrâr ve i'tirâfetti. O da kendi malıyla ve kendisi için menzili ondan iştirâ etti. Müşterî-i müşârün-ileyh tarafından da beyânı tasdîk edildi. İşbu mübâya'a, şer'an sübût bulmuş zaruret-i deyn ve nafaka icâbınca menzilin müzâyedeye arzından ve meblağ-ı mezbûr ile müşterî-i mezbûr üzerinde karâr kılmasından sonra vâki' oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâsıtı Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim Beşe b. Abdullah er-Râcil, Mehmed Bey b. Mahmud el-bevvâbü's-sultânî, Mehmed b. Ali el-Cündî, Rıdvan Bey b. Abdullah el-Cündî, Hoca İbrahim Ağa b. Abdullah, Ömer Efendi b. Osman, Hasan Bey b. Abdullah el-Cündî, Mahmud Bey b. Abdullah er-Râcil, Mustafa Bey b. ( ) el-Cündî, Yusuf Bey b. Abdullah el-Cündî, Abdullah Efendi b. ( ) el-İmâm, Murad Ağa b. Abdullah, Memişah el-Müezzin ve gayruhüm

234. [58a-1] Bahçenin Mustafa Bey'in mülkiyetinde olduğu

Kazâ-yı Galata müzâfâtından Beşiktaş'da merhûm Sinan Paşa câmi'i mahallesin- de vefât eden merhûme Râziye bt. Abdullah'ın sagîre kızı Fâtıma bt. Mustafa'nın vasiyy-i şer'îsi Mustafa b. Mehmed meclis-i şerîfde sagîre-i mezbûrenin vâlidî ve müteveffât-ı merkûmenin zevc-i metrûkü olup hadîka-i âti'l-beyâna vaz'-ı yedi ale's-şer' sâbit olan hâfız-ı hâze'l-kitâb eş-şer'î Mustafa Bey b. Hızır es-Sarrâcü's-sultânî mahzarında takrîr-i da'vâ edip müteveffât-ı mezbûrenin mahalle-i mezbûrede vâki' ve mezbûreye intimâ ile tahdîd ve tavsîfden müstağnî olup bir tarafı Hacı Mahmud mülkü ve üç taraftan müdde'â aleyh-i mezbûr mülküne muttasıl olup eşcârı ve bi'r-i mâyı ve bir bağ evini müstemil ...? yer müteveffât-ı mezbûrenin mülkü olup zikr olunan iki vâris beyninde müşterek iken hâliyâ mezbûr Mustafa Bey tamâmına vaz'-ı yed edip bi hasebi'l-vesâye hisse-i sagîrede beni tasarrufdan men' eder suâl olunmak maksûdumdur dedikte gibbe's-suâl mezbûr Mustafa Bey müdde'î-yi mezbûrun takrîrini tasdîk ve kelâmını tahkîk edip lâkin mezbûr Râziye hâl-i sıhhatinde zikr olunan arzı bana şart ve şart-ı hibe edip ben dahi kabûl ve kabz ettikten sonra Fâtıma bt. Abdullah nâm câriye-i Habşiyeyi arz-ı mezbûra ivaz verip ba'de'l-kabz ve'l-kabûl mezbûre Râziye altmış iki filoriye câriye-i mezbûreyi bey' ve semenini kabz eyledim fe-li-hâzâ arz-ı mezbûre benim mülkümdür diye cevâb verip ba'de'l-inkâr ve'l-istişhâd udûl-i müslimînden ahâlî-i mahalle-i mezbûreden Mehmed Bey b. Mahmud el-bevvâbü's-sultânî ve Mehmed b. Ali el-Cündî ve Rıdvan b. Abdullah el-Cündî li ecli's-şehâde hâzırân olup gibbe'l-istişhâd mezbûr Mustafa Bey'in takrîrine muvâfık alâ vech-i hasmi's-şer'î şehâdet ettiklerinde ba'de ri'âyeti şerâitî'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mezbûr Mustafa Bey'e zikr olunan arzı bir tarîk ile mülkünden ihrâc ve mezbûre Râziye mülküne idhâl etmediğine yemîn teklîf olundukda ber muktezâ-yı

şer‘-i şerîf yemîn-i billâh edip mücebiyle hükm olunup yed-i tâlibe vaz‘ olundu.
Tahrîren fî evâsıtı Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.
Şuhûdü’l-hâl: es-Sâbikûn

Yevmü’l-erbi‘â 17 el-mübârek inşâallahü ta‘âlâ [58b]

Yevmü’l-hamîs 18

Yevmü’l-cum‘a 19

Yevmü’s-sebt 20

Yevmü’l-ehad 21

Yevmü’l-isneyn 22

Yevmü’s-sülesâ 23

Yevmü’l-erbi‘â 24

Yevmü’l-hamîs 25

Yevmü’l-cum‘a 26

Yevmü’s-sebt

27 Yevmü’l-

ehad Yevmü’l-

isneyn

Yevmü’s-sülesâ min Recebi’l-ferd

235. [58b-1] Kasım Paşa Evkafı’nın kira alacağı olduğu

Merhûm ve mağfûrun-leh Kasım Paşa evkâfı mütevellîsi fahrü’l-akrân Mustafa Bey b. Ferhad meclis-i şer‘-i şerîf-i sâmi hü’l-imâd ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda kazâ-yı Galata müzâfâtından nâhiye-i İstinye sükkânından olup Bahr-i siyah seferinde Kozlu kalesinde şehîd olan merhûm Mustafa Reis b. Abdullah’ın zevce-i metrûkesi Sâliha Hâtun bt. Siyâmi Reis ve evlâd-ı sığarı Mehmed ve Ali ve İbrahim ve Âişe ve Fâtıma’nın vasiyy-i şer‘îsi fahrü’l-eşbâh Musli Çelebi b. Mehmed mahzarında takrîr-i da‘vâ edip vakf-ı mezbûr malından müdde‘â-yı mezbûrda otuz bin fiddî akçe olup bi tarîki’l-istiğlâl İstinye’de Yeniköy’de Makbere burnu demekle ma‘rûf mevzi’de bir cânibi zimmî Danyal ve bir cânibi zimmî Mar-diye ve bir cânibi zimmî İstavrol mülkleri ile mahdûd mülk menzilini selâse aşere elf Zilka’desi gurrende otuz bin akçeye bana bey‘ ve meblağ-ı mezbûr ile semeni- ni mukâssa ve geri menzil-i mezbûru târih-i mezkûrdan beher sene üç bin akçeye istîcâr edip târih-i kitâba değın cem‘an bir yıl ve sekiz mâh mâl-ı icâreden beş bin

akçe zimmet-i müteveffâdan talep ederim deyip makâline şahid hüccet-i şer'îyye ibrâz edip mazmûn-ı hüccet vasiyy-i mezbûrdan suâl olundukda gıbbe'l-inkâr ve akîbe'l-istişhâd udûl-i ricâlden karye-i mezbûre hatîbi mevlânâ Abdüsselâm b. As ve karye-i mezbûre sükkânından Receb b. Abdullah li ecli'ş-şehâde hâzırân olup mütevellî-i mezbûrun takrîrine muvâfık makâline mutâbık alâ vechi'l-hasım edâ-i şehâdet-i şer'îyye ettiklerinde şehâdetleri ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl hayyiz-i kabûle mevsiîle oldukdan sonra gıbbe'l-istişhâf mütevellî-i mezbûr küllen ve ba'zan meblağ-ı mesfûru müteveffâ-yı mezbûrdan almayıp bir tarîk ile zimmetin ibrâ etmediğine yemîn billâhi ta'âlâ ettikde mücebi ile hükm olunup mâ vaka'a zabt olundu.

Tahrîren fî gurreti Zilka'de sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Abdüsselâm b. As el-İmâm, Receb Beşe b. Abdullah, Hüseyin b. Ali, Ali b. İsmail, İvaz b. Ali, Mehmed Bey b. Abdullah, Osman b. Abdullah

Yevmü'l-erbi'â Yevmü'l-hamîs

236. [58b-2] Ahmed Reis b. Yakub'un gemideki ortaklık payının mirasçısı tarafından alındığı

Kazâ-i Galata Hacı Bereket mahallesinde sâkin iken hacc-ı şerîf kasdıyla Mekke-i mükerreme'ye gidip nefis-i Harâmda fevt olan merhûm Ahmed Reis b. Yakub'un vasiyy-i muhtârı olan li ebeveyn karındaşı el-Hâc İbrahim meclis-i şerîfde işbu hâmilü'l-kitâb merhûm-ı merkûmun eski gemi demekle ma'rûf gemisini süren Mustafa Reis b. İsa mahzarında takrîr-i kelâm edip mezbûr Mustafa Reis'in işbu sene-i mübârekede ettiği Mısır seferinde hâsıl olan navuldan merhûm-ı merkûmun hissesinde seksen bin akçesi beyne'l-verese taksîm için mezbûr Mustafa Reis yedinden alıp kabz eyledim diye mezbûr Mustafa dahi mukırr-ı mezbûru ikrâr-ı meşrûhunda tasdik etmeğin mâ vaka'a zabt olundu.

Tahrîren fî gurreti Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ramazan Reis b. Mustafa, Hüdâverdi b. Abdullah, Ahmed Reis b. Abdüllatif, Himmet Reis b. Hüseyin, el-Hâc İsa b. Osman ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

[59a]

Yevmü'l-

cum'a

Yevmü's-sebt

Yevmü'l-ehad

237. [59a-1, Arapça] İsmail Çelebi b. Mustafa'nın Mahmud b. Ahmed'e vekâlet verdiği

Udûlden Mehmed b. Yusuf ve Mustafa b. Mehmed nâm kimesneler, husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid mahzarında, hâfiz-ı hâze'l-kitâb Mahmud b. Ahmed nâm kimesneden sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, İsmail Çelebi b. Mustafa nâm kimesne zeyilde mezkûr târihten yedi ay mukaddem mezbûr Mahmud b. Ahmed'i "hukûkî her mes'elede ken- di re'yine göre hareket et" diyerek cemî'-i emvâli ve kâffe-i mesâlihi için mutlak vekîl eyleyip kendine nâib kıldı. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Recebi'l-mürecceb min şühûri sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Beşe b. Abdullah er-Râcil, el-Hâc Rıdvan b. Abdullah, el-Hâc Yusuf, Mustafa b. İnebey, Rıdvan Bey b. Abdullah, Osman b. Ahmed

238. [59a-2, Arapça] Ümmühânî bt. Mustafa'nın kocası üzerindeki evliliğe ilişkin haklarını talep üzere Hüseyin Efendi

b. Şaban'ı vekil ettiği

Mahmud Beşe b. Abdullah ve Mustafa b. Receb nâm kimesneler, husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid mahzarında, hâfiz-ı hâze'l-kitâb Hüseyin Efendi b. Şaban'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, Ümmühânî bt. Mustafa nâm hâtun, mezbûr Hüseyin Efendi'yi râcil Mustafa b. Abdullah nâm zevc-i mutallıkı zimmetinde bulunan hakkını talep etmeye, kabz ve îsâle ve hükkâm-ı kirâm indinde muhâsama ve mürâfa'aya vekîl edip nefisine nâib kıldı. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin min Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mahmud b. Ahmed, Ali Bey b. Abdullah, Ömer b. Mahmud, Nebi b. İsmail ve gayruhüm

Yevmü'l-isneyn 9

Yevmü's-sülesâ 10

Yevmü'l-erbi'â 11

239. [59a-3, Arapça] Belkıs Hatun bt. Emir Ali'nin, kocasının muhallelâtındaki hissesini almak üzere el-Hâc Hızır b. Mahmud'u vekil ettiği

İmâm el-Hâc Hızır b. Murtaza ve müezzin Hayrullah b. Abdülhabîr nâm kimesneler, husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid mahzarında, hâfiz-ı hâze'l-kitâb el-Hâc Hızır b. Mahmud'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, Belkıs Hâtun bt. Emir Ali nâm hâtun, mahmiye-i Galata'da vâki' Emeksiz mahallesinde vefât eden Süleyman Beşe b. Yakub nâm zevcinin muhallelâtındaki hissesini talep etmesi ve muhallelâta el koyan kimesne-den kabzı için müdde'î-yi mezbûru vekîl edip nefisine nâib kıldı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mûcebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi't-târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Mehmed b. Abdullah, Halil b. Süleyman, el-Hâc Ali b. Hüseyin ve gayruhüm

Yevmü'l-hamîs 12

Yevmü'l-cum'a 13 el-mübârek inşâ'allâhü ta'âlâ

240. [59b-1] Nefise Hatun bt. Mustafa'dan intikaleden evdeki mülkiyet ihtilafının halli

Budur ki

Mahrûse-i Üsküdar mahallâtından Davud Paşa mahallesi sükkânından Mehmed Beşe b. Mehmed nâm râcil mahfil-i şer'de li eb hemşiresi işbu râfi'atü hâze'r- rakam Rahime Hâtun bt. Mehmed el-merhûm tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olan Ahmed Çelebi b. Abdülatif mahzarında takrîr-i kelâm edip babam mezbûr Mehmed'in vâlidesi ceddemiz Nefise Hâtun bt. Mustafa fevt olup verâseti bana ve sadriyye kızları Kamer ve Müslime ve Zeyni'ye münhasıra ol- dukda muhallelâtından Galata hâricinde Hoca Ali mahallesinde vâki' İbrahim b. İlyas mülkü ve Mustafa Çelebi mülkü ve Kapıcı mülkü ve tarîk-i âm ile mahdûd mülk menzili dokuz sehîm olmak üzere üç sehmi bana ve ikişer sehmi mezbûrât kızlarına intikâl etmeğın mezbûr Ahmed Çelebi'nin müvekkilesi mezbûre Ra- hime mesfûre Müslime Hâtun'un zikri sebk eden iki sehmini iştirâ etmekle be- nim üç sehîm hisse-i şer'îyyeme dahi vaz'-ı yed edip ba'de's-suâl gıbbe vâki'i'l-hâl ihkâk-ı hak olunması matlûbumdur dedikte vekîl-i mezbûr Ahmed Çelebi'den keyfiyyet-i kazıyye suâl olundukda fi'l-hakîka müteveffât-ı mezbûre Nefise Hâtun'un verâseti mezbûrât Kamer ve Müslime ve Zeyni'ye ve oğlu oğlu müdde'î- yi mezbûra münhasıra olmağla menzil-i merkûmun dokuz sehminden üç sehmi

müdde'î-yi mezbûr Mehmed'e ve ikişer sehmi sadriyye kızları mezbûrâta intikâl et- tiği muhakkak olup lâkin mezbûr Mehmed sagîr olup nafaka ve kisveye zarûret ve ihtiyâcı olmağla vasîsi vâlidesi Fâtıma Hâtun bt. Hüseyin zikri sebk eden üç sehmi hisse-i şer'îyyesin ba'de ri'âyeti mâ yecebü mürâ'ât şer'an on bin fiddî Osmâniye mezbûre Müslime bey'-i bâtt-ı kat'î ile bey' ve kabz-ı semen ve teslim-i mebî' edip mezbûre Müslime Hâtun dahi iştirâ ve tesellüm edip mülk-i müşterâsı olduktan sonra ol dahi hisse-i mezbûresi on bin akçeye müvekkilem mezbûre Rahime'ye bey' edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' etti vaz'-ı yedi bu tarîk iledir diye cevâb vericek müdde'î-yi mezbûr Mehmed vekîl-i merkûm Ahmed Çelebi'nin cevâb-ı meşrûhunu inkâr-ı mu'teber ile münkir olup vekîl-i merkûmdan sıdk-ı makâline muvâfik beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden Abdülkâdir Halife b. Hacı el-Müezzîn ve Akbaba demekle ma'rûf Mehmed Bey b. Mustafa li ecli's-şehâde hâzırân olup fi'l-vâki' mezbûre Nefise Hâtun fevt oldukda menzil-i mezbûr dokuz sehmi olmak üzere üç sehmi mezbûr Mehmed'e ve ikişer sehmi mezbûrât kızları- na intikâl edip mezbûr Mehmed sagîr ve nafakaya ihtiyâcı olmağla vasîsi vâlidesi Fâtıma Hâtun hisse-i şer'îyyesi olan üç sehmi müsevviğât-ı şer'îyyesine ri'âyet et- tikden sonra üç bin akçeye mezbûre Müslime Hâtun'a bey' edip ba'de tamâmi'l- akd mezbûre Müslime hisse-i mezbûresi nice zamân mutasarrıf olduktan son- ra ol dahi hisse-i mezbûre mülk-i müşterâsı olmağla mezbûr Ahmed Çelebi'nin müvekkilesi merkûme Rahime Hâtun'a üç bin akçeye bey'-i bâtt-ı sahîh-i şer'î edip kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledi zikr olunan üç sehmi tarîk-i meşrûh ile mülk-i müşterâsı olduğuna şahidleriz şehâdet dahi ederiz diye edâ-i şehâdet-i şer'îyye ettiklerinde ba'de ri'âyeti şerâiti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mücebiyle hükm ve mâ vaka'a kayd ü zabt olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi'l-âşir min Cumâdelûlâ sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Muslihiddin b. Mehmed el-Muhzır, Mehmed b. Yusuf, Receb b. Abdullâh ve gayruhüm

241. [60a-1] el-Hâc Mehmed b. Ahmed'in el-Hâc Hasan b. İsmail'de alacağı olduğu

Budur ki

Bundan akdem kazâ-i Galata müzâfâtından kasaba-i Kasımpaşa'da Câmi'-i kebîr mahallesinde fevt olan el-Hâc Mehmed b. Ahmed ed-Debbâğ'ın zevce-i metrûkesi ve kız-ı sagîresi Fâtıma ve Âişe'nin vasîsi hâmiletü hâze'l-kitâb Nisâ Hâtun bt. Mustafa meclis-i mutahharda kasaba-i mezbûreden el-Hâc Hasan b. İsmail ed-Debbâğ mahzarında takrîr-i da'vâ edip müteveffâ-yı mezbûrun mezbûr el-Hâc Hasan zimmetinde esbâb ve bâğât bahâsından doksan üç bin akçe hakkı olup zev- cim mezbûr el-Hâc Mehmed vefât ettikte mahzar-ı müslimînde i'tirâf dahi edip

semen yetmiş üç bin akçeyi bi'd-defe'ât vesâyetim ve verâsetim hasebiyle yedinden bana vâsıl ve zimmetinde yirmi bin akçesi bâkî olup hâlâ meblağ-ı bâkî yirmi bin akçeyi talep ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr el-Hâc Hasan mecmû'-ı dey- nim seksen üç bin akçeden zâid değildir diye ziyâdeyi münkir olucak müdde'ıye-i mezbûreden sıdk-ı makâline beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden ve fuhûr-i muvahhidînden Ahi Baba demekle ma'rûf Mehmed b. Mustafa ed-Debbâğ ve Kemal b. Hüseyin ed-Debbâğ ve Hasan b. Mahmud ed-Debbâğ meclis-i şer'a li ecli's-şehâde hâzırûn olup fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtı taksîm olunup tahrîr-i defter olundukda müteveffâ-yı mezbûr zimemi yoklandıkda mezbûr el-Hâc Hasan benim müteveffâ-yı mezbûra esbâb ve bâğât bahâsından doksan üç bin akçe deynim vardır diye i'tirâf eyleyip bizi işhâd eyledi biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diye edâ-i şehâdet-i şer'ıyye ettiklerinde ba'de ri'âyeti şerâti'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mücebi ile hükm ve mâ vaka'a zabt olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' min Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi b. Hızır ...?, İbrahim Çelebi b. Mustafa Çelebi ...?, Mustafa b. Mehmed, Mehmed b. Yusuf, Ahmed Çelebi Sofu ve gayruhüm

242. [60a-2] Vasînin zimmetinin ibrâ edilmesi

Budur ki, fahrü'l-havâs ve'l-mukarrebîn hâlâ bostancılar kethüdâsı Mehmed Ağa b. Abdullah tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekâleti nehc-i şer'î üzre sâbit olan Hüseyin Beşe b. Abdullah er-Râcil meclis-i şerîfde bundan akdem Makrahorya'da vefât eden Ali Çelebi b. Turhan'ın sagîr oğulları Mehmed ve Mustafa'nın vasiyy-i şer'ileri hâfiz-ı hâze'l-kitâb el-Hâc Halil b. Abdullah mahzarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve i'tirâf edip müteveffâ-yı mezbûrun verâseti oğulları mezbûrân Mehmed ve Mustafa'ya münhasır olup ba'dehû Mehmed fevt olup verâseti birâderi mezbûr Mustafa'ya münhasır olup Mustafa bostancılar zümresinden olup hâlâ ol dahi fevt olmağla bostancılar beytûlmâline emânet müvekkilim kethüdâ hizmetleri- nin vazîfesi olmağla vasiyy-i mezbûr ile muhâsebe edip müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtı ve iki yetîmin ulûfeleri ve çukaları cem'an elli bin akçe olup hak ve adl üzre teftîş ve tefahhus olundukda yetîmlerin altı sene ve dört ay yevmî on üçer akçeden nafaka ve kisvelerine ve hitân cem'ıyyetine ve vefâtlarında techîz ve tekfîn ve sâir mesârif-i ma'külesine cem'an otuz dört bin sekiz yüz akçe sarf olunmuş bulunup zimmet-i vasiyy-i mezbûrda on beş bin iki yüz akçe bâkî olup ve a'yân-ı mevcûdeden yedinde iki köhne sandık ve bir anbar ve bir köhne gü- müşlü bıçak olup bi hasebi'l-emâneti'l-mahkiye müvekkilim kethüdâ hizmetleri? vasiyy-i mezbûr yedinden meblağ-ı mezbûr on beş bin iki yüz akçeyi [60b] ve zikr olunan esbâbı alıp kabz edip zimmetin ibrâ eyledi dedikde vekîl-i mezbûru

kelâm-ı meşrûhunda mukarrun leh-i mezbûr el-Hâc Halil tasdîk etmeğin mâ vaka'a zabt olundu.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sânî min şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.
Şuhûdü'l-hâl: Fahrü'l-kuzât Ali Efendi b. Ahmed Fakîh, Hacı İbrahim b. Maksud, Ali Çelebi b. er-Râcil, Ferhad b. Abdullah, Mustafa b. Abdullah, İdris b. Abdullah, Yusuf b. Abdullah, Mehmed b. Abdullah ve gayruhüm

Yevmü'l-isneyn Yevmü's-sülesâ Yevmü'l-erbi'â Yevmü'l-hamîs 18

243. [60b-1, Arapça] Beytûlmâle intikal eden evin müzayedede satılması

Mahmiye-i Galata'da vâki' beytûlmâl-i hâs emîni fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mahmud Çavuş b. Ahmed meclis-i şer'-i şerîfde, emânet-i mezkûre vazîfesi hasebiyle, mahmiye-i Galata tevâbi'inden Kasımpaşa mahallâtından Kulaksız mahallesinde vefât eden Sitti Hâtun bt. Ferhad nâm hâtundan beytûlmâle intikâl eden mahalle-i mezbûrede kâin iki bâb tahtânî, bir bâb fevkânî evi, su kuyusunu, fırını, bahçeyi ve kenîfi hâvî ve bir taraftan Âlime Hâtun bt. Bâli mülkü, diğertaraftan Fâtıma Hâtun mülkü, öbür taraftan Şemsi Hâtun mülkü ve diğertaraftan da tarîk-i âm ile mahdûd cemî' menzili cümle tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i menâfi' ve merâfıkı ile râyicü'l-vakt beş bin altı yüz akçe-i Osmânî semen-i mu'ayyen-i makhbûz ile îcâb ve kabûlü ve teslîm ve tesellümü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh ile hâfız-ı hâze'l-kitâb Behrâm b. Abdullah nâm kimesneye ve Behrâm b. Abdullah'ın Emine Hâtun bt. Abdullah nâm zevcesine bey' ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. O ikisi de kendi malla- rıyla ve kendileri için ondan iştirâ ettiler ve bâyi'-i mezbûrun beyânını vicâhen ve şifâhen tasdîk ettiler. İşbu mübâyâ'a, sûk-ı sultânîde icrâ edilen müzâyedede tekrâr be tekrâr menzilin satışı arz edilmesinden ve talebin kesilip alıcı üzerinde meblağ-ı mezbûrla karâr kılmasından sonra gerçekteleşti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min şehri sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi b. Süleyman el-Muhzır?, Yusuf Çelebi el-Müezzîn, İbrahim Efendi el-Müderriş, Mehmed b. Ahmed, Mehmed Halîfe b. Ali el-İmâm, Hızır b. Abdullah, Durmuş b. Abdullah, Mustafa Halîfe b. Halil, Mehmed b. Cafer, Mehmed Reis b. Ali, Mustafa el-Muhzır, Mehmed el-Muhzır ve gayruhüm

244. [61a-1, Arapça] Hâkimin, Mustafa Çelebi b. Mehmed'i küçüğe vasî ataması

Hâkim, hâfız-ı hâze'l-kitâb umdetü'l-eimme Mustafa Çelebi b. Mehmed'i, Sâliha nâm sulbiye sagîre kızına, mahmiye-i Galata mahallâtından Uncu mahallesinde vefât eden Rukiye Hâtun bt. Mehmed Efendi nâm annesinden irs-i şer'le kendisine intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis aşere min şehri Receb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Çelebi b. Abdüllatif, Yakub Efendi b. Yusuf el-Müderriş, Mustafa b. Mehmed, Yusuf b. Abdullah, Mustafa Çelebi b. Mehmed el-İmâm, Hızır Halîfe b. Murtaza el-İmâm, Mustafa Kapudân b. Abdullah

245. [61a-2, Arapça] Belkıs Hatun bt. Ali'nin kocasındaki haklarını almak üzere el-Hâc Hasan b. Mahmud'u vekil ettiği

Udûlden imâm el-Hâc Hızır b. Murtaza ve Ahmed b. el-Hâc Şaban nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde hâzîrân olup, mahmiye-i mezbûre mahallâtından Emeksiz mahallesinde vefât eden Râcîl Süleyman Beşe b. Yakub'un muhalledâtını emânet-i mahkiyesi hasebiyle zabt eden ve âti'z-zikr vekâlet beyânını inkâr eden mahmiye-i Galata'da vâki' râcîline mahsûs beytül mâl emîni fahrü'l-a'yân Mehmed Subaşı b. Davud mahzarında, hâfız-ı hâze'l-kitâb el-Hâc Hasan b. Mahmud'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istîşâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi ve vârisi olan Belkıs Hâtun bt. Ali nâm hâtun, müdde'î-yi mezbûru müteveffâ-yı mesfûr zevcinin zimmetinde bulunan hakkını talep, kabz ve îsâli ve vakt-i hâcetde hükkâm-ı kirâm indinde muhâsama ve mürâfa'a için vekil edip nefisine nâib kıldı. O da vekâlet-i mezbûreyi kabûl etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis aşere min şehri Receb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Halil Çelebi b. Müstedâm, Abdülkâdir Halîfe b. Hacı, Mehmed Çelebi b. Abdi, Hasan b. İskender

246. [61a-3, Arapça] Beytül mâlce el konulan muhalledâtın miras bırakanın vasiyeti gereği on beş bin akçenin ihracı

Udûlden imâm el-Hâc Hızır b. Murtaza ve Ahmed b. el-Hâc Şaban nâm kimesneler, mahmiye-i mezbûre [Galata] mahallâtından Emeksiz mahallesinde vefât eden Süleyman Beşe b. Yakub'un muhalledâtını zabt eden mahmiye-i Galata'da

vâki' râcîlîn beytûlmâli emîni fahrû'l-a'yân Mehmed Subaşı b. Davud mahzarında, müteveffâ-yı mezbûrun vasiyyetlerini tenfize vesâyeti emîn-i mûmâ-ileyh mahzarında şer'an sâbit olan vasiyy-i muhtâr hâmil-i hâze'l-kitâb Mezd Beşe b. Ali nâm kimesneden sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr ölümü hatırlayıp umûr ve ahvâlini te'emmül edip sülûs-i mâlının hepsinin hayır ve hasenâta harcanmasını vasiyyet etti. Sonra vasiy- yeti üzre sâbit ve ikrârında musır olarak vefât etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi. Vasiyy-i mezbûr sonra emîn-i mesfûrdan müteveffâ-yı mezbûrun sülûs-i mâli olan râyicü'l-vakt on beş bin akçe-i Osmânîyi emîn-i mezbûr kibelinden de tasdik edilerek ahz u kabz etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis aşere min şehri Receb fi târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

247. [61b-1, Arapça] Belkis Hatun bt. Ali'nin mehr-i müeccel alacağına hükmedilmesi

Udûlden imâm el-Hâc Hızır b. Murtaza ve Ahmed b. el-Hâc Şaban nâm kimesneler, bundan akdem vefât eden Süleyman Beşe b. Yakub'un muhallefâtını zabt eden mahmiye-i Galata'da vâki' yayalar beytûlmâli emîni fahrû'l-a'yân Mehmed Subaşı b. Davud mahzarında, müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi ve vârisi Belkis Hâtun bt. Ali nâm hâtun kibelinden emîn-i müşârûn-ileyhin muvâcehesinde husûs-ı âti'l-beyâna vekâleti şer'an sâbit olan hâmil-i hâze'l-kitâb el-Hâc Hasan b. Mahmud'dan sâdir olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gibbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı merkûm hâl-i hayâtında bizim yanımızda, üzerinde ve zimmetinde müvekkile-i mezbûrenin nikâhında ma'kûd-i aleyh olan mehr-i müecceli cihetinden lâzîmü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ râyicü'l-vakt üç bin akçe-i Osmânî hakkı olduğunu ikrâr ve i'tirâf etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olduktan sonra ve müvekkile-i mezbûreye meblağ-ı merkûmu ondan veya vekîlinden tamâmen veya kısmen alıp kabz etmediğine, bi vechin mine'l-vücûhi'ş-şer'îyye ve sebebin mine'l-esbâbi'l-mer'îyye zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemin verilmesinin ardından şehâdetleri mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

248. [61b-2] Canfedâ bt. Abdullah'ın muhaleffâtından beytûlmâle ait hissenin alınması

Galata'da beytûlmâl emîni olan fâhrü'l-emâsil Mahmud Çavuş b. Ahmed mahfil-i kazâda Mustafa Ağa mahallesinde mukaddemâ vefât eden merhûme Canfedâ bt. Abdullah nâm hâtunun zevci işbu hâmilü'l-kitâb Mahmud Reis b. Mehmed mahzarında ikrâr edip müteveffât-ı mezbûrenin verâseti zevc-i mezbûra münhasır olup zevc-i mezbûr vâris ve min-lâ yüred aleyhi olmağın müteveffât-ı mezbûrenin cümle muhaleffâtı dört bin üç yüz otuz akçe olup meblağ-ı merkûmdan beytûlmâl hissesi iki bin yüz altmış altı buçuk akçe alınıp meblağ-ı merkûmu emânetim ha- sebebiyle bi't-tamâm ahz u kabz eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun ikrârını mu- karrun leh bi'l-muvâcehe tasdik eyledikde mâ vaka'a gıbbe't-talep kayd olundu.

Tahrîren fî evâsıtı Receb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. Abdi, Mustafa Halîfe b. Abdülaziz, Ahmed Çavuş b. Hüsam

Yevmü'l-cum'a

Yevmü's-sebt 20 el-mübârek inşâ'allâhü sübhânehu ve ta'âlâ

249. [61b-3] Canfedâ Hatun bt. Abdullah'ın mehir alacağını hibe ettiği

Mahmiye-i Galata'da beytûlmâl emîni olan fâhrü'l-emâsil Mahmud Çavuş b. Ahmed mahfil-i kazâda işbu hâmilü'l-kitâb Mahmud Reis b. Mehmed muvâcehesinde takrîr-i da'vâ edip bundan akdem mahmiye-i mezbûrede vâki' Mustafa Ağa mahallesinde fevt olan Canfedâ Hâtun bt. Abdullah'ın mezbûr Mehmed Reis zevc-i metrûkü ve vârisi olup verâseti mezbûr Mahmud ile beytûlmâle münhasıra olmağla müteveffât-ı mezbûrenin mezbûr zimmetinde mehr-i müeccelinden iki bin akçe hakkı olup beytûlmâle âid olan hisseyi mezbûr Mehmed Reis'den talep ederim [62a] suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mahmud Reis cevâb verip fi'l-hakîka müteveffât-ı mezbûrenin zimmetinde iki bin akçe mehr-i müecceli var idi lâkin hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde bana hibe eyledi kat'â deynim yok- tur diye cevâb verdikde gıbbe'l-inkâr merkûm Mahmud Reis'in kelâmına muvâfık beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden ve sikât-ı muvahhidînden Hasan Çelebi b. Mehmed ve Abdi Ağa b. Sefer nâm kimesneler li ecli's-şehâde hâzırân olup fi'l-vâki' müteveffât-ı mezbûre hâl-i hayâtında ve kemâl-i sıhhatinde dahi mezbûr Mahmud Reis'de olan iki bin akçe mehr-i müeccelini bizim yanımızda mezbûr Mahmud Reis'e hibe etti bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz dedikle- rinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiyye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mâ vaka'a ketb olunup yed-i tâlibe def' olundu.

Tahrîren fî evâsıtı şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. Abdi, Mustafa Halîfe b. Abdülaziz, Ahmed Çavuş b. Hüsam, İskender Bey b. Mehmed, Ahmed Halîfe b. Şaban

250. [62a-1, Arapça] Hâkimin Mustafa Bey b. Mehmed'i iki çocuğa vasî ataması

Hâkim, hâfız-ı hâze'l-kitâb Mustafa Bey b. Mehmed'i, hâric-i Galata mahallâtından Yazıcı mahallesinde vefât eden merhûm Receb Çelebi b. Mahmud'un Mustafa ve Sâliha nâm iki sagîr evlâdının hıfz-ı ahvâlleri ve müteveffâ-yı mezbûr babalarından kendilerine irs-i şer'le intikâl eden malların zabtı için rüşd ve bülûğlarına kadar ihtiyâclarına binâen vasî nasb etti. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Süleyman Bey b. Abdullah, Ahmed Bey b. Nasuh, Ramazan b. Mustafa, Ali b. Mustafa ve gayruhüm

Yevmü'l-ehad

Yevmü'l-isneyn 22 el-mübârek inşâ'allâhü ta'âlâ

251. [62a-2] Canfedâ Hatun bt. Abdullah'ın muhallefâtı

Galata tevâbi'inden Tophane mahallâtından el-Hâc Memi mahallesinde vefât eden ve geride Mahmud Reis b. Mehmed nâm zevci ile beytûlmâli vâris bırakan merhûme Canfedâ Hâtun bt. Abdullah'ın muhallefâtıdır.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî evâli Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Beledî döşek 1	157	Don 1 gömlek 1	116
Köhne minder 1	21	Futa-i hamam 1	146
Don ve gömlek 1	100	Köhne bohça	26
Kırmızı atlas câme 1	647	İç edik	27
Tencere	44	Köhne alaca zıbın 1	38
Köhne kaliçe 1	80	Leğen-i hamam	105
Yastık 2	136	Maşraba	30
Yorgan münakkaş 1	171	İbrik	22
Mavi zıbın	106	Sahan 5 ma'a tepsi 1	137

Meyve tepsisi	15	Alaca kaftan	290
Tencere	51	Gül kutusu	12
Sandık	( )	Yekûn	5223
Yorgan köhne	86	[62b] Minhâ'l-ihrcât	
Yemeni yastık	36	Berâ-yı techîz ve tekfin	300
Mavi kapama bogasi	130	Berâ-yı resm-i kısmet	100
Döşeme-i hamam	76	Berâ-yı dellâliyye	80
Mavi köhne câme	64	Berâ-yı hammâliyye	15
Yemeni minder	26	Cem'an	495
Mor ferâce	900	el-Bâkî li't-taksîm	4728
Nefî atlas câme	500	Minhâ	
Beledî döşek	180	Hissetü'z-zevc	2364
Havlu makrama	40	Hissetü beytümâl	2364

252. [62b-1, Arapça] Hâkimin Kâtibe ve Fâtıma adlı küçüklerle nafaka takdiri

Hâkim, Galata mahallâtından Müeyyedzâde mahallesinde vefât eden Hacı Pervâne b. Abdullah'ın Kâtibe ve Fâtıma nâm iki sagire evlâdının nafakası, kisvesi ve sâir havâic-i zarûriyyesi için müteveffâ-yı mezbûr babalarından irs-i şer'le kendilerine intikâl eden mallardan alınmak üzere, himâyesi ve terbiyesi altında buldukları Nefise Hâtun bt. Abdullah nâm annelerinin talebiyle zeyilde mezkûr târihten i'tibâren râyicü'l-vakt yevmî on akçe farz ve takdîr etti. Hâkim ayrıca anneye meblağ-ı mefrûzu sagîreyne-i mezkûreyne harcaması için izin verdi.

Cerâzâlike ve hurrîre fî evâsıtı şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc İbrahim b. Yakub Reis, Mehmed Çelebi b. Mahmud, Yahya Bey b. Abdullah, Hacı Hasan b. Mehmed

253. [62b-2, Arapça] Sündüs Hatun bt. Ferhad'ın, malının üçte birini hayır ve hasenata vasiyet ettiği

Udûlden imâm Mehmed Halîfe b. Ali ve Mustafa Halîfe b. Halil nâm kimesneler, meclis-i şerî'at-i şerîfe-i mutahhara ve mahfil-i tarikat-i münife-i münevverede hâzırân olup, Kasımpaşa kasabası mahallâtından Kulaksız mahallesinde bundan akdem vefât eden merhûme Sündüs Hâtun bt. Ferhad'ın muhalledfâtının bir kısmı- nı emâneti hasebiyle zabt eden mahmiye-i Galata'da vâki' beytümâl-i hâs emîni

fahrü'l-akrân Mahmud Çavuş b. Ahmed nâm husûs-ı âti'l-beyânı inkâr eden hasm-ı câhid mahzarında, mahalle-i mezbûre müezzini hâfız-ı hâze'l-kitâb Meh- med Halife b. Ahmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, merhûme-i merkûme Sündüs, dünyânın fânî âhiretin bâkî olduğunu idrâk ettiğinde ölümü düşünüp âhiret için azık hazırlamak istedi. Böylece sülûs-i mâlını hayır ve hasenâta vasiyyet edip da'vâcıyı da vasiyyetinin tenfizine vasî kılıp kendi re'yi ve ihtiyârına göre sülûs-i mâlını hayır ve hasenâta harcamasına râzı oldu. Merhûme sonra vasiyyeti üzre vefât etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike fi gurreti Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere.

Şuhûdü'l-hâl: es-Seyyid Yusuf b. es-Seyyid Mahmud, Hızır Beşe b. Pîrî, Halil Beşe b. Mehmed, Abdi b. Hasan, Mehmed b. Hüsrev Bey, Ahmed b. Mehmed, Mustafa b. Mehmed, Muslihiddin el-Muhzır, Mehmed b. ( ) el-Muhzır ve gayruhüm

[63a]

Yevmü's-sülesâ

Yevmü'l-erbi'â 24 el-mübârek inşâ'allâhü'l-kerîm Yevmü'l-hamîs 25

254. [63a-1] Receb Çelebi b. Mahmud'un muhallefâtı

Hâric-i mahmiye-i Galata mahallâtından Yazıcı mahallesinde vefât eden ve geri- de Emine Hâtun bt. Mehmed nâm zevcesini, Mehmed Çelebi nâm kebîr oğlunu, Mustafa nâm sagîr oğlunu ve Sâliha nâm sagîre kızını mîrâşçı bırakan merhûm Receb Çelebi b. Mahmud'un muhallefâtıdır. Verâset bunlara münhasırdır.

Vaka'a't-tahrîr fi evâhiri Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Büyüt-i müte'addide der mahalle-i mezbûr	20000	İbrik	38
Diğer hâne	10000	Sahan 2	20
Yekûn	30000	Yorgan	162
Köhne kebe	70	Yeşil ferâce	485
Kırmızı velense	95	Köhne yağmurluk	300
Alaca kaftan	200	Kırmızı ferâce	420
Mor çakşır	200	Kazgan-ı kebîr	220
Kazan-ı kebîr	110	Yemeni yorgan	160
		Tülbent	158

Mavi ferâce	500	Sarı kebe	205
Sarı kaftan 1	170	Kaliçe	205
Köhne minder	45	Yeşil ferâce	320
Köhne yastık	15	Köhne yastık	45
Büyük sini	150	Kapı perdesi	50
Küçük tava	18	Duvar perdesi	100
Küçük sahan 3	33	Sikke-i hasene	4800
Demir fener	18	Der zimmet-i Solak	2900
Siyah kebe	75	Câriye be nâm-ı Pâyidar	4000
Güğüm	68	Câriye be nâm-ı Revânî	2500
Büyük tencere	110	Yekûn	50472
Tencere	90	Minhâ'l-ihracât	
Köhne sof	200	Berâ-yı techîz ve tekfin ve ta'âmiye	2040
Sarı döşeme	175	Berâ-yı dellâliyye	120
Kaliçe	80	Berâ-yı resm-i kısmet ve kassâmiyye ve kâtibiyye ve ihzâriyye	800
Def'a sof	170	Berâ-yı harc-ı defter	70
Beyaz velense	165	Mehr-i müeccel-i mezbûre	1000
Kırmızı velense	81	Nafaka-i sagîreyn	480
Sof-ı kapama	180	Yekûn	4500
Köhne velense	160	el-Bâkî	45972
Köhne kaliçe	81	Minhâ hissetü'z-zevce	5746
Bakraç	31	Hissetü'l-ibn	16090
Maşraba	31	Hissetü'l-ibn	16090
Def'a bakraç	16	Hissetü'l-bint	8040
Sahan	27		
Ayaklı tas	20		

[63b]

Yevmü'l-cum'a Yevmü's-sebt 27

255. [63b-1,Arapça] Manol v. Andon'un evini Kasım Paşa Vakfı'na istiğlâl yoluyla sattığı

Manol v. Andon nâm zimmî, meclis-i şer'î-i şerîfde işbu akdin kendilerinden sudûruna kadar sâhibi ve mâliki olduğu, elinde ve taht-ı tasarrufunda bulundurduğu, mahmiye-i Galata tevâbi'inden İstinye kurbundaki Yeniköy'de vâki' bir ta- rafdan Bıçakçı Franko mülkü, diğer taraftan satıcı mülkü ve tarîk-i âm ile mahdûd cemî' menzilinî, cümle tevâbi' ve levâhıkı ile râyicü'l-vakt yirmi bin akçe-i Osmânî semen-i mu'ayyen-i makbûz ile merhûm Kasım Paşa vakfı mütevellîsi hâmil-i hâze'l-kitâb fahrü'l-akrân Mustafa Çelebi b. Ferhad'a satdığını ikrâr ve i'tirâf etti. O da vakf-ı mezbûr malıyla ve vakfa gelir getirmesi için ondan satın aldı. Ba'de't-tahliyye ve't-tekâbuz zeyilde mezkûr târihten i'tibâren bir sene tamâmına iki bin akçe ücret-i kirâ ile ona icâreye verdi. Vâki' ikrârı, mütevellî-i mezbûr vicâhen ve şifâhen tasdik etti. Sonra Mustafa Çelebi b. Mehmed nâm kimesne ile karye-i mezbûrede sâkin Astor Reis v. San nâm zimmî, menzil-i mezbûrun derkine ve ücret-i kirâyâ icâb ve kabûlü hâvî kefâletle kefil oldu.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî gurreti şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf. Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Bey b. Yusuf, Osman Bey b. Abdullah, Mehmed b. Kasım, Hasan Bey el-Cündî, Osman b. Abdullah, Hüseyin b. Abdullah

Yevmü'l-ehad 28

256. [63b-2,Arapça] Raziye Hatun bt. Abdullah'tan beytûlmâle intikal eden arazinin satılması

Âti'z-zikr merhûme Râziye Hâtun'un muhalledâtını vazîfesi icâbı zabt eden mahmiye-i Galata'da vâki' beytûlmâl-i hâs emîni fahrü'l-a'yân Mahmud Çavuş b. Ahmed meclis-i şer'î-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfte, hâric-i Galata mahallâtından Cihangir mahallesinde vefât eden merhûme Râziye Hâtun'un muhalledâtından beytûlmâle intikâl eden, vefâtına kadar sâhibi ve mâliki olduğu, elinde ve taht-ı tasarrufunda bulundurduğu, mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Cihan Hâtun bt. Abdullah mülkü, diğer taraftan Rıdvan Çavuş zevcesi mülkü, öbür taraftan Receb mülkü, öbür taraftan da tarîk-i âm ile mahdûd arâzi-i hâliyeyi cümle tevâbi' ve kâffe-i menâfi' ile râyicü'l-vakt beş bin akçe-i Osmânî semen-i mu'ayyen-i makbûz ile icâb ve kabûlü ve teslîm-tesellümü hâvî bey'-i bâtt-ı sahîh ile merhûmenin kocası hâmil-i hâze'l-kitâb Kenan b. Abdullah'a bey' ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. O da kendi malıyla ve kendisi için arâziyi ondan iştirâ etti.

Cerâ zâlike ve hurrîre fî 25 Recebi'l-mürecceb sene 1016.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi b. Yusuf el-İmâm, Ahmed Hoca b. Lütü el-Müezzin, Veli Dede b. Bâli el-Kayyım, Mustafa Bey b. Mehmed el-Cündî, Abdülaziz b. el-Halebî, Bayram Bey b. Abdürrahim, Mustafa Bey b. Mehmed el-Cündî, Ahmed Bey b. Abdullah el-bevvâbü's-sultânî, Hamza Bey b. Abdullah

257. [63b-3] Rukiye Hatun'un mehr-i müeccel alacağı olduğu

Mahmiye-i Galata mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden merhûme Rukiye Hâtun nâm müteveffânın vâlidî işbu râfi'ü'r-rakam fahrü'l-eimme Şeyh Mehmed Efendi b. Ahmed mahzarında ve şer'-i hatîr-ı lâzîmü't-tevkîrde müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i metrûkü Mustafa Çelebi b. Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm edip müteveffât-ı mezbûrenin zevci merkûm Mustafa Çelebi zimmetinde otuz bin akçe mehr-i müecceli olup meblağ-ı merkûmdan sūdüs hisse-i şer'îyemi vermekde müteveffât-ı mezbûre bana hibe etti diye te'addî ve nizâ eder suâl olunup ihkâk-ı hak olunmak matlûbumdur dedik- de gibbe's-suâl mezbûr Mustafa Çelebi fi'l-hakîka zevcem müteveffât-ı mezbûreye zimmetimde otuz bin akçe mehr-i müeccel olup maraz-ı mevtinde bana hibe etmişdi maraz-ı mevtde hibe câiz olmamağın mehr-i müeccel olan meblağ-ı merkûm otuz bin akçeyi mûmâ-ileyh eş-Şeyh Mehmed Efendi'nin sūdüs hisse-i şer'îyyesi zimmetimde deyndir min ba'd meblağ-ı merkûm bana hibe olunmuşdur diye da'vâ ve nizâ'im yoktur diye ikrâr etmeğın mâ vaka'a ketb olundu.

Cerâ fi't-târîhi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: eş-Şeyh İsa b. Ahmed, eş-Şeyh Osman b. Abdurrahman, el-Hâc Abdurrahman b. Mehmed, el-Hâc Ebûbekir b. Ahmed

258. [64a-1] Süleyman Beşe b. Yakub'un muhallefâtı

Mahmiye-i Galata mahallâtından Emeksiz mahallesinde vefât eden ve geride Bel- kısı Hâtun bt. Ali nâm zevcesi ile beytül mâlî mirâsçı bırakan râcil merhûm Süleyman Beşe b. Yakub'un muhallefâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fi'l-yevmi's-sâdis aşere min şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Yeşil ferâce	400	Mor çakşır	130
Mor dolama	900	Mor yelek	240
Lacivert kürdi 1	100	Köhne dizlik	80
Mor çuka yelek 1	500	Mukaddem kuşak	101

Don gömlek	170	Berâ-yı dellâliyye ve hammâliyye	180?
Tülbent	90	Berâ-yı resm-i kısmet	1000
Tüfek kebesi	15	Berâ-yı mehr-i müeccel-i müsbet	3000
Dımeşkî kürdiye	330	Berâ-yı vasiyyet-i müsbet mine's-sülüs	15000
Üsküf ma'a beylik	1400	Masdariyye-i sefine	493
Nısf sefine	10000	Yekûn	27436
Nakid der kîse-i Osmânî	23000	el-Bâkî li't-taksîm	30000
Zimem-i nâsdan makbûz meblağ	19000	Minhâ	
Zimem-i nâs gayr-i mahsûb ve gayr-i mukavvem	8540	Hissetü'z-zevce	7500
Yekûn	56445	Hissetü beytülmâl	22500
Minhâ'l-ihracât			
Berâ-yı techîz ve tekfîn	2000		
Berâ-yı resm-i beytülmâlci	5543		

259. [64a-2, Arapça] **Raziye Hatun bt. Abdullah'tan beytülmâle intikal eden arazinin satılması**

Mahmiye-i Galata'da vâki' beytülmâl-i hâs emîni fahrü'l-a'yân Mahmud Çavuş b. Ahmed meclis-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîfte, hâric-i Galata mahallâtından Cihangir mahallesinde vefât eden merhûme Râziye Hâtun'un muhalledâtından beytülmâle intikâl eden mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Cihan Hâtun bt. Abdullah mülkü, diğerk taraftan Receb Çelebi b. ( ) mülkü, öbür taraftan Çavuş hâtunu mülkü, diğerk taraftan da tarîk-i âm ile mahdûd arâzi-i hâliyeyi cümle tevâbi' ve kâffe-i menâfi'i ile râyicü'l-vakt beş bin akçe-i Osmânî semen-i mu'ayyen-i makbûz ile îcâb ve kabûlü ve teslim-tesellümü havî bey'-i bâtt-ı sahîh ile Kenan b. Abdullah'a bey' ettiğini ikrâr ve i'tirâf etti. O da kendi malıyla ve ken- disi için arâziyi ondan iştirâf etti. Tasdik hakkı sâhibince vicâhen ve şifâhen tasdik edildi. İşbu mübâya'a, arâzinin sûk-ı sultânîde müzâyedeye arz edilip rağabât-ı nâsın kesilmesi ve semen-i mezbûrda alıcı üzerinde karâr kılmasından sonra vâki' oldu.

Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehri Receb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Ali Çelebi b. Yusuf, Behrâm Bey b. Abdullah, Ahmed Hoca b. Lütfullah, Veli Dede b. Bâli el-Kayyim, Mustafa Çelebi b. Hasan el-Kâtib, Cafer b. Abdullah, el-Hâc Hasan b. Abdullah

260. [64b-1] Raziye Hatun bt. Abdullah'ın muhallefâtından beytûlmâle ait hissenin alındığı

Budur ki, mahmiye-i Galata'da bi'l-fi'l beytûlmâl-i hâs emîni olan fahrû'l-akrân Mahmud Çavuş b. Ahmed mahfil-i kazâda mahmiye-i mezbûre hâricinde Cihangir mahallesinden olup bundan akdem vefât eden merhûme Râziye Hâtun bt. Abdullah nâm müteveffânın zevc-i metrûkü işbu râfi'-i hâze'r-rakam Kenan Bey b. Abdullah nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve ta'bîr-i merâm edip müteveffât-ı mezbûrenin verâseti zevci mezbûr Kenan'a münhasır olup ol dahi [vefât edip] farz cihetiyle nısfı ona ve nısf-ı âharı beytûlmâle râci' olduk- da müteveffâ-yı mezbûrenin muhallefâtından hisse-i beytûlmâl için nısf-ı âharı emânetim hasebiyle mezbûr Kenan yedinden bi't-tamâm ahz u kabz ettim min ba'd mezbûr Kenan yedinden cânib-i beytûlmâle râci' bir şey bâkî kalmadı de- dikde emîn-i mûmâ-ileyh Mahmud Çavuş'un ikrâr-ı meşrûhunu mezbûr Kenan bi'l-muvâcehe tasdik edecek mâ vaka'a alâ vukû'ihî ketb olundu.

Fî târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

261. [64b-2, Arapça] Mehmed Bey b. Davud'un Macar asıllı câriyesini vasiyet yoluyla âzat ettiği

Udûlden Mehmed Çelebi b. Hemdem ve el-Hâc Ali b. Abdullah nâm kimes- neler meclis-i şer'-i şerîfde Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü'l-Bârî- mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde bundan akdem vefât eden Mehmed Bey b. Davud nâm kimesnenin annesi ve vârisi olan Aynî Hâtun bt. Mustafa nâm hâtun mahzarında, orta boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, sarışın ve Macariyyetü'l- asl hâmiletü hâze'l-kitâb Kâmile bt. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr, hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde lehine şâhidlik yapılan câriye-i memlûkesini "Ölürsem, mevtimden kırk gün mukaddem hür ol." diyerek mukayyed tedbîrle âzâd etmişdi. Ancak iyileşdi ve müddet-i mezbûreden fazla yaşadı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlîke ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şehri Recebi'l-mürecceb sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Umdetü'l-eimme Hasan Efendi b. Ahmed, Mehmed Efendi b. Ha- san, Hüseyin Çelebi b. Abdurrahman

262. [64b-3,Arapça] Emine Hatun Vakfı'nın Mehmed Bey b. Davud'da alacağı olduğu

Udûlden Mehmed Çelebi b. Hemdem ve el-Hâc Ali b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer' -i şerîfde hâzırân olup, Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü'l-Bârî- mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde vefât eden merhûm Mehmed Bey b. Davud'un annesi ve vârisi olan Aynî Hâtun bt. Mustafa nâm hâtun mahzarın- da, merhûme Emine Hâtun bt. ( ) vakfı mütevellîsi hâmil-i hâze'l-kitâb umdetü'l- eimme Hasan Efendi b. Ahmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede gıbbe'l- istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde iken bizim yanımızda, üzerinde ve zimmetinde vakıf malının aslın- dan râyicü'l-vakt altı bin sekiz yüz akçe-i Osmânî -ki dört bin akçesi asl-ı mâldan ve iki bin sekiz yüz akçesi mahalle-i mezbûrede kâin hudûdu ahâlî indinde ve inde'l- cîrân ma'lûm ev kirâsı bedelindendir- lâzîmü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ vakf-ı mezbûrun hakkı olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmişdi. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve müdde'î-yi mezbûra meblağ-ı mezbûru ondan veya vekîlinden kısmen ya da tamâmen ahz u kabz etmediğine ve bi vechin mine'l-vücûhi'ş-şer'îyye [65a] zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesinin ardından şehâdetleri mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Mehmed Çelebi b. Hasan ve es-sâbikûn

Yevmü'l-ehad Yevmü'l-isneyn Yevmü's-sülesâ Yevmü'l-erbi'â

263. [65a-1,Arapça] Mehmed Bey b. Davud'un Eflak asıllı kölesini vasiyet yoluyla âzat ettiği

Udûlden Mehmed Çelebi b. Hemdem ve el-Hâc Ali b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer' -i şerîfde hâzırân olup, Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü'l-Bârî- kasabası mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde vefât eden merhûm Mehmed Bey b. Davud'un annesi ve vârisi olan Aynî Hâtun bt. Mustafa nâm hâtun mahzarında, emred, açık kaşlı, iri kara gözlü, beyaz tenli, boynunda eser-i cerh bulunan Eflakiyyü'l-asl hâfiz-ı hâze'l-kitâb Rıdvan b. Abdullah'dan sâdır olan da'vâ-yı sahîha-i şer'îyyede şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde kendisine rıkkını i'tirâf eden yukarıda vasıfları zikr edilen mezbûr abd-i memlûkünü "Ölürsem, ölümümden kırk gün mukaddem hür

ol.” diyerek mukayyed tedbîrle âzâd etmişdi. Sonra iyileşip müddet-i mezbûreden ziyâde yaşadı. Şehâdetleri ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer‘ mu‘teber ve makbûl olmağın târih-i mezbûrda mûcebince hükm edildi.

Şuhûdü’l-hâl: es-Sâbikûn

264. [65a-2,Arapça] Mehmed Bey b. Davud’un Eflak asıllı kölesini vasiyet yoluyla âzat ettiği

Udûlden Mehmed Çelebi b. Hemdem ve el-Hâc Ali b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîfde hâzırân olup, Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü’l-Bârî- kasabası mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde vefât eden merhûm Mehmed Bey b. Davud’un annesi ve vârisi olan Aynî Hâtun bt. Mustafa nâm hâtun mahzarında, uzun boylu, açık kaşlı, elâ gözlü, esmer, Eflakiyyü’l-asl ve başında eser-i cerh bulunan hâfız-ı hâze’l-kitâb Ferhad b. Abdullah’dan sâdır olan da‘vâ-yı sahîha-i şer’iyyede gıbbe’l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde, kendisine rıkkını i‘tirâf eden yukarı- da vasıfları zikr edilen mezbûr abd-i memlûkünü “Ölürsem, ölümümden kırk gün mukaddem hür ol.” diyerek mukayyed tedbîrle âzâd etmişdi. Sonra iyileşip müddet-i mezbûreden ziyâde yaşadı. Şehâdetleri ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer‘ mu‘teber ve makbûl olmağın târih-i mezbûrda mûcebince hükm edildi.

Şuhûdü’l-hâl: es-Sâbikûn

265. [65a-3,Arapça] Mehmed Bey b. Davud’un Eflak asıllı câriyesini âzat ettiği

Udûlden Mehmed Çelebi b. Hemdem ve el-Hâc Ali b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer‘-i şerîfde hâzırân olup, Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü’l-Bârî- kasabası mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde vefât eden merhûm Mehmed Bey b. Davud’un annesi ve vârisi olan Aynî Hâtun bt. Mustafa nâm hâtun mahzarında, orta boylu, açık kaşlı, iri kara gözlü, esmer ve Eflakiyyetü’l- asl hâfızatü hâze’l-kitâb Yasemin bt. Abdullah’dan sâdır olan da‘vâ-yı sahîha-i şer’iyyede gıbbe’l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayâtı ve kemâl-i akl ve sıhhatinde kendisine rıkkını i‘tirâf eden yukarıda vasıfları zikr edilen mezbûr câriye-i memlûkesini “Ölürsem, ölümümden kırk gün önce hür ol.” diyerek mukayyed tedbîrle âzâd etmişdi. Sonra iyileşip müddet-i mezbûreden ziyâde yaşadı. Şehâdetleri ba‘de şerâiti’l-kabûl inde’ş-şer‘ mu‘teber ve makbûl olmağın târih-i mezbûrda mûcebince hükm edildi.

Şuhûdü’l-hâl: es-Sâbikûn

266. [65a-4] Vasînin, vesâyeti altındaki küçüğün miras payını teslim aldığına dair

Mahmiye-i Galata'da beytûlmâl emîni olan fahrü'l-emâsil Ali Bey b. Mustafa mahfil-i kazâda mahmiye-i mezbûrede vâki' Müeyyedzâde mahallesi sâkinlerinden müteveffâ Ahmed Reis b. Yakub'un eytâmına vasiyy-i muhtâr olan el-Hâc İbrahim b. Yakub el-mezbûr muvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf edip müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtı ba'de'l-ihracât altı yüz bin akçe olup meblağ-ı mezbûr beyne'l-verese taksîm olundukda müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Reis'in veresesinden sulbiye kızı Emine ve hâtunu Râbia nâm gâibe hisse-i şer'îyye-i ma'lûmeleri yüz altmış sekiz bin beş yüz altmış akçenin aslından yüz on dokuz bin üç yüz fiddî râyic fi'l-vakt Osmânî akçe mîrî için bana vâsıl olup emânetim hasebiyle ahz u kabz eyledim diye ikrâr ve i'tirâf ettikte mukırr-ı mezbûrun ikrârını mu-karrun lehü'l-mezbûr el-Hâc İbrahim bi'l-muvâcehe tasdik ettikte gibbe't-talep mâ vaka'a kayd olundu.

Tahrîren fi evâili Cumâdelâhire sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Sinan Reis b. Mustafa, Hüdâverdi Reis b. Abdullah, Ahmed Reis b. Abdüllatif, Hacı Reis b. Mehmed, el-Hâc İsa b. Sevindik ve gayruhüm

267. [65b-1] Müezzîn Dervîş Efendi'nin muhallefâtı

Mahmiye-i Galata'da vâki' Câmî'-i kebîr mahallesinde vefât eden ve geride Âişe Hâtun bt. Nezir nâm zevcesi ile Mehmed nâm sagîr oğlunu bırakan merhûm Müezzîn Dervîş Efendi'nin muhallefâtıdır.

Vaka'a't-tahrîr fi gurreti Şa'bân sene sitte aşere ve elf.

Bahâ-i menzil-i vakıf	3500	İskemle	51
Mâ uhize fi mukâbeleti ferâğı tilâveti'l-cüz'i'ş-şerif	800	Tas	26
Zıbın	56	Küçük sâ'at	26
Kürdegi köhne	66	Sâ'at	600
Yorgan	100	Def'a sâ'at	28
Çakşır	40	Def'a tas	21
Don ve gömlek	80	Def'a sâ'at	160
Alaca kaftan	110	Def'a sâ'at	28
Maşraba	82	İki fiçı	40
Tencere	66	Ba'zı hırdavât	17

Lacivert köhne ferâce	500	Asl-ı deyn-i el-Hâc Rıdvan berâ-yı kefen	137
Köhne tülbent	160	Asl-ı deyn-i Zâhide Hâtun	1000, hisse 670
Sahan 3	154	Deyn li Yasemin	103
Kevgir	2	Deyn li ferrâş Mercan	66
Def'a tencere 2	122	Deyn li Abdülkâdir Halife	333
Yekûn	6897	Deyn li Hacı Ahmed	100
Minhâ bi tarîki't-taksim beyne'l-guremâ ba'de sübûti'd-düyûni'l-âtiyye el-mezbûre		Asl-ı deyn li vakfî Rüstem Paşa	1040, hisse 700
Asl-ı deyn li ciheti'l-vakfî Seyyid Mustafa el-İmâm	6000, hisse 4000	Yekûn altın	6742
Asl-ı deyn-i mehr-i zevce	1000, hisse 670	el-Bâkî fi yedi'z-zevce	155

268. [65b-2, Arapça] Mehmed Bey b. Davud'un, vasiyetini tenfize Hüseyin Çelebi

b. Abdülğani'yi vasiyy-i muhtâr nasbettiği

Udûlden Mehmed Çelebi b. Hemdem ve el-Hâc Ali b. Abdullah nâm kimesneler meclis-i şer'î-i şerîfde hâzırân olup, Hazreti Ebî Eyyûb-i Ensârî -aleyhi rahmetü'l-Bârî- kasabası mahallâtından Kasımpaşa mahallesinde vefât eden merhûm Mehmed Bey b. Davud'un annesi ve vârisi olan Aynî Hâtun bt. Mustafa nâm hâtun mahzarında, hâmil-i hâze'l-kitâb Hüseyin Çelebi b. Abdülğani'den sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr, lehine şâhidlik yapılan da'vâcıyı sülûs-i vasiyyetinin tenfizine vasiyy-i muhtâr kıldı. O da vesâyet-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzere aldı. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl olmağın mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min Recebi'l-mürecceb sene [1016].

Şuhûdü'l-hâl: Umdetü'l-eimme Hasan Efendi b. Ahmed, Mehmed Efendi b. Hasan, Hüseyin Çelebi b. Abdullah, Mehmed Çelebi b. Ali

269. [65b-3, Arapça] Gülferec Hatun bt. Abdullah'ın mehr-i müccel alacağına

hükmedilmesi

Udûlden Şaban Dede b. Mehmed ve Mahmud b. Ali nâm kimesneler meclis-i şer'î-i şerîfde hâzırân olup, bundan akdem vefât eden Şaban b. Abdullah'ın muhalefâtına

el koyan mahmiye-i Galata'da vâki' beytümâl-i hâs emîni Mahmud Çavuş b. Ahmed nâm kimesne mahzarında, müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi ve vârisi Gülferec Hâtun bt. Abdullah nâm hâtundan sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mezbûr hâl-i hayât ve kemâl-i akl ve sıhhatinde bizim yanımızda, üzerinde ve zimmetinde mezbûre da'vâcının nikâhı esnâsında ma'kûdun aleyh olan mehr-i müeccelinden râyicü'l-vakt bin yüz akçe-i Osmânî hakkı olduğunu ikrâr ve i'tirâf etti. Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve mezbûre da'vâciya meblağ-ı mezbûru, merhûmdan veya vekîlinden kısmen ya da tamâmen ahz u kabz etmediğine dâir yemîn verilmesinin ardından mücebince hükm edildi.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi 3 şehri Şa'bâni'l-mübârek sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: Seyyid Hamid b. Seyyid Muharrem, Seyyid Musli Efendi b. Seyyid Osman, Seyyid Dede, Mehmed b. Yusuf

270. [66a-1, Arapça] Hâkimin küçüğe Emine Hatun bt. Ahmed Reis'i nâzır ataması

Hâkim, hâmiletü hâze'l-kitâb Emine Hâtun bt. Ahmed Reis nâm hâtunu, babası harem-i şerîfde vefât eden kız karındaşı Âişe bt. Ahmed nâm sagîreye, müteveffâ-yı mezbûr babasından irs-i şer'le kendisine intikâl eden malların zabtı ve hıfz-ı ahvâli için el-Hâc İbrahim b. Yakub nâm vasî ile birlikte nâzır nasb etti. Ki artık sagîre-i mezbûrenin umûruyla alâkalı bir husûsa ancak yek diğêrinin ma'rifeti ile mübâşeret edilecektir. O da nezâret-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi 3 şehri Şa'bâni'l-mübârek sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: el-Hâc Rıdvan b. Abdullah, Mustafa Reis b. Ali, Şaban Reis b. Mustafa, el-Hâc Murad b. Mehmed

271. [66a-2, Arapça] Ali Efendi b. Ahmed'in ödünçten Ahmed Reis'te alacağı olduğu

Udûlden Rıdvan Reis b. Abdullah ve Osman b. el-Hâc Ahmed nâm kimesneler Mekke'de harem-i şerîfde vefât eden merhûm Ahmed Reis'in Âişe nâm sagîre kızının vasiyy-i muhtârı olan el-Hâc İbrahim b. Yakub nâm kimesne mahzarında, hâfız-ı hâze'l-kitâb Ali Efendi b. Ahmed'den sâdır olan da'vâ-yı sahiha-i şer'îyyede gıbbe'l-istişhâd şöyle şehâdet ettiler ki, müteveffâ-yı mûmâ-ileyh hâl-i hayât ve kemâl-i akl ve sıhhatinde bizim yanımızda ve katımızda lehine şâhidlik yapılan mezbûr da'vâcından iki bin akçe-i Osmânî karz-ı hasen alıp kabz etmişdi.

Şehâdetleri ba'de şerâiti'l-kabûl inde'ş-şer' mu'teber ve makbûl oldukdan sonra ve da'vâciya meblağ-ı mezbûru merhûmdan veya vekîlinden kısmen ya da tamâmen ahz u kabz etmediğine ve bi vechin mine'l-vücûh ve sebebin mine'l-esbâb zimmetini ibrâ etmediğine dâir yemîn verilmesinin ardından mûcebince hükm edildi.

Cerâ ve hurrîre fi 3 şehri Şa'bân sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

272. [66a-3, Arapça] Hâkimin küçük kıza Rahime bt. Abdullah'ı nâzır nasbetmesi

Hâkim, hâmiletü hâze'l-kitâb Rahime bt. Abdullah'ı, Mekke yolunda vefât eden Ahmed Reis'in Âişe nâm sagîre kızına hıfz-ı ahvâli ve müteveffâ-yı mezbûr babasından irs-i şer'le intikâl eden mallarının zabtı için el-Hâc İbrahim b. Yakub nâm vasî ile birlikte hareket etmek üzere nâzır nasb etti. Ki artık sagîre-i mezbûreyle alâkalı herhangi bir işe yek diğerinin ma'rifeti olmadan mübâşeret edilemeyecektir. O da nezâret-i mezbûreyi kabûl edip hizmet-i lâzimesini edâyı üzerine aldı.

Cerâ zâlike ve hurrîre fi t-târîhi'l-mezbûr seneti'l-mezbûre.

Şuhûdü'l-hâl: es-Sâbikûn

273. [66a-4] Abdûlbaki b. Receb'in borcu olmadığına dair yemîn ettiği

Havâss-ı Kostantiniye mahallâtından Kasımpaşa mahallesi sükkânından olup bundan esbak vefât eden merhûm Mehmed Bey b. Davud'un vâlidesi Aynî Hâtun bt. Mustafa meclis-i şer' de mahalle-i mezbûreden Abdûlbâkî b. Receb mahzarında takrîr-i kelâm edip oğlum mezbûr Mehmed Bey merkûm Abdûlbâkî ile müşterek kasablık ederler idi müteveffâ-yı mezbûrun merkûm Abdûlbâkî yedinde sekiz bin akçe sermâyeden ve sekiz yüz akçe fâideden hakkı olup meblağ-ı merkûmdan bir def'a dört bin akçe müteveffâ-yı mezbûrun techîz ve tekfîni için ve dört bin sekiz yüz akçe edâ-i deyni için cem'an sekiz bin sekiz yüz akçe makbûzum olup zikr olunandan mâ'adâ zimmetinde bir şey olmadığına tahlîfin talep ederim de-yip gibbe'l-istihlâf matlûbu üzere yemîn-i billâhi'l-aliyyi'l-azîm edicek mâ vaka'a gibbe't-talep kayd ü sicil olundu.

Cerâ fi târihi'l-mezbûr.

Şuhûdü'l-hâl: Hüsrev Efendi b. Ahmed, Mehmed Çelebi b. Hasan, Hüseyin Çelebi b. Abdurrahman, Mehmed b. Yusuf, Mustafa b. Mehmed ve gayruhüm mine'l-hâzırîn

274. [66b-1] Miras hisselerine ilişkin tarafların yekdiğerinin zimmetini ibrâ etmesi

Derkenâr “Bu hüccet kaydında galat olup ikinci kâğıtta sahîhi mukayyedir bununla amel olunmaz”

Budur ki, mahmiye-i Galata mahallâtından Câmi'-i kebîr mahallesinden olup bundan esbak vefât eden merhûme Rukiye Hâtun nâm müteveffânın zevc-i metrûkü ve vârisi Mustafa Çelebi b. Mehmed mahfil-i şer'-i hatîru lâzîmü't-tevkîrde müteveffât-ı merkûmenin vâlidî olup vâlidesi Envar Hâtun bt. Abdul-lah tarafından vekîl olup tarîk-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan fahrü'l-eimme Şeyh Mehmed Efendi b. Şeyh Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm edip müteveffât-ı mezbûrenin verâseti bana ve sadriyye kızı Sâliha nâm sagîreye ve vâlidî mezbûr Şeyh Mehmed Efendi'ye ve vâlidesi merkûme Envar Hâtun'a münhasır olup müteveffât-ı mezbûrenin zimmetimde mehr-i müeccelinden otuz bin ve beynimizde cinsi ve nev'i mâ'lûm esbâbı bahâsından kırk dört bin beş yüz on sekiz olup ve müteveffât-ı mezbûrenin esbâbı bahâsından altmış bin dokuz yüz on altı akçe mezbûr Şeyh Mehmed Efendi ve müvekkilesi merkûme Envar Hâtun yedlerinden alıp cem'an yüz elli beş bin dört yüz otuz dört akçe metrûkâtı olup meblağ-ı merkûmdan müteveffât-ı mezbûrenin sülûs-i vasiyyet-i şer'îsi için elli bir bin sekiz yüz on bir akçe ihrâc olunup bâkî yüz üç bin altı yüz yirmi üç akçe beynimizde taksîm olunmadan sulbiye kızımız merkûme Sâliha dahi vefât edip onun verâseti bana ve cedde-i sahîhası mezbûre Envar Hâtun'a münhasır oldukda meblağ-ı merkûm yüz üç bin altı yüz yirmi üç akçeden yirmi üç bin dokuz yüz on iki akçe benim rub'u hisse-i şer'îyyem on beş bin dokuz yüz kırk iki akçe sūdüs mezbûr Mehmed Efendi'nin hisse-i şer'îyyesi olup ve on beş bin dokuz yüz kırk iki akçe mezbûre Envar Hâtun'un sūdüs hisse-i şer'îyyesi olup ve kırk yedi bin sekiz yüz yirmi altı akçe sulbiyem sagîre-i mezbûrenin hisse-i şer'îyyesi olup benim rub'u hisse-i şer'îyyem ve kızım sagîre-i mezbûrenin nısf hissesi cem'an yetmiş bir bin yedi yüz kırk akçe olup zimmetimden mezbûr Şeyh Mehmed Efendi'ye edâsı lâzım iki bin yedi yüz yetmiş sekiz akçe kalmış iken sulbiye kızım mezbûre Sâliha vefât etmekle onun nısf hisse-i şer'îyyesi meblağ-ı merkûmdan yedi bin dokuz yüz yetmiş bir akçe cedde-i sahîhası mezbûre Envar Hâtun'a sūdüs hisse-i şer'îyye lâzım geldikde cem'an üç bin yedi yüz kırk dokuz akçeyi mezbûr Şeyh Mehmed Efendi'ye teslim ettim ol dahi asâleten ve vekâleten kabz ve tesellüm etti her birimizin alâ mâ faraza'llahü ta'âlâ hisse-i şer'îyyemiz bi't-tamâm vâsil olup min ba'd muhalledât-ı mezbûreye müte'allik biri birimizden da'vâ ve talepimiz yoktur dedikde mukırr-ı merkûm Mustafa Çelebi'nin ikrâr-ı meşrûhunu mezbûr Şeyh Mehmed Efendi asâleten ve vekâleten bi'l-muvâcehe tasdîk edicek mâ vaka'a kayd olundu.

Tahrîren fî evâli şehri Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene sitte aşere ve elf.

Şuhûdü’l-hâl: eş-Şeyh İsa b. Ahmed, eş-Şeyh Sâlih b. Abdurrahman, Hacı Ahmed b. Yusuf, el-Hâc Abdullah b. Mehmed, Şaban Bey b. Yusuf, Osman Bey b. Abdullah, Hacı Hüseyin b. Abdullah, Sefer b. Abdullah

EK 2
Defterin dış kapağı

